

Indien – en framväxande stormakt

Ambitioner, utmaningar och utvecklingslinjer

Henrik Chetan Aspengren (red), Samuel Bergenwall (red),
Juuko Aloziuous, Margarita Jaitner, Sandra Lindström,
Staffan Lundin, Mårten Stenmark,
Daniel Sunhede och Henriette Tjäder

FOI-R--4806--SE

SEPTEMBER 2019

U
UTRIKESPOLITISKA
INSTITUTET

Henrik Chetan Aspengren (red),
Samuel Bergenwall (red), Juuko Alozious,
Margarita Jaitner, Sandra Lindström,
Staffan Lundin, Mårten Stenmark,
Daniel Sunhede och Henriette Tjäder

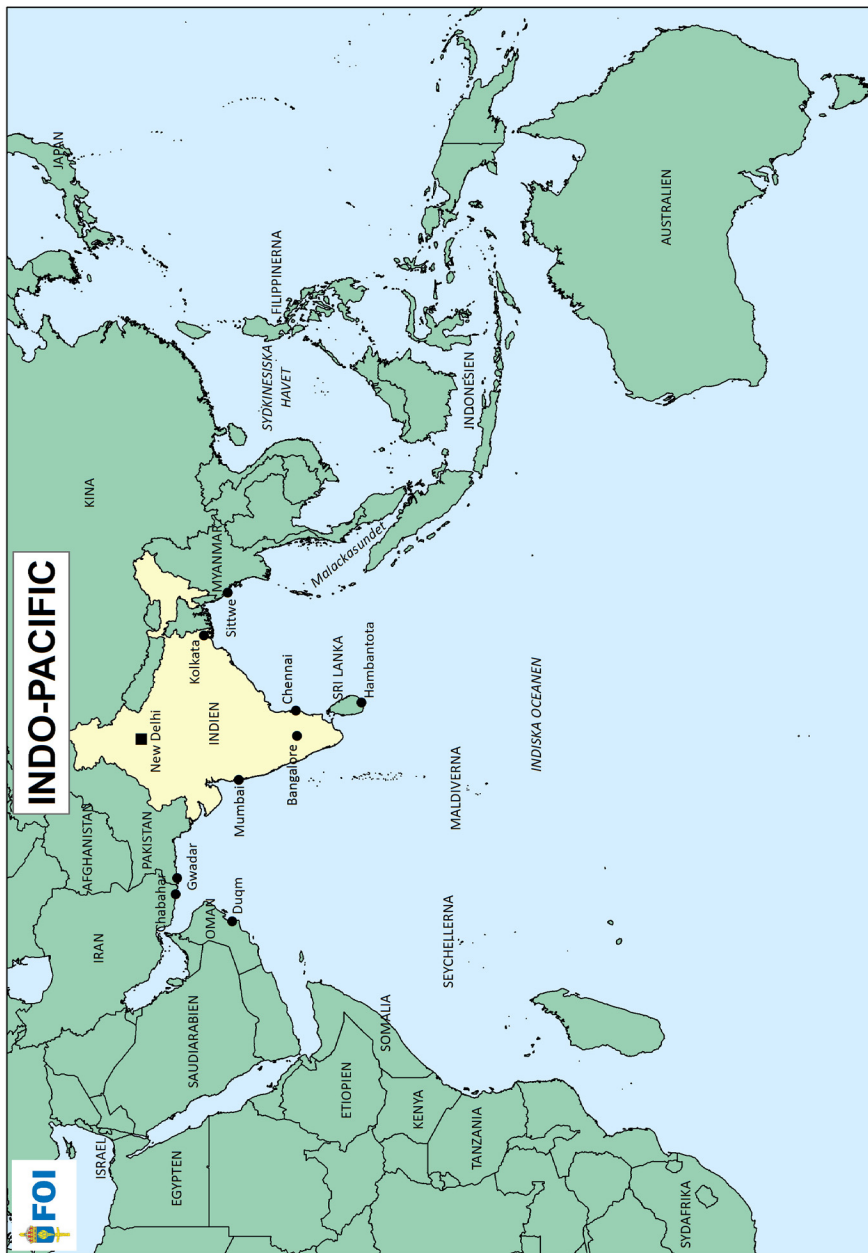
Indien – en framväxande stormakt:

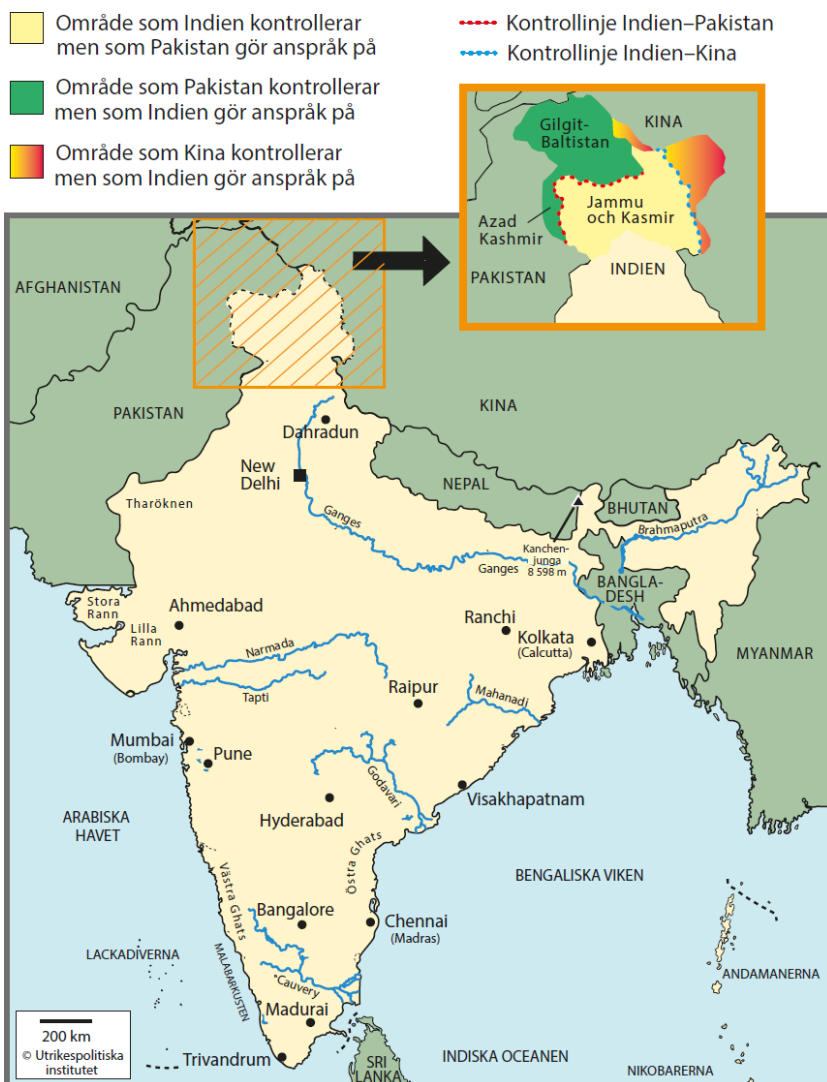
Ambitioner, utmaningar och utvecklingslinjer

Titel	Indien – en framväxande stormakt
Title	India – an emerging great power
Rapportnr	FOI-R--4806--SE
Månad	September
Utgivningsår	2019
Antal sidor	176
ISSN	1650-1942
Kund	Försvarsanalys, FOI
Forskningsområde	Säkerhetspolitik
FoT-område	Inget FoT-område
Projektnr	A11903
Godkänd av	Lars Höstbeck
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Bild: Shutterstock

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

Sammanfattning

Denna rapport tar sin utgångspunkt i Indiens ambition att bli en ledande makt internationellt. Landet är en av världens snabbast växande större ekonomier, genomgår omfattande samhällsförändringar och moderniserar sina väpnade styrkor. Samtidigt pekar rapporten på en rad utmaningar som skulle kunna dämpa utvecklingen.

Rapporten analyserar indisk inrikes-, utrikes-, och försvarspolitik, och diskuterar dess betydelse för Sverige och EU. Indiens framväxt som internationell aktör bedöms starkt påverkas av den inrikespolitiska utvecklingen – hur väl landet hanterar utmaningar såsom arbetslöshet, ojämlikhet, miljöförstöring, och samhällelig polarisering. Den indiska utrikespolitiken kännetecknas samtidigt av en strävan efter strategisk autonomi och en multipolär världsordning, liksom av en realpolitiskt orienterad balanseringsstrategi där såväl USA som Ryssland är samarbetspartner. Inom försvarspolitik söker Indien aktivt motverka potentiella säkerhetsutmaningar från Kina och Pakistan, och har ambitionen att bli respekterad som en ledande militär makt med förmåga att agera långt bortom sitt närområde.

För Sverige och EU blir det mer betydelsefullt att förhålla sig till Indien som en allt viktigare aktör inom frågor som rör försvar och säkerhet, klimat och miljö, demokrati och mänskliga rättigheter, samt internationella normer och multilaterala institutioner.

Nyckelord: Indien, Narendra Modi, BJP, inrikespolitik, utrikes- och säkerhetspolitik, militär förmåga

Summary

This report analyses India's emergence as a significant power in Asia from both domestic and international perspectives. India is undergoing major societal transformations and its demographic and economic structures are changing. This is reflected in domestic debates and a changing political landscape. India's rise is not spectacularly fast but the trajectory is clear: the country's ambitions to become a leading power are increasingly matched with greater capacity and capability. India is deepening its bilateral cooperation with actors such as the US, Japan and the EU, while tending to its traditional partners such as Russia. India is also furthering its engagements with the African, Middle Eastern and South East Asian regions, as well as increasing its activity within regional and global multilateral institutions. The country's armed forces are being modernised and new areas such as space and cyber are prioritised. There are, however, limitations to India's ability to finance diplomatic initiatives and the country is restricted by institutional limitations. Domestic challenges are many: unemployment is growing, and the infrastructure, health and education systems need further investments. Growing social tensions are also a concern. The effect of the global climate crises is also looming. In spite of all these challenges, India continues its rise as a regional and global power.

Keywords: India, Narendra Modi, BJP, domestic politics, foreign- and security policy, military capability.

Översikt och slutsatser

I april och maj 2019 gjorde omkring 605 miljoner av totalt 900 miljoner röstberättigade indier sina röster hörda i historiens största demokratiska val. Valet är inte enbart en indisk angelägenhet, utan har betydelse för utvecklingen bortom landets gränser. Som en del av den pågående maktförskjutningen mot Asien är Indiens aktörskap på väg att stärkas. Denna rapport tar sin utgångspunkt i Indiens ambition att bli en ledande makt internationellt. Rapporten förhåller denna ambition till det faktum att landet är världens snabbast växande större ekonomi, genomgår omfattande samhällsförändringar och moderniserar sina väpnade styrkor. Samtidigt pekar rapporten på en rad utmaningar som skulle kunna dämpa utvecklingen. Rapporten fördjupar sig i indisk inrikes-, utrikes-, och försvarspolitik, och diskuterar vad förändringar inom dessa områden betyder för Sverige och EU.

Indiens framväxt som internationell aktör bedöms starkt påverkas av den inrikespolitiska utvecklingen – hur väl landet hanterar utmaningar såsom arbetslöshet, ojämlikhet, miljöförstöring, och samhällelig polarisering. Valet 2019 ter sig särskilt viktigt mot denna bakgrund och följde på en ökad kritik mot regeringspartiet BJP och premiärminister Narendra Modi. En ökad polarisering mellan folkgrupper i landet, brister i implementeringen av utlovade reformer och en eftersatt arbetsmarknad tycktes tala för oppositionen, ledd av Kongresspartiet. Valresultatet uttryckte det motsatta: de indiska väljarna visade ökat förtroende för den sittande BJP-regeringen, som drygade ut sin majoritet i parlamentet. Kongresspartiet å sin sida gjorde endast marginellt bättre ifrån sig, jämfört med valet 2014. Eftervalsanalyser framhåller Modis popularitet, BJP:s förmåga att identifiera viktiga frågor på lokal nivå, samt oppositionens ledarskapsproblem som viktiga faktorer till valresultatet.

En av de främsta utmaningarna för en inkommande ministär är jobbskapande. Andra utmaningar är reformer inom hälso- och utbildningssystemen som står inför stora påfrestningar, liksom infrastrukturen både på landsbygden och i storstäderna. För premiärminister Narendra Modi är det även avgörande hur väl hans regering förmår förhålla dess liberala moderniseringsagenda till de mer protektionistiska och kulturellt konservativa strömningar som genomsyrar andra delar av den hindu-nationalistiska rörelsen. Som ett av sina första beslut avskaffade regeringen de paragrafer i den indiska konstitutionen som reglerat delstaten Jammu och Kashmirs särskilda politiska status. Avskaffandet föregicks av en omröstning i det indiska parlamentet. En sådan förändring låg i linje med BJP:s vallöften, men har splittrat den inhemska politiska debatten. Regeringen avsåg enligt egen utsago att genom beslutet förbättra

möjligheterna för ekonomisk utveckling i delstaten. Beslutet föregicks av en närmast total nedsläckning av data- och telekommunikation samt omfattande arresteringar av samhällsföreträdare i Jammu och Kashmir. Den sedan tidigare mycket ansträngda relationen till grannlandet Pakistan försämrades därefter kraftigt.

Indien har sedan 2000-talets början uttryckt en intention att spela en större roll på den internationella arenan. Ett övergripande mål för den indiska utrikespolitiken är att säkerställa landets fortsatta ekonomiska utveckling, samhällsomvandling och framväxt som ledande makt i regionen.

Länge saknades dock resurser och kapacitet för det eftersträvade aktörskapet, men genom år av hög tillväxt kombinerat med tydligare prioriteringar inom utrikespolitiken, har glappet mellan intention och realitet minskat. Agerandet följer därmed på strukturella förändringar vars upprinnelse ligger flera decennier bakåt i tiden, men som har accentuerats under den senaste mandatperioden. Det finns därför ingenting som tyder på att en ny regeringsbildning efter valet i Indien radikalt skulle ändra den utrikespolitiska riktningen.

Ledord inom den indiska utrikespolitiken är ”strategisk autonomi”, vilket i Indiens fall har betytt att den tidigare alliansfria hållningen ersatts med fördjupad samverkan med många olika aktörer. Genom detta bedriver Indien en realpolitiskt orienterad balanseringsstrategi och fördjupar parallellt sina relationer till inflytelserika stater såsom USA och Ryssland. Även i relationen med EU syns ett starkare indiskt engagemang. Denna flerspåriga strategi har sin grund i att New Delhi värnar om den historiska vänskapen med Ryssland och det försvarspolitiska samarbetet länderna emellan, men numera också prioriterar ekonomisk modernisering och diversifiering av partnerskap för att balansera Kina.

Relationen till Kina utgör Indiens huvudsakliga utrikespolitiska fokus under överskådlig framtid. Det är avgörande för Indien att säkerställa att Kina inte kringskar Indiens fortsatta tillväxtmöjligheter. Kinas ökande inflytande i Indiens närområde, särskilt i Pakistan, samt den olösta gränsdragningen i Himalaya utgör tydliga hinder för en mer avspänd indisk-kinesisk relation.

Indien stärker även sitt engagemang i regioner bortom närområdet. Ett tidigare indiskt fokus på Sydasiens har därmed gradvis förbytts mot ett ökat engagemang i Afrika, Mellanöstern, och Sydostasien. Fördjupade handelsrelationer och en vilja att säkra framtida energitillförsel förklarar Indiens ökade intresse för dessa regioner.

Det finns också tydliga inslag av säkerhetspolitiska avvägningar i de nämnda regionerna; Indien eftersträvar att bli en ledande makt i Indiska oceanen och har även ambitionen att utveckla säkerhetssamverkan i hela

regionen *Indo-Pacific*. För att åstadkomma detta är Indien i behov av strategiska partnerskap. Japan, USA och även EU framstår här som möjliga samarbetspartner.

Indien har i ökande grad engagerat sig i såväl globala som regionala organisationer, men insatserna begränsas av brist på resurser och kapacitet. Landets multilaterala engagemang präglas annars av realpolitiska överväganden om att säkra sina och balansera andra staters intressen, men också av en vilja att öka inflytandet för länder utanför västvärlden inom organisationer för mellanstatligt samarbete.

Indien strävar också efter att bli en ledande militär makt och har betydande förmåga inom bland annat kärnvapen-, missil- och rymdområdena. De konventionella styrkorna är dock i stort behov av modernisering på grund av åldrande plattformar och system. Ambitionerna för flyg-, sjö- och cybersidorna är mycket höga, och modernisering pågår inom dessa områden, om än i en långsam takt.

Finansiella utmaningar har länge begränsat vad som har varit möjligt att åstadkomma. Dessutom har moderniseringen av försvarsmakten hämmats av den statliga byråkratins ineffektivitet och stelbenthet liksom av en svag civil tillverkningsindustri och en eftersatt utbildningssektor.

Det finns samtidigt en rad faktorer som talar för att Indiens militära förmåga kan komma att öka på sikt. Om Indien bibehåller en ekonomisk tillväxttakt på omkring 7-8 procent per år finns stora möjligheter till kraftigt ökade försvarsanslag. Om Indien samtidigt får bukt med skenande personalutgifter inom försvarsbudgeten kan sannolikt medel frigöras åt försvarsforskning och anskaffning av ny försvarsmateriel. Därutöver kan pågående reformer av försvarsindustrin resultera i förbättrad effektivitet och ökad tillgång till mer avancerade försvarsteknologier. Vidare kan Indiens strategi att parallellt fördjupa sina militärstrategiska band med alla ledande stater (förutom Kina) stärka New Delhis förhandlingsläge i frågor som rör import, samarbete och tekniköverföring på försvarsområdet.

Indiens framväxt som militär makt är framför allt avhängig kapaciteten att kunna lösa de inrikespolitiska utmaningarna. Om Indiens höga BNP-tillväxt och ökande försvarsbudetanslag ska kunna upprätthållas på lång sikt krävs en omfattande omvandling av det indiska samhället, som rör alltifrån jobbskapande och utbildning till infrastruktur och institutionell kapacitet. Om budgeten för försvarmodernisering ska tillta krävs förmodligen också att den inrikespolitiska frågan om löner och pensioner till anställda inom försvarssektorn hanteras effektivt. Indiens framväxt som ledande militär aktör är således nära kopplad till den inrikespolitiska och socioekonomiska utvecklingen i landet.

Rapporten visar att det blir allt mer betydelsefullt för Sverige och EU att ha ett tydligt förhållningssätt till Indien, inte enbart som en handelspartner, utan också som en strategisk partner och allt viktigare aktör inom frågor som rör försvar och säkerhet, klimat och miljö, demokrati och mänskliga rättigheter, samt internationella normer och multilaterala institutioner.

Rapporten avslutas med ett antal reflektioner:

- För att kunna stärka Sveriges intressen och utveckla relationerna med Indien på sikt är det viktigt med ett sammanhållet och framåtblickande strategiskt tänkande. I och med att Indiens framväxt som regional och global aktör sker förhållandevis långsamt och i de allra flesta avseenden icke-konfrontatoriskt, hamnar landet ofta i skymundan av Kina i såväl svensk som europeisk diskussion om Asien. Ett samlat svenskt förhållningssätt där sammanvägda prioriteringar inom olika politikområden underbyggs av områdeexpertis med Indienkännedom skulle starkt bidra till att fördjupa den svensk-indiska relationen.
- Sverige behöver samarbeta med likasinnade stater inom multilaterala forum – inte minst genom EU – om relationerna med Indien ska kunna utvecklas mer effektivt.
- Indiens strategiska betydelse för Europa ökar och måste förstås i ljuset av maktförskjutningen mot Asien, och det försämrade säkerhetspolitiska läget såväl regionalt som globalt.
- Sverige och EU behöver förhålla sig till att USA fördjupar sina militärstrategiska och försvarsindustriella relationer till Indien samtidigt som de nära banden mellan Indien och Ryssland består.
- Sverige och EU måste också vara medvetna om att Indien för lång tid framöver kommer att vara ett utvecklingsland med enorma behov. Sverige har i stort sett fasat ut sitt bilaterala bistånd till Indien, delvis på indisk begäran. Trots att den indiska utvecklingen går framåt, fattigdomen minskar och medelklassen ökar, står Indien för ett stort antal inrikespolitiska utmaningar. Sveriges och EU:s insatser för att stödja Indiens egna initiativ till fortsatt modernisering kommer fortfarande vara värdefulla.
- Indien spelar en nyckelroll för att motverka global uppvärmning och miljöförstöring. Den snabba ekonomiska utvecklingen i Indien har baksidor i form av ökade utsläpp av växthusgaser och omfattande miljöförstöring. Hur Indien i framtiden förhåller sin snabba ekonomiska utveckling till miljömässigt uthålliga produktions- och konsumtionssätt kommer att få globala återverkningar.

- Indien är en av de få *emerging powers* som står på demokratisk grund. Men demokratin är inte på förhand given. Under de senaste fem åren har utmaningarna ökat vad gäller frågor som pluralism och mänskliga rättigheter.
- Indiens ökade engagemang i multilaterala forum kan öppna dörren för fördjupat samarbete med Sverige och EU.
- Sverige och EU behöver vara medvetna om att det indiska systemet kan vara både byråkratiskt och tidskrävande – och det är därför viktigt att försöka hitta vägar för att effektivisera samarbetet.
- Möjligheterna för en stärkt ekonomisk relation med Indien är goda. Redan idag är handeln och investeringarna omfattande mellan Indien och Europa. I takt med att den indiska ekonomin och medelklassen fortsätter att växa, kan möjligheterna för svenska företag komma att öka.
- Möjligheterna till fördjupat försvarsindustriellt samarbete med Indien är goda. Svensk försvarsindustri besitter kunskaper, teknologier och plattformar som den indiska försvarsmakten efterfrågar.
- Om de militärstrategiska relationerna med Indien ska fördjupas är det viktigt att det förs en diskussion kring potentiella utmaningar, t ex åtskillnaden mellan civila och militära sektorer, kärnvapen- och missil-programmen, och de nära relationerna till Ryssland.

Innehållsförteckning

Översikt och slutsatser.....	7
Förkortningar	17
1 Inledning – en långsamt framväxande stormakt	21
1.1 Indiens förhöjda ambitioner	22
1.2 Syfte, metod och material	25
1.3 Läsanvisning	25
2 Indiens inrikespolitik	27
2.1 Indiens inrikespolitiska grundförutsättningar	28
2.2 Indiens politiska system och politiska partier	29
2.2.1 Kongresspartiet	30
2.2.2 Bharatiya Janata Party.....	32
2.2.3 Andra inflytelserika partier	33
2.3 Samhällstrender med politisk inverkan.....	34
2.3.1 Ekonomisk utveckling	35
2.3.2 En växande medelklass	37
2.3.3 Parlamentsvalen 2014 och 2019 – den "nya medelklassens" val.....	39
2.3.4 Hindunationalismens växande roll	41
2.3.5 Civilsamhälle och mänskliga rättigheter	43
2.4 Slutsatser och framåtblick	46
3 Indiens utrikespolitik	51
3.1 Indiens utrikespolitiska grundförutsättningar	51
3.2 Bilateral relationer	53
3.2.1 USA – från spänningar till samarbete	53
3.2.2 Ryssland – stor tillit och nära försvarsindustriellt samarbete	58
3.2.3 Kina – en säkerhetspolitisk utmaning	63
3.2.4 Japan – ett strategiskt partnerskap	68
3.2.5 EU – ett ökat ömsesidigt intresse	72

3.3	Regioner	76
3.3.1	Sydasien – ett komplicerat grannskap.....	76
3.3.2	Mellanöstern – ökat engagemang i konfliktfylld region	83
3.3.3	Afrika – fokus på tillväxtmarknader.....	87
3.4	Indiens multilaterala engagemang.....	91
3.4.1	Indien i asiatiska samarbetsorganisationer	92
3.4.2	Indiens engagemang i regionala samverkansorganisationer utanför Asien	97
3.4.3	Syd-syd-samarbete inom IBSA.....	99
3.4.4	Indiens engagemang i globala organisationer.....	99
3.5	Slutsatser och framåtblick	103
4	Indiens försvarspolitik och militära modernisering	105
4.1	Försvarspolitiska utgångspunkter.....	106
4.2	Militära utgifter	108
4.3	Försvarsindustri och försvarsforskning.....	111
4.4	Armén, flygvapnet och marinen.....	116
4.4.1	Armén.....	117
4.4.2	Flygvapnet.....	118
4.4.3	Marinen	119
4.5	Kärnvapendoktrin och kärnvapenarsenal.....	121
4.5.1	Kärnvapendoktrin.....	121
4.5.2	Kärnvapenarsenal.....	122
4.5.3	Fissilt material och kärnladdningar	123
4.6	Kärnvapenbärare och missilförsvar	124
4.6.1	Flygburna vapenbärare.....	124
4.6.2	Markbaserade vapenbärare.....	125
4.6.3	Sjöbaserade vapenbärare	126
4.6.4	Missilförsvar	126
4.7	Rymdprogrammet	127

4.8	Cyberförmåga och artificiell intelligens	129
4.9	Slutsatser och framåtblick	133
5	Slutsatser och frågor för Sverige och EU	135
5.1	Frågor för Sverige och EU	136
	Intervjuer	141
	Litteraturförteckning	142
	Om rapportförfattarna.....	176

Förkortningar

AAGC	Asia–Africa Growth Corridor
AFINDEX	Africa-India Training Exercise
AIADMK	All India Anna Dravida Munnetra Kazhagam
AIIB	Asian Infrastructure Investment Bank
AITC	All India Trinamool Congress
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
BECA	Basic Exchange and Cooperation Agreement for Geo-spatial Cooperation
BIMSTEC	Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation
BJP	Bharatiya Janata Party (“Indiska folkpartiet”)
BRI	Belt and Road Initiative
BRICS	Brazil, Russia, India, China and South Africa
BSP	Bahujan Samaj Party
CAIR	Centre for Artificial Intelligence and Robotics
C-DAC	Centre for Development of Advanced Computing
OMCASA	Communications Compatibility and Security Agreement
CEPA	Comprehensive Economic Partnership Agreement
CERT	Computer Emergency Response Team
CPEC	China-Pakistan Economic Corridor
CTBT	Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty
DCA	Defence Cyber Agency
DIARA	Defence Information Assurance and Research Agency
DPSU	Defence Public Sector Undertakings
DRDO	Defence Research and Development Organisation
DTTI	Defense Technology and Trade Initiative
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
GCC	Gulf Cooperation Council (“Gulfstaternas samarbetsråd”)
GST	Goods and Services Tax
IMF	International Monetary Fund (“Internationella valutafonden”)
IAEA	International Atomic Energy Agency
IAFS	India–Africa Forum Summit

IB	Intelligence Bureau
IBSA	India, Brazil, South Africa
IDS	Integrated Defence Staff
INSTC	International North–South Transport Corridor
IORA	Indian Ocean Rim Association
IRNSS	Indian Regional Navigation Satellite System
ISRO	Indian Space Research Organisation
ITEC	Indian Technical and Economic Cooperation
JIMEX	Japan–India Maritime Exercise
LAC	Line of Actual Control
LEMOA	Logistics Exchange Memorandum of Agreement
LMDC	Like-Minded Developing Countries
LOC	Line of Control
LMDC	Like-Minded Developing Countries
MEA	Ministry of External Affairs
MHA	Ministry of Home Affairs
MEITY	Ministry of Electronics and Information Technology
MRV	Multiple Reentry Vehicle
MIRV	Multiple Independently Targetable Reentry Vehicle
NCCC	National Cyber Coordination Centre
NDA	National Democratic Alliance
NDB	New Development Bank
NDMA	National Disaster Management Authority
NPT	Non-Proliferation Treaty
SA	National Security Advisor
NCIIPC	National Critical Information Infrastructure Protection Centre
NSG	Nuclear Supplier Group
NTRO	National Technical Research Organisation
OFB	Ordnance Factory Board
ONGC	Oil and Natural Gas Corporation
PASSEX	Passage Exercise
R2P	Responsibility to Protect
RIC	Russia, India, China
RIMPAC	Rim of the Pacific Exercise

PMO	Prime Minister's Office
RSS	Rashtriya Swayamsevak Sangh ("Nationella frivilligorganisationen")
SAARC	South Asian Association for Regional Cooperation
SEZ	Special Economic Zone
SFC	Strategic Forces Command
SCO	Shanghai Cooperation Organisation
SP	Samajwadi Party
TPCR	Technology Perspective and Capability Roadmap
TDP	Telugu Desam Party
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
UPA	United Progressive Alliance
VHP	Vishva Hindu Parishad
WTO	World Trade Organisation ("Världshandelsorganisationen")

1 Inledning – en långsamt framväxande stormakt

Henrik Chetan Aspengren och Samuel Bergenwall

Vi lever i en tid av maktförskjutning österut. Asien spelar en allt större roll för global politik, ekonomi och säkerhet. Kina och Indien – Asiens två demografiska jättar som tillsammans utgör uppemot 40 procent av världens befolkning – påverkar i allt högre grad globala förhållanden. Kinas ekonomiska tillväxt, militära upprustning och växande politiska inflytande har redan haft påtagliga effekter av betydelse för EU och Sverige.

Indiens framväxt på den internationella arenan har skett i skuggan av Kinas och i ett betydligt långsammare tempo. Men den indiska utvecklingskurvan är tydlig, långvarig och uppåtgående: med årtionden av snabb ekonomisk tillväxt bakom sig är Indien på väg att bli en central aktör, i Asien och globalt. Under det kommande decenniet förväntas därför Indien få en allt mer betydelsefull roll för försvar och säkerhet, handel och investeringar, klimat och miljö, demokrati och mänskliga rättigheter, internationella normer och multilaterala institutioner.

I den pågående förändringen av globala maktförhållanden riktar EU och dess medlemsstater sina blickar allt oftare mot Indien som en möjlig bundsförvant med tanke på dess demokratiska konstitution och värnande om en regelbaserad världsordning. Samtidigt är kunskaperna om landets politiska förutsättningar och prioriteringar låga.

Mot denna bakgrund är det av särskild vikt att belysa vad som påverkar Indiens framväxt som global aktör och hur landet söker forma sina relationer för att understödja sin fortsatta utveckling i en föränderlig värld.

Rapporten tar därför ett brett grepp om de förändringar Indien genomgår utifrån ekonomiska, politiska och samhällseliga perspektiv, samt beskriver landets ambitioner på det utrikes- och säkerhetspolitiska planet. Bättre förståelse för faktorerna som påverkar Indiens agerande bidrar till den svenska allmänorienteringen, men också till att klargöra hur landet ser på sina relationer på den internationella arenan. Denna rapport utgör således ett bidrag till såväl en generell som en områdesspecifik kunskapshöjning. Författarna understryker samtidigt behovet av en mer omfattande och kontinuerlig analys av Indien.

1.1 Indiens förhöjda ambitioner

Indiens ambition att inta en mer central plats i internationella relationer har djupa rötter. Allt sedan självständigheten 1947 har Indien velat återta ”sin rättmätiga plats” bland världens nationer efter sekler av kolonialt förtryck. Det är fortfarande en utbredd uppfattning bland indiska beslutsfattare att deras land är ödesbestämt att bli en global stormakt, mot bakgrund av dess rika historia och kultur, ekonomiska och geografiska storlek, samt demografiska tyngd. Gapet mellan ambition och förmåga har dock länge varit stort, liksom mellan visionen om Indiens storhet och den faktiska verkligheten. Avståndet mellan indisk ambition och förmåga håller dock successivt på att minska. Indiens stormaktsambition blir således allt mer verklighetsförankrad.

Indien tycks på sikt vilja förfoga över en försvarsmakt i världsklass. Landet har redan i dag en av världens största arméer, ett stort flygvapen och en nukleär triad, dvs. luft-, sjö- och markbaserad avskräckningsförmåga. Utöver att vara en landmakt finns också ambitionen att i ökad grad bli en sjömakt, genom att bygga upp en oceangående flotta, liksom att spela en större roll såväl i rymden som på cyberarenan.

Som ett led i denna ambition understöds numera Indiens försvarsmodernisering av snabbt ökande militärutgifter. Sedan 1990 har de militära utgifterna mer än trefaldigats och de har ökat i förhållande till de flesta andra länder. Under 2017 gick Indien om Ryssland som den stat, efter USA, Kina och Saudiarabien, som lägger mest resurser på försvaret. Indiens militärutgifter om ca 67 miljarder dollar 2018 är större än Storbritanniens, Frankrikes, Tysklands, Japans. Om BNP-tillväxten fortsätter i enlighet med Internationella valutafondens prognos och Indien prioriterar försvaret som tidigare, kan Indien komma att disponera en årlig militär budget på över 100 miljarder dollar inom ett decennium.¹ Höga personalkostnader och en svag försvarsindustri utgör samtidigt utmaningar för moderniseringen av försvaret.²

En grundförutsättning för försvarsmoderniseringen är en fortsatt hög tillväxt. Indien är idag världens snabbast växande större ekonomi. Indien har upplevt en hög tillväxt – i snitt ca 7 procent per år – sedan början av 1990-talet. Landet har i ekonomiskt avseende stärkt sin ställning relativt de flesta andra länder. År 2011 blev Indien världens tredje största ekonomi mätt i köpkraftsparitet (efter USA och Kina).³

¹ Se kapitel 4, avsnitt 2.

² Ibid.

³ Banerji, Devika, och Rishi Shah, “India overtakes Japan to become third-largest economy in purchasing power parity”, 2019-04-19, The Economic Times.

Mätt i nominell BNP har Indien under 2000-talet passerat alla europeiska stater förutom Tyskland och Storbritannien och är nu världens sjätte största ekonomi. Under 2019 kommer ett historiskt skifte att ske då Indiens BNP blir större än den forna kolonialmakten Storbritanniens.⁴ Indien har nu högre ekonomisk tillväxt än Kina: för 2018 låg den på 7,3 procent.⁵ Internationella valutafonden bedömer att tillväxten kommer att tillta ytterligare något och att Indien fortsatt kommer vara den snabbast växande större ekonomin i världen under de kommande fem åren.⁶ Håller tillväxtsiffrorna i sig är det bara en tidsfråga innan Indien har världens tredje största ekonomi, inte bara mätt i köpkraftsparitet, utan även i nominella termer.

I och med att den indiska ekonomin vuxit och sedan 1990-talet öppnats upp för omvärlden, har den blivit allt mer beroende av handel med regioner långt utanför Sydasien. Parallellt med den ökande handeln har Indiens politiska intressen vidgats geografiskt från att vara snävt fokuserade på närområdet till att inkludera Nord- och Sydostasien, Afrika, Mellanöstern, Europa och Nordamerika liksom den maritima arenan *Indo-Pacific* som förbinder Stillahavsregionen med Indiska Oceanen. Utvecklingen inom *Indo-Pacific* har kommit att hamna i fokus för en rad säkerhets- och handelspolitiska debatter framdrivna genom å ena sidan ökad integration av den globala ekonomin, å andra sidan ökad politisk konkurrens mellan aktörer i regionen. Vidare har Indiens försiktighet vad gäller deltagande i regionala institutioner ersatts av aktivt mellanstatligt samarbete. Indien är i dag medlem i en mängd multilaterala – och minilaterala⁷ – organisationer och mekanismer, genom vilka New Delhi söker påverka agendor och säkerställa sina intressen. Det försämrade säkerhetsläget globalt, och den växande rivaliteten mellan å ena sidan USA och å andra sidan Ryssland och Kina, har gjort att Indien allt oftare blivit en balansspelare på den politiska arenan, som alla ledande makter vill ”ha på sin sida”, vilket kan stärka landets handlingsfrihet. Med understöd av framför allt USA har Indien dessutom i praktiken blivit en politiskt accepterad kärnvapenmakt och därmed befriats från sanktioner och restriktioner som följde på landets provsprängningar 1974 och 1998.

http://economictimes.indiatimes.com/articleshow/12722921.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst [hämtad 2019-05-03].

⁴ International Monetary Fund (IMF), World Economic Outlook Database, april 2019, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx> [hämtad 2019-05-03]

⁵ IMF, India, <https://www.imf.org/en/Countries/IND> [hämtad 2019-05-03].

⁶ IMF, World Economic Outlook Database, april 2019, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx> [hämtad 2019-05-03].

⁷ Sammanslagning av en mindre grupp stater, ofta med inriktning på frågor av teknisk karaktär.

Trots att utvecklingskurvan pekar i en tydlig riktning är Indiens framväxt på intet sätt förutbestämd. Indien står inför ett stort antal utmaningar, framför allt inrikespolitiska, som behöver hanteras om landet på längre sikt ska kunna fortsätta på samma kurs som tidigare. Indien och Sydasien i övrigt påverkas dessutom starkt av pågående klimatförändringar. Konsekvenserna av lokal miljöförstöring och global uppvärmning kan redan nu skönjas, bland annat i form av torka och förstörda livsmiljöer.

Indien genomgår en påtaglig samhällsförändring präglad av minskad fattigdom, urbanisering och en allt yngre befolkning. Om befolkningsutvecklingen hanteras rätt kan den bidra till Indiens fortsatta ekonomiska tillväxt. Indiens befolkning på 1,3 miljarder bedöms passera Kinas invånarantal inom det närmaste decenniet. Den beräknas nå en nivå om 1,6–1,7 miljarder innan ökningen planar ut kring mitten av seklet. Indien är således på väg att bli världens folkrikaste land. Samtidigt befinner sig Indien i ett gynnsamt demografiskt läge i förhållande till stora delar av ”den utvecklade världen”. Till skillnad från EU, Ryssland, Kina och Japan så kommer Indien under flera decennier framöver att ha en stor befolkning i arbetsför ålder med en relativt begränsad försörjningsbörda.⁸

En stor andel av befolkningen som för bara fem decennier sedan levde i extrem fattigdom har lyfts över fattigdomsgränsen. En växande, men proportionellt liten, medelklass ställer krav på utbildningssystem och jobbskapande. Indiska storstäder förvandlas till megastäder genom inflyttning från landsbygden och urban befolkningsökning. Samhällsservice och infrastruktur såväl i städer som på landsbygden hamnar under press. Tekniska innovationer till stöd för Indiens modernisering görs lokalt eller importerats, men ny teknik både avhjälper problem och skapar nya utmaningar för den indiska arbetskraften.

Indien genomförde parlamentsval under våren 2019. Valet blev det största i historien med närmare 900 miljoner röstberättigade och ett valdeltagande på drygt 67 procent. Det indiska politiska landskapet är även det stätt i förändring. Styrkeförhållanden mellan nationella och regionala partier har delvis förskjutits till förmån för politiska krafter i delstaterna. De inhemska politiska vägvalen för att bemöta ökade social spänningar, inskränkningar i det offentliga samtalet, växande ekonomiska klyftor, klimatpåverkan och ökande arbetslöshet är av största vikt för tempot och riktningen i Indiens pågående förändring.

⁸ United Nations, DESA/Population Division, World Population Prospects, 2017. <https://population.un.org/wpp/Graphs> [hämtad 2019-05-03].

1.2 Syfte, metod och material

Om Indiens ekonomiska, politiska och militära utveckling fortsätter kommer den – precis som i fallet Kina – att ha stor påverkan på EU och Sverige. Det är därför viktigt att öka förståelsen för vart Indien är på väg och reflektera kring vad det innebär utifrån ett svenskt och europeiskt perspektiv.

Denna rapport syftar därför till att bidra till ökad kunskap om de många faktorer som påverkar Indiens agerande och dess framväxt som global aktör. Rapporten ger en översiktlig bild av de breda utvecklingslinjerna inom såväl Indiens inrikespolitik som utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt belyser dess relevans för Sverige och EU. Orsaken till att rapporten fokuserar på dessa tre områden är att inrikespolitiken såväl som utrikes- och försvarspolitik bedöms påverka Indiens framväxt som en regional och global aktör.

För att ytterligare fokusera undersökningen tar rapporten sitt avstamp i frågan: vilka är förutsättningarna för Indiens framväxt på den internationella arenan och hur agerar landet för att säkra sin fortsatta framväxt genom sin utrikes- och försvarspolitik?

För att uppnå syftet med undersökningen har rapporten dels bedrivit litteraturstudier och dels genomfört intervjuer med indiska forskare och analytiker. Undersökningen bygger på inläsning av relevant akademisk litteratur, forskningsrapporter samt indisk dagspress. Omkring 40 intervjuer med områdesexperter har genomförts i Indien. Rapportförfattarna har intervjuat indiska experter vid bl a Ashoka University, Jawaharlal Nehru University, Observer Research Foundation, Centre for Policy Research, Ambedkar University Delhi, Centre for the Studies of Developing Societies, Amnesty International, Security Risks Asia, Institute for Defence Studies and Analyses, och Brookings India.

1.3 Läsanvisning

Mot bakgrund av frågan om Indiens framväxt som stormakt fördjupar denna rapport analysen av landets inrikespolitik, utrikespolitik och försvarspolitik i tre separata kapitel.

Kapitel två beskriver den indiska inrikespolitikens förutsättningar, såsom det politiska systemet och de ledande partierna, ekonomisk utveckling och sociala förhållanden, hindunationalismens roll och mänskliga rättigheter.

Kapitel tre redogör för centrala utvecklingslinjer och frågor inom indisk utrikespolitik samt viktiga bilaterala relationer, regioner och multilaterala samarbetsforum.

Kapitel fyra diskuterar Indiens försvarspolitik och moderniseringen av de väpnade styrkorna. En översiktlig framställning görs av Indiens militära utgifter, försvarsindustri, armé, flygvapen, marin samt kärnvapen-, missil-, rymd- och cyberförmåga.

Avslutningsvis, i kapitel fem, diskuteras vad utvecklingen i Indien betyder för Sverige och EU.

2 Indiens inrikespolitik

Henrik Chetan Aspengren och Henriette Tjäder

Indien genomgår en omfattande samhällsförändring som påverkar såväl det inrikespolitiska landskapet som de utrikespolitiska ambitionerna. Decennier av förbättrade ekonomiska förutsättningar påverkar väljarbeteenden, den dagspolitiska debatten, liksom de indiska medborgarnas förväntningar på vad politiken ska leverera i form av fortsatt ekonomisk utveckling och modernisering. Nya sakfrågor hamnar i centrum och gamla konfliktlinjer fördjupas av nya kommunikationsformer.

I och med valet 2014 bröts många gamla mönster i indisk politik. När BJP med Narendra Modi i spetsen segrade i parlamentsvalet var det första gången på tre decennier som ett enskilt parti fick egen majoritet i underhuset. Kongresspartiet, som i princip dominerat politiken sedan Indien blev självständigt, gick samtidigt kraftigt tillbaka. Genom en framgångsrik kampanj lyckades BJP samla stöd från en stor andel av väljarna med olika ideologiska hemvister, men som alla hoppades på genomgripande reformer, fortsatt ekonomisk tillväxt och krafttag mot korruptionen.

Valresultatet gav BJP ett unikt tillfälle att genomföra vad de lovat väljarna. Under mandatperioden genomförde regeringen satsningar i syfte att locka utländska investerare, underlätta företagande och integrera en större del av befolkningen i den formella ekonomin. Några åtgärder har varit omstridda, till exempel när regeringen plötsligt ogiltigförklarade över 80 procent av landets kontanter i syfte att bekämpa korruption och penningtvätt.

Så här fem år senare tyder dock det mesta på att den dramatiska förändring som utlovades har uteblivit, och regeringen har även kritiserats för de växande sociala spänningarna i landet. Inför valet 2019 riktades fokus mot Narendra Modis ledarskap som en förutsättning för framgång. Kongresspartiet å sin sida anklagade regeringen för inblandning i korruptions-skandaler och misslyckade reformsatsningar. Samtidigt bildade andra inflytelserika partier nya allianser och uttryckt att de kommer att göra allt för att förhindra ytterligare fem år med BJP vid makten. Valresultatet gav däremot BJP förnyat mandat. Partiets majoritet i parlamentet utökades bland annat genom inbrytningar i delstater där man tidigare har haft mindre genomslag. Mycket tyder på att valresultaten 2014 och 2019 avspeglar bestående förskjutningar i den indiska väljarkårens prioriteringar.

2.1 Indiens inrikespolitiska grundförutsättningar

För att förstå Indiens inrikespolitik är det viktigt att känna till de historiska förhållanden som formade demokratin. Det politiska landskapet präglas fortfarande av den allians mellan en mängd skilda intressen utifrån språk, religion, etnicitet, kasttillhörighet och klass, som ingicks när landet blev självständigt för drygt 70 år sedan. Före självständigheten hade Indien varit en del av det brittiska imperiet, och den indiska självständighetsrörelsen hade vuxit sig allt starkare i början av 1900-talet.

Delningen av den indiska subkontinenten i Indien och Pakistan i augusti 1947 kom att bli en våldsam period i ländernas gemensamma historia, präglad av upplopp i samband med att miljontals människor flydde över gränsen. Samtidigt som detta pågick skulle grunderna läggas för en framtida demokrati. För att kunna samla Indiens mångkulturella befolkning i en och samma stat ansåg bland annat Kongresspartiet att det var nödvändigt att ha ett sekulärt⁹ förhållningssätt och att säkerställa skydd för minoriteter. Konstitutionen som antogs 1950 utformades med skydd både för såväl enskilda individers som grupper rättigheter och med synsättet att staten inte ska blanda sig i minoriteternas egna angelägenheter. Det senare innebär bland annat att de religiösa minoriteterna fick rätt att själva få besluta i civilrättsliga frågor (såsom äktenskapsfrågor), medan den hinduiska majoriteten (dit även sikher, buddhister och jainister räknas) omfattas av en gemensam lagstiftning. Det stora landet, som beboddes av olika folkgrupper utan ett gemensamt språk, delades in i delstater som mer eller mindre följde språkliga avgränsningar. Genom den federala struktur som infördes kom delstaterna att ha ett visst självstyre medan centralregeringen hade övergripande kontroll.

Även kastsystemet, som formellt är avskaffat, har påverkat den indiska politiken under lång tid. Än idag har kasttillhörighet stor betydelse i bland annat äktenskapsfrågor och fortsätter att vara en grund för diskriminering och social utsatthet. Kasttillhörighet hör inte nödvändigtvis ihop med

⁹ Sekulärt i den indiska kontexten innebär jämlikhet, tolerans och respekt för alla religioner, snarare än att staten ska vara helt åtskild från religiösa frågor. Se bl.a. Verma, Vidhu, "Secularism in India" i Zuckerman, Phil och Shook, John, R., (red.) *The Oxford Handbook of Secularism*, Oxford University Press, New York, 2017; Vaishnav, Milan, "Executive Summary", i Vaishnav, Milan, (red.), *The BJP in Power: Indian Democracy and Religious Nationalism*, Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC, 2019.

socioekonomisk klass, men i praktiken överlappar de ofta med varandra¹⁰ eftersom de lägre kasterna varit marginaliserade i samhället. Genom att kategorisera kasterna har den indiska staten identifierat dem som är socioekonomiskt utsatta och utifrån detta infört ett system av positiv särbehandling i form av kvotering till statliga jobb och högre utbildning. Positiv särbehandling för vissa grupper är en omstridd och ständigt aktuell fråga. Vissa bedömare anser att systemet inte bidrar till ökad jämlikhet, utan snarare ökar spänningarna mellan kasterna och vidmakthåller kastsystemet. Konfliktdinjerna mellan det sekulära och det religiösa, samt mellan majoritet och minoritet, påverkar fortfarande indisk inrikespolitik och har stor betydelse för hur vi ska förstå den indiska politiken idag.

2.2 Indiens politiska system och politiska partier

Det indiska parlamentet har ett tvåkammerssystem bestående av överhuset *Rajya Sabha* (delstatsförsamlingen) och underhuset *Lok Sabha* (folkets församling). Lagstiftningsprocessen förutsätter att lagförslag godkänns av båda kamrarna, med undantag för vissa budgetfrågor. Medlemmarna i *Rajya Sabha* väljs av delstaternas lagstiftande församlingar (förutom tolv medlemmar som väljs direkt av landets president), medan medlemmarna i *Lok Sabha* är valda av folket i allmänna val. Parlamentsval genomförs ungefär vart femte år och däremellan hålls val på delstatsnivå. Det indiska valsystemet tillämpar majoritetsval i enmansvalkretsar, vilket i praktiken innebär att förhållandevis få röster kan medföra stort inflytande. Ett exempel är att BJP i valet 2014 fick mer än hälften av platserna i underhuset, men bara 31,3 procent av rösterna.

Förutom Kongresspartiet och BJP som idag är de dominerande politiska partierna på nationell nivå, har Indien en mängd politiska partier som på olika sätt har inflytande över den politiska dagordningen. Bland dessa partier finns regionala partier som företräder en specifik delstat eller partier som representerar minoriteter, exempel utifrån kasttillhörighet, etnicitet eller religiösa intressen. Det indiska kastsystemet är komplext. Hemvist, släktskap och arbetsroll sammanbinds med föreställningar om renhet och orenhet. Många tusentals grupper ingår i systemet, som fortfarande har inflytande över politiska och sociala förhållanden. Den indiska staten praktiserar positiv särbehandling med utgångspunkt i kast och ursprung. Däremot är diskriminering på grund av kasttillhörighet förbjudet i lag.

¹⁰ Se bl.a. Paliath, Shreehari, "Income inequality in India: Top 10% upper caste households own 60% wealth", Business Standard, 14 januari 2019, https://www.business-standard.com/article/current-affairs/income-inequality-in-india-top-10-upper-caste-households-own-60-wealth-119011400105_1.html [hämtad 2019-04-25].

Regionala partier växte i huvudsak fram från 1980-talet och framåt, under en period som sammanföll med religiösa motsättningar mellan främst hinduer och muslimer. I takt med att hindunationalismen blev mer framträdande uppstod en allt starkare motreaktion från de tidigare marginaliserade lägre kasterna, som motsatte sig den hinduiska samhällshierarkin.¹¹ Detta resulterade i en ökad konkurrens om politiskt inflytande¹² och en fragmentering av det politiska landskapet. De tidigare etablerade partierna har sedan dess behövt anpassa sig genom att bilda allianser, inkludera personer från fler grupper i samhället och engagera sig i sakpolitiska frågor som mindre partier har fört upp på agendan.¹³ Dessa mindre partier är dock inte nödvändigtvis lojala mot vare sig Kongresspartiet eller BJP, utan allianser har skiftat över tid och mellan olika val.¹⁴ Många trodde dock att koalitionspolitiken hade kommit för att stanna, tills BJP fick egen majoritet i parlamentsvalet 2014.

Inte heller den indiska väljarkåren är nödvändigtvis lojal mot ett och samma parti. En indisk väljare behöver inte vara främmande för att byta parti mellan olika val, eller rösta på olika partier på delstats- respektive nationell nivå. Många valresultat kan även förklaras av att indiska väljare har en benägenhet att rösta emot sittande regering, oavsett partitillhörighet.¹⁵

2.2.1 Kongresspartiet

Kongresspartiet (*Indian National Congress*) bildades i slutet av 1800-talet och kom att spela en stor roll under kampen för självständighet från det brittiska imperiet. Partiet har således redan från början haft ett stort inflytande över Indiens politik. Partiordföranden Jawaharlal Nehru kom att bli Indiens första premiärminister och hans ättlingar i familjen Nehru/Gandhi har styrt partiet under större delen av tiden sedan dess. Fram tills slutet av 70-talet var Kongresspartiet nästan helt dominerande på nationell nivå. På senare år har det regerat i koalition med andra partier; mellan 2004 och 2014 inom United Progressive Alliance (UPA), under

¹¹ Chandhoke, N., "India 2014: Return of the One-Party Dominant System", Istituto Affari Internazionali (IAI), 2014.

¹² Vaishnav, V., "Understanding the Indian Voter", Carnegie Endowment for International Peace, juni 2015, s. 7.

¹³ Chandhoke, N., "India 2014: Return of the One-Party Dominant System", Istituto Affari Internazionali (IAI), 2014.

¹⁴ Intervju i New Delhi, 8 januari 2019.

¹⁵ Vaishnav, M & Lillehaugen, M, "Incumbency in India: More Curse Than Blessing?", Carnegie Endowment for International Peace, 13 augusti 2018, <https://carnegieendowment.org/2018/08/13/incumbency-in-india-more-curse-than-blessing-pub-77010> [hämtad 2019-03-114].

ledning av premiärminister Manmohan Singh och partiets ordförande Sonia Gandhi. Rahul Gandhi, Sonia Gandhis son, ledde partiet under perioden 2013 till sommaren 2019, varefter han begärde avsked. I sitt avskedsbrev tog Rahul Gandhi på sig ansvaret för de uteblivna valframgångarna, samt efterfrågade långtgående förändringar av partiets organisation och idéarbete. Även Rahul Gandhis syster Priyanka Gandhi är aktiv inom politiken genom att hon företrädde partiet i östra delen av Uttar Pradesh inför parlamentsvalet 2019.¹⁶

Kongresspartiets många decennier vid makten har inneburit såväl kraftig ekonomisk tillväxt och ökat välstånd som korruption och nepotism. En av partiets främsta tillgångar har varit att det har kunnat tilltala en stor del av befolkningen oberoende av klass, kast eller religion. Partiet har dock haft svårt att hålla ihop en sådan bred grupp av väljare. Eftersatta partireformer och svag idéutveckling har gjort det svårt att möta konkurrensen från övriga partier.¹⁷ Företrädare för andra politiska partier har kritiserat Kongresspartiet för att ha bidragit till polariseringen mellan den hinduiska majoriteten och religiösa minoriteter, genom att gynna dessa grupper på majoritetens bekostnad. Kongresspartiet har exempelvis länge tagit ställning mot att införa en gemensam civilrättslig lagstiftning, vilket har använts som slagträ i den politiska debatten om allas likhet inför lagen.¹⁸

Resultatet av parlamentsvalet 2014 innebar att Kongresspartiet gick från att vara det största partiet i en koalitionsregering till att inte ens få tillräckligt med platser i underhuset för att kvalificera sig som ett officiellt oppositionsparti. Partiet har försökt att locka tillbaka väljarna genom att kritisera BJP på de områden där de anses ha misslyckats med att infria sina vallöften, vilket bland annat omfattar jobbskapande åtgärder, ekonomisk tillväxt och situationen för lantbrukare. Kongresspartiets Rahul Gandhi har också riktat korruptionsanklagelser mot Narendra Modi. Inför valet 2019 meddelade Gandhi att ett slags medborgarlön eller minimumersättning för landets fattigaste medborgare ska införas om partiet kommer till makten

¹⁶ PTI (The Print), "Happy Priyanka will assist me in Lok Sabha elections, says Congress chief Rahul Gandhi", The Print, 23 januari 2019, <https://theprint.in/politics/happy-priyanka-will-assist-me-in-lok-sabha-elections-says-congress-chief-rahul-gandhi/182075/> [hämtad 2019-03-12].

¹⁷ Intervju i New Delhi, 9 januari 2019.

¹⁸ Se bl.a. Rajagopal, Krishnadas, "What is the debate on uniform civil code all about?", The Hindu, 8 september 2018, <https://www.thehindu.com/news/national/what-is-debate-on-uniform-civil-code-all-about/article24903560.ece> [hämtad 2019-04-25]; "Congress says Uniform Civil Code can't be implemented, BJP calls it progressive", Business Standard, 13 oktober 2016, https://www.business-standard.com/article/politics/congress-says-uniform-civil-code-can-t-be-implemented-bjp-calls-its-progressive-116101300782_1.html [hämtad 2019-04-25].

2019.¹⁹ Det finns emellertid inte några förslag för hur ett sådant initiativ skulle finansieras, och många har avfärdat löftet som ett sätt att locka väljare. Kongresspartiets valresultat 2019 innebar en marginell förbättring jämfört med valet 2014 både sett till fördelning av parlamentsplatser och väljarandel. Resultatet var trots förbättringen anmärkningsvärt svagt. Bharatiya Janata Party

2.2.2 Bharatiya Janata Party

Bharatiya Janata Party (Indiska Folkpartiet, BJP) har sitt ursprung i den hindunationalistiska rörelsen *Rashtriya Swayamsevak Sangh* (Nationella Frivilligorganisationen, RSS) som grundades på 1920-talet. År 1951 bildades partiet *Bharatiya Jana Sangh* som hade en tydligt konservativ hindunationalistisk agenda²⁰ och starka band till RSS, men som till en början saknade reellt inflytande över politiken. En idé som sedan den hindunationalistiska ideologin grundlades har genomsyrat den politiska agendan är att den hinduiska gruppen, som utgör omkring 80 procent av befolkningen, inte bör anpassa sig till religiösa minoriteters särskilda behov. I slutet av 1960-talet började partiet att istället fokusera på bland annat socioekonomiska frågor i syfte att bli mer accepterade hos allmänheten och hos andra partier.²¹ Detta fungerade, och i mitten av 1970-talet gick *Jana Sangh* ihop med andra partier och lyckades vinna parlamentsvalet 1977. Koalitionen kollapsade kort därefter, bland annat på grund av att andra partier motsatte sig att partimedlemmarna i *Jana Sangh* inte tog avstånd från RSS och dess hindunationalistiska ideologi.²² Därefter bildades emellertid det nuvarande *Bharatiya Janata Party*, BJP som till en början var återhållsamma med att driva hindunationalistiska frågor, medan RSS försökte mobilisera de hinduiska väljarna genom att dra nytta av polariseringen mellan hinduer och muslimer. RSS lanserade bland annat en kampanj för att bygga ett hinduiskt tempel i Ayodhya på platsen där moskén *Babri Masjid* länge stod, tills den demolerades av RSS-

¹⁹ Ghoshal, Devivot och Das, Krishna N, Indian opposition leader Gandhi promises minimum income for the poor”, Reuters, 28 januari 2019, <https://www.reuters.com/article/us-india-election/indian-opposition-leader-gandhi-promises-minimum-income-for-the-poor-idUSKCN1PM19L> [hämtad 2019-03-20].

²⁰ Partiet ansåg bland annat att hindi skulle ha företräde framför andra språk, att det skulle införas ett gemensamt civilrättsligt ramverk oberoende av religion, förbud av koslakt, med mera. Se bl.a. Blom Hansen, Thomas, ”The Saffron Wave: Democracy and Hindu Nationalism in Modern India”, Princeton: Princeton University Press, 1999.

²¹ Verma, Rahul, ”The emergence, stagnation, and ascendance of the BJP”, i Vaishnav, Milan, (red.), *The BJP in Power: Indian Democracy and Religious Nationalism*, Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC, 2019.

²² Ibid.

anhängare. BJP gick starkt framåt under slutet av 1990-talet, mycket på grund av Ayodhyafrågan.²³

Förhållandet mellan RSS och BJP har länge varit komplicerat. Å ena sidan har RSS varit betydelsefull för BJP genom att organisationen kunnat mobilisera väljare, samtidigt som partiet har behövt förhålla sig till andra partier för att kunna möjliggöra allianser. BJP har hela tiden behövt balansera hindunationalistiska frågor med en mer moderat agenda för att kunna få inflytande över politiken. När BJP ingick i koalitionsregeringen *National Democratic Alliance* (NDA) 1998-2004 tonade partiet ner tidigare viktiga hindunationalistiska frågor. I praktiken försökte BJP att få genomslag för sin ideologi på andra sätt, exempelvis genom att införa nya riktlinjer i grundskolans läroplan med tonvikt på "indiska" värderingar, religion och kulturfrågor.²⁴ Under Narendra Modis ledarskap har partiets budskap framför allt fokuserat på ekonomiska frågor och utveckling, men hindunationalismen är av fortsatt stor betydelse. Modi har allt tydligare fått rollen som BJP:s centralfigur. Partiet har valt att bygga sina kampanjer kring Modis ledarskap. Valkampanjen inför valet 2019 kom till stor del att utformas som ett val av premiärminister, snarare än ett val av nytt nationellt parlament, som är brukligt i Indien. Flera bedömare konstaterade i sina eftervalsanalyser att Modis popularitet, snarare än BJP:s valplattform, fällde avgörandet till partiets fördel.²⁵

2.2.3 Andra inflytelserika partier

I Uttar Pradesh, Indiens folkrikaste delstat som förser *Lok Sabha* (underhuset) med 80 av totalt 547 ledamöter, har framför allt *Bahujan Samaj Party* (BSP) och *Samajwadi Party* (SP) varit inflytelserika. Båda partierna har bland annat haft ett relativt stort stöd från den muslimska väljarkåren i delstaten.²⁶ BSP, med den kvinnliga ledaren Mayawati i spetsen, bildades för att ta tillvara de kastlösas (daliternas) intressen men säger sig idag företräda alla dem som har varit historiskt marginaliserade och förtryckta.²⁷ Partiet har därmed också fått stöd från vissa ekonomiskt utsatta grupper inom de högre kasterna. Mayawati har i perioder varit

²³ Jaffrelot, C., "Refining the moderation thesis. Two religious parties and Indian democracy: the Jana Sangh and the BJP between Hindutva radicalism and coalition politics", *Democratization*. Vol 20, nr 5, 25 juli 2013, s. 876-894.

²⁴ Flåten, L. T., "Spreading Hindutva through education: Still a priority for the BJP?", *India Review*, 16:4, 2017, 377-400.

²⁵ Vij, Shivam. "Modi was the message", Seminar, no 720, 2019, <https://india-seminar.com/semframe.html> [hämtad 2019-09-02].

²⁶ Verma, Rahul och Gupta, Pranav, "Facts and Fiction about How Muslims Vote in India, Evidence from Uttar Pradesh", *Economic & Political Weekly*, Vol. 51 No. 53, 2016.

²⁷ Bahujan Samaj Party, "About the Bahujan Samaj Party (BSP)", <http://www.bspindia.org/about-bsp.php>, [hämtad 2019-02-13].

delstatens Uttar Pradesh högste politiske företrädare, eller chefsminister, tack vare BSP:s framgångar. SP, som grundades för att företräda socioekonomiskt utsatta inom de lägre kasterna, ledes av Akhilesh Yadav. Yadav var chefsminister i Uttar Pradesh mellan 2012 och 2017, då SP förlorade delstatsvalen till BJP. Inför valet 2019 beslutade BSP och SP att ingå en gemensam allians i Uttar Pradesh, vilket gav vissa framgångar.

I södra och östra delarna av Indien har kommunistiska partier, däribland *Communist Party of India (Marxist)*, under längre perioder innehaft regeringsmakten. Partierna har under senare år upplevt ett minskat väljarstöd. I delstater såsom Tamil Nadu och Andhra Pradesh har partier vars program baserats på en identitet sprungen ur södra Indiens dravidiska kulturer och språk, åtskild från den dominerande ariska och hinditalande befolkningen i norra Indien, haft stort genomslag.²⁸ Bland dessa kan nämnas *All India Anna Dravida Munnetra Kazhagam* (AIADMK) och *Telugu Desam Party* (TDP). Ett annat inflytelserikt parti är Västbengalens *All India Trinamool Congress* (Indiens Gräsrotskongress, AITC), under ledning av Mamata Banerjee.

2.3 Samhällstrender med politisk inverkan

Den politiska dagordningen och partiernas program påverkas av den indiska samhällsutvecklingen, som under de senaste två decennier har präglats av en stark ekonomisk tillväxt. Minskade fattigdomstal och en växande medelklass har lett till ett förändrat politiskt landskap, där nya frågor har fått större betydelse på den politiska agendan. Kasttillhörighet och religion har tidigare varit viktiga faktorer för att förklara indisk politik, men på senare år har även frågor om ekonomisk utveckling fått allt större betydelse. Informationsflödet har ökat i takt med att internet breder ut sig över subkontinenten i allt snabbare takt,²⁹ och fler människor använder sociala medier.

²⁸Rao, Aprameya, "A Dravidian citadel: Here is a brief guide to understanding Tamil Nadu politics", Firstpost, 18 maj 2016, <https://www.firstpost.com/politics/a-dravidian-citadel-here-is-a-brief-guide-to-understanding-tamil-nadu-politics-2760056.html> [hämtad 2019-04-25].

²⁹ Mellan åren 2006 och 2016 steg andelen internetanvändare från 2,8 procent till 29,5 procent av befolkningen, enligt data från Världsbanken/International Telecommunication Union, World Telecommunication/ICT Development Report and database. <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS?locations=IN> [hämtad 2019-02-04].

2.3.1 Ekonomisk utveckling

Indisk ekonomi var under lång tid kraftigt reglerad, men i början av 1990-talet genomfördes en liberalisering av ekonomin som bidrog till att integrera Indien i den globala marknaden. Indien räknas idag som världens sjätte största ekonomi³⁰ och är en av de snabbast växande ekonomierna i världen. Den nuvarande tillväxttakten är omkring 7,5 procent av BNP, och enligt prognoser från IMF förväntas tillväxten ligga på en liknande nivå under de kommande fem åren.³¹ Med sådana siffror för ögonen kan det vara värt att påminna sig om att Indien står inför en stor utmaning när det gäller att säkerställa att tillväxten bidrar till förändringar i vardagen för hela befolkningen. Inför valet 2014 lanserade Modi en slogan: *sabka saath, sabka vikaas* (utveckling för alla på lika villkor). Regeringen har varit framgångsrik på ett antal områden; till exempel har fler byar på landsbygden fått tillgång till elektricitet, antalet hushåll med tillgång till egen toalett beräknas ha ökat med 60 procent och de hushåll som lagar mat över öppen eld har i allt större utsträckning tillgång till gas.³²

Mycket återstår för att öka välståndet hos de mest ekonomiskt utsatta. För att den ekonomiska utvecklingen ska vara hållbar i framtiden krävs dessutom fortsatt reformarbete på ett antal områden, inte minst åtgärder för att skapa sysselsättning till ungdomar. Omkring två tredjedelar av befolkningen är i arbetsför ålder³³ och den totala arbetskraften växer med

³⁰ Indien är världens tredje största ekonomi justerat för köpkraftsparitet. Världsbanken, GDP, PPP (current international USD), 2017, <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.PP.CD> [hämtad 2019-03-20]

³¹ International Monetary Fund, World Economic Outlook Update, januari 2019. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2019/01/11/weo-update-january-2019> [hämtad 2019-03-20] och IMF, IMF Data Mapper, Real GDP Growth: India, https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/IND [hämtad 2019-03-20].

³² Andelen hushåll med tillgång till gas beräknas ha ökat med 50 procent mellan 2014 och 2018. Ministry of Petroleum and Natural Gas, "48 Months, 48 Major Achievements", Government of India, <http://petroleum.nic.in/MOPNG-EBOOK/2018/MoPNG-48-Months-Booklet-ENGLISH.pdf> [hämtad 2019-02-13]; Kundu, T. "How does the Narendra Modi government score on welfare schemes?", LiveMint, 23 maj 2018, <https://www.livemint.com/Politics/3z36JaNMpmhX68Kjc0BgfP/How-does-the-Narendra-Modi-govt-score-on-welfare-schemes.html> [hämtad 2019-02-13]; enligt officiell data från Ministry of Drinking Water and Sanitation, Swachh Bharat Mission – Gramin (All India). <https://sbm.gov.in/sbmReport/home.aspx> [hämtad 2019-02-13].

³³ IMF, India's strong economy continues to lead to global growth, IMF, 8 augusti 2018, <https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/08/07/NA080818-India-Strong-Economy-Continues-to-Lead-Global-Growth> [hämtad 2019-03-20].

ungefär 7 miljoner människor per år enligt Världsbanken.³⁴ Beräkningar visar att endast omkring 25 procent av kvinnorna i arbetsför ålder har ett lönearbete.³⁵ Kvinnor är därmed kraftigt underrepresenterade på arbetsmarknaden. En avgörande faktor är också att befolkningen behöver förse med kompetens som motsvarar behoven på arbetsmarknaden.³⁶

Det krävs också fortsatt arbete för att underlätta för utländska investeringar. Regeringen har genomfört ett antal satsningar på området, till exempel initiativet *Make in India* som syftar till att locka utländska företag och investerare. Det byråkratiska ramverket uppfattas dock fortfarande som hämmande för dem som vill driva företag, även om trenden är positiv jämfört med tidigare år enligt Världsbankens *Ease of Doing Business Index*.³⁷ En annan välkommen åtgärd är att regeringen har infört ett gemensamt skatte- och momssystem över hela Indien (*Goods and Services Tax*, GST). Reformen syftade till att standardisera och förenkla, men mötte kritik på grund av svag implementering.³⁸ Marknaden uppges emellertid ha börjat återhämta sig från omställningen, och reformen förväntas ge positiva resultat på lång sikt.³⁹

En mer kontroversiell åtgärd var regeringens oväntade sedelbyte i november 2016 då mer än 80 procent av landets kontanter blev ogiltiga över en natt. Syftet med denna åtgärd var bland annat att bekämpa korruption och penningtvätt, och att sedelbytet i förlängningen även skulle leda till ökade skatteintäkter. Den omedelbara konsekvensen blev dock att

³⁴ Beräknat på personer i arbetsför ålder som antingen har ett arbete eller aktivt söker arbete. Världsbanken, Total Labour Force 2012 – 2018, <https://data.worldbank.org/indicator/SL.TLF.TOTL.IN?end=2018&locations=IN&start=2010#> [hämtad 2019-03-20]. Det råder delade meningar om i vilken takt Indiens arbetskraft ökar. Andra har hävdad att den ökar med upp till en miljon människor per månad. Se bl.a. Dewan, Sabina, "Only 4.75 Million Join India's Workforce Annually, Not 12 Million As Claimed", IndiaSpend, 21 maj 2018, <https://www.indiaspend.com/only-4-75-million-join-indias-workforce-annually-not-12-million-as-claimed-70548/> [hämtad 2019-03-20].

³⁵ World Economic Forum. "Future of Consumption in Fast-Growth Consumer Markets: India", s. 27, januari 2019. Se även Sengupta, J. "Gender Issues Amid a High GDP Growth", 1 januari 2019, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/expert-speak/gender-issues-and-high-gdp-growth-46934> [hämtad 2019-02-14].

³⁶ World Economic Forum. "Future of Consumption in Fast-Growth Consumer Markets: India", s. 27-29, januari 2019.

³⁷ Världsbanken, Ease of Doing Business in India, <http://www.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/india> [hämtad 2019-03-17]

³⁸ Intervju i New Delhi, 10 januari 2019.

³⁹ Världsbanken, "India Development Update: India's Growth Story", mars 2018, s. 107-114, <http://documents.worldbank.org/curated/en/814101517840592525/pdf/123152-REVISED-PUBLIC-MARCH14-IDU-March-2018-with-cover-page.pdf> [hämtad 2019-01-20].

det hastiga sedelbytet drabbade många av landets arbetare och småföretag som förlitar sig på kontanter i vardagen. Även den ekonomiska tillväxttakten avtog under efterföljande månader.⁴⁰ De positiva effekter som sedelbytet medförde var att mer pengar sattes in på bankerna⁴¹ och att andelen digitala betallösningar ökade därefter. Även skatteintäkterna uppges ha ökat, åtminstone på kort sikt.⁴²

2.3.2 En växande medelklass

Enligt siffror från Världsbanken har fattigdomstalen minskat kraftigt sedan början av 2000-talet; bara mellan åren 2011 och 2015 beräknas andelen människor i extrem fattigdom (som lever på mindre än 1,90 USD per dag) ha minskat från 21 procent till omkring 13 procent av Indiens totala befolkning. Det innebär ändå att omkring 176 miljoner människor lever i extrem fattigdom och att omkring hälften av befolkningen lever på mindre än 3,20 USD per dag.⁴³ Indien är dessutom ett land med stora ekonomiska klyftor; 22 procent av inkomsterna år 2015 tillföll den rikaste procenten av befolkningen.⁴⁴ Många människor, framför allt på landsbygden saknar fortfarande basala faciliteter såsom elektricitet och tillgång till rent vatten.

Den indiska medelklassen uppges idag omfatta omkring 78 – 400 miljoner människor.⁴⁵ Analytiker är inte eniga om hur man på lämpligast sätt ska

⁴⁰ Chakravorti, B., "A year after India killed cash, here's what we can learn", World Economic Forum, 6 november 2017, <https://www.weforum.org/agenda/2017/11/a-year-after-india-killed-cash-heres-what-we-can-learn> [hämtad 2019-02-11].

⁴¹ Chikermane, G. "Nine economic policies that define Modi@4", 21 maj 2018, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/expert-speak/nine-economic-policies-that-define-modi-4/> [hämtad 2019-02-11] och Chikermane, G. "Demonetisation Is dead, long live demonetisation"; 30 augusti 2018, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/research/43689-demonetisation-is-dead-long-live-demonetisation> [hämtad 2019-02-11].

⁴² Världsbanken, "India Development Update: Unlocking Women's Potential", World Bank Delhi Office, maj 2017, New Delhi, <http://documents.worldbank.org/curated/en/107761495798437741/pdf/115297-WP-P146674-PUBLIC.pdf> [hämtad 2019-02-13].

⁴³ World Bank Group, Poverty & Equity Brief, India, oktober 2018, https://databank.worldbank.org/data/download/poverty/33EF03BB-9722-4AE2-ABC7-AA2972D68AFE/Global_POVEQ_IND.pdf [hämtad 2019-03-20].

⁴⁴ World Inequality Index, <https://wid.world/country/india/> [hämtad 2019-03-20].

⁴⁵ The Economist, "The elephant in the room: India's missing middle class", 11 januari 2018, <https://www.economist.com/briefing/2018/01/11/indias-missing-middle-class> [hämtad 2019-02-07].

beräkna medelklassens storlek,⁴⁶ men vad som är tydligt är att denna grupp växer.⁴⁷ Ökade inkomster bland befolkningen har resulterat i att många nu har större möjligheter att bidra till konsumtionen och driva på landets ekonomi. Den växande medelklassen har också visat sig ha betydelse för hur vi ska förstå den politiska utvecklingen i Indien. Studier har visat att människor som tillhör medelklassen i allt större utsträckning röstar i parlamentsvalen jämfört med tidigare, och att detta framför allt har gynnat BJP.⁴⁸

På senare tid har också det som har kommit att kallas för en ”ny medelklass” fått allt större betydelse för indisk politik. Den nya medelklassen antas bestå av människor som tidigare tillhört lägre klasser eller levt under fattigdomsgränsen, men som nyligen fått en bättre levnadsstandard och som *själva* uppfattar sig som en del av medelklassen.⁴⁹ Det saknas dock en tydlig definition av ”den nya medelklassen”, vilket innebär att det är svårt att göra några uppskattningar om dess storlek. Samhällssegmentet består av människor från olika delar av landet, med olika bakgrund och olika kasttillhörighet, och som har gynnats av den ekonomiska tillväxten. Gruppen befolkar Indiens växande provinsstäder och bor där mer segregat än på landsbygden. Den nya medelklassen har uppmärksamats av de politiska partierna. BJP omnämnde specifikt denna grupp i sitt valmanifest inför valet 2014, och även Kongresspartiets Rahul

⁴⁶ Se bl.a. Research Unit for Political Economy, ”It’s all relative: India’s middle class is actually the world’s poor”, Quartz India, 21 december 2015, <https://qz.com/india/562578/indias-middle-class-is-actually-the-worlds-poor/>, [hämtad 2019-02-07] och Research Unit for Political Economy, ”Rags to nothing: India’s middle class is almost impossible to define”, Quartz India, 22 december 2015, <https://qz.com/india/578793/indias-middle-class-is-almost-impossible-to-define> [hämtad 2019-02-07].

⁴⁷ En studie visar att medelklassen vuxit från 29 procent till 50 procent av befolkningen under åren 2001–2011, och att den största förändringen skett bland hushåll i den lägre medelklassen. Se Chakravarty, S., ”Why India’s middle class is central to its development narrative”, 5 juli 2018, Economic Times, <https://economictimes.indiatimes.com/blogs/et-commentary/why-indias-middle-class-is-central-to-its-development-narrative> [hämtad 2019-02-05]. Data från World Economic Forum gör gällande att medelklassen växte från 30 procent till 54 procent av befolkningen mellan 2005–2018. World Economic Forum, ”Future of Consumption in Fast-Growth Consumer Markets: India”, s. 10, januari 2019. http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Consumption_Fast-Growth_Consumers_markets_India_report_2019.pdf [hämtad 2019-02-11].

⁴⁸ Jaffrelot, C. ”The Class Element in the 2014 Indian Election and the BJP’s Success with Special Reference to the Hindi Belt”, *Studies in Indian Politics*, vol 3(1), s. 19-38. 2015.

⁴⁹ Kaur, R. ”The ’Emerging’ Middle Class Role in the 2014 General Elections”, *Economic & Political Weekly*, vol. 49 nr 26 – 27, 2014, s. 17. Se även Krishnan, Sandhya och Hatekar, Neeraj, Rise of the New Middle Class in India and Its Changing Structure, *Economic & Political Weekly*, Vol 52 No 22, 2017.

Gandhi har pratat om denna grupp i termer av människor som ”inte är rika, inte är medelklass, inte är under fattigdomsgränsen”.⁵⁰ Tillgången till information är stort för denna grupp genom ökad tillgång till internet, vilket i sin tur förväntas göra dem mer mottagliga för politiska budskap.⁵¹

2.3.3 Parlamentsvalen 2014 och 2019 – den ”nya medelklassens” val

Parlamentsvalen 2014 och 2019 hade mycket gemensamt. Valdeltagandet var högt i båda valen (66,4 procent 2014 och 67,1 procent 2019). Det var framför allt många ur den yngre generationen som tog sig till vallokalerna för första gången, vilket skulle visa sig gynna BJP.⁵² Utöver detta var det en kombination av faktorer som skapade särskilt goda förutsättningar för BJP.⁵³ Inför valet 2014 var den Kongresspartileda regeringen impopulär och anklagades för inblandning i flera korruptionsskandaler, ett arv som partiet inte kunde göra sig kvitt under åren i opposition. Inför valet 2014 var stora delar av befolkningen även frustrerade över Kongressparti-regeringens oförmåga att skapa stabil ekonomisk tillväxt och nya arbets-tillfällen.⁵⁴ Det skulle visa sig efter valet att just ekonomisk tillväxt och korruption var de två viktigaste frågorna för väljarna 2014.⁵⁵ Samma frågor låg långt fram i väljarnas medvetande även inför valet 2019. BJP:s valrörelse inför både valen var ett väloljat politiskt maskineri, inte minst tack vare stödet från RSS som gjorde att partiet kunde nå ut med sitt budskap till väljare i både städer och på landsbygden. BJP, som traditionellt haft större delen av sin väljarbas i urbana miljöer, lyckades få röster även i

⁵⁰ Nelson, D. ”India election 2014: Rahul Gandhi turns to India’s aspirational poor”, The Telegraph, 9 april 2014, <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/india/10755560/India-election-2014-Rahul-Gandhi-turns-to-Indias-aspirational-poor.html> [hämtad 2019-02-07].

⁵¹ Jaffrelot, C. & Kumar, S. ”The Impact of Urbanization on the Electoral Results of the 2014 Indian Elections: With Special Reference to the BJP Vote”, *Studies in Indian Politics*, vol 3(1), 2015, 48.

⁵² De yngre väljarna omfattar väljare i åldern 18 – 22 år, och många av dessa var mer benägna att rösta på just BJP. Kumar, S. ”Higher turnout in youth vote”, The Hindu, 28 maj 2014, <https://www.thehindu.com/opinion/op-ed/higher-turnout-in-youth-vote/article6054236.ece?ref=relatedNews> [hämtad 2019-02-07].

⁵³ Vaishnav, M & Lillehaugen, M, ”Incumbency in India: More Curse Than Blessing?”, Carnegie Endowment for International Peace, 13 augusti 2018, <https://carnegieendowment.org/2018/08/13/incumbency-in-india-more-curse-than-blessing-pub-77010>.

⁵⁴ Jaffrelot, C. ”The Class Element in the 2014 Indian Election and the BJP’s Success with Special Reference to the Hindi Belt”, *Studies in Indian Politics* 3(1) 19-38, 2015.

⁵⁵ Vaishnav, V. ”Understanding the Indian Voter”, Carnegie Endowment for International Peace, juni 2015.

delstater där de tidigare inte hade haft lika stort inflytande, och fick även ett bredare stöd över kast- och klassgränser.⁵⁶

BJP hade också en betydande närvaro på sociala medier; hundratusentals frivilliga arbetade med allt ifrån opinionsundersökningar till att dela information. Bara på Twitter skickades upp till 40 000 tweets per dag inför valet 2014.⁵⁷ Inför valet 2019 intensifierades kampanjarbetet på sociala medier och även politiska företrädare på delstats- och lokalnivå uppmanades att öka sin närvaro på olika digitala plattformar.⁵⁸ BJP:s valkampanjer 2014 och 2019 har varit unika i historisk jämförelse, inte bara på grund av dess organisatoriska förmåga utan också för hur kampanjerna centrerats kring *en* person: premiärministerkandidaten Narendra Modi.⁵⁹ Modi framhöll sitt ursprung i en av Indiens lägre kaster liksom sina erfarenheter av att växa upp som lägre medelklass. För många väljare representerade Modi ”en annan del av Indien”,⁶⁰ och som någon som kunde relatera till en stor del av befolkningen, vilket stod i skarp kontrast till Kongresspartiet och familjedynastin.

Redan under tiden som chefsminister i Gujarat använde Narendra Modi modern teknologi såsom 3D-teknik, hologram och storbildsskärmar för att nå ut till potentiella väljare.⁶¹ Hans budskap om *acche din* (goda dagar) spreds snabbt över hela Indien och till den indiska diasporan med hjälp av sociala medier. I början av december 2018 var Narendra Modi världsledaren med flest följare på Instagram⁶² och Facebook. Tidigare

⁵⁶ BJP fick bland annat en signifikant ökning bland daliterna som tidigare varit en betydande del av Kongresspartiets och BSP:s (Bahujan Samaj party) väljarbas. Jaffrelot, C. & Kumar, S. ”The Impact of Urbanization on the Electoral Results of the 2014 Indian Elections: With Special Reference to the BJP Vote”, *Studies in Indian Politics* 3 (1), 2015, 39-49.

⁵⁷ Jaffrelot, C. ”The Modi-centric BJP 2014 election campaign: new techniques and old tactics”, *Contemporary South Asia*, vol 23 nr 2, s. 151-166, 2015.

⁵⁸ Pal, Joyojeet et.al, ”The use of social media”, Seminar, no 720, 2019, <https://india-seminar.com/semframe.html> [hämtad 2019-09-02]

⁵⁹ Undersökningar som genomfördes efter valet har visat att 27 procent av väljarna som röstade på BJP, gjorde det endast på grund av Modi. Jaffrelot, C. ”The Modi-centric BJP 2014 election campaign: new techniques and old tactics”, *Contemporary South Asia*, vol 23 nr 2, 2015, 151-166.

⁶⁰ Crossette, B. ”India Changes Course”, *Great Decisions*, 2015, Foreign Policy Association.

⁶¹ Jaffrelot, C. ”The Modi-centric BJP 2014 election campaign: new techniques and old tactics”, *Contemporary South Asia*, vol 23 nr 2, 2015, 151-166.

⁶² Grover, ”Modi is world’s favourite leader on Instagram, thanks to Davos shot & pix with Virushka”, *ThePrint*, 2018-12-05, <https://theprint.in/governance/modi-worlds-favourite-leader-on-instagram-thanks-to-davos-shot-pix-with-virushka/158813/> [hämtad 2019-01-27].

samma år hade han det tredje största antalet följare på Twitter.⁶³ Trots sin popularitet är han dock allt annat än okontroversiell. År 2002, när Modi var chefsminister i Gujarat, plågades delstaten av våldsamma attacker och upplöpp mot muslimer i en hämndaktion mot att hinduiska pilgrimsresande hade bränts till döds ombord på ett tåg. Attackerna i Gujarat föranledde skarp kritik mot Modi och delstatsregeringen, som anklagades för passivitet.⁶⁴ Händelsen uppmärksammades även internationellt och Modi nekades bland annat inresa till USA samt till flera europeiska länder under en period.

2.3.4 Hindunationalismens växande roll

Hindunationalismen som ideologi går även under namnet *hindutva*, vilket syftar på de egenskaper och karaktärsdrag som utgör en hinduisk identitet, och som därmed skiljer hinduer från framför allt muslimer och kristna. *Hindutva* innebär att Indien är en hinduisk, snarare än en sekulär nation, och att hinduismen är en del av varje indiers sanna identitet.

RSS, som grundades som en hindunationalistisk organisation, syftar till att forma hela det indiska samhället enligt hinduiska värderingar.⁶⁵ RSS fokuserade redan från början på arbete på gräsrotsnivå för att på olika sätt reformera det hinduiska samhället underifrån.⁶⁶ En av de viktigaste och mest uppmärksammade frågorna har varit att bygga ett hinduiskt tempel på platsen där moskén *Babri Masjid* stod i Ayodhya innan den revs 1992 av hinduiska aktivister. Ayodhyafrågan, eller *Ram Janmabhoomi*, har varit omstridd i flera decennier och är en fråga som använts för att mobilisera de hinduiska väljarna. BJP blev exempelvis allt mer populärt i början av 1990-talet efter mobiliseringen i Ayodhya, likaså utgjordes en stor del av BJP:s frivilligarbetare i senaste valrörelsen av medlemmar i RSS.⁶⁷

⁶³ LiveMint, "PM Narendra Modi is world No. 3 on Twitter, No.1 on Facebook, Instagram", 11 juli 2018, <https://www.livemint.com/Politics/d9msMK13chc6bwTFyWkMNO/PM-Narendra-Modi-is-world-No-3-on-Twitter-No1-on-Facebook.html> [hämtad 2019-02-10]

⁶⁴ Se bl.a. Human Rights Watch, "We have no orders to save you: State participation and complicity in communal violence in Gujarat", april 2002, <https://www.hrw.org/reports/2002/india/gujarat.pdf> [hämtad 2019-02-04].

⁶⁵ Rashtriya Swayamsevak Sangh, "Vision and Mission", 22 oktober 2012, <http://rss.org/Encyc/2012/10/22/rss-vision-and-mission.html> [hämtad 2019-01-28].

⁶⁶ Anderson, Edward och Jaffrelot, Christophe, "Hindu nationalism and the 'saffronisation of the public sphere': an interview with Christophe Jaffrelot", *Contemporary South Asia*, vol. 26 nr. 4, 2018, 468-482. <https://doi.org/10.1080/09584935.2018.1545009> [hämtad 2019-04-25].

⁶⁷ Jaffrelot, C. "The Modi-centric BJP 2014 election campaign: new techniques and old tactics", *Contemporary South Asia*, 2015, vol 23 nr 2, s. 151-166.

RSS är en del av ett större nätverk av organisationer som på olika sätt försöker att ge den hindunationalistiska ideologin inflytande över samhällets alla delar. Dessa organisationer går under namnet *Sangh Parivar* (Organisationernas familj), inom vilken RSS är den äldsta och största. *Sangh Parivar* betonar en gyllene tidsålder – perioden innan kontinenten ”invaderades” av muslimska härskare och europeiska kolonialmakter, som hämmade Indiens rika kultur och traditioner. I *Sangh Parivar* ingår även fackföreningar, lantbruksorganisationer och studentföreningar.⁶⁸ I centrum finns även *Vishva Hindu Parishad (VHP)*, som syftar till att organisera och förena de olika grenarna inom hinduismen. Till *Sangh Parivar* hör också våldsbejakande grenar som *Bajrang Dal*. Organisationerna är fristående från varandra men arbetar utifrån RSS ideologi.⁶⁹

Narendra Modi har, åtminstone sedan han tillträdde som premiärminister, hållit en relativt låg profil när det kommer till att tala om kontroversiella kulturella frågor. I sin podcast *Mann ki baat* lyfter Modi istället ofta fram sådant som är unikt för Indien, till exempel att engagemanget för klimatfrågor, som idag är en viktig global fråga, finns nedtecknat redan i Indiens äldsta religiösa skrifter.⁷⁰ Därtill framhäver han ofta fördelarna med traditionella indiska hälsosystem såsom yoga och ayurveda.⁷¹ Han talar också om Indiens mångfald och har bland annat lyft fram positiva budskap från både kristendomen och islam.⁷² Modi har kritiserats för att ha varit alltför saktfärdig i att fördöma trakasserier eller våldsdåd utförda av hindunationalistiska grupper. Andra företrädare för BJP har varit tydligare

⁶⁸ RSS kvinnliga motsvarighet heter Rashtra Sevika Samiti. En av de större fackföreningsrörelserna heter Bharatiya Mazdoor Sangh. Bland lantbruksorganisationerna kan nämnas Bharatiya Kisan Sangh. En inflytelserik studentförening är Akhil Bharatiya Vidyarthi parishad (ABVP).

⁶⁹ Anderson, Edward och Jaffrelot, Christophe, ”Hindu nationalism and the ‘saffronisation of the public sphere’: an interview with Christophe Jaffrelot”, *Contemporary South Asia*, vol. 26 nr. 4, 2018, 468-482. <https://doi.org/10.1080/09584935.2018.1545009> [hämtad 2019-04-25] och Vatsa, A. ”Bajrang Dal leader accused in Bulandshahr cop murder arrested”, ThePrint, 3 januari 2019, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/Bajrang-Dal-The-militant-face-of-the-saffron-family/articleshow/3542674.cms?referral=PM> [hämtad 2019-04-10].

⁷⁰ Se bl.a. The Economic Times, ”Strong commitment to climate action rooted in the Vedas: PM Modi tells Antonio Guterres”, The Economic Times, 2018-12-04, <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/strong-commitment-to-climate-action-rooted-in-the-vedas-pm-modi-tells-antonio-guterres/articleshow/66932409.cms> [hämtad 2019-04-11].

⁷¹ I december 2014 antog FN en resolution om att förklara den 21 juni som *International Day of Yoga*, i syfte att lyfta fram de hälsofördelar som denna indiska tradition för med sig. FN:s resolution A/RES/69/131, 2014-12-11 <http://undocs.org/A/RES/69/131> [hämtad 2019-03-11].

⁷² Bl.a. *Mann ki baat*, december 2017 och *Mann ki baat*, april 2018.

med att propagera för hindunationalistiska budskap. Yogi Adityanath, hinduisk präst och numera chefsminister i delstaten Uttar Pradesh är till exempel en av partiets mer kontroversiella politiker. Förutom att propagera för att bygga Ram-templet i Ayodhya har han uttalat sig fientligt om muslimer⁷³ och vidtagit åtgärder för att stänga ett flertal slakterier i Uttar Pradesh. Adityanath är dessutom grundare av den hindunationalistiska rörelsen *Hindu Yuva Vahini*, som anklagats för att ligga bakom flera våldsamma incidenter.⁷⁴

2.3.5 Civilsamhälle och mänskliga rättigheter

Den indiska statens konstitution och kompletterande lagstiftning erkänner både individuella mänskliga rättigheter och gruppers rättigheter. Det finns ett nationellt institut för mänskliga rättigheter (*National Human Rights Commission India*) och Indien är sedan januari 2019 även medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter, UNHRC. Den faktiska situationen i Indien visar dock på brister i implementeringen. Rättssystemet i Indien är under hög belastning och korruption är fortfarande ett stort problem.⁷⁵ I Indien finns dessutom en oroande koppling mellan politik och kriminalitet, där ett anmärkningsvärt stort antal politiska kandidater är misstänkta (eller till och med dömda) för grova brott.⁷⁶

I kölvattnet av BJP:s politiska framgångar och deras stöd från hindunationalistiska rörelser har strålkastarljuset allt mer riktats mot våldet mot olikstänkande och minoriteter. Framför allt i de norra delarna av Indien har det rapporterats om extremistiska hindugrupperingar som har attackerat individer (oftast muslimer eller daliter – ”kastlösa”) som misstänkts för att

⁷³ Das Gupta, M., “A shrill, hardline Yogi Adityanath is just what BJP needs to promote Hindutva narrative”, The Print, 27 november 2018, <https://theprint.in/politics/a-shrill-hardline-yogi-adityanath-is-just-what-bjp-needs-to-promote-hindutva-narrative/155005/> [hämtad 2019-02-12].

⁷⁴ Economic Times; ”Why Yogi Adityanath Needs to Keep Hindu Yuva Vahini in Check”, 23 juli 2017, <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/why-yogi-adityanath-needs-to-keep-hindu-yuva-vahini-in-check/articleshow/59717854.cms> [hämtad 2019-02-11].

⁷⁵ År 2017 rankades landet, tillsammans med Ghana, Marocko och Turkiet, på plats 81 av 180 av Transparency International. Siffrorna har dock förbättrats något och visar på en generell positiv trend, där resultaten förbättrats genom åren. Transparency International, “Corruption Perceptions Index 2017”, 2017, <http://www.transparency.org/cpi2016> [hämtad 2019-02-16].

⁷⁶ Se bl.a. Sircar, ”Money Matters in Indian Elections: Why Parties Depend on Wealthy Candidates”, Hindustan Times, 26 juli 2018, <https://www.hindustantimes.com/india-news/money-matters-in-indian-elections-why-parties-depend-on-wealthy-candidates/story-z81zpqywH7yA1rx3dLzVrN.html> [hämtad 2019-02-17].

äta nötkött.⁷⁷ Även om detta inte är något nytt fenomen så vittnar många om att en ökad andel hatbrott mot minoriteter bemöts med straffrihet från staten. Även om regeringen inte direkt har vidtagit diskriminerande åtgärder mot minoriteter, har högt uppsatta politiker gett både aktivt och passivt stöd till personer som gjort sig skyldiga till hatbrott.⁷⁸ Det saknas dock tillförlitlig statistik för perioden före år 2015 över hur utbrett detta är och eventuella bakomliggande faktorer.

Källor inom människorättsorganisationer samt FN-organ vittnar om att handlingsutrymmet för civilsamhällesorganisationer har minskat under flera år, inte bara under nuvarande regering.⁷⁹ Välkända aktörer såsom Amnesty International och Greenpeace har under senare år tvingats avbryta eller skära ned på sina verksamheter i Indien efter att myndigheterna ingripit, med hänvisning till att organisationerna inte uppfyllt redovisningskraven för utländskt finansiellt stöd. I praktiken innebär detta att individer och organisationer får svårt att arbeta med mänskliga rättigheter på ett effektivt sätt. Frivilligorganisationer vittnar om att de utsätts för smutskastningskampanjer i syfte att skada deras trovärdighet och påverka den allmänna opinionen.

Även när det gäller yttrandefriheten i Indien finns ett antal oroväckande exempel på hur vissa åsikter tystas ner. Människorättsexperten vittnar om en ökad intolerans i samhället och att journalister och medier ägnar sig åt självcensur. Dessutom har personer gripits i samband med demonstrationer eller allmänna framträdanden, för att ha uttryckt ”anti-nationella” slogans eller för att ha sårat religiösa känslor.⁸⁰

Situationen för kvinnor är kanske en av de frågor som fått mest internationell uppmärksamhet, inte minst i Sverige. Indien bedömdes i en

⁷⁷ Amnesty International, ”India: Hate crimes against Muslims and rising Islamophobia must be condemned”, 28 juni 2017, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/06/india-hate-crimes-against-muslims-and-rising-islamophobia-must-be-condemned/> [hämtad 2019-02-14].

⁷⁸ The Times of India, ”Union minister Jayant Sinha garlands 8 lynching convicts, faces opposition flak”, 8 juli 2018, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/union-minister-jayant-sinha-garlands-8-lynching-convicts-faces-opposition-flak/articleshow/64901863.cms> [hämtad 2019-03-11].

⁷⁹ Human Rights Council “Compilation on India, Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights”, Working group on the Universal Periodic Review, Twenty-seventh session, maj 2017, United Nations, A/HRC/WG.6/27/IND2 och FN:s särskilda rapportör om situationen för försvarare av mänskliga rättigheter, 10-21 januari 2011, A/HRC/19/55/Add.1 <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/103/61/PDF/G1210361.pdf?OpenElement>.

⁸⁰ Freedom in the World 2019, “India, Freedom House”, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/india> [hämtad 2019-03-21].

rankning vara världens farligaste land för kvinnor,⁸¹ och även om studien i sig mött metodologisk kritik är frågan om kvinnors rättigheter högst aktuell. Sexuellt våld mot flickor och kvinnor är ett stort problem, vilket även uppmärksammades internationellt efter den brutala gängvåldtäkten på en ung kvinnlig student år 2012. Händelsen gav upphov till protester som spred sig över hela landet. Även #MeToo-rörelsen fick stort genomslag i Indien genom att rikta strålkastarljuset mot kvinnors utsatthet på arbetsplatser.

Regeringen har i sin tur vidtagit åtgärder såsom att skärpa straffen vid våldtäkt – man har bland annat infört dödsstraffet på straffskalan – och det finns sedan 2013 lagstiftning som förbjuder sexuella trakasserier på arbetsplatsen. Ytterligare en framgång som är värd att lyfta fram är att den del i den indiska lagstiftningen som kriminaliserade sexuellt umgänge mellan personer av samma kön ströks 2018. Personer som arbetar med mänskliga rättigheter vittnar dock om brister i implementeringen av ny lagstiftning för ökad jämställdhet, eftersom många av problemen är strukturella och kräver andra förändringar i samhället. Religiösa och traditionella sedvänjor har fortsatt stor betydelse för vilket genomslag lagstiftning och formella riktlinjer får i praktiken.⁸² Det finns ett stort engagemang för jämställdhetsfrågor bland aktivister och civilsamhällesorganisationer, som på olika sätt arbetar på gräsrotsnivå för att förändra samhället underifrån.

Jammu och Kashmir (se karta 1), det omstridda området mellan Indien och Pakistan, fortsätter att sticka ut när det kommer till mänskliga rättigheter. I den indiska delstaten Jammu & Kashmir har våldsamheter pågått med varierande intensitet i över 70 års tid. Rapporter om kränkningar av mänskliga rättigheter förmedlas både från FN:s egna rapportörer och av civilsamhällesorganisationer och individuella aktivister. Det rapporteras bland annat om att minderåriga deltar aktivt i våldet genom att rekryteras av militanta grupperingar.⁸³ I augusti 2019 antog det indiska parlamentet ett förslag framlagt av regeringspartiet BJP, genom vilket de två paragrafer i den indiska konstitutionen, som reglerade Jammu och Kashmirs särskilda

⁸¹ ”The World’s Most Dangerous Countries for Women 2018”, Thomson Reuters Foundation, <http://poll2018.trust.org> [hämtad 2019-03-02].

⁸² Ett exempel som blivit kontroversiellt rör det hinduiska templet Sabarimala i Kerala i södra Indien. Fram tills september 2018 var det förbjudet för kvinnor i fertil ålder att besöka en särskild del av templet på grund av templets strikta sedvänjor. Indiens högsta domstol slog emellertid fast att det stred mot konstitutionen att förvägra kvinnor tillträde till templets alla delar. I praktiken är frågan däremot långt ifrån löst eftersom kvinnor ändå har nekats tillträde.

⁸³ Shah, ”Children as Combatants and the Failure of State and Society: The Case of the Kashmir Conflict”, ORF Issue Brief nr. 275, Januari 2019, Observer Research Foundation.

status, förändrades. Artiklarna hade sedan år 1950 gett delstaten Jammu och Kashmir bestämmanderätt i en rad politiska frågor, samt kraftigt begränsat rätten till inflyttning och ägande i delstaten. Regeringspartiet BJP har under längre tid haft frågan om en förändring i Jammu och Kashmirs status i sitt valmanifest och fick stöd för sitt lagförslag av vissa partier som annars inte samverkar med regeringen. Lagändringen mötte dock även starkt politiskt motstånd. Lagändringens tillskyndare framhöll att förändringen kunde komma att medföra ökade möjligheter till indiska och utländska investeringar i delstaten, samt förbättra det lokala säkerhetsläget. Lagändringens motståndare framhöll faran i att den indiska centralregeringen utan vidare konsultationer utnyttjade sin egen majoritet i parlamentet för att genomföra förändringar med långtgående konsekvenser för en enskild delstat. Kritikerna påpekade att denna typ av beslut i förlängningen kunde komma att påverka den indiska federalismen i negativ riktning.⁸⁴

Förändringen av Jammu och Kashmirs status föregicks av en i det närmaste total nedsläckning av data- och telekommunikationsnäten i delstaten. Hundratals samhällsföreträdare, akademiker, journalister och ledande lokala politiker arresterades. Rörelse- och demonstrationsfriheter upphörde och journalisters möjlighet att rapportera från området begränsades kraftigt. Dessa inskränkningar i medborgarnas fri- och rättigheter samt omöjliggörandet av medierapportering från området möttes av kritik från en rad indiska och utländska aktörer.⁸⁵

2.4 Slutsatser och framåtblick

Under 2018 och våren 2019 ökade kritiken mot regeringspartiet BJP och premiärminister Narendra Modi. De inrikespolitiska utmaningarna tycktes växa. Samtidigt som oppositionen mobiliserade, ökade missnöjet med regeringens politik. Det fanns även farhågor om att polarisering mellan grupper och intressen i landet ökat under BJP:s regeringstid. Kongresspartiet sökte inta rollen som BJP:s huvudmotståndare och försökte skapa en bredare allians av regionala partier för att utmana den sittande regeringen. Eftervälsanalyser har visat att Kongresspartiet misslyckades

⁸⁴ Bhanu Mehta, Pratap, "The story of Indian democracy written in blood and betrayal", Indian Express, 6 augusti 2019, <https://indianexpress.com/article/opinion/columns/jammu-kashmir-article-370-scrapped-special-status-amit-shah-narendra-modi-bjp-5880797/> [hämtad 2019-09-02].

⁸⁵ OHCHR, "UN rights experts urge India to end communications shutdown in Kashmir", 22 augusti 2019, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24909&LangID=E> [hämtad 2019-09-02]

med sina försök till bredare alliansbyggen.⁸⁶ Valresultatet påvisade stora framgångar för BJP. Partiet fick såväl fler platser i parlamentet som större andel av rösterna, jämfört med 2014 års val. BJP kan återigen bilda en majoritetsregering. Kongresspartiet å sin sida gjorde marginellt bättre ifrån sig, men lyckades bara vinna ett handfull nya platser i parlamentet. BJP hade tydligt riktat in valkampanjen mot frågan om Modis ledarskap. BJP lyckades även navigera väl bland lokala frågor och maktkonstellationer och fick på det sättet stor utdelning. Kongresspartiet, vars lokala organisation är eftersatt, har visat sig ha betydligt svårare att övertyga lokala samhällsledare med inflytande över särskilda grupperns röstpreferenser.

En av de främsta utmaningarna för en inkommande ministär är jobbskapande. Ett av Modis mest omnämnda vallöften från 2014 var att regeringen skulle skapa fler jobb, och även om det råder delade meningar om hur det har gått så pekar det mesta på att BJP inte lyckats i den utsträckning som väljarna förväntat sig. Världsbankens mätningar visar att arbetslösheten har ökat marginellt från 3,4 procent år 2014 till 3,5 procent 2018.⁸⁷ Andra analyser gör gällande att 11 miljoner jobb faktiskt gick förlorade under 2018, vilket framför allt drabbade boende på landsbygden.⁸⁸ Slutligen finns det rapporter som visar att arbetslösheten under åren 2017–2018 var den högsta på 45 år.⁸⁹ Söktrycket på lediga tjänster är högt,⁹⁰ och även välutbildade indier har svårt att hitta kvalificerade jobb. Det är inte ovanligt att personer som har studerat i flera

⁸⁶ Venkataramakrishnan, Rohan, Chowdhury Roy, Shreya och Chakravarty, Ipsita, "Data check: Would anti-BJP parties have done better if the Congress had sewn up more alliances?", Scroll.in, 26 maj 2019, <https://scroll.in/article/924720/data-check-would-anti-bjp-parties-have-done-better-if-the-congress-had-sewn-up-more-alliances> [hämtad 2019-05-27].

⁸⁷ Världsbanken, <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?end=2018&locations=IN&start=2000> [hämtad 2019-02-06].

⁸⁸ Vyas, M. "11 million jobs lost in 2018", Centre for Monitoring Indian Economy Pvt. Ltd., 8 januari 2019, <https://www.cmie.com/kommon/bin/sr.php?kall=warticle&dt=2019-01-08%2009:28:37&msec=666> [hämtad 2019-02-11].

⁸⁹ Nair, M. "Unemployment touches 45-year high after Modi's demonetisation: Report", ThePrint, 31 januari 2019, <https://theprint.in/economy/unemployment-touches-45-year-high-after-modis-demonetisation-report/185711> [hämtad 2019-01-31].

⁹⁰ Indiens statliga järnvägsaktör fick in drygt 25 miljoner ansökningar till 90 000 utannonserade tjänster i början av 2018. Dasgupta, N. "More than 25 million people apply for Indian railway vacancies", Reuters, 29 mars 2018, <https://www.reuters.com/article/us-india-unemployment-railways/more-than-25-million-people-apply-for-indian-railway-vacancies-idUSKBN1H524C> [hämtad 2019-02-11].

år på universitet söker sig till enkla serveringsjobb eller administrativa tjänster på kontor, där det enda formella kravet är en gymnasieexamen.⁹¹

Andra utmaningar för en inkommande regering är reformer inom hälso- och utbildningssystemen som står inför stora påfrestningar, liksom infrastrukturen både på landsbygden och i storstäderna.

För Narendra Modi är det även avgörande hur väl hans regering förmår förhålla dess liberala moderniseringsagenda till de mer protektionistiska och kulturellt konservativa strömningar som genomsyrar andra delar av den hindunationalistiska rörelsen. Sedan 2018 har en begynnande kris i Modis politiska projekt blivit allt mer tydlig: klyftan ser ut att öka mellan de reforminriktade och de konservativa grupper som tillsammans bildade BJP:s väljarbas 2014.

Trender från delstatsvalen har visat att det finns ett missnöje med BJP även i de regioner där partiet tidigare haft ett starkt fotfäste. I januari 2019 tog BJP initiativ till ett nytt förslag om att utöka andelen kvoteringsrätt till även omfatta de ekonomiskt svagare grupperna inom de högre kasterna. Detta är ett tydligt avbrott från tidigare praxis då endast de historiskt socialt utsatta grupperna (daliter, stamfolk och lägre kaster) har omfattats av rätten till kvotering. Det nya förslaget fick brett stöd i parlamentets båda kammare, men kan komma att stoppas av högsta domstolen på grund av att det för närvarande saknar konstitutionellt stöd.⁹²

Trots BJP:s stora segermarginal 2014 var det få personer som trodde att den stora segermarginalen skulle kunna upprepa sig i parlamentsvalet 2019. Bedömare antog att om BJP skulle få tillräckligt väljarstöd för att sitta kvar i regeringsställning skulle de behöva samarbeta med andra partier i en koalitionsregering, vilket i sin tur skulle föra de hindunationalistiska inslagen mindre framträdande i regeringens politik.⁹³ Eftersom valresultatet pekar på det motsatta, dvs. en ökad majoritet för BJP, uppstår frågor om hur stort genomslag den hindunationalistiska agendan kommer att få under kommande mandatperiod. Kongresspartiet, som gjorde ett historiskt dåligt val 2014, visade sig inte heller 2019 kunna utgöra ett reellt hot mot BJP. Det faktum att Kongresspartiet i december 2018 lyckades ta makten i tre stora traditionellt BJP-styrda delstater i "hindibältet" i norra Indien, gav partiet – och framför allt Rahul Gandhi – ett ökat självförtroende, men kunde inte förvaltas i den nationella valkampanjen. Kongresspartiet har haft svårt att reformera sig och skaka av sig sin historia

⁹¹ Intervjuer i New Delhi, 9-10 januari 2019. Se även Phadke, M., "7000 Candidates Applied for 13 Maharashtra Govt's Waiters' Jobs", ThePrint, 1 februari 2019, <https://theprint.in/governance/13-waiter-jobs-in-maharashtra-govt-go-to-12-college-graduates-and-a-12th-pass/186078/> [hämtad 2019-02-01].

⁹² Intervju i New Delhi, 9 januari 2019.

⁹³ Intervju i New Delhi, 8 januari 2019.

för att kunna tilltala nya väljare på samma sätt som BJP gjorde med sitt budskap om ”goda dagar”. Fortfarande styrs partiet av samma familj som för över 70 år sedan. Kongresspartiet har dessutom haft svårt att balansera sin sekulära agenda med att tillmötesgå religiösa minoriteter – och samtidigt tilltala den del ur majoritetsbefolkningen som vänt sig till BJP. Kongresspartiet har uttryckt stöd för muslimska grupper genom att införa en gemensam civilrättslig lagstiftning, samtidigt som partiet försökt möta de mer hindukonservativa väljarna med hinduisk symbolpolitik.⁹⁴

⁹⁴ Rahul Gandhi har exempelvis visat sig i media med att besöka hinduiska tempel och betona att han är brahmin. Se bl.a. Mandal, D, ”Decoding Rahul Gandhi’s eagerness to be accepted as a Brahmin”, 28 november 2018, ThePrint, <https://theprint.in/opinion/decoding-rahul-gandhis-eagerness-to-be-accepted-as-a-brahmin/155570> [hämtad 2019-02-07].

3 Indiens utrikespolitik

Henrik Chetan Aspengren, Samuel Bergenwall och Henriette Tjäder

I följande kapitel tas ett brett grepp om Indiens utrikespolitik. Landets agerande har tidvis förbryllat och till och med frustrerat bedömare i Europa. Historiskt sett har Indien uppvisat svagt engagemang i internationella organisationer, haft nära band till Sovjetunionen och sedermera till Ryssland, hållit USA på armlängds avstånd, visat ointresse för EU, samt sedan 1962 haft en ansträngd relation till Kina. Även om flera grundhållningar kvarstår inom den indiska utrikespolitiken, har vissa positioner ändrats under de senaste 20 åren. Kapitlet redogör för såväl förändring som kontinuitet i Indiens agerande. Efter en inledande diskussion om Indiens övergripande utrikespolitiska mål följer analyser av landets mest centrala relationer. Därefter redogörs för riktningen i Indiens ökade multilaterala engagemang.

3.1 Indiens utrikespolitiska grundförutsättningar

Indiens övergripande mål för sin utrikes- och säkerhetspolitik kan sammanfattas som: bibehållen ekonomisk utveckling, stabil närmiljö och ökad handlingsfrihet. Synen på hur dessa mål bäst uppnås har skiftat över tid, men sedan början av 1970-talet sätter New Delhi tydligt realpolitiska överväganden framför idealismen som präglade det självständiga Indiens första decennier.

Samtidigt är Indien fortfarande ett medelinkomstland, vars ekonomi är under utveckling. Landet begränsas i sin förmåga att agera internationellt av sin låga institutionella och finansiella kapacitet. Indien har en kraftigt underdimensionerad utrikesförvaltning. Landets diplomatkår är i samma storleksordning som Singapores eller Österrikes utrikestjänster. Indien har dessutom historiskt sett avsatt små medel till diplomatiska initiativ och sitt arbete inom internationella organisationer. Landet har dessutom stora inhemska utmaningar som under överskådlig framtid utgör politikens fokus.

Med detta sagt finns tydliga utvecklingslinjer som förstärkts under de senaste två decennierna. Genom den indiska ekonomins utveckling och Kinas ökade aktivitet i Asien står Indien numera inför ett förändrat regionalpolitiskt läge och en ny möjlig roll i regionen. Indien har inlett en rad diplomatiska initiativ, militära satsningar och civila samarbeten för att

försäkra sig om sin egen framväxt samt bemöta Kinas agerande i *Indo-Pacific*-området.

Den indiska ekonomin globaliseras i allt högre grad. Handeln med omvärlden har ökat kraftigt och fler indiska företag etablerar sig utomlands genom uppköp eller samarbeten. Indien är även beroende av råvaruimport framför allt på energisidan för sin fortsatta tillväxt och behöver säkra handelsrutter för sin export. Landets ekonomiska intressen ökar således i ett allt större område.

Genom den pågående samhällsförändringen, präglad av sjunkande fattigdomstal och en växande medelklass, följer även större inhemska förväntningar på regionalt ledarskap. Det finns idag även en övergripande samsyn mellan indiska partiföreträdare om behovet av ett tydligt indiskt internationellt engagemang för att främja Indiens intressen. Den indiska diasporan har spelat en aktiv roll för att påverka bilden av Indien utomlands och den agerar både som mottagare och medskapare av indiska diplomatiska initiativ.

Den indiska utrikespolitiska debatten rymmer även argument som att Indien utgör ett exempel för andra länder att dra lärdom av. I detta sammanhang framhålls dess moderna demokratiska tradition och förmåga att ge människor redskap att ta sig ur fattigdom genom ekonomisk modernisering, samtidigt som landet håller sitt historiska arv och sina sociala och kulturella traditioner levande.

Indiens förhållningssätt är att de utrikespolitiska målen bäst understöds genom att landet balanserar sina relationer. Landet inriktar sig även på att etablera partnerskap som kan fördjupa samverkan inom sektorer där Indien har stora behov. Denna kontinuerliga balansakt har i vissa sammanhang beskrivits som ”strategisk autonomi”, i andra sammanhang som ”multiallianser” (*multi-alignment*) eller ”alliansfrihet 2.0” (*non-alignment* 2.0). I denna anda har New Delhi på senare år sökt att omdefiniera sina relationer till framför allt Washington, Peking och Moskva. Även det indiska intresset för EU:s institutioner har stärkts i takt med att unionens förhållningssätt till Indien blir mer sammanhållet.

Dessutom strävar Indien efter att Asien och världen uppnår en multipolär ordning bortom västlig dominans och med en ökad representation från låg- och medelinkomstländer. Med detta följer krav på att globala och regionala multilaterala organisationer reformeras så att de bättre tillvaratar dessa länders intressen.

Indien har för avsikt att öka sin egen militära förmåga och sin diplomatiska kapacitet för att kunna agera på ett gynnsamt sätt för landet. Att sitta med vid de bord där frågor avhandlas som har bäring på Indiens möjligheter till fortsatt framväxt har blivit en prioriterad fråga.

I ljuset av vad som nämns ovan framstår Indiens relationer till ett antal stormakter som särskilt viktiga. I följande avsnitt kommer dessa resonemang att fördjupas, men redan nu kan understrykas att Kinas agerande är av avgörande betydelse för Indiens fortsatta framväxt på den internationella arenan. Kina är och kommer att förbli en av Indiens viktigaste handelspartner, liksom en bundsförvant i försöken att reformera vissa globala institutioner. Det finns samtidigt en rad allvarliga komplikationer i relationen, varav den pågående gränstvisten i Himalaya och Kinas aktivitet i Indiens direkta närområde kan framhållas.

3.2 Bilateral relationer

Sedan början av 1990-talet har Indiens strategiska relationer med USA och EU förbättrats avsevärt, samtidigt som landet vinnlagt sig om att bibehålla sin starka relation till Ryssland och viss flexibilitet i relationen med Kina. Indiens bilateral relationer till världspolitikens centrala aktörer präglas av ett kontinuerligt balanserande mellan stormakter, men även av ett brobyggande mellan Nord och Syd. Målen för detta agerande är realpolitiska, snarare än idealistiska. Indien anser sig ha allt att vinna på en multipolär världsordning bortom västlig dominans.

3.2.1 USA – från spänningar till samarbete

Efter decennier av komplicerade relationer har USA successivt blivit en av Indiens allra viktigaste partner. Överenskommelser kring Indiens kärnvapenprogram i början av 2000-talet blev dörröppnare för ett allt bredare och djupare samarbete. De indisk-amerikanska relationerna baseras på omfattande student- och civilsamhällesutbyte, stärkta ekonomiska band, gemensamma demokratiska värderingar och ett allt djupare militärt samarbete. Indien och USA har idag politisk samsyn kring vikten av att hantera Kinas växande inflytande och lägger båda stor tonvikt vid maritim säkerhet i *Indo-Pacific*. Relationerna kompliceras emellertid av handelspolitiska motsättningar samt av skilda förhållningssätt till Pakistan, Iran och Ryssland. Förhållandet försvåras ytterligare av Indiens starka betoning av strategisk autonomi, dvs. ovilja att gå i någon annan stats ledband, samt av ambitionen att etablera en multipolär världsordning. Den historiskt förankrade USA-skepsisen inom den indiska politiska klassen och ”intelligentian” har dessutom fått nytt liv under Donald Trumps presidentskap.

Från mitten av 1960-talet fram till och med början av 2000-talet var relationerna mellan USA och Indien stundtals mycket spända. Det berodde till stor del på å ena sidan Indiens samarbete med Sovjetunionen och å andra sidan USA:s allians med Pakistan, goda relationer till Kina och

agerande för att motverka Indiens kärnvapenambitioner. USA:s strategiska partnerskap med Pakistan skapade friktioner i relationerna redan åren efter Indiens självständighet. De förstärktes av amerikanskt politiskt och militärt stöd till Pakistan, bland annat i samband med det indisk-pakistanska kriget 1971, i kampen mot Sovjets närvaro i Afghanistan under 1980-talet och i ”kriget mot terrorismen” under 2000-talet. USA:s allt bättre relationer med Kina från och med tidigt 1970-tal var också en källa till slitningar i de bilaterala relationerna och ett skäl till att Indien i ökad grad vände sig till Sovjetunionen. Förhållandet hämmades ytterligare av att Indien nekades rätten att bli en kärnvapenmakt i och med icke-spridningsavtalet (Non-Proliferation Treaty, NPT) från 1970 och att USA drev på för att införa FN-sanktioner mot Indien efter provsprängningarna 1974 och 1998. USA uppfattades under lång tid och i flera läger driva en neo-imperialistisk politik, i samma anda som Storbritannien under kolonialtiden, i syfte att begränsa Indiens framväxt.⁹⁵

Ett skifte i relationerna initierades i början av 2000-talet. Under George W. Bushs presidentskap inledde USA en process som i praktiken resulterade i att Indien accepterades som en kärnvapenmakt, trots att New Delhi undvek att skriva under NPT och provstoppsavtalet (Comprehensive Test-Ban Treaty, CTBT). Bakgrunden till USA:s ökade intresse för att gå Indien till mötes var bland annat landets ekonomiska tillväxt, ökande politiska inflytande och dess potentiellt centrala roll för maktbalansen i Asien och globalt. Den gemensamma oron för Kina blev dessutom mer framträdande under 2010-talet och bidrog till ett allt djupare samarbete, såväl ekonomiskt som militärt. USA uttryckte stöd för Indiens framväxt som stormakt, det indiska kravet på en permanent plats i FN:s säkerhetsråd, liksom medlemskap i olika multilaterala forum (såsom Nuclear Suppliers Group, the Wassenaar Arrangement, Australia Group, och the Missile Technology Control Regime).⁹⁶

Den politiska dialogen länderna emellan har stärkts över tid genom frekventa högnivåbesök. Ett forum för strategisk dialog etablerades 2009, uppgraderades till en ”strategisk och kommersiell dialog” 2015 och utvecklades till en årlig 2+2-dialog mellan försvars- och utrikesministrarna

⁹⁵ Se t ex Cohen, Stephen Philip, *India: Emerging Power*, Washington, Brookings, 2001; Ayres, Alyssa, *Our Time Has Come: How India Is Making Its Place In the World*, Oxford: Oxford University Press, 2018; Guha, Ramachandra, *India after Gandhi*, London: Macmillan, 2007; Small, Andrew, *The China-Pakistan Axis: Asia's New Geopolitics*, London: C. Hurst & co, 2015; Mohan, C. Raja, *Crossing the Rubicon*, New York: Palgrave MacMillan, 2003.

⁹⁶ U.S. Department of State, “Joint Statement on the Inaugural U.S.-India 2+2 Ministerial Dialogue”, 6 september 2018, <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2018/09/285729.htm> [hämtad 2019-04-30].

2018.⁹⁷ En gemensam amerikansk-indisk strategisk vision för Asien och Indiska Oceanen lanserades 2015, med en udd riktad mot Kina.⁹⁸ Den gemensamma visionen har förstärkts, medan Indien och USA börjat använda begreppet *Indo-Pacific* om den region där ländernas intressen uppfattas sammanfalla.

De starkare politiska banden har bidragit till att förbättra de ekonomiska relationerna. Varu- och tjänstehandeln mellan de två länderna har ökat från 20 miljarder dollar år 2000 till över 126 miljarder dollar 2017. USA är idag Indiens näst största handelspartner (efter Kina) och dess största exportmarknad. Indien har dessutom ett betydande handelsöverskott i bytesbalansen med USA. Investeringarna i respektive länder har också tilltagit. 2017-2018 var USA den stat som bidrog med de fjärde största investeringarna i Indien.⁹⁹ Omvänt har indiska företag, såsom Wipro, Mahindra och L&T, bidragit med direktinvesteringar i USA. En studie från 2017 kom fram till att 100 indiska företag hade investerat ca 18 miljarder dollar i USA och genom detta skapat ca 113 000 arbetstillfällen.¹⁰⁰

De bilaterala relationerna har också stärkts av omfattande mellanfolkliga kontaktytor. Den indiska arbetskraftsinvandringen till USA har varit stor under de senaste decennierna. Idag lever ca 4,5 miljoner personer med indiskt ursprung i USA, varav ca 1,3 miljoner är indiska medborgare. Den indiska diasporan i USA beskrivs som en av landets mest framgångsrika minoriteter, t ex inom akademien, näringslivet och IT-sektorn, men också i ökad grad inom politiken. Tecken på diasporans framgångar är att Google och Microsoft leds av indier (Sundar Pichai och Satya Nadella) och att högprofilerade amerikanska politiker med presidentambitioner har indiskt påbrå (republikanernas Nikki Haley och demokraternas Kamala Harris). Medan utvandringen till USA leder till *brain drain* i Indien har den samtidigt bidragit till att de indisk-amerikanska relationerna utvecklats. Bilden av USA bland indier är idag vanligtvis positiv, enligt en undersökning gjord av Pew från 2017. Den positiva indiska synen på USA

⁹⁷ Ministry of External Affairs (MEA), Brief on India-U.S. Relations, 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India_US_brief.pdf [hämtad 2019-04-30].

⁹⁸ The White House, "U.S.-India Joint Strategic Vision for the Asia-Pacific and Indian Ocean Region", 2015-01-25, <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/01/25/us-india-joint-strategic-vision-asia-pacific-and-indian-ocean-region> [hämtad 2019-04-30].

⁹⁹ Department for Promotion of Industry and Internal Trade, Quarterly Fact Sheet on Foreign Direct Investment (FDI) from April 2000 to December 2018, 12 mars 2019, https://dipp.gov.in/sites/default/files/FDI_Factsheet_12March2019.pdf [hämtad 2019-04-30].

¹⁰⁰ Embassy of India, Washington DC, "Brief on India-US relations. December 2018", <https://www.indianembassy.org/pages.php?id=41> [hämtad 2019-04-30].

(men också på Ryssland och Japan) står i kontrast till den överlag negativa bilden av Kina och Pakistan.¹⁰¹

Utöver fördjupad politisk dialog, stärkta ekonomiska band och utvidgad mellanfolklig interaktion fördjupar länderna kontinuerligt sina militära relationer. Detta sker genom fler och större militärövningar, ett växande försvarsindustriellt samarbete samt genom försvarssamarbetsavtal som möjliggör delgivning av känsliga teknologier och underrättelser samt stärker förmågan till gemensamt militärt agerande. Indien och USA lade grunden för ett närmare militärt samarbete genom ett ramverk för bilateralt försvarssamarbete 2005, som därefter förnyades 2015.

Indien och USA har idag fler bilaterala militärövningar med varandra än med någon annan stat. Den marina övningen Malabar äger rum varje år och inkluderar nu även Japan, senast 2018 i Guam. Sedan 2014 deltar Indien också i *The Rim of the Pacific Exercise* (RIMPAC), världens största marinövning, som arrangeras av USA och inkluderar över 20 staters flottor. Ländernas arméer har dessutom genomfört 14 gemensamma övningar (med beteckningen *Yudh Abhyas*), senast 2018. Bilaterala övningar med specialförband (med namnet *Vajra Prahar*) sker årligen.¹⁰² Dessutom har ländernas flygvapen hittills genomfört fyra gemensamma övningar (*Cope India*), den senaste 2018.¹⁰³ Den första gemensamma övningen där alla tre vapenslag medverkar ska ske under 2019 och blir då den andra någonsin av denna typ som Indien medverkar i; den första ägde rum med Ryssland 2017.¹⁰⁴

Den ökade övningsverksamheten kompletteras av ett allt djupare samarbete om försvarsmateriel. Indien har eller ska importera ett stort antal amerikanska plattformar, såsom 28 attackhelikoptrar (64E Apache), 15 transporthelikoptrar (CH-47F Chinook), 24 transportflygplan (C-17A

¹⁰¹ Stokes, Bruce, et al, "Three Years In, Modi Remains Very Popular Broad public satisfaction with economy; declining support for U.S. Pew Research Center", 2017-11-15, <https://www.pewglobal.org/2017/11/15/india-and-the-world> [hämtad 2019-04-30].

¹⁰² Business Standard, "Special Forces of India, US complete tactical exercises of Vajra Prahar 2018", 2018-12-01, https://www.business-standard.com/article/news-ani/special-forces-of-india-us-complete-tactical-exercises-of-vajra-prahar-2018-118120100554_1.html [hämtad 2019-04-20].

¹⁰³ NDTV, "India, US Air Forces To Begin 12-Day Military Drill On Monday", 2018-12-02, <https://www.ndtv.com/india-news/ex-cope-india-18-india-us-air-forces-to-begin-12-day-military-drill-on-monday-1956758> [hämtad 2019-05-14].

¹⁰⁴ Gurung, Shaurya Karanbir, "India-US tri-services exercise second of kind, first was with Russia", The Economic Times, 2018-09-18, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-us-tri-services-exercise-second-of-kind-first-was-with-russia/articleshow/65708972.cms> [hämtad 2019-04-30].

Globemaster-3 och C-130 J-30 Hercules) och tolv marina flygplan för bland annat ubåtsjakt och övervakning (Boeing P-8 Poseidon).¹⁰⁵

Överföring av känsliga militärteknologier från USA till Indien har dock stött på hinder på vägen. Indien menar att USA har varit restriktivt, jämfört med exempelvis Ryssland, vad gäller tekniköverföring, något som hämmat relationerna. Under de senaste åren har dock steg tagits mot gemensam utveckling och produktion av försvarsmateriel, som även inbegriper känsliga teknologier. 2012 tog länderna ett initiativ för att stärka det försvarsindustriella och militärtekniska samarbetet (*Defense Technology and Trade Initiative*, DTTI). Ett ytterligare steg togs 2016 då USA kategoriserade Indien som "a major defense partner", en förutsättning för att Indien ska kunna få tillgång till militära teknologier som annars är förbehållet USA:s närmaste allierade. För att bli en nära amerikansk försvarssamarbetspartner krävs dock att en rad försvarssamarbetsavtal signeras. Indien har nu skrivit under de allra flesta av dem, och två särskilt viktiga under senare år. Under 2016 signerade staterna ett avtal om logistisksupport (*Logistics Exchange Memorandum of Agreement*, LEMOA), som kan möjliggöra användning av varandras baser. Under 2018 ingicks ett avtal om kommunikation och informationssäkerhet (*Communications Compatibility and Security Agreement*, COMCASA), som förenklar delning av underrättelser och överföring av militära teknologier. Förhandlingar uppges pågå om ett återstående avtal vad gäller utbyte av geospatial information för både militärt och civilt bruk (*Basic Exchange and Cooperation Agreement for Geo-spatial Cooperation*, BECA). De nya försvarssamarbetsavtalen kan få stor inverkan på ländernas försvarsindustriella relationer liksom på krigsmakternas gemensamma förmåga att agera. Den strategiska dimensionen i relationerna har även stärkts av ett avtal under 2019 om civil-nukleärt samarbete inklusive ett amerikanskt löfte om att bygga sex kärnreaktorer i Indien.¹⁰⁶

Det finns samtidigt utmaningar i relationen mellan länderna. Indiens handelspolitik kännetecknas av betydande protektionism, men också av krav på liberalisering av den internationella tjänstehandeln. Samtidigt som Indien försöker skydda den inhemska industrin och jordbruket från konkurrens utifrån, agerar landet för att möjliggöra arbetskraftinvandring till stöd för indiska företag som verkar inom IT- och konsultbranscherna utomlands, inte minst i USA. Indien och USA har därför hamnat på olika

¹⁰⁵ Stockholm International Peace Research Institute (Sipri), Arms Transfer Database, <https://www.sipri.org/databases/armstransfers> [hämtad 2019-04-20].

¹⁰⁶ The Economic Times, "India, US agree to build six nuclear power plants", 2019-03-14, <https://economictimes.indiatimes.com/industry/energy/power/us-affirms-plan-for-6-nuclear-plants-in-india/articleshow/68403648.cms> [hämtad 2019-05-14].

sidor i handelspolitiska förhandlingar, t ex inom ramen för WTO. Handelsfrågans betydelse i relationerna har ökat i betydelse under Trump-administrationen, som krävt att den indiska marknaden öppnas upp mer och som hotat med åtgärder för att minska underskottet i bytesbalansen och begränsa indisk arbetskraftsinvandring. Hittills har parterna dock kunnat hantera friktionerna i handelskonflikten, som därför inte eskalerat som i fallet USA-Kina.¹⁰⁷

Vidare motsätter sig Indien USA:s utrikespolitik och sanktioner gentemot och Ryssland och Iran, liksom Washingtons fortsatta samarbete med Pakistan. USA har dock gått Indiens intressen till mötes genom att ge dispens för handel med Ryssland och Iran, åtminstone tillfälligt. USA har dessutom kraftigt dragit ned på det militära biståndet till Pakistan, vilket har varit en viktig fråga för New Delhi i dialogen med Washington.¹⁰⁸

Indien vill samtidigt inte uppfattas som ett instrument i USA:s strategi att balansera rivalen Kina, utan vill föra en oberoende utrikespolitik enligt principen om strategisk autonomi. Trots att både New Delhi och Washington vill undvika ett Asien dominerat av Kina, agerar Indien – i strid med USA:s intresse – för att få till stånd en multipolär världsordning, bland annat genom deltagande i icke-västliga multilaterala samman slutningar. Indien är dessutom oroat för att Kina och USA i framtiden uppnår en storpolitisk kompromiss bakom ryggen på Indien, varvid de etablerar ett G2, dvs. en bipolar regional och global säkerhetsordning. Relationerna med USA kompliceras ytterligare av den historiska misstron mot väst bland i synnerhet äldre intellektuella och byråkrater, vilken fått nytt syre genom Trump-administrationens retorik och agerande.¹⁰⁹

3.2.2 Ryssland – stor tillit och nära försvarsindustriellt samarbete

Indiens relationer med Ryssland kännetecknas av stor tillit grundad i decennier av samarbete, och av förnyad livskraft under 2000-talet. Ryssland har till skillnad från Kina aldrig utgjort ett militärt hot mot det självständiga Indien. Landet har inte likt USA varit allierat med Pakistan eller som västeuropeiska stater (Storbritannien, Frankrike, Portugal) koloniserat subkontinenten. Den historiskt betingade misstron mot Kina, USA och Västeuropa, kombinerad med en nära militär relation till

¹⁰⁷ Se t ex Congressional Research Service, “US-India Trade Relations”, 2019-04-03, <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10384.pdf> [hämtad 2019-04-30].

¹⁰⁸ Arshad Mohammed och Jonathan Landay, “U.S. suspends at least \$900 million in security aid to Pakistan”, Reuters, 2018-01-04, <https://www.reuters.com/article/us-usa-pakistan-aid/u-s-suspends-at-least-900-million-in-security-aid-to-pakistan-idUSKBN1ET2DX> [hämtad 2019-04-30].

¹⁰⁹ Intervjuer i New Delhi, januari-februari, 2019.

Sovjetunionen under det kalla kriget, påverkar fortfarande Indiens utrikespolitiska förhållningssätt. Indiens relationer till Ryssland av idag är dock till stor del baserade på realpolitiska ambitioner. Indien försöker stärka den strategiska autonomi genom att balansera mellan stormakterna, använda relationerna med Ryssland för att hantera Kina och tillsammans med Moskva etablera en multipolär världsordning. Partnerskapet med Ryssland är ett av Indiens viktigaste, men ändå bara ett av flera. Relationerna kännetecknas av viss politisk samsyn och ett nära försvars-industriellt samarbete, men också av liten handel och begränsade mellanfolkliga kontaktytor.

Indiens förtroende för Ryssland har en viktig grund i realpolitiska avvägningar under det kalla kriget. Det nyligen självständiga Indien var influerat av den sovjetiska modellen för ekonomisk utveckling, men i politiskt hänseende försökte New Delhi att balansera mellan öst och väst. När USA fördjupade banden med Pakistan under 1950-talet började Indien och Sovjetunionen så sakteliga att stärka sina relationer. Indien importerade sovjetisk försvarsmateriel medan Moskva stödde den indiska positionen vad gäller Kashmir.

Det strategiska samarbetet stärktes kraftigt under 1960-talet av tre skäl. För det första fördjupade Pakistan och Kina sina militära relationer i samband med kriget mot Indien (1962 respektive 1965). För det andra ökade spänningarna mellan Kina och Sovjet och resulterade i ett gränskrig (1969). För det tredje använde USA en framgångsrik strategi för att splittra kommunistblocket genom att dra in Kina i ett närmare samarbete. Indien uppfattade situationen som att USA var på väg att fördjupa de strategiska banden inte bara till Pakistan utan också till Kina. New Delhi svarade därför med att utveckla de militära relationerna med Sovjetunionen. I augusti 1971 skrev Indien på ett ”fördrag om fred, vänskap och samarbete” med Sovjetunionen. I december samma år intervenerade Indien militärt i Östpakistan, med ryska säkerhetsgarantier i ryggen och trots amerikansk *gun boat diplomacy* i Bengaliska viken. Från ett indiskt perspektiv var interventionen i Östpakistan en stor framgång då den ledde till att den pakistanska statsbildningen delades och Östpakistan ersattes av ett självständigt Bangladesh.¹¹⁰ Sovjetunionen förblev därefter Indiens främsta ekonomiska, politiska och militära partner under resten av det kalla kriget; relationerna inbegrep utvecklings-, handels-, valuta- och försvarssamarbeten.

¹¹⁰ Se t ex Guha, 2007, s. 151-179, 449-463; Small, 2015, s. 9-25; Raja Menon, “India and Russia: The Anatomy and Evolution of a Relationship”, i Malone, David, D., Raja Mohan och Srinath Raghavan (red.), *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, Oxford: Oxford University Press, 2015, s. 509-512.

Sovjetunionens sammanbrott 1991 innebar därför en geostrategisk och ekonomisk chock för Indien, som tvingades omformulera sin utrikes-, handels- och säkerhetspolitik.¹¹¹ De rysk-indiska relationerna under 1990-talet präglades av låg aktivitetsgrad och få nya initiativ till fördjupad samverkan.¹¹² Under Vladimir Putins ledarskap har relationerna mellan Moskva och New Delhi åter fördjupats. År 2000 etablerade länderna ett strategiskt partnerskap, vilket uppgraderades till *special and privileged* år 2011.¹¹³ Sedan 2000 hålls ett årligt toppmöte mellan ländernas ledare, det artonde i ordningen ägde rum under 2018.¹¹⁴ Indien och Ryssland har idag stor samsyn kring den framtida världsordningen; den bör enligt både Moskva och New Delhi vara multipolär och följa suveränitetsprincipen, dvs. respektera icke-inblandning i länders ”interna angelägenheter” och motsätta sig regimförändring.¹¹⁵ Indiens bedriver visserligen ett aktivt men begränsat demokratibistånd för att stödja fortbildning av tjänstemän inom parlament och valkommissioner.¹¹⁶ Samarbete sker också i de icke-västliga multilaterala institutionerna SCO, RIC och BRICS (se avsnitt om multilateralism). Ryssland stödjer dessutom Indiens krav på en permanent plats i FN:s säkerhetsråd och medlemskap i Nuclear Suppliers Group (NSG).¹¹⁷ Indien å sin sida undviker att kritisera Ryssland för aggressionen mot Ukraina, annekteringen av Krim samt bristerna när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter.¹¹⁸

¹¹¹ Menon, 2015, s. 512.

¹¹² Ibid, s. 513.

¹¹³ Ministry of External Affairs (MEA), “Declaration on Strategic Partnership between the Indian Republic and the Russian Federation”, <https://mea.gov.in/Images/pdf/DeclarationStrategicPartnership.pdf> [hämtad 2019-05-14]; MEA, “India-Russia Relations”, augusti 2017, https://mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Russia_August_2017.pdf [hämtad 2019-05-14].

¹¹⁴ MEA, “India-Russia Joint Statement during visit of President of Russia to India”, 2018-10-05, https://mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30469/IndiaRussia_Joint_Statement_during_visit_of_President_of_Russia_to_India_October_05_2018 [hämtad 2019-05-14].

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Intervju i New Delhi, januari 2019.

¹¹⁷ Hindustan Times, “Russia supports India’s membership to NSG but China remains defiant”, 7 december 2017, <https://www.hindustantimes.com/india-news/russia-supports-india-s-membership-to-nsg-but-china-remains-defiant/story-bSHMI11nI4Rd1WHOR61vL.html> [hämtad 2019-05-04]; MEA, “India-Russia Joint Statement during visit of President of Russia to India”, 2018-10-05, https://mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30469/IndiaRussia_Joint_Statement_during_visit_of_President_of_Russia_to_India_October_05_2018 [hämtad 2019-05-14].

¹¹⁸ Radyuhin, Vladimir, “Putin thanks India for its stand on Ukraine”, The Hindu, 18 mars 2014, <https://www.thehindu.com/news/international/world/putin-thanks-india-for-its-stand-on-ukraine/article5800989.ece> [hämtad 2019-04-09].

Moskva har dock inte längre monopol på ett nära strategiskt samarbete med New Delhi, utan måste konkurrera om Indiens gunst med bland andra USA, Japan, Kina, Frankrike och Israel. Dessutom är handeln, investeringarna och de mellanfolkliga kontakterna mellan Indien och Ryssland mycket begränsade. Den totala handeln mellan länderna uppgick år 2017 till 10 miljarder dollar, en tiondel av den indisk-amerikanska handeln.¹¹⁹ Den indiska medelklassen söker sig inte heller till Ryssland, utan framför allt till väst. Ungefär 30 000 personer av indiskt ursprung bor i Ryssland, vilket kan jämföras med ca 4,5 miljoner i USA och 1,8 miljoner i Storbritannien.¹²⁰

Den indisk-ryska relationen är framför allt baserad på ett nära försvarsindustriellt samarbete. Indien är världens näst största importör av försvarsmateriel och Ryssland är landets största leverantör och viktigaste samarbetspartner.¹²¹ Den indiska försvarsmakten kommer därför för lång tid framöver att vara beroende av ryska militära system, plattformar, teknik och reservdelar. Indiens försvarsmakt är till stora delar baserad på äldre sovjetiska system, men har under 2000-talet kompletterats med nyare ryska plattformar, som ofta till stor del licensproducerats i Indien. Indien har bland annat importerat eller licensproducerat över 200 ryska stridsflyg (Sukhoi Su-30MKI), hundratals stridsvagnar (T90S), tre fregatter (Talwar), ett stort antal helikoptrar (t ex MI-17) och hangarfartygsanpassade stridsflyg (MiG-29K).¹²² Indien har också anskaffat ett ombyggt sovjetiskt hangarfartyg (INS Vikramaditya), samutvecklat kryssningsmissilen BrahMos, och ”leasat” ryska kärnenergidrivna ubåtar.¹²³ I september 2018 indikerade Indien att man har för avsikt att anskaffa det ryska missilsystemet S-400, fyra ytterligare fregatter och fler helikoptrar.¹²⁴ I mars 2019 skrev Indien även under ett nytt kontrakt för att

¹¹⁹ Sharma, Raj Kumar, “For durable India-Russia relationship, trade ties need to expand”, Observer Research Foundation, oktober 2018, <https://www.orfonline.org/expert-speak/for-durable-india-russia-relationship-trade-ties-need-to-expand-45076> [hämtad 2019-04-09].

¹²⁰ MEA, India, “Population of Overseas Indians”, December 2018, https://mea.gov.in/images/attach/NRIs-and-PIOs_1.pdf [hämtad 2019-04-09].

¹²¹ Wezeman, Pieter D., et al, “Trend in International Arms Transfer”, Stockholm International Peace Research Institute, mars 2019, https://www.sipri.org/sites/default/files/2019-03/fs_1903_at_2018.pdf [hämtad 2019-04-09].

¹²² Sipri, “Arms Transfers Database”, <https://www.sipri.org/databases/armstransfers>.

¹²³ Stockholm International Peace Research Institute, “Arms Transfers Database”, <https://www.sipri.org/databases/armstransfers> [hämtad 2019-04-09]; BrahMos Aerospace, <http://www.brahmos.com> [hämtad 2019-04-09].

¹²⁴ Economic Times, “India and Russia to sign over \$7 billion defence deals”, 5 oktober 2018, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-and-russia-to-sign-over-7-billion-defence-deals/articleshow/66077335.cms> [hämtad 2019-04-09].

låna en ny kärnenergidriven attackubåt (Akula-II).¹²⁵ I april 2019 fattade Indien ett beslut att anskaffa ytterligare 464 stridsvagnar av typen T90S.¹²⁶ Sammantaget pekar de senaste överenskommelserna mot att Indien har för avsikt att behålla det nära försvarsindustriella samarbetet med Ryssland och att den indiska importen av krigsmateriel från Moskva kommer att öka.

Indien och Ryssland är i teorin komplementära på energimarknaden. Trots att Ryssland är en av världens största exportörer av olja och gas och Indien är en av världens största importörer är handeln med fossila råvaror relativt outvecklad. Det beror till stor del på geografiska svårigheterna att transportera energi genom Himalaya liksom via Pakistan på grund av de politiska spänningarna. Indien och Ryssland har dock sedan länge velat etablera *The International North-South Transport Corridor* (INSTC) via Iran, Kaukasus och Centralasien. Det kan också noteras att indiska ONGC Videsh har investerat i energiprojekt i Sakhalin och Vankor i östra Sibirien.¹²⁷ Indiens kärnenergisamarbete med Ryssland är mer långtgående än med någon annan stat. Ryssland har konstruerat två kärnenergireaktorer i södra Indien, vilka varit operativa sedan 2014 respektive 2017. Ytterligare två har enligt uppgifter börjat byggas. Indien och Ryssland uppges ha skrivit under avtal för att bygga ytterligare fem eller sex kärnreaktorer.¹²⁸

De rysk-indiska relationerna är alltså allra starkast inom strategiskt känsliga områden, såsom kärnenergi och militärteknologi, men också inom rymdområdet. I Indien uppfattas Ryssland ofta vara mer benäget än västerländska stater att överföra avancerade teknologier, erbjuda bättre priser och dessutom inte komma med moraliska pekpinnar.¹²⁹

Det finns potentiellt stora utmaningar i relationerna. En friktionsyta är den ökade konkurrensen på den indiska försvarsmarknaden från aktörer som USA, Israel och Frankrike, vilken leder till rysk irritation i dialogen med

¹²⁵ The Hindu, "India, Russia sign deal on nuclear submarine", 2019-03-08, <https://www.thehindu.com/news/national/india-russia-sign-deal-on-nuclear-submarine/article26461024.ece> [hämtad 2019-04-09].

¹²⁶ Bedi, Rahul, "India's Cabinet Committee on Security approves procurement of 464 T-90MS tanks", *Jane's Defence Weekly*, 8 april 2019, <https://www.janes.com/article/87742/india-s-cabinet-committee-on-security-approves-procurement-of-464-t-90ms-tanks> [hämtad 2019-04-09].

¹²⁷ Oil and Natural Gas Corporation (ONGC), "About ONGC", <https://www.ongcindia.com/wps/wcm/connect/en/about-ongc/subsidiaries/ongc-videsh-limited> [hämtad 2019-04-09].

¹²⁸ Miglani, Sanjeev, och Geert De Clercq, "Russia signs pact for six nuclear reactors on new site in India", 5 oktober 2018, <https://www.reuters.com/article/us-india-russia-nuclear/russia-signs-pact-for-six-nuclear-reactors-on-new-site-in-india-idUSKCN1MF217> [hämtad 2019-04-09].

¹²⁹ Intervjuer i New Delhi, januari-februari, 2019.

Indien.¹³⁰ En tidigare rysk-indisk överenskommelse om gemensam produktion och utveckling av den femte generationens stridsflyg ligger till exempel på is och västerländska företag tycks ligga bättre till för att få kontrakt om att modernisera Indiens flygvapen.

De kanske största källorna till friktion i det rysk-indiska samarbetet är Indiens allt bättre relationer till USA, samt Rysslands närmare strategiska samarbete med Kina och förändrade relation till Pakistan. De stärkta indisk-amerikanska ekonomiska, politiska och militära relationerna – i synnerhet inom vapenhandel och militär övningsverksamhet – är inget Ryssland uppskattar. Samtidigt är Rysslands allt starkare relationer till Kina avseende ekonomiskt utbyte, politisk samordning och militärövningar något som oroar Indien, i synnerhet i kombination med Rysslands närmare relation till Pakistan. Ryssland och Pakistan har skrivit under försvarssamarbetsavtal, genomfört gemensamma militärövningar, initierat ett marint samarbete, börjat handla med försvarsmateriel (helikoptrar) samt fört samtal om en gasledning från Iran. Hittills har Indien svarat på riskerna med ett förstärkt rysk-kinesisk-pakistanskt samarbete genom att stärka relationerna med Ryssland i syfte att om möjligt slå en kil mellan Peking och Moskva, alternativt gardera sig för en framtid med starka kinesisk-ryska relationer.¹³¹

I Indien finns dock skilda uppfattningar om hur det nya geopolitiska läget ska hanteras. Flera indiska analytiker menar att USA:s och Indiens överlappande intresse av att hantera Kina, tillsammans med Rysslands på sikt avtagande inflytande internationellt, kommer att leda till att den indisk-ryska relationen försvagas.¹³² Andra indiska forskare ser istället ett nära samarbete med Ryssland och till viss del även med Kina som nödvändigt för att säkerställa Indiens intressen och öka New Delhis handlingsfrihet.¹³³

3.2.3 Kina – en säkerhetspolitisk utmaning

Indiens relationer till Kina har blivit allt mer ansträngda under det senaste decenniet. De ökade spänningarna i relationerna har rötter i historisk misstro och olösta gränstvister, men stärks av en tilltagande indisk oro för Kinas ökade militära förmåga, stärkta band till Pakistan, växande marina närvaro i Indiska oceanen och tilltagande inflytande i *Indo-Pacific*. De indisk-kinesiska relationerna nådde en bottennivå sommaren 2017 då

¹³⁰ Kanwal Sibal, "India-Russia Relations", in Surendra Kumar (red.), *India and the World: Through the Eyes of Indian Diplomats*, Delhi: Wisdom Tree, 2015, s. 146.

¹³¹ Intervjuer i New Delhi, januari-februari 2019.

¹³² Ibid.

¹³³ Ibid.

ländernas arméer under 73 dagar stod öga mot öga vid Doklam, ett omtvistat område nära den punkt där Indien möter Kina och Bhutan.¹³⁴

Relationerna mellan Kina och Indien karaktäriseras dock inte enbart av konflikt, utan också av samarbete, bland annat inom icke-västliga multilaterala institutioner och genom ett stort, om än asymmetriskt ekonomiskt utbyte. Sedan 2018 har Indien också fört en mer försiktig och pragmatisk utrikespolitik gentemot Kina, jämfört med de närmast föregående åren.

Relationerna mellan Kina och Indien har sett bättre tider. I början av 1950-talet kännetecknades relationerna av *hindi-chini bhai-bhai* ("Indien och Kina är bröder") och ledde fram till *Pansheel*-fördraget 1954, med principer om respekt för territoriell integritet, suveränitet och icke-inblandning. Successivt kom dock tvister kring den ca 340 mil långa landsgränsen och Tibetfrågan att leda till ökade spänningar och ett krig, erfarenheter som än idag påverkar indiskt förhållningssätt. Kina gjorde (och gör) anspråk på Indienkontrollerade territorier, bland annat med argumentet att gränser som etablerades under den brittiska kolonialmakten är ogiltiga. I slutet av 1950-talet förvärrades relationerna genom att Kina byggde vägar i Kashmir medan Indien flyttade fram sina militära positioner och gav en fristad åt Dalai Lama efter det tibetanska upproret mot kinesiskt styre 1959. I oktober 1962 gick Kina till väpnat angrepp, besegrade den indiska armén och tog över omtvistade områden, för att två månader senare unilateralt dra sig tillbaka. Året därpå (1963) överlät Pakistan territorium i Kashmir till Kina, och lade därmed grunden för ett strategiskt partnerskap som successivt har fördjupats. Det åtföljdes 1964 av en kinesisk kärnvapenprovsprängning, vilket gav Indien incitament till att utveckla sitt eget kärnvapenprogram. Relationerna fortsatte att vara frostiga fram till 1988, då den indiske premiärministern Rajiv Gandhi besökte Peking. Sedan dess har ett stort antal samtal förts om en lösning på gränskonflikten, medan diverse förtroendeskapande åtgärder och mekanismer för eskalationshantering har implementerats. Olika initiativ relaterade till gränsfrågan bidrog länge till förbättrade bilaterala relationer, men de historiskt grundade motsättningarna finns i allra högsta grad kvar.¹³⁵

Någon lösning på gränsfrågan är idag inte i sikte. Istället anklagar Kina och Indien kontinuerligt varandra för att överträda stilleståndslinjen, Line of

¹³⁴ Wuthnow, Joel, Satu Limaye och Nilanthi Samaranyake, "Doklam, One Year Later: China's Long Game in the Himalayas", War on the Rocks, 2018-06-07.
<https://warontherocks.com/2018/06/doklam-one-year-later-chinas-long-game-in-the-himalayas> [hämtad 2019-04-21].

¹³⁵ Se t ex Guha, 2003; Small, 2011; Cohen, 2001.

Actual Control (LAC), som länderna har skilda definitioner på.¹³⁶ Indien menar exempelvis att den kinesiska armén medvetet överträdde LAC i samband med den kinesiske premiärministern Li Keqiangs besök i New Delhi 2013 och under president Xi Jinpings visit 2014.¹³⁷ Kinas utbyggnad av väg- och järnvägsnät i Tibet utgör en annan utmaning för den indiska försvarsmakten då det effektiviserar kinesiska transporter av trupper och försvarsmateriel till LAC.¹³⁸ Indien svarar genom att bygga infrastruktur för såväl civilt som militärt bruk på sin sida av stilleståndslinjen.¹³⁹ Mot bakgrund av detta var den drygt två månader långa kinesisk-indiska krisen om Doklam 2017 en av de allvarligaste på många år och gick bortom den bilaterala gränskonflikten mellan länderna. Krisens upprinnelse var att Kina uppgavs bygga infrastruktur på en militärstrategiskt belägen platå i Doklam, som enligt indisk definition tillhör Bhutan. Indien, som har ett nära militärt samarbete med Bhutan, skickade soldater till Doklam för att skydda de bhutanesiska territoriala anspråken. Upptrappning undveks till slut genom samtal mellan parterna.¹⁴⁰

Den negativa konkurrensen mellan Kina och Indien har ökat under senare år när nya friktionsytor som uppstått till följd av ländernas parallella ekonomiska utveckling, satsningar på militär förmåga och överlappande intressesfärer i *Indo-Pacific*-regionen. Det faktum att Kinas framväxt som

¹³⁶ The Economic Times, "China objects to India's 'transgression' in Arunachal", 2018-04-08, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/china-objects-to-indias-transgression-in-arunachal/articleshow/63667154.cms> [hämtad 2019-05-14]; Singh, Sushant, "Surge in Chinese transgressions, faceoffs on LAC", The Indian Express, 2018-01-10, <https://indianexpress.com/article/india/surge-in-chinese-transgressions-faceoffs-on-line-of-actual-control-5018330> [hämtad 2019-05-14].

¹³⁷ Hashmi, Sana, "India-China Stand-Off In Depsang: Some Observations", Centre for Air Power Studies, 2013-06-10, http://capsindia.org/files/documents/ISSUE-BRIEF_72_INDIA-CHINA-STANDOFF-IN-DEPSANG-SOME-OBSERVATIONS_-10-June-2013.pdf [hämtad 2019-05-14]; Sen, Sudhi Ranjan, "Ahead of Chinese President's Visit, A Fresh Transgression by China in Ladakh", 2014-09-15, <https://www.ndtv.com/india-news/ahead-of-chinese-presidents-visit-a-fresh-transgression-by-china-in-ladakh-666704> [hämtad 2019-05-14].

¹³⁸ Bhatia, Vinod, "China's Infrastructure In Tibet And Pok - Implications And Options For India", *Centre for Joint Warfare Studies*, 2016, https://cenjows.gov.in/pdf/CHINAs_INFRASTRUCTURE_IN_TIBET_Inside_Layout.pdf [hämtad 2019-05-14].

¹³⁹ The Economic Times, "After decades of neglect, India builds roads along China border", 2018-07-12, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/after-decades-of-neglect-india-builds-roads-along-china-border/articleshow/58833597.cms> [hämtad 2019-05-14].

¹⁴⁰ Wuthnow, Joel, Satu Limaye och Nilanthi Samaranyake, "Doklam, One Year Later: China's Long Game in the Himalayas", *War on the Rocks*, 2018-06-07, <https://warontherocks.com/2018/06/doklam-one-year-later-chinas-long-game-in-the-himalayas> [hämtad 2019-04-21].

stormakt har skett i betydligt högre hastighet än Indiens utveckling som en regional aktör, påverkar maktbalansen mellan staterna och utgör en utmaning för Indien. Kinas BNP är idag mer än sex gånger större än Indiens medan de militära utgifterna är nästan fyra gånger större. Trenden pekar mot ökad asymmetri i relationen både i ekonomisk styrka och militär förmåga.¹⁴¹

Rivaliteten mellan Kina och Indien gäller inte längre enbart omtvistade landgränser utan berör också i ökad grad andra länder och den maritima arenan. Indien är framför allt oroat för att Kina stärker sin position i de sydasiatiska länderna Nepal, Bhutan, Bangladesh, Afghanistan, Maldiverna, Sri Lanka och Pakistan med hjälp av handel, lån, investeringar och försvarssamarbeten. Indiska analytiker framhåller att Indien kan komma att förlora sitt historiskt stora inflytande i Sydasien och istället få Kina-lierade stater med åtföljande kinesiska militärbaser på sin bakgård.¹⁴² Oron förstärks av rapporter om möjliga kinesiska militärbaser i Afghanistan och Tadjikistan, och misstankar om att de kinesiska hamnarna i t ex Gwadar (Pakistan), Hambantota (Sri Lanka) och Sittwe (Myanmar) kan komma att användas militärt.¹⁴³ Kinas förstärkta militära och ekonomiska stöd till Pakistan utgör ännu en utmaning i New Delhi.¹⁴⁴ Sedan 2013 har Kina inom ramen för *China Pakistan Economic Corridor* (CPEC) utlovat investeringar till vägar, järnvägar, energi och hamnen i Gwadar. Värdet av investeringen har uppskattats till mellan 22 och 62 miljarder dollar.¹⁴⁵ Kina och Pakistan fortsätter även att fördjupa sitt militära samarbete, bland annat genom gemensam utveckling och produktion av försvarsmateriel, såsom stridsflygplan. Kina ger också Pakistan visst politiskt stöd, även om landet under våren 2019 avstod från att lägga sitt veto mot en resolution i FN:s säkerhetsråd som klassificerade Masood Azhar som en terrorist.¹⁴⁶ Azhar är ledare för den pakistanska

¹⁴¹ Sipri, Military Expenditure Database, april 2019.

¹⁴² Intervjuer i New Delhi, januari-februari, 2018.

¹⁴³ Abi-Habib, Maria, "China's 'Belt and Road' Plan in Pakistan Takes a Military Turn", *The New York Times*, 2018-12-19, <https://www.nytimes.com/2018/12/19/world/asia/pakistan-china-belt-road-military.html> [hämtad 2019-05-14].

¹⁴⁴ Sareen, Sushant, "For Pakistan, China is the new America", *Observer Research Foundation*, 2019-02-20, <https://www.orfonline.org/expert-speak/pakistan-china-new-america-48305> [hämtad 2019-05-14].

¹⁴⁵ Abi-Habib, Maria, "Pakistan's Military Has Quietly Reached Out to India for Talks", *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2018/09/04/world/asia/pakistan-india-talks.html> [hämtad 2019-05-14].

¹⁴⁶ Michelle, Nichols och Sayeed Saad, "U.N. blacklists founder of Pakistan-based militant group Jaish-e-Mohammed", *Reuters*, 2019-05-01, <https://in.reuters.com/article/india-kashmir-pakistan-un-idINKCN1S73XJ> [hämtad 6 maj 2019].

organisationen Jaish-e-Muhammad, som tagit på sig flera terrorattentat i Indien, senast i Pulwama 2019.

Indiens säkerhetspolitiska motsättningar med Kina sträcker sig in i Afrika och Sydostasien och inbegriper i ökad grad den maritima arenan. I Indien finns en oro för att Kinas uppbyggnad av en oceangående flotta och behov av att säkra sjöfartstransporter, bland annat på grund av det så kallade Malacka-dilemmat, innebär att den kinesiska militära närvaron i Indiska Oceanen kommer att öka. Det finns en utbredd uppfattning i Indien om att den kinesiska militärbasen i Djibouti är den första men inte den sista längs handelsledarna i *Indo-Pacific*, och att kinesiska investeringar i hamnprojekt i regionen mycket väl kan komma att nyttjas av den kinesiska flottan.¹⁴⁷ Indien svarar på utmaningen genom att investera i egna hamnprojekt (i Myanmar, Oman och Iran), genom att försöka få till stånd avtal om baser eller militära installationer (i Mauritius och Seychellerna), genom att basera fartyg i vänligt sinnade staters hamnar (t ex i Singapore) och genom att skriva under avtal om att kunna få tillgång till andra länders baser (med USA och Frankrike, kanske också med Japan och Ryssland i framtiden).¹⁴⁸

Trots de säkerhetspolitiska påfrestningarna har de ekonomiska relationerna utvecklats i en positiv riktning under de senaste två decennierna. Handeln ökade från 3 miljarder dollar år 2000 till 71 miljarder dollar 2016. År 2008 gick Kina om USA som Indiens största handelspartner. Handeln består dock främst av import från Kina (60 miljarder dollar 2016) medan den motsvarande indiska exporten är begränsad (11 miljarder dollar 2016). Indiens export består bland annat av diamanter, bomull och järnmalm medan importen från Kina inkluderar alltifrån maskiner och antibiotika till gödningsmedel och organiska kemikalier.¹⁴⁹ Indiens handelsunderskott med Kina är således mycket stort och som indisk exportmarknad betraktad är Kina mindre än både USA och Förenade Arabemiraten. Vidare är investeringsflödena mellan länderna begränsade. Kina fanns under 2017-2018 inte med bland de tio länder som bidrog med mest direktinvesteringar i Indien.¹⁵⁰ Samtidigt finns det tecken på att kinesiska investeringar håller

¹⁴⁷ Intervjuer i New Delhi, januari-februari 2019.

¹⁴⁸ Ibid.

¹⁴⁹ MEA, "India-China Bilateral Relations", oktober 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/China_October_2017.pdf [hämtad 2019-05-14].

¹⁵⁰ Department for Promotion of Industry and Internal Trade, "Quarterly Fact Sheet: Fact Sheet On Foreign Direct Investment (FDI) From April, 2000 to DECEMBER, 2018", december 2018, https://dipp.gov.in/sites/default/files/FDI_Factsheet_12March2019.pdf [hämtad 2019-05-14].

på att tillta medan kinesiska företag köpt in sig i indiska *start-ups*.¹⁵¹ Indien förhåller sig dock överlag skeptiskt till *Belt and Road Initiative* (BRI) och kinesiska anbud om investeringar i infrastruktur.¹⁵²

Till skillnad från många andra stater saknar dessutom Kina en stor diaspora i Indien som kan underlätta handel, investeringar och politisk dialog. Ungefär 36 000 personer av indisk härkomst lever i Kina, varav en stor andel finns i Hong Kong.¹⁵³ Vidare tyder opinionsundersökningar på att synen på Kina är förhållandevis negativ bland indier.¹⁵⁴

Det finns samtidigt samsyn, åtminstone i teorin, om den framtida världsordningens struktur och betydelsen av samarbete inom icke-västliga multilaterala forum. Såväl Indien som Kina säger sig vilja få till stånd en multipolär världsordning där suveränitetsprincipen upprätthålls och externa aktörer inte blandar sig i andra länders inrikespolitik, t ex genom initiativ till regimförändring. Indien har således gått med i organisationer med stark kinesisk prägel, såsom SCO, AIIB, RIC och BRICS (se avsnitt 3.4). I och med Indiens realpolitiskt orienterade utrikespolitik, där nationella intressen står i centrum, finns det samarbetsområden men också konflikter som pekar mot fortsatt strategisk rivalitet mellan Kina och Indien.

3.2.4 Japan – ett strategiskt partnerskap

Indiens relationer med Japan har fördjupats markant under de senaste 10-15 åren, i synnerhet under Narendra Modis och Shinzo Abes ledarskap, och är till stor del en följd av den gemensamma oron för Kina.¹⁵⁵ Partnerskapet är baserat på ett omfattande ekonomiskt utbyte, institutionaliserad dialog på högsta politiska nivå och ett tilltagande försvars- och säkerhetssamarbete, t ex vad gäller militärövningar, strategisk infrastruktur och försvarsindustriella frågor. Partnerskapet betecknas som globalt och inbegriper utvecklings- och säkerhetssamarbete i hela *Indo-Pacific*, från

¹⁵¹ Dutt D'Cunha, Suparna, "How China Is Positioning Itself Among India's Top 10 Investors Despite Bilateral Differences", *Forbes*, 2018-05-01, <https://www.forbes.com/sites/suparnadutt/2018/05/01/how-china-is-positioning-itself-among-the-top-10-investors-in-india-despite-bilateral-differences/#7420b7521dac> [hämtad 2019-05-14].

¹⁵² Baruah, Darshana M., "India's Answer to the Belt and Road: A Road Map for South Asia",

Carnegie India, <https://carnegieindia.org/2018/08/21/india-s-answer-to-belt-and-road-road-map-for-south-asia-pub-77071> [hämtad 2019-05-14].

¹⁵³ MEA, "India-China Bilateral Relations", oktober 2017,

¹⁵⁴ Stokes, Bruce, et al, 2017-11-15.

¹⁵⁵ Abe var premiärminister i Japan 2007-2008 och är det åter igen sedan 2012. Modi har varit premiärminister i Indien sedan 2014.

Afrika till Östasien, med fokus på maritim säkerhet och ekonomisk utveckling.

Det allt starkare samarbetet mellan Indien och Japan under senare tid följer på decennier av politisk stagnation. Relationerna mellan det nyligen självständiga Indien och Japan utvecklades positivt under 1950-talet, då New Delhi aktivt agerade för att återintegrera Japan i det internationella statssystemet och få Japan att engagera sig i den anti-koloniala rörelsen. Men förhållandet komplicerades snart av kalla krigets blockpolitik i och med att Japan var allierat med USA och Indien kom att stå Sovjetunionen nära. Därutöver kolliderade staternas politik i den nukleära frågan, eftersom Japan var pådrivande för icke-spridning samtidigt som Indien utvecklade kärnvapen. Indiens provsprängningar 1998 ledde till att Japan frös delar av sitt bistånd, upphörde med besöksutbyten och införde sanktioner. Trots stiltje på det politiska området kom Japan att som en del av sitt utvecklingsbistånd bidra med mjuka lån till Indien från och med 1950-talet.¹⁵⁶ De ekonomiska relationerna fick ökad fart redan under 1980-talet, då bland annat Maruti-Suzuki etablerades i Indien; företaget är idag framträdande på den indiska fordonsmarknaden.

En ny era i de indisk-japanska relationerna började parallellt med att USA inledde processen med att stärka banden till Indien genom att *de facto* acceptera landet som en kärnvapenmakt. De indisk-japanska relationerna har därefter stärkts på flera plan, framför allt under BJP-ledda regeringar i Indien och regeringar ledda av Liberal Democratic Party (LDP) i Japan. Viss ideologisk frändskap finns mellan BJP och LDP givet partiernas konservativa politik och Kina-kritik. År 2000 etablerade Indien och Japan ett *global partnership*, vilket uppgraderades till ett *global and strategic partnership* år 2006 och därefter ett *special global and strategic partnership* år 2014.¹⁵⁷ En gemensam vision för ”fred och säkerhet för 2025 i Indo-Pacific-regionen och världen” lanserades 2015.¹⁵⁸ De politiska ramverken har gradvis fyllts med innehåll, bland annat med hjälp av ett

¹⁵⁶ Jain, Purnendra, “Japan’s development assistance to India: a strategic edge”, *Japan Forum*, 11 december 2018.

¹⁵⁷ MEA, “India-Japan relations”, december 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_brief_India-Japan_december_2018.pdf [hämtad 2019-05-14].

¹⁵⁸ MEA, “Joint Statement on India and Japan Vision 2025: Special Strategic and Global Partnership Working Together for Peace and Prosperity of the Indo-Pacific Region and the World”, december 2015, https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/26176/Joint_Statement_on_India_and_Japan_Vision_2025_Special_Strategic_and_Global_Partnership_Working_Together_for_Peace_and_Prosperty_of_the_IndoPacific_R [hämtad 2019-05-14].

årligt toppmöte mellan premiärministrarna och 2+2-dialoger mellan utrikes- och försvarsministrarna.¹⁵⁹

De ekonomiska relationerna har fördjupats då japanska lån och investeringar i Indien har ökat samtidigt som handeln länderna emellan har intensifierats. Japans bistånd i form av mjuka lån till Indien har växt från 524 miljoner USD 2001 till 3,5 miljarder USD 2017.¹⁶⁰ De japanska direktinvesteringarna i Indien har vuxit från ca 270 miljoner USD 2005 till 2,6 miljarder USD 2017.¹⁶¹ Antalet japanska företag i Indien har också ökat och uppgick under 2018 till över 1 400.¹⁶² Japanskt kapital har bland annat använts till att bygga tunnelbanan i New Delhi och går idag till andra större infrastrukturprojekt, såsom snabbtåg och industrikorridorer.¹⁶³ Handeln mellan länderna har ökat, till 15 miljarder dollar 2017-2018, vilket emellertid är betydligt lägre än handeln mellan exempelvis Kina och Indien. Indien importerar alltifrån elektronik och maskiner till järn och stål, och exporterar bland annat petroleumprodukter och kemikalier. Genom handelsavtalet *India-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement* (CEPA) från 2011 kan de ekonomiska banden stärkas ytterligare. CEPA innebär minskade handelsrestriktioner, bland annat ska tariffer på 94 procent av alla varor avskaffas inom en period på tio år.¹⁶⁴ Hittills har dock CEPA inte haft någon större effekt på de ekonomiska relationerna.

Steg mot djupare försvarssamarbete har tagits, i synnerhet sedan en gemensam avsiktsförklaring om säkerhetssamarbete antogs 2008 och lade en grund för årliga samtal inte bara på utrikes- och försvarsministernivå utan också mellan ländernas väpnade styrkor.¹⁶⁵ Det marina samarbetet har gått allra längst. Indien och Japan deltar tillsammans med USA i den trilaterala övningen Malabar. Övningen har under vissa år inkluderat Australien och Singapore och ägt rum i såväl Indiska Oceanen som västra

¹⁵⁹ MEA, "India-Japan relations", december 2018.

¹⁶⁰ Jain, 2018, s. 9; Ministry of Foreign Affairs of Japan, "Japan-India Relations (Basic Data)", 12 november 2018, <https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/india/data.html> [hämtad 2019-05-14].

¹⁶¹ Ministry of Foreign Affairs of Japan, "Japan-India Relations (Basic Data)", 2018-11-12, <https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/india/data.html> [hämtad 2019-04-11].

¹⁶² Economic Times, "Number of Japanese firms in India rises to 1,441: Japan's envoy", 24 december 2018, <https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/number-of-japanese-firms-in-india-rises-to-1441-japans-envoy/articleshow/67229139.cms?from=mdr> [hämtad 2019-04-11].

¹⁶³ Jain, 2018.

¹⁶⁴ MEA, "India-Japan relations", 2018.

¹⁶⁵ Ministry of Foreign Affairs of Japan, "Joint Declaration on Security Cooperation between Japan and India", 22 oktober 2008, https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/india/pmv0810/joint_d.html [hämtad 2019-04-11].

Stilla havet. I samband med Malabar 2007 initierades *The Quadrilateral Security Dialogue* (The Quad), mellan Indien, USA, Japan och Australien. Efter att ha legat i träda återupptogs dialogen 2017.¹⁶⁶ Indien och Japan genomför också bilaterala marina militärövningar inom ramen för *Japan-India Maritime Exercise* (JIMEX) och *Passage Exercise* (PASSEX), de senaste i Bengaliska viken 2018 och i Adenviken 2019.¹⁶⁷ Japan och Indien uppges dessutom förhandla om att kunna använda varandras militärbaser.¹⁶⁸ Under 2018 genomförde de indiska och japanska arméerna sin första gemensamma övning någonsin, i Mizoram i nordöstra Indien, med fokus på kontraterror.¹⁶⁹ Det har också tagits steg mot ett fördjupat försvarsindustriellt samarbete. År 2015 skrev länderna under ett samarbetsavtal om försvarsmateriel och teknologi, vilket underlättades av lättnader i Japans förbud mot vapenexport.¹⁷⁰ Indien rapporteras vara på väg att köpa ett dussin japanska *Amphibious Search and Rescue aircraft* (US-2).¹⁷¹ Den strategiska relationen inkluderar även samarbete om civil kärnenergi och försvarsunderrättelser; avtal skrevs under 2015 och 2016.¹⁷² Partnerskapet innefattar också samarbete om gemensam

¹⁶⁶ Madan, Tanvi, "The Rise, Fall and Rebirth of the Quad", *War on the Rocks*, 2017-11-16, <https://warontherocks.com/2017/11/rise-fall-rebirth-quad> [hämtad 2019-05-11].

¹⁶⁷ Economic Times, "Bilateral maritime exercise between India, Japan begins", <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/bilateral-maritime-exercise-between-india-japan-begins/articleshow/66109265.cms> [hämtad 2019-04-11]; Indian Navy, "Indian Naval Ship and Japanese Warship Participate in a Passage Exercise", <https://www.indiannavy.nic.in/content/indian-naval-ship-and-japanese-warship-participate-passage-exercise> [hämtad 2019-04-11].

¹⁶⁸ Miglani, Sanjeev, "Japan, India negotiating military logistics pact in tightening of ties", *Reuters*, 2018-08-22, <https://www.reuters.com/article/us-india-japan/japan-india-negotiating-military-logistics-pact-in-tightening-of-ties-idUSKCN1MW213> [hämtad 2019-04-11]

¹⁶⁹ The Indian Express, "India-Japan military exercise Dharma Guardian-2018 begins in Mizoram", 2018-11-01, <https://indianexpress.com/article/india/india-japan-military-exercise-dharma-guardian-2018-begins-in-mizoram-5429954> [hämtad 2019-04-11].

¹⁷⁰ Ministry of Foreign Affairs of Japan, "Agreement Between The Government of Japan and The Government of The Republic of India Concerning The Transfer of Defence Equipment and Technology", 12 december 2015, <https://www.mofa.go.jp/files/000117470.pdf> [hämtad 2019-04-11].

¹⁷¹ Pubby, Manu, "India, Japan to finalise aircraft pact during Shinzo Abe's India visit", *The Economic Times*, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-japan-to-finalise-aircraft-pact-during-shinzo-abes-india-visit/articleshow/49928435.cms> [hämtad 2019-04-11]

¹⁷² Ministry of Foreign Affairs of Japan, "Agreement Between the Government of Japan and the Government of the Republic of India for Cooperation in the Peaceful Uses of Nuclear Energy", 11 december 2016, <https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/000202920.pdf> [hämtad 2019-04-11]; Ministry of Foreign Affairs of Japan, "Agreement Between the Government of Japan and the Government of the Republic of India Concerning Security Measures for the Protection of Classified Military Information", 2015-12-12, <https://www.mofa.go.jp/files/000117472.pdf> [hämtad 2019-04-11].

utbyggnad av infrastruktur i Indo-Pacific-regionen, genom *Asia-Africa Growth Corridor* (AAGC), bland annat i Sydasien och på den afrikanska kontinenten.¹⁷³

Synen på Kina som en strategisk utmaning har varit en viktig drivkraft bakom det fördjupade indisk-japanska samarbetet.¹⁷⁴ Under 2018 förbättrades dock såväl New Delhis som Tokyos relationer till Peking. Modi och Abe hade båda möten med Xi Jinping under året.¹⁷⁵ Många indiska analytiker menar dock att det japanska och indiska agerandet är taktiskt betingat och att Kina kommer att förbli den strategiska utmaningen även framöver.¹⁷⁶

3.2.5 EU – ett ökat ömsesidigt intresse

Indien upprättade diplomatiska förbindelser med den Europeiska Gemenskapen (EG) redan 1961. Genom en rad påföljande samverkansavtal fördjupades den bilaterala relationen ytterligare och ett strategiskt partnerskap mellan Indien och EU etablerades 2004.¹⁷⁷

EG/EU-Indienrelationen har genom åren skiftat tyngdpunkt. Under 1970- och 1980-talen gav ett flertal europeiska länder omfattande utvecklingsbistånd till Indien, vilket påverkade inriktningen på relationerna. Efter avregleringen av den indiska ekonomin under det tidiga 1990-talet ökade Europas intresse för Indien som en handelspartner. Förhandlingar om ett frihandelsavtal inleddes sedermera 2007, men stötte tidigt på en rad komplikationer. Vissa svårigheter rörde skyddstullar för särskilda varutyper eller specifika sektorer, andra var mer regulativa eller processinriktade som i fallen offentlig upphandling, eller hållbar

¹⁷³ The Indian Express, "PM Narendra Modi pitches for Asia-Africa growth corridor", 2017-05-23, <https://indianexpress.com/article/india/pm-narendra-modi-pitches-for-asia-africa-growth-corridor-4669933> [hämtad 2019-04-11].

¹⁷⁴ Intervjuer i New Delhi, januari 2018.

¹⁷⁵ The Indian Express, "PM Modi, Xi conclude one-on-one informal talks: Here are the key development", 2018-04-28, <https://indianexpress.com/article/india/narendra-modi-xi-jinping-china-wuhan-doklam-5154796> [hämtad 2019-04-11]; The Japan Times, "Abe and Xi agree to promote new economic cooperation amid U.S. trade war fears", <https://www.japantimes.co.jp/news/2018/10/26/national/politics-diplomacy/shinzo-abe-li-keqiang-agree-promote-economic-cooperation-amid-u-s-china-trade-war> [hämtad 2019-04-11].

¹⁷⁶ Intervjuer i New Delhi, januari 2018.

¹⁷⁷ Wagner, Christian. Western Europe, in Malone, David M, Mohan C. Raja, and Raghvan, Srinath, *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, s. 495-508.

utveckling.¹⁷⁸ Indien har även efterfrågat lättnader i visumregler, särskilt för indiska arbetare inom tjänstesektorn, vilket Storbritannien motsatt sig. Storbritanniens restriktiva inställning har föranlett spekulationer om att förhandlingarna om ett frihandelsavtal kan påskyndas efter ett brittiskt utträde ur EU.¹⁷⁹

För indiska företag har däremot Storbritannien fungerat som ett självklart insteg i Europa. När Storbritannien i sinom tid träder ur unionen kommer dynamiken i relationen att förändras. Indien behöver diversifiera sina ingångar i Europa och Storbritannien är i behov av att förhandla fram ett eget handelsavtal med Indien. Medan Kina är det enskilda land som Indien handlar mest med, är EU som region betraktat även utan ett frihandelsavtal redan idag Indiens största handelspartner. Indien är EU:s nionde största handelspartner.¹⁸⁰

Trots att förbindelserna mellan EU och Indien överlag har varit goda har den politiska relationen påverkats negativt av indiskt ointresse å ena sidan, och brist på europeisk samsyn å den andra. Från indisk sida har fördjupade relationer med europeiska stormakter prioriterats framför stärkta relationer till EU:s institutioner. Årliga toppmöten mellan EU:s företrädare och indiska premiärministrar har däremot ställts in inte mindre än fyra gånger mellan 2012-2016. I en överblick över nuvarande BJP-regerings diplomatiska framgångar mellan 2014-2015, publicerad av det indiska utrikesdepartementet, nämndes relationerna med enskilda europeiska länder, medan EU:s institutioner inte nämndes vid något tillfälle.¹⁸¹

Det har varit oklart för New Delhi vad mervärdet av en fördjupad politisk relation till EU:s institutioner skulle vara vid sidan av historiskt starka strategiska relationer till Frankrike, Tyskland och Storbritannien. Indien har separata strategiska partnerskap med samtliga dessa tre länder. Indien och Frankrike har dessutom fördjupat säkerhetssamarbetet under senare år,

¹⁷⁸ Felbermayr, Gabriel et al. *Europe and India: Relaunching a troubled trade relationship*, 2016, https://www.cesifo-group.de/DocDL/ifo_Forschungsberichte_80_2017_Felbermayr_et_al_Europe_India.pdf [hämtad 2019-02-20].

¹⁷⁹ Boffey, D. "Brexit could help EU to strike free trade deal with India", *The Guardian* 23 february 2017, <https://www.theguardian.com/politics/2017/feb/23/brexit-could-help-eu-strike-free-trade-deal-india-meps> [hämtad 2019-04-01].

¹⁸⁰ European Commission, India, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/india/> [hämtad 2019-03-03].

¹⁸¹ Ministry of External Affairs, Government of India, *One Year of Transformational Diplomacy: New Milestones, New Horizons*. https://www.mea.gov.in/Uploads/PublicationDocs/25299_2365_1_English_final__2_.pdf [hämtad 2019-03-06].

framför allt inom det maritima området, med geografisk inriktning mot Indiska Oceanen.

En förändring i förhållandet mellan EU och Indien signalerades 2016 vid den indiske premiärministern Narendra Modis besök i Bryssel. Genom ett gemensamt uttalande antogs en verksamhetsplan med sikte på år 2020.¹⁸² Verksamhetsplanen var på förhand förhandlad mellan parterna och pekade ut en rad områden inom vilka närmare samarbete mellan Indien och EU kunde utvecklas.¹⁸³ Även om planen signalerade en höjd och förtydligad ambition för relationen färgades den starkt av enskilda medlemsländers särskilda intressen.¹⁸⁴

Ett förtydligande av hur EU ser på det strategiska partnerskapet med Indien följde på Europaparlamentets resolution om behovet av en särskild Indienstrategi från EU:s sida.¹⁸⁵ I november 2018 antogs så EU:s Indienstrategi, som syftar till att tydliggöra EU:s gemensamma förhållningssätt till Indien, liksom att inbjuda Indien till ökad samverkan med EU under de kommande 10-15 åren.¹⁸⁶ Strategin togs emot positivt i New Delhi.¹⁸⁷

Det är framför allt två övergripande ambitioner som lyfts fram i strategin: att fördjupa den strategiska samverkan med Indien inom utvalda områden

¹⁸² Joint Statement, 13th EU-India Summit, Brussels, 2016-03-39, <https://www.consilium.europa.eu/media/23670/20160330-joint-statement-eu-india.pdf> ; EU-India Agenda for Action-2020, EU-India Summit, Brussels, 2016-03-30, <https://www.consilium.europa.eu/media/23671/20160330-agenda-action-eu-india.pdf> [hämtad 2018-12-11].

¹⁸³ EU-India Agenda for Action-2020, EU-India Summit, Brussels, 2016-03-39, <https://www.consilium.europa.eu/media/23671/20160330-agenda-action-eu-india.pdf> [hämtad 2018-12-11].

¹⁸⁴ Aspengren, Henrik Chetan. "From Emerging Market to Emerging Power: Rethinking Sweden's India Policy", *UI Brief no 4*, 2018.

¹⁸⁵ European Parliament resolution of 13 September 2017 on EU political relations with India: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2017-0334&language=EN&ring=A8-2017-0242> [hämtad 2018-12-16].

¹⁸⁶ Joint Communication to the European Parliament and the Council. Elements for an EU strategy on India. JOIN (2018) 28 final, 2018-11-20, https://cdn5-eeas.fpfis.tech.ec.europa.eu/cdn/farfuture/MJxuGXlElnF8rvfq4cRLxzC1mUacEWgvfout13dMi4o/mtime:1542708985/sites/eeas/files/jc_elements_for_an_eu_strategy_on_india_-_final_adopted.pdf [hämtad 2019-01-08].

¹⁸⁷ Ministry of External Affairs, Government of India, "India welcomes Joint Communication by the European Commission on India-Eu partnership", 26 November 2018. https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/30643/India_welcomes_Joint_Communication_by_the_European_Commission_on_IndiaEU_partnership__A_Partnership_for_Sustainable_Modernisation_and_Rulesbased_Globa [hämtad 2018-12-02].

och att uttrycka EU:s vilja att bidra till Indiens modernisering och framväxt som regional makt.¹⁸⁸

Den första ambitionen tar sin utgångspunkt i såväl ett antagande om en värdegemenskap mellan EU och Indien som ett erkännande av att parternas gemensamma realpolitiska intressen ökat.¹⁸⁹

Värdegemenskapen bygger på Indien och EU som två demokratiska, mångkulturella och mångspråkiga politiska aktörer med en uttalad vilja att bibehålla regelbaserad världsordning. EU framhåller Indiens roll som en viktig aktör i en multipolär världsordning.¹⁹⁰ De gemensamma realpolitiska intressena innefattar båda aktörernas behov av att balansera Kinas ökade aktiviteter i Asien samt i det delade yttre närområde som Afrika och Mellanöstern utgör. EU och Indien har inlett konkret samverkan och långtgående dialoger inom bland annat sjöfarts- och cybersäkerhet.¹⁹¹ Det finns även förslag på att utveckla samarbetsformerna mellan EU och Indien i, eller med, tredje land.¹⁹²

Den andra ambitionen som EU:s Indienstrategi ger uttryck för kan sammanfattas som en avsiktsförklaring att bidra till Indiens hållbara modernisering, om Indien så önskar. Av de många förslag till samverkan som EU framställer kan nämnas smarta städer, stöd till Indiens energiomställning mot fossilfria energislag, annat klimatsamarbete, infrastruktur och forsknings- och studentutbyte. Indien uttrycker ett behov

¹⁸⁸ Aspengren, Henrik Chetan och Nordenstam, Axel. *The Partnership Shift: Analysing the EU's strategic engagement with India*, UI Paper, under utgivning 2019.

¹⁸⁹ Mohan, Garima och Xavier, Constantino (eds). *Global governance, Security and Strategy in the EU-India Partnership*, 2017, <https://euindiathinktanks.com/wp-content/uploads/2018/04/Global-Governance-Security-and-Strategy-in-the-EU-India-Partnership-min.pdf> [hämtad 2019-03-11].

¹⁹⁰ Joint Communication to the European Parliament and the Council. Elements for an EU strategy on India. JOIN (2018) 28 final. , 20 November 2018-11-20. , Available online: https://cdn5-eeas.fpfis.tech.ec.europa.eu/cdn/farfuture/MJxuGXltnF8rvfq4cRLxzC1mUacEWgfvout13dMi4o/mtime:1542708985/sites/eeas/files/jc_elements_for_an_eu_strategy_on_india_-_final_adopted.pdf [hämtad 2019-01-08].

¹⁹¹ Rotmann, Philipp and Mohan, Garima. *Managing Conflict, Building Peace: Opportunities for Developing the EU-India Strategic Partnership*, 2017. <https://euindiathinktanks.com/2017/publications/managing-conflict-and-building-peace-and-opportunities-for-developing-the-eu-india-strategic-partnership> [hämtad 2019-03-06]

¹⁹² Mohan, C. Raja, Kumar, Arushi och Xavier, Constantino, "Securing Afghanistan – Prospects for India-EU Cooperation, 2016; Sharma, Mihir, Mukherjee, Tuneer, Price Gareth och Wilkins, John-Joseph, *East Africa, India and Europe: Norms to enhance Indian Ocean commerce*, 2019.

av kunskaps- och tekniköverföring inom ett flertal sektorer och har i denna anda etablerat ett innovationspartnerskap med Sverige.¹⁹³

Det finns i dag färre stötestenar för EU-Indienrelationen än tidigare, men det råder fortfarande brist på samsyn i många frågor som ligger högt på parternas dagordningar. Indien är mycket känsligt för externa aktörers kritik av situationen för mänskliga rättigheter i landet.¹⁹⁴ Indiska regeringsföreträdare invänder mot att andra stater och internationella organisationer har synpunkter på vad New Delhi anser vara inre angelägenheter. På samma sätt värjer sig Indien för ingående dialoger med internationella samarbetspartners i frågor om jämställdhet. För EU är frågan om situationen för mänskliga rättigheter i Indien viktig, vilket unionens företrädare framhåller i sina dialoger med indiska regeringsföreträdare.

3.3 Regioner

Indien har sedan länge ett betydande engagemang i sitt närområde i Sydasien. Under senare år har Indien även stärkt sin ekonomiska roll och sitt politiska aktörskap i regioner bortom Sydasien. I de följande avsnitten behandlas Indiens relationer i Sydasien, men också det tilltagande engagemanget i Afrika och Mellanöstern. Indiens roll i Afrika och Mellanöstern har särskild betydelse för EU, då regionerna tillhör Europas södra grannskap.

3.3.1 Sydasien – ett komplicerat grannskap

Den sydasiatiska regionen¹⁹⁵ har historiskt varit prioriterad i Indiens utrikespolitik. Premiärminister Narendra Modi avvek inte från denna linje vid sitt tillträde 2014, utan lanserade inriktningen ”*Neighbourhood First*” som sitt första utrikespolitiska initiativ. Genom att besöka Bhutan under sitt första formella utlandsbesök, sände Modi en signal till grannländerna om Indiens ökade fokus på närområdet. Den indiska regeringen har betonat att länderna i regionen delar gemensamma historiska erfarenheter och kulturella band som binder dem samman.

Sydasien är samtidigt en region som står inför stora utmaningar. Regionen utgör en arena för några av världens mest långvariga konflikter, framför

¹⁹³ Government of Sweden, Joint Declaration on Sweden-India Innovation Partnership for a Sustainable Future, https://www.regeringen.se/497c4e/contentassets/ddb57d7c147d4ef5b260f6e78d084c5e/sweden_india_final_webb.pdf [hämtad 2018-04-20].

¹⁹⁴ Aspengren och Nordenstam, *The Partnership Shift*

¹⁹⁵ Indien, Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Maldiverna, Nepal, Pakistan och Sri Lanka.

allt den mellan kärnvapenmakterna Indien och Pakistan, men också inbördeskrigets Afghanistan. Från New Delhis perspektiv visar Indien genom sin hantering av dessa utmaningar sin förmåga att agera som regionens stormakt. Detta är en uppgift som Indien tidigare skött med blandat resultat.

Sydasien är en av de minst ekonomiskt integrerade regionerna i världen. Handeln mellan länderna uppskattas till mindre än fem procent av Sydasiens totala handel, och Världsbanken bedömer att handeln inom regionen endast uppgår till en tredjedel av sin potential.¹⁹⁶ Som förklaringsfaktorer nämns bland annat strukturella hinder såsom dålig infrastruktur och höga kostnader, samt konflikter, brist på förtroende och otillräcklig politisk vilja.¹⁹⁷ Samarbetet inom ramen för den sydasiatiska organisationen SAARC har stagnerat på grund av de dåliga relationerna mellan Indien och Pakistan, och Indien har istället sökt andra vägar för att nå ut till länderna i närområdet. Förutom samarbete inom andra regionala forum, exempelvis *Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation* (BIMSTEC), har de bilaterala relationerna med grannländerna utvecklats i form av bland annat indiska satsningar på infrastruktur och utvecklingssamarbete.¹⁹⁸ I Afghanistan bidrar Indien bland annat med stöd till återuppbyggnaden av institutioner och infrastruktur och har länge uttryckt vikten av en fredsprocess i landet. Handelsrelationerna mellan Indien och Afghanistan är begränsade och försvåras av bristen på handelsvägar genom Pakistan.¹⁹⁹ En betydande del av handeln mellan Indien och Afghanistan planeras gå via den iranska

¹⁹⁶ Kathuria, Sanjay (red.) "A glass half full: The promise of regional trade in South Asia", South Asia Development Forum, World Bank Group, 2018.
<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30246/9781464812941.pdf?sequence=8> [hämtad 2019-04-05].

¹⁹⁷ One South Asia, Världsbanken, <http://www.worldbank.org/en/programs/south-asia-regional-integration#1> [hämtad 2019-04-03].

¹⁹⁸ Indien har ett omfattande utvecklingssamarbete med bland annat Maldiverna, Sri Lanka och Nepal, m.fl. MEA, Government of India, India-Maldives Relations, februari 2016, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/MALDIVES_23_02_2016.pdf [hämtad 2019-04-04], MEA, Government of India, India-Sri Lanka Relations, November 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Sri_Lanka_November_2017_NEW.pdf [hämtad 2019-04-04], MEA Government of India, India-Nepal Relations, November 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Nepal_bilateral_brief_02.11.2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

¹⁹⁹ MEA, Government of India, India-Afghanistan Relations, December 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Brief_on_Afghanistan_December_31_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

hamnen Chabahar, där Indien har bidragit med flertalet infrastruktur-investeringar.²⁰⁰ De indiska investeringarna har inriktats mot själva utvecklingen av hamnen till en kostnad av omkring 85 miljoner USD, samt mot byggandet av en järnväg till angränsande iranska städer, till en kostnad av 1,6 miljarder USD.²⁰¹

Indien har genom historien utövat ett stort inflytande över de mindre grannländerna Nepal och Bhutans utrikespolitik, då dessa har utgjort viktiga buffertzoner mot Kina.²⁰² Indien är Bhutans viktigaste handelspartner och har även bidragit med investeringar till bland annat vattenkraftsprojekt i landet.²⁰³ Relationerna mellan Indien och Nepal fick sig dock en törn under hösten 2015, då det nepalesiska parlamentet antog en ny konstitution vilken Indien ansåg missgynna en nepalesisk folkgrupp med indiskt ursprung. Under påföljande månader fick Nepal utstå blockader längs den indisk-nepalesiska gränsen, vilket förhindrade handel mellan länderna.²⁰⁴ Indien spelade dock en viktig roll tidigare samma år då landet aktivt deltog i hjälp- och återuppbyggnadsarbetet efter den kraftiga jordbävningen i Nepal. I övrigt har Indien och Nepal haft en lång tradition av fri rörlighet för personer mellan de två länderna, som sträcker sig längs fem indiska delstater. Handelsförbindelserna är goda och uppges ha ökat sexfaldigt mellan 2006 och 2017.²⁰⁵ Indien och Nepal har också ett omfattande försvarssamarbete främst inriktat på militärt utbyte och gemensamma övningar.²⁰⁶

Bland Indiens relationer med länderna i Sydasiens är den med Pakistan kanske mest uppmärksammas. Konflikten mellan länderna går tillbaka mer än 70 år i tiden då den stora landytan delades i samband med att länderna

²⁰⁰ Panda, Ankit, "A First: Afghan Shipment Heads to India Via Iran's Chabahar Port", 2019-02-25, The Diplomat, <https://thediplomat.com/2019/02/a-first-afghan-shipment-heads-to-india-via-irans-chabahar-port/> [hämtad 2019-04-08].

²⁰¹ Pant, Harsh V., "India-Iran Cooperation at Chabahar Port: Choppy Waters", 2 april 2018, <https://www.csis.org/analysis/india-iran-cooperation-chabahar-port-choppy-waters> [hämtad 2019-05-15]

²⁰² Aspengren, Henrik Chetan. Indien: Stormakt på tillväxt, *Världspolitikens Dagsfrågor*, nr 4, 2018.

²⁰³ MEA, Government of India, India-Bhutan Relations, 2018-12-24, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Country_brief_Bhutan_December_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

²⁰⁴ Nepal Blockade: Six ways it affects the country, BBC, 12 december 2015, <https://www.bbc.com/news/world-asia-35041366> [hämtad 2019-04-08].

²⁰⁵ MEA, Government of India, India-Nepal Relations, november 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Nepal_bilateral_brief_02.11.2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

²⁰⁶ MEA, Government of India, India-Nepal Relations, november 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Nepal_bilateral_brief_02.11.2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

blev självständiga från det brittiska styret. Kashmirs status har från början varit omstridd, då både Indien och Pakistan gör anspråk på området. Frågan om Kashmirs framtid är därmed kanske den största stötestenen mellan de två länderna och den som har gett upphov till flertalet konflikter genom åren. Indien och Pakistan har gjort ett antal försök att närma sig varandra, vilket tidvis har ingjutit hopp om förbättrade relationer. Pakistans före premiärminister Nawaz Sharif besökte Indien kort efter att Narendra Modi blivit vald till premiärminister, och Modi gjorde ett besök i Pakistan i december 2015.²⁰⁷ Men någon påtaglig förbättring av relationerna har inte skett. Förutom frågan om Kashmirs status kompliceras situationen ytterligare av ett antal terrordåd som genomförts på indiskt territorium av grupper med kopplingar till Pakistan, exempelvis attacken mot det indiska parlamentet 2001 och terrordådet i Mumbai 2008. Den senaste attacken ägde rum i februari 2019 i indiska Pulwama, då drygt 40 personer ur de indiska säkerhetsstyrkorna dödades. Den islamistiska organisationen Jaish-e-Mohammad tog på sig dådet,²⁰⁸ vilket sedermera ledde till en oroande våldsupptrappning mellan Indien och Pakistan. Retoriken skruvades upp inför det indiska parlamentsvalet 2019.²⁰⁹ Pakistan å sin sida har vid upprepade tillfällen anklagat Indien för att bryta mot de mänskliga rättigheterna i den delen av Kashmir som kontrolleras av Indien.²¹⁰ Efter att en lagändring som avskaffade Jammu och Kashmirs särskilda status antogs i det indiska parlamentet i augusti 2019, höjde Pakistan tonläget i sin kritik mot Indiens agerande i området. Pakistan inledde under sensommaren 2019 en diplomatisk offensiv genom vilken man hoppades skapa internationell opinion mot Indiens unilaterala ingrepp. Situationen

²⁰⁷ MEA, Government of India, India-Pakistan Relations, augusti 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Brief_pakistan.pdf [hämtad 2019-04-05].

²⁰⁸ Gärningsmannen uppges emellertid ha varit en indisk medborgare. Se bl.a. Raghavan, Srinath, "The India-Pakistan Crisis is More Dangerous Than Ever", Carnegie India, 2019-03-06, <https://carnegieindia.org/2019/03/06/india-pakistan-crisis-is-more-dangerous-than-ever-pub-78504> [hämtad 2019-04-08].

²⁰⁹ Kishore, Roshan, "Lok Sabha election 2019: Why Balakot may not be a game-changer", Hindustan Times, 14 mars 2019, <https://www.hindustantimes.com/lok-sabha-elections/lok-sabha-election-2019-why-balakot-may-not-be-a-game-changer/story-pigO5Se565hoh3LWez7g8L.html> [hämtad 2019-04-08].

²¹⁰ Se bl.a. Haidar, Suhasini, Pakistan attacks India at UN again over Kashmir, The Hindu, 2 oktober 2015, <https://www.thehindu.com/news/national/at-un-pakistan-accuses-india-of-human-rights-violations-in-kashmir/article7716319.ece> [hämtad 2019-04-08] och Pakistan accuses India of human rights violations in Kashmir, Indian Express, 2016-08-10, <https://indianexpress.com/article/india/india-news-india/pakistan-accuses-india-of-rights-violations-in-kashmir-hizbul-mujahideen-burhan-wani-2905204> [hämtad 2019-04-08].

diskuterades informellt i FN:s säkerhetsråd efter förfrågan från Pakistan. Mötet ledde dock inte till något officiellt uttalande från rådets sida.²¹¹

Indien och Pakistan har haft olika syn på Afghanistans framtid. Pakistan har spelat en nyckelroll under de många decennierna av konflikt i Afghanistan. Det har varit av stor strategisk vikt för Islamabad att ha en till Pakistan vänligt sinnad regim på plats i Kabul. Indien har å sin sida sökt ökat inflytande i Afghanistan, bland annat genom att ge stöd åt politiska ledare med nära band till New Delhi och genom att bedriva ett utvecklingssamarbete i landet. Såväl Ryssland som USA har i sina parallella försök att etablera dialog om en politisk lösning för Afghanistan uppmärksammat Indiens och Pakistans betydande intressen i landets framtid.²¹² Ökade spänningar mellan Indien och Pakistan riskerar påverka situationen i Afghanistan.²¹³

Indiens relationer till Pakistan kompliceras ytterligare av Islamabads goda förhållande till Peking. Pakistans band till Kina har stärkts i takt med att landets relationer till USA försämrats. Från Islamabads perspektiv kan ett tätt politiskt, ekonomiskt, och militärt samarbete med Kina stärka landets position i rivaliteten med Indien. Pakistan är även i stort behov av diverse former av stödinsatser för att stärka sin ekonomi. Kina har genomfört omfattande infrastruktursatsningar i Pakistan inom ramen för vad som benämns *China Pakistan Economic Corridor* (CPEC). Indien har uttryckt särskilt starka reservationer mot de projekt som planeras i områden som Indien gör anspråk på. Pakistan har även ett nära försvarssamarbete med Kina. Pakistan tillverkar kinesiska stridsflygplan av typen JF-17 och det finns planer på utökad pakistansk licenstillverkning. Pakistan har även köpt kinesiska ubåtar. Kina har även gett Pakistan tillstånd att använda landets militära satellitsystem.²¹⁴ En del av infrastruktursatsningarna inom CPEC planeras till delar av Kashmir som Indien gör anspråk på.

²¹¹ UN News, "UN Security Council discusses Kashmir, China urges India and Pakistan to ease tensions", 16 augusti 2019, <https://news.un.org/en/story/2019/08/1044401> [hämtad 2019-09-02].

²¹² Rubin, Barnett, "Everyone wants a piece of Afghanistan", Foreign Policy, 2019-03-11, <https://foreignpolicy.com/2019/03/11/everyone-wants-a-piece-of-afghanistan-russia-china-un-sco-pakistan-isi-qatar-saudi-uae-taliban-karzai-ghani-khalilzad-iran-india> [hämtad 2019-04-04].

²¹³ Stewart, Phil et al. U.S. tries to safeguard Afghan peace push from India-Pakistan crises, 4 March 2019, <https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan-pakistan-india-idUSKCN1QL0F5> [hämtad 2019-04-07].

²¹⁴ Abi-Habib, Maria, "China's 'Belt and Road' Plan in Pakistan Takes a Military Turn", 2018-12-19. <https://www.nytimes.com/2018/12/19/world/asia/pakistan-china-belt-road-military.html> [hämtad 2019-04-05]

Kinas intresse för regionen är dock inte enbart koncentrerat till Pakistan, utan omfattar även Indiens övriga grannländer i varierande omfattning. Indien har exempelvis uttryckt oro för att kinesiska lån till bland annat Maldiverna och Sri Lanka, i syfte att bygga civil infrastruktur, skulle kunna användas i militära syften.²¹⁵ Ett sådant exempel är hamnområdet Hambantota i Sri Lanka, där Kina har fått stort inflytande på grund av den lankesiska statens oförmåga att betala tillbaka sina lån.²¹⁶

En positiv utveckling för Indien är att relationerna med Bangladesh har fördjupats, framför allt under de senaste tio åren. Landet har blivit allt viktigare för Indiens ambitioner om ett ökat aktörskap österut. Bangladesh är Indiens viktigaste handelspartner i regionen,²¹⁷ även om hinder kvarstår för att utbytet ska nå sin fulla potential. Bangladesh har initierat arbetet med att upprätta ett antal särskilda ekonomiska zoner (SEZ) avsedda för indiska investerare²¹⁸, och längs gränsen har länderna skapat ett flertal små marknader (*haats*) för att främja den lokala handeln.²¹⁹ Länderna samarbetar inom ett flertal områden såsom infrastruktur, säkerhet, teknologi och energi²²⁰ till vilka Indien har bidragit med investeringar. Indien har dessutom ett gott samarbete med Bangladesh när det gäller terrorismbekämpning. Premiärminister Sheikh Hasinas åtgärder mot terrorgrupper i Bangladesh har särskilt gynnat relationerna mellan de två länderna, eftersom New Delhi oroar sig för att gruppernas verksamhet ska sprida sig till Indien.

Indien och Bangladesh har även slutit territoriella överenskommelser, till exempel då man år 2015 utväxlade ett antal enklaver på vardera sidan av

²¹⁵ Aspengren, Henrik Chetan, Indien: Stormakt på tillväxt, *Världspolitikens Dagsfrågor*, nr 4, 2018, Utrikespolitiska institutet.

²¹⁶ Schultz, Kai, "Sri Lanka, Struggling With Debt, Hands a Major Port to China", 2017-12-12, The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/12/12/world/asia/sri-lanka-china-port.html?module=inline> [hämtad 2019-04-08].

²¹⁷ Chakravarty, Pinak Ranjan, "The bilateral transformation", Observer Research Foundation, 2019-01-02, <https://www.orfonline.org/research/the-bilateral-transformation-46981> [hämtad 2019-04-04].

²¹⁸ Rana, Sohel, Transformation of Indo-Bangladesh Relations: From Insecurity to Cooperation in Northeast India, *Strategic Analysis*, vol. 42 no. 6, 2018, s. 559-577. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09700161.2018.1559976> [hämtad 2019-04-08].

²¹⁹ Se bl.a. Kathuria, Sanjay, red, "A glass half full: The promise of regional trade in South Asia", South Asia Development Forum, World Bank Group, 2018. <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30246/9781464812941.pdf?sequence=8> [hämtad 2019-04-05].

²²⁰ MEA, Government of India, India-Bangladesh Relations, 2018-12-31, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Bangladesh_bilateral_brief_dec_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

gränsen.²²¹ Fortfarande finns dock meningsskiljaktigheter, bland annat kring tillgången på vattenresurser från floder som rinner genom de båda länderna.²²² En annan viktig fråga för Indien har varit att förbättra gränskontrollerna mellan länderna, kopplat till en omfattande illegal migration och smuggling av vapen och narkotika.²²³ För regeringspartiet BJP har frågan om bangladeshiska migranter i de nordöstra delarna av Indien varit en viktig politisk fråga, då man ansett att de inte ska åtnjuta samhällsservice och medborgerliga rättigheter.²²⁴ Redan under tidigare indiska regeringar började ett stängsel byggas som ska sträcka sig längs hela den drygt 4000 kilometer långa gränsen mellan länderna.²²⁵

Några av Sydasiens största utmaningar är klimatrelaterade. Problemen är inte landspecifika utan påverkar hela regionen. Extremväder, smältande glaciärer i Himalaya och vattentillförseln för hela landmassan utgör ett omfattande säkerhetshot, men är också en källa till möjlig ökad samverkan. Frostiga relationer länderna emellan innebär en risk för ökad politisering av mellanstatlig teknisk samverkan rörande, till exempel, reglering av flödena i de stora floderna. Samtidigt skulle redan existerande samarbetsforum för vattenfrågor kunna utgöra ingångar till en mer konstruktiv regional dialog.

²²¹ MEA, Government of India, "India-Bangladesh Relations", 201812-31, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Bangladesh_bilateral_brief_dec_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

²²² Tharoor, Shashi, "The domestic element: States as stakeholders" i Bhatnagar, Aryaman och Passi, Ritika (red.), *Navigating Ties Under Modi*, Observer Research Foundation och Global Policy Journal, 2016, https://www.orfonline.org/wp-content/uploads/2016/03/GP-ORF_Indias-Neighbourhood1.pdf [hämtad 2019-04-04].

²²³ Rana, Sohail, "Transformation of Indo-Bangladesh Relations: From Insecurity to Cooperation in Northeast India", *Strategic Analysis*, vol. 42 no. 6, 2018, s. 559-577 <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09700161.2018.1559976> [hämtad 2019-04-08].

²²⁴ Kumar, Anand, "Stopping Illegal Migration from Bangladesh: Need for a Comprehensive Approach", Institute for Defence Studies and Analyses, 24 juni 2016, https://idsa.in/idsacomments/stopping-illegal-migration-from-bangladesh_akumar_240616 [hämtad 2019-04-04] och "Ek Bharat Shreshtha Bharat, Sabka Saath Sabra Vikas: Election Manifesto 2014", Bharatiya Janata Party.

²²⁵ Majumdar, Bappa, "Border fence draws barbs from trapped Indian farmers", Reuters, 2007-04-30, <https://www.reuters.com/article/us-walls-india/border-fence-draws-barbs-from-trapped-indian-farmers-idUSDEL20663420070430> [hämtad 2019-04-08].

3.3.2 Mellanöstern – ökat engagemang i konfliktfylld region

Indiens engagemang i Mellanöstern (eller ”Västasien”²²⁶) har successivt ökat under 2000-talet. Indiska regeringar har använt begrepp som ”Look West” och ”Link West” för att formulera en utrikespolitik som tar hänsyn till Mellanösterns allt större betydelse för Indiens ekonomiska utveckling och säkerhet.²²⁷ Mellanösterns ökade vikt i indisk utrikespolitik beror framför allt på att gulfstaterna står för majoriteten av Indiens växande import av olja och att drygt åtta miljoner indiska migrantarbetare lever i regionen.²²⁸ Vid sidan av ett utökat ekonomiskt utbyte har Indien stärkt de strategiska relationerna med flera stater i regionen, i synnerhet Israel.

Sedan kalla krigets slut har Indiens utrikespolitik gentemot Mellanöstern blivit allt mer pragmatisk; idealismen har i ökad grad fått stå tillbaka till förmån för realpolitiken. Indien har i praktiken anammat en balanseringsstrategi som resulterat i parallellt fördjupade relationer med stater som Israel, Iran, Irak, Saudiarabien och Förenade arabemiraten.²²⁹ Indiens pro-palestinska hållning har kraftigt tonats ned samtidigt som banden till Israel stärkts, i synnerhet under BJP-ledda regeringar.²³⁰

²²⁶ Benämningen på Mellanöstern i Indien.

²²⁷ Prime Minister’s Office, ”PM launches Look West” Policy to boost cooperation with Gulf”, 2005-05-27, <https://archivepmo.nic.in/drmanmohansingh/press-details.php?nodeid=271> [hämtad 2019-04-07]; C. Raja Mohan, ”Modi and the Middle East: Towards a Link West Policy”, *Indian Express*, 2014-10-05, <https://indianexpress.com/article/opinion/columns/modi-and-the-middle-east-towards-a-link-west-policy> [hämtad 2019-04-07].

²²⁸ MEA, ”Population of Overseas Indians”, December 2018, https://mea.gov.in/images/attach/NRIs-and-PIOs_1.pdf [hämtad 2019-04-07].

²²⁹ MEA, ”India-Israel Relations”, juni 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Israel_Jun_2017.pdf [hämtad 2019-04-07]; MEA, augusti 2017, ”India-Iran Relations”, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Iran_bilateral_August_2017.pdf [hämtad 2019-04-07]; MEA, ”India-Iraq Bilateral Relations”, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Brief_iraq.pdf [hämtad 2019-04-07]; MEA, ”India-Saudi Arabia Bilateral Relations”, december 2018, https://mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Saudi_Bilateral_Relations_December_2018.pdf [hämtad 2019-04-07]; MEA, ”India-UAE Bilateral Relations”, december 2018, https://mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/uae_december_2018.pdf [hämtad 2019-04-07]; Johny, Stanly, ”India’s Balancing Act in the Gulf”, *Middle East Institute*, 2017-05-09,

<https://www.mei.edu/publications/indias-balancing-act-gulf> [hämtad 2019-04-07]; Shafeeq Rahman, ”India’s Middle East Balancing Act”, *The Diplomat*, 2017-06-23, <https://thediplomat.com/2017/06/indias-middle-east-balancing-act> [hämtad 2019-04-07].

²³⁰ Kumaraswamy, P.R., ”Israel: Maturing relationship”, i Malone, David M., C. Raja Mohan och Srinath Raghavan (ed.), *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, 2015, s. 539-551.

Relationerna till staterna inom den regionala samarbetsorganisationen *Gulf Cooperation Council* (GCC) har utvecklats, trots att Indien har goda relationer till Iran och trots att flera av gulfstaterna har nära militärt samarbete med Pakistan.²³¹ Ett exempel på det realpolitiska förhållningssättet och den utrikespolitiska balanseringskonsten är att Indien 2018-2019 mottog såväl Israels premiärminister Benjamin Netanyahu som Irans president Hassan Rouhani och Saudiarabiens kronprins Muhammad bin Salman.²³² Indien har fördjupat samarbetet med samtliga tre stater och undvikit att kritisera brister vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Muhammad bin Salman emottogs exempelvis med öppna armar i New Delhi bara månader efter mordet på den regimkritiske journalisten Jamal Khashoggi på det saudiska konsulatet i Istanbul.²³³ För Indiens relationer till stater i Mellanöstern är principen om icke-inblandning central; New Delhi har förhållit sig kritiskt till externt initierade försök till regimförändringar, t ex i Syrien och Irak, och motsatt sig amerikanska sanktioner mot Iran.

Den främsta drivkraften bakom det växande indiska engagemanget i Mellanöstern är behovet av energiimport, vilket ökat kraftigt under 2000-talet. År 2016 var Indien världens tredje största energikonsument och världens tredje största importör av råolja, efter Kina och USA.²³⁴ Merparten av all indisk import av olja och gas kommer från Mellanöstern, främst från Saudiarabien, Irak och Iran.²³⁵ Mellan 2003-2004 och 2012-2013 ökade handeln mellan Indien och GCC-staterna från tio miljarder

²³¹ Ahmad, Talmiz, "The Gulf Region", i Malone, David M., C. Raja Mohan och Srinath Raghavan (ed.), *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, 2015, s. 437-451.

²³² MEA, "India-Saudi Arabia Joint Statement during the State Visit of His Royal Highness the Crown Prince of Saudi Arabia to India", 2019-02-20, https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/31072/IndiaSaudi_Arabia_Joint_Statement_during_the_State_Visit_of_His_Royal_Highness_the_Crown_Prince_of_Saudi_Arabia_to_India [hämtad 2019-04-07]; MEA, "India-Israel Joint Statement during visit of Prime Minister of Israel to India", 2018-01-15, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29357/IndiaIsrael+Joint+Statement+during+visit+of+Prime+Minister+of+Israel+to+India+January+15+2018> [hämtad 2019-04-07]; MEA, "India-Iran Joint Statement during Visit of the President of Iran to India", 2018-02-17, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29495/indiairan+joint+statement+during+visit+of+the+president+of+iran+to+india+february+17+2018> [hämtad 2019-04-07].

²³³ Roy, Shubhajit, "PM Modi receives Saudi, Crown Prince Mohammed Bin Salman, terror set to be focus of talks", *Indian Express*, 2019-02-20.

²³⁴ U.S. Energy Information Administration (EIA), "Total Petroleum Consumption" och "Imports of Crude Oil including Lease Condensate", 2016, <https://www.eia.gov/beta/international/?fips=IN> [hämtad 2019-04-07].

²³⁵ U.S. Energy Information Administration, <https://www.eia.gov/beta/international/analysis.php?iso=IND> [hämtad 2019-04-07].

dollar till nästan 160 miljarder dollar.²³⁶ Indien handlar idag mer med GCC än med någon annan ekonomisk sammanslutning, såsom EU och ASEAN.²³⁷ Handeln rör främst, men inte enbart, energi; den indiska varuexporten till GCC-staterna har ökat dramatiskt, inte minst till Förenade arabemiraten, och består av bland annat petroleumprodukter, diamanter, jordbruksprodukter och textilier.²³⁸ I takt med att den irakiska oljeindustrin börjar komma på fötter igen efter krig och sanktioner har Indiens import från landet vuxit kraftigt. Under 2018 var Irak den största exportören av råolja till Indien.²³⁹ De ekonomiska relationerna med Iran har samtidigt hämmats på grund av de internationella sanktionerna. USA:s nya sanktioner mot företag som handlar med Iran utgör en utmaning för den indisk-iranska relationen. Mellan november 2018 och maj 2019 fick Indien ”dispens” från USA att tillfälligt handla med Iran.²⁴⁰ Hur Indien framgent kommer agera återstår att se.

Relationerna till GCC har även stärkts som en följd av de indiska migrantarbetarnas betydelse för gulfstaternas ekonomier. Ca tre miljoner indier lever i Saudiarabien och ungefär lika många i Förenade arabemiraten, medan hundratusentals arbetar i Kuwait, Qatar, Oman och Bahrain.²⁴¹ 2017 överförde den indiska diasporan i GCC-staterna drygt 34 miljarder dollar till Indien, ca tre gånger så mycket som transfereringarna från USA.²⁴² Transfereringarna ökar den lokala köpkraften i Indien och har stor påverkan på den ekonomiska utvecklingen i delstater med stor arbetskraftsutvandring, såsom Kerala. De indiska investeringarna i Mellanöstern ökar likaså.²⁴³ Exempelvis har det indiska energiföretaget

²³⁶ Ahmad, s. 442.

²³⁷ Ibid.

²³⁸ Ibid.

²³⁹ Bilala Abdi, *ETEnergyWorld*, 2018-08-12, <https://energy.economictimes.indiatimes.com/news/oil-and-gas/iraq-topples-saudi-arabia-to-become-indias-top-crude-oil-supplier/64960838> [hämtad 2019-04-07].

²⁴⁰ Wong, Edward, och Clifford Krauss, “U.S. Moves to Stop All Nations From Buying Iranian Oil, but China Is Defiant”, *The New York Times*, 2019-04-22, <https://www.nytimes.com/2019/04/22/world/middleeast/us-iran-oil-sanctions-.html> [hämtad 2019-05-15].

²⁴¹ MEA, “Population of Overseas Indians”, December 2018, https://mea.gov.in/images/attach/NRIs-and-PIOs_1.pdf [hämtad 2019-04-07].

²⁴² Pew Research Center, “Remittance Flows Worldwide”, 2019-04-03, <https://www.pewglobal.org/interactives/remittance-flows-by-country> [hämtad 2019-04-07].

²⁴³ Economic Times, “Indian investments into GCC touching \$3 billion: Report”, 2017-09-20, <https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/indian-investments-into-gcc-touching-3-billion-report/articleshow/60765533.cms> [hämtad 2019-04-07].

ONGC Videsh förvärvat andelar i olje- och gasfält i Iran, Irak, Israel, Syrien och Förenade arabemiraten.²⁴⁴

Indiens säkerhetssamarbeten har fördjupats med flera stater i Mellanöstern. Vid sidan av Ryssland och Frankrike är Israel den viktigaste exportören av försvarsmateriel till Indien, som har köpt alltifrån israeliskt luftvärn och missiler till drönare och luftburet varnings- och kontrollsystem (AWACS).²⁴⁵ Därutöver har Indien stärkt försvarssamarbeten med såväl GCC-stater som med Iran, i synnerhet inom maritim säkerhet. Försvarsrelationerna med Oman, ett land med en stor indisk diaspora och djupa historiska band till Indien, är särskilt goda; det indisk-omanska försvarssamarbetet gäller till exempel gemensamma militärövningar, träning samt rymd- och cybersäkerhet.²⁴⁶

Som en del av byggandet av infrastruktur i *Indo-Pacific* investerar Indien i hamnarna Duqm i Oman och Chabahar i Iran, som båda är strategiskt belägna vid inloppet till Persiska viken.²⁴⁷ Indiens infrastruktursatsningar kan delvis ses i ljuset av att Kina också investerar i Duqm, men även i Gwadar i Pakistan. Många indiska analytiker antar att Kina kommer bygga en marinbas i Gwadar.²⁴⁸

²⁴⁴ Oil and Natural Gas Corporation (ONGC), "About ONGC", <https://www.ongcindia.com/wps/wcm/connect/en/about-ongc/subsidiaries/ongc-videsh-limited> [hämtad 2019-04-07].

²⁴⁵ Sipri, "SIPRI Arms Transfers Database", <https://www.sipri.org/databases/armstransfers> [hämtad 2019-04-07].

²⁴⁶ MEA, "India Oman Joint Statement during visit of Prime Minister to Oman", 2018-02-12, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29479/India+Oman+Joint+Statement+during+visit+of+Prime+Minister+to+Oman> [hämtad 2019-04-07].

²⁴⁷ Panda, Ankit, "India Gains Access to Oman's Duqm Port, Putting the Indian Ocean Geopolitical Contest in the Spotlight", *The Diplomat*, 2018-02-14, <https://thediplomat.com/2018/02/india-gains-access-to-omans-duqm-port-putting-the-indian-ocean-geopolitical-contest-in-the-spotlight> [hämtad 2019-04-07]; India Today, "Chabahar port begins commercial operations: Why Iran's port is important for India", 2019-01-08, <https://www.indiatoday.in/education-today/gk-current-affairs/story/india-takes-over-operations-chabahar-port-iran-importance-1426057-2019-01-08> [hämtad 2019-04-07].

²⁴⁸ Jabarkhyl, Nawied, "Oman counts on Chinese billions to build desert boomtown", 2017-09-05, <https://www.reuters.com/article/us-oman-china-investment/oman-counts-on-chinese-billions-to-build-desert-boomtown-idUSKCN1BG1WJ> [hämtad 2019-04-07]; Kanwal, Gurmeet, "Pakistan's Gwadar Port: A New Naval Base in China's String of Pearls in the Indo-Pacific", *Center for Strategic & International Studies*, 2018-04-02, <https://www.csis.org/analysis/pakistans-gwadar-port-new-naval-base-chinas-string-pearls-indo-pacific> [hämtad 2019-04-07].

Sammanfattningsvis finns det starka ekonomiska och säkerhetsmässiga skäl för Indien att framöver öka sitt redan stora engagemang i Mellanöstern.

3.3.3 Afrika – fokus på tillväxtmarknader

Indiens roll i många afrikanska stater tilltar, såväl ekonomiskt och politiskt som säkerhetsmässigt. Det indiska engagemanget i Afrika finns framför allt i de östliga, södra och västliga delarna av kontinenten. De drivs till stor del av ekonomiska intressen, såsom ett växande energibehov och möjligheter för handel och investeringar. Men även politiska och säkerhetsrelaterade intressen spelar in, till exempel skydd av maritima handelsleder och den indiska diasporan, rivalitet med Kina, och Indiens behov av afrikanskt stöd i multilaterala institutioner.²⁴⁹

Afrika och Indien har starka historiska band, bland annat som en följd av handel över Indiska oceanen och på grund av Storbritanniens kolonialvälde, som bland annat resulterade i omfattande indisk migration till östra Afrika. Idag finns ca tre miljoner personer med indisk härkomst i Afrika, främst i Sydafrika, Mauritius och Réunion.²⁵⁰ Efter självständigheten 1947 kom Indien att stödja den anti-koloniala kampen och därefter aktivt arbeta för nära samarbete med nyligen självständiga afrikanska stater inom den alliansfria rörelsen. Energin i de indisk-afrikanska relationerna kom dock efterhand att avta.²⁵¹

Den ökade ekonomiska tillväxten i såväl Indien som Afrika under 2000-talet har bidragit till att åter stärka relationerna. Mellan 2001 och 2017 ökade handeln mellan Indien och Afrika från sju miljarder till 60 miljarder dollar.²⁵² 2018 var Indien Afrikas tredje största handelspartner efter EU och Kina.²⁵³ Den ökade handeln är framför allt ett uttryck för Indiens växande efterfrågan på energi och mineraler samt landets behov av nya

²⁴⁹ Xavier, Constantino, "Unbreakable Bond: Africa in India's Foreign Policy", i Malone, David D., Raja Mohan och Srinath Raghavan (red.), *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, Oxford: Oxford University Press, 2015, s. 566-578.

²⁵⁰ MEA "Population of Overseas Indians", December 2018, https://mea.gov.in/images/attach/NRIs-and-PIOs_1.pdf [hämtad 2019-04-06].

²⁵¹ Xavier, s. 566-568.

²⁵² The African Export-Import Bank (Afreximbank) och the Export-Import Bank of India (Exim India), "Deepening South-South Collaboration: An Analysis of Africa and India's Trade and Investment", 2018, s. 6, https://www.eximbankindia.in/Assets/Dynamic/PDF/Publication-Resources/SpecialPublications/Deepening-South-South-Collaboration_An-Analysis-of-Africa-and-Indias-Trade-and-Investment.pdf [hämtad 2019-04-06].

²⁵³ The Economist, "Choices of the continent", 2019-03-09, <https://www.economist.com/briefing/2019/03/07/africa-is-attracting-ever-more-interest-from-powers-elsewhere> [hämtad 2019-05-28].

avsättningsmarknader. Indiens import består i huvudsak av råolja – främst från Nigeria och Angola – men också av kol, guld och andra mineraler.²⁵⁴ Den afrikanska importen från Indien utgörs bland annat av petrokemiska produkter, mediciner och fordon.²⁵⁵ Handelsrelationen är således asymmetrisk då Indien importerar råvaror (såsom råolja) och exporterar färdiga produkter (såsom raffinerade petroleumprodukter). Indiens direktinvesteringar i Afrika har också ökat och är delvis relaterade till utvinning av olja, gas och kol, men rör också informationsteknologi, bankväsende och fordonsindustri.²⁵⁶ Det statsägda indiska energiföretaget ONGC Videsh har bland annat investeringar i olja och gasprojekt i Libyen, Moçambique, Nigeria, Namibia, Sudan och Sydsudan.²⁵⁷

Indiens stärkta ekonomiska relationer med afrikanska stater har gått hand i hand med ett ökat politiskt engagemang, multi- och bilateralt, och ett begränsat men tilltagande utvecklingssamarbete. År 2008 etablerades *The India-Africa Forum Summit* (IAFS), en dialog mellan Indien och afrikanska stater som följde på ett liknande kinesiskt initiativ.²⁵⁸ Hittills har tre möten ägt rum inom ramen för IAFS: 2008 i New Delhi, 2011 i Addis Abeba och 2015 i New Delhi. Representanter för 41 afrikanska regeringar deltog under det senaste IAFS-mötet.²⁵⁹ Samtidigt samarbetar Indien med Sydafrika bland annat inom multilaterala fora såsom BRICS och IBSA (se avsnitt om multilateralt samarbete).²⁶⁰ Ett tecken på det tilltagande indiska

²⁵⁴ Afreximbank och Exim India, 2018, s. 26-27.

²⁵⁵ Afreximbank och Exim India, 2018; s. 25-26.

²⁵⁶ Afreximbank och Exim India, 2018; s. 20-21.

²⁵⁷ Oil and Natural Gas Corporation (ONGC) Limited, "About ONGC", <https://www.ongcindia.com/wps/wcm/connect/en/about-ongc/subsidiaries/ongc-videsh-limited> [hämtad 2019-04-06].

²⁵⁸ MEA, "Joint Press Conference following the conclusion of first India-Africa Forum Summit, 9 April 2008, Vigyan Bhavan, New Delhi", 2008-04-09, <https://www.mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/4075/Joint+Press+Conference+following+the+conclusion+of+first+IndiaAfrica+Forum+Summit+9th+April+2008+Vigyan+Bhavan+New+Delhi> [hämtad 2019-04-06].

²⁵⁹ MEA, "India Africa Forum Summit", <http://mea.gov.in/india-africa-forum-summit-2015> [hämtad 2019-04-06].

²⁶⁰ Abhishek Mishra, "India-South Africa relations: A perennial bond", 2019-01-25, *Observer Research Foundation*, <https://www.orfonline.org/expert-speak/india-south-africa-relations-a-perennial-bond-47557> [hämtad 2019-04-06]; MEA, "India-South Africa Relations", december 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/36_South_Africa_December_2017.pdf [hämtad 2019-04-06].

intresset för Afrika är att Indien planerar att öppna 18 nya ambassader i regionen fram till 2021, och därmed öka det totala antalet till 47.²⁶¹

Indien stärker även utvecklingssamarbetet med afrikanska stater, framför allt inom kapacitetsutveckling, infrastruktur och långivning. Under de tre IAFS-mötena har Indien utlovat 1,8 miljarder dollar i bistånd till Afrika.²⁶² Tekniskt stöd och träning ges sedan länge inom ramen för *Indian Technical and Economic Cooperation* (ITEC).²⁶³ Indien har vidare utlovat 7,5 miljarder dollar till 137 infrastruktursatsningar i 40 afrikanska länder.²⁶⁴ Indisk kreditgivning till Afrika är en metod för utvecklingssamarbete. Den har ökat, från 304 miljoner dollar 2004 till 4,3 miljarder dollar 2011. Under toppmötet i Delhi 2015 utlovade Modi 10 miljarder dollar i lån fram till 2020.²⁶⁵ Indiens utvecklingssamarbete med Afrika är dock mycket begränsat i jämförelse med exempelvis Kinas satsningar. Som ett svar på Kinas ökande engagemang i Afrika inom ramen för BRI etablerade Indien och Japan det gemensamma initiativet *Asia-Africa Growth Corridor* (AAGC) år 2017.²⁶⁶ Syftet är att stärka banden mellan Indien, Japan och afrikanska stater, bland annat genom satsningar på infrastruktur, kapacitetsutveckling, jordbruk och hälsovård.²⁶⁷

Det indiska säkerhetssamarbetet i Afrika har också breddats, från att primärt ha varit fokuserat på FN-insatser till att i ökad grad också inkludera andra bilaterala och multilaterala initiativ, inte minst på det maritima området. Indien är den stat som bidragit med mest personal (över 200 000 utsända) till FN:s fredsbevarande insatser, varav de flesta ägt rum i

²⁶¹ Times of India, "Government to set up 18 new missions in Africa by 2021", 2018-03-21, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/government-to-set-up-18-new-missions-in-africa-by-2021/articleshow/63402998.cms> [hämtad 2019-04-06]

²⁶² Mishra, Abhishek, "The changing nature of India's Lines Of Credit to Africa", *Observer Research Foundation*, 2018-05-25, <https://www.orfonline.org/expert-speak/changing-nature-india-lines-of-credit-africa> [hämtad 2019-04-06].

²⁶³ Ibid.

²⁶⁴ Pant, Harsh V., "India's Ambitious African Outreach", *The Diplomat*, 2017-10-04, <https://thediplomat.com/2017/10/indias-ambitious-african-outreach> [hämtad 2019-04-06]

²⁶⁵ Mishra, Abhishek, "The changing nature of India's Lines Of Credit to Africa", *Observer Research Foundation*, 2018-05-25, <https://www.orfonline.org/expert-speak/changing-nature-india-lines-of-credit-africa> [hämtad 2019-04-06].

²⁶⁶ The Indian Express, "PM Narendra Modi pitches for Asia-Africa growth corridor", 2017-05-23, <https://indianexpress.com/article/india/pm-narendra-modi-pitches-for-asia-africa-growth-corridor-4669933> [hämtad 2019-04-06].

²⁶⁷ Research and Information System for Developing Countries (RIS), Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA), Institute of Developing Economies, Japan External Trade Organization, "Asia Africa Growth Corridor: Partnership for Sustainable and Innovative Development", 22-26 maj 2017, <http://www.eria.org/Asia-Africa-Growth-Corridor-Document.pdf> [hämtad 2019-04-06]

Afrika.²⁶⁸ För närvarande deltar över 6 000 indiska poliser och soldater i FN-insatser, varav majoriteten i Kongo-Kinshasa och Sydsudan.²⁶⁹ I takt med att Indiens handel med Afrika ökat under 2000-talet har också det indiska engagemanget för maritim säkerhet i Indiska oceanen tilltagit. Indien och nio östafrikanska kust- och ö-stater samarbetar inom ramen för *Indian Ocean Rim Association* (IORA), ett dialogforum om bland annat maritim säkerhet som samlar 22 stater (se avsnitt 3.4 om multilateral samverkan).²⁷⁰ Den indiska flottan används dessutom allt oftare för försvarsdiplomati i Afrika genom hamnbesök i den Indiska oceanen, bi- och multilaterala militärövningar (t ex med Sydafrika, Mauritius och Seychellerna), humanitära insatser (t ex efter cyklonen i Zimbabwe 2019), anti-piratoperationer (i Adenviken) och räddningsinsatser (t ex i samband med kriget i Libyen 2011).²⁷¹ Under 2019 genomförde dessutom Indien en militärövning med 17 afrikanska stater (AFINDEX).²⁷²

Mot bakgrund av Kinas ökande militära närvaro i Indiska oceanen, första militärbas utomlands (i Djibouti) och många hamnprojekt i *Indo-Pacific* försöker Indien få tillgång till baser i Afrika.²⁷³ Indien har slutit bilaterala avtal med såväl USA som Frankrike om gemensam användning av varandras baser.²⁷⁴ Förhandlingar med Ryssland och Japan om liknande

²⁶⁸ United Nations, "India and the UN: Celebrating 70 years of invaluable service to the cause of peace", 2018-08-03, <https://news.un.org/en/story/2018/08/1016322> [hämtad 2019-05-14].

²⁶⁹ United Nations Peacekeeping, "Troop och Police Contributors", 28 februari 2019, <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors> [hämtad 2019-04-06].

²⁷⁰ The Indian Ocean Rim Association (IORA), "Member States", <https://www.iora.int/en/about/member-states> [hämtad 2019-04-06].

²⁷¹ Scott, David, "The Indian Ocean as India's Ocean", i Malone, David D., Raja Mohan och Srinath Raghavan (red.), *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, Oxford: Oxford University Press, 2015, s. 466-478; Indian Navy, "Local Indian Diaspora Join Indian Navy's Humanitarian Effort in Mozambique", <https://www.indiannavy.nic.in/content/local-indian-diaspora-join-indian-navys-humanitarian-effort-mozambique-0> [hämtad 2019-04-06].

²⁷² Singh, Shivani Sadanand, "Afindex 2019: Indian Army kicks-off field training exercise with 17 African nations in Pune", *Hindustan Times*, 2019-03-19, <https://www.hindustantimes.com/pune-news/afindex-2019-indian-army-kicks-off-field-training-exercise-with-17-african-nations-in-pune/story-58o9EOHRXPdk2ncH44b9BN.html> [hämtad 2019-04-30].

²⁷³ Intervju i New Delhi, januari 2019.

²⁷⁴ Press Information Bureau, Government Of India, "India and the United States Sign the Logistics Exchange Memorandum of Agreement (LEMOA)", 2016-08-30, <http://pib.nic.in/newsite/mbErel.aspx?relid=149322> [hämtad 2019-04-30]; The Wire, "Indian, French Forces to Access Each Other's Naval Facilities in Indian Ocean", 2018-03-11, <https://thewire.in/diplomacy/india-and-france-sign-14-agreements-in-a-move-towards-maritime-cooperation> [hämtad 2019-04-30].

avtal uppges pågå.²⁷⁵ Därutöver har Indien för avsikt att etablera militära installationer eller militärbaser i såväl Seychellerna som Mauritius, men inrikespolitiskt motstånd i dessa två stater har hittills satt stopp för detta.²⁷⁶

Sammanfattningsvis drivs Indiens ökade engagemang i Afrika framför allt av ekonomiska intressen, såsom att få tillgång till strategiska råvaror och att stärka den indiska exporten till kontinenten. Parallellt har de diplomatiska och säkerhetspolitiska engagemangen tilltagit, bland annat i syfte att stärka samarbeten mellan Indien och låg- och medelinkomstländer, balansera Kinas roll och säkra maritima handelsleder i Indiska Oceanen.

3.4 Indiens multilaterala engagemang

Indiens framväxt på den internationella arenan är förknippad med ett växande indiskt intresse för regionala och globala mellanstatliga organisationer. Från New Delhis perspektiv ses numera ökad indisk aktivitet i multilaterala samarbeten som ett verktyg för att ta tillvara egna intressen och balansera andra regionala makters inflytande. Framför allt drivs Indiens engagemang av intentionen att skapa en multipolär världsordning bortom västlig dominans, av den egna ambitionen att bli en framstående makt i en sådan ordning samt av Kinas omfattande aktivitet i hela Asien.²⁷⁷

Under många decennier var Indiens aktivitet inom mellanstatliga samarbetsorganisationer däremot begränsad. Det bristande engagemanget hade sin upprinnelse i att landet ansåg sig ha få intressen att bevaka på den internationella arenan, men också i intern kapacitetsbrist och i en generell politisk orientering mot inhemska utmaningar. Sedan mitten av 1990-talet och i ökande grad sedan slutet av 00-talet har Indien sökt en allt mer aktiv roll i multilaterala sammanhang. Sedan Narendra Modi tillträdde som premiärminister 2014 har han dessutom tillsammans med andra

²⁷⁵ Franz-Stefan Gady, "India, Japan Begin Negotiations Over Military Base Sharing Agreement", *The Diplomat*, 2018-10-30, <https://thediplomat.com/2018/10/india-japan-begin-negotiations-over-military-base-sharing-agreement> [hämtad 2019-04-30]; Dinkar Peri, "Talks on for logistics deal with Russia", *The Hindu*, 2018-09-03, <https://www.thehindu.com/news/national/talks-on-for-logistics-deal-with-russia/article24857792.ece> [hämtad 2019-04-30].

²⁷⁶ Intervju i New Delhi, januari 2019.

²⁷⁷ Kundu, Sampa, "ASEAN-India: Challenges in Economic Partnership, IDSA Comment, Institute for Defence Studies & Analyses", 2018-02-01, <https://idsa.in/idsacomments/asean-india-challenges-in-economic-partnership-skundu-010218> [hämtad 2019-02-26] och Singh, Udai Bhanu, "Significance of India's Act East Policy and Engagement with ASEAN", IDSA Backgrounder, Institute for Defence Studies & Analyses, 2018-12-04, https://idsa.in/backgrounder/significance-india-act-east-policy-and-engagement-with-asean-ubsingh_041218 [hämtad 2019-02-26].

regeringsföreträdare tagit en rad initiativ till nya partnerskap och samarbeten. Ambitionerna är höga, men kvardröjande kapacitetsbrist och brist på samsyn inom den indiska förvaltningen försvårar ett långsiktigt arbete i viktiga frågor. Vad Indien egentligen vill åstadkomma genom sitt multilaterala engagemang är heller inte entydigt formulerat i utrikespolitisk doktrin. Regeringen har sökt förankra sina strategiska prioriteringar i inhemska ledord som realism (*yatharthavaad*), samexistens (*sah-astitva*), samarbete (*sahyog*) och partnerskap (*sahbhaagita*).

3.4.1 Indien i asiatiska samarbetsorganisationer

Indiens huvudsakliga multilaterala engagemang är inriktat mot Asien. I linje med Indiens avsikt att bli en ledande makt i regionen har samarbetet med den regionala samarbetsorganisationen ASEAN ²⁷⁸ blivit allt viktigare.²⁷⁹ Indien har särskilt varit drivande för att upprätta ett ökat samarbete kring att bygga ut kommunikationsförbindelserna mellan Indien och länderna i Sydostasien.²⁸⁰ Premiärminister Modi har både avsatt medel för ett sådant projekt och föreslagit inrättandet av en samverkansmekanism – en *Joint Task Force on Connectivity* - för att koordinera infrastruktur-initiativen.²⁸¹ Indien har även samarbetat med ASEAN på försvarsområdet. I mars 2016 stod Indien värd för en militärövning kallad ”Force 18” som genomfördes tillsammans med länder inom ramen för ASEAN+. Detta var den första multinationella övningen någonsin med marktrupper på indiskt territorium. Övningen fokuserade bland annat på minröjning.²⁸²

ASEAN framhålls av Indien som en viktig handelspartner. Men även om handels- och investeringsflödena mellan ASEAN och Indien har ökat, är

²⁷⁸ Association of South East Asian Nations; samarbetsorganisationen för tio sydostasiatiska länder och där Indien är del av det bredare samarbetet ASEAN Plus Six.

²⁷⁹ År 2012 uppgraderades relationerna till ett strategiskt partnerskap, och 2017 antogs Delhideklarationen som ett vägledande dokument för framtida samarbeten inom ett flertal områden. Delhi Declaration of the ASEAN-India Commemorative Summit to Mark the 25th Anniversary of ASEAN-India Dialogue Relations, 2018, https://asean.org/storage/2018/01/Delhi-Declaration_Adopted-25-Jan-2018.pdf [hämtad 2019-02-28].

²⁸⁰ Chand, Manish, “Act East: India’s ASEAN Journey”, MEA, 2014-11-10, <https://www.mea.gov.in/in-focus-article.htm?24216/act+east+indias+asean+journey> [hämtad 2019-02-26]

²⁸¹ MEA, Government of India, “Remarks by Prime Minister at the 14th ASEAN-Indian Summit in Vientiane”, LAO PDR, 8 september 2016, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/27551/remarks+by+prime+minister+at+the+14th+aseanindia+summit+in+vientiane+lao+pdr+september+08+2016> [hämtad 2019-02-19].

²⁸² Parameswaran, Prashanth, “India Concludes ‘Watershed’ Military Exercise with ASEAN-Plus Nations”, *The Diplomat*, 11 mars 2016, <https://thediplomat.com/2016/03/india-concludes-watershed-military-exercise-with-asean-plus-nations/> [hämtad 2019-02-26].

de ändå relativt små jämfört med andra ASEAN-partners flöden.²⁸³ Ett frihandelsavtal för handel med varor mellan Indien och ASEAN signerades 2009, och sedan 2013 pågår förhandlingar om att ingå ett bredare frihandelsavtal mellan ASEAN, Australien, Indien, Kina, Nya Zeeland, Japan och Sydkorea.²⁸⁴ Ett sådant avtal förväntas kunna utgöra omkring 40 procent av den totala världshandeln.²⁸⁵ Indien vill möjliggöra utökat samarbete om fri rörlighet för arbetare inom viktiga sektorer, vilket dock hittills har bemötts av motstånd från länder inom ASEAN.²⁸⁶ Kinas och Indiens skilda intressen framhävs som ytterligare ett hinder för att länderna ska lyckas nå en överenskommelse.²⁸⁷

Indiens maktambitioner i Indiska Oceanen har lett till att New Delhi med förnyat intresse tagit sig an redan befintliga institutioner i regionen. Genom ökad aktivitet inom dessa organisationer hoppas Indien öka sitt generella inflytande i regionen, men också forma organisationernas kärnverksamhet efter New Delhis egna prioriteringar. Samarbetsorganisationen BIMSTEC, som funnits i över 20 års tid utan att få något större genomslag, har på detta sätt fått ökad uppmärksamhet under Indiens nuvarande regering.²⁸⁸ BIMSTEC är en samarbetsorganisation mellan sju länder kring Bengaliska viken. Premiärminister Modi vill återuppliva BIMSTEC-samarbetet, vilket han benämner som ”en naturlig plattform för att förverkliga Indiens

²⁸³ MEA, “Executive report on the progress in the implementation of the plan of action to implement the ASEAN-India partnership for peace, progress and shared prosperity”, 2013-10-10, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/22312/executive+report+on+the+progress+in+the+implementation+of+the+plan+of+action+to+implement+the+aseanindia+partnership+for+peace+progress+and+shared+prosperity> [hämtad 2019-02-19].

²⁸⁴ Regional Comprehensive Economic Partnership, RCEP.

²⁸⁵ Sajjanhar, Ashok, “The India-ASEAN Partnership at 25, IDSA Comment”, *Institute for Defence Studies & Analyses*, 2018-01-04, https://idsa.in/idsacomments/india-asean-partnership-at-25_asajjanhar_040118 [hämtad 2019-02-26].

²⁸⁶ Kundu, Sampa, “ASEAN-India: Challenges in Economic Partnership”, IDSA Comment, *Institute for Defence Studies & Analyses*, 2018-02-01, <https://idsa.in/idsacomments/asean-india-challenges-in-economic-partnership-skundu-010218> [hämtad 2019-02-26].

²⁸⁷ Chaturvedi, Sachin och Saha, Sabyasachi, India and Global Governance, Competing Imperatives of Global Governance and National Interests within BRICS: An Indian Perspective. *ORF Occasional Paper*, no. 136, (2017), Observer Research Foundation. <https://www.orfonline.org/research/competing-imperatives-global-governance-national-interests-brics-indian-perspective/> [hämtad 2019-02-14].

²⁸⁸ Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation. Medlemsländerna är Bangladesh, Bhutan, Indien, Nepal, Sri Lanka, Myanmar och Thailand.

utrikespolitiska prioriteringar 'Neighbourhood First' och 'Act East'".²⁸⁹ Samarbetet inom ramen för BIMSTEC knyter samman Sydasien och Sydostasien.²⁹⁰ BIMSTEC samarbetar bland annat inom terrorismbekämpning²⁹¹ och på senare år har länderna även kommit överens om att påskynda arbetet med ett frihandelsavtal.²⁹² Medlemmarna vill också att gruppen tydligare ska uttrycka gemensamma ståndpunkter i internationella forum.²⁹³ Indiens ökade engagemang inom BIMSTEC avspeglas i att regeringen har avsatt mer finansiella resurser till organisationen och Modi bjöd även in medlemsländernas statschefer till ett gemensamt möte med BRICS-länderna i Goa år 2016. Kännare av regionen framhåller emellertid att det krävs fortsatta åtgärder och mer resurser för att organisationen verkligen ska kunna vara ett effektivt samarbetsorgan.²⁹⁴

Även organisationen IORA (*Indian Ocean Rim Association*), en plattform för samarbete mellan 21 stater i och kring Indiska oceanen, har utvecklats på senare år. Organisationen prioriterades inte av New Delhi till en början men har idag fått ökad betydelse.²⁹⁵ För Indien har det varit viktigt att få bukt med flaskhalsar och infrastrukturihinder för att underlätta ekonomisk

²⁸⁹ MEA, "Prime Minister's message on 20th anniversary of establishment of BIMSTEC", 2017-06-06, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/28514/prime+ministers+message+on+20th+anniversary+of+establishment+of+bimstec> [hämtad 2019-02-26].

²⁹⁰ Pattanaik, Smruti, S., *Transforming Eastern South Asia: Relevance of BIMSTEC, Strategic Analysis*, vol. 42, no. 4, 422-429 (2018).

²⁹¹ MEA, "BIMSTEC Leaders' Retreat 2016 Outcome Document", 2016-10-17, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/27501/bimstec+leaders+retreat+2016+outcome+document> [hämtad 2019-02-26].

²⁹² MEA, "Transcript of Media Briefing on BRICS-BIMSTEC Outreach Summit", 2016-10-18, <https://www.mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/27517/transcript+of+media+briefing+on+bricsbimstec+outreach+summit+october+17+2016> [hämtad 2019-02-26].

²⁹³ MEA, "Fourth BIMSTEC Summit Declaration, Kathmandu, Nepal", 2018-08-31, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30335/fourth+bimstec+summit+declaration+kathmandu+nepal+august+3031+2018> [hämtad 2019-02-26].

²⁹⁴ Xavier, Constantino, "India attempts to empower BIMSTEC after realising its limitations", *Brookings*, 11 september 2018, <https://www.brookings.edu/opinions/india-attempts-to-empower-bimstec-after-realising-its-limitations/> [hämtad 2019-02-26] och Xavier, Constantino, India needs to walk the talk on Bimstec, *LiveMint*, 28 augusti 2018, <https://www.livemint.com/Opinion/wqT03pNM5tC5bP3MgcxMhI/Opinion--India-needs-to-walk-the-talk-on-Bimstec.html> [hämtad 2019-02-26].

²⁹⁵ MEA, "Secretary (ER&DPA)'s address at the first Indian Ocean Dialogue held under the Indian Ocean Rim Association [IORA] at Kochi", 2014-09-06, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/23983/secretary+erampdpas+address+at+the+first+indian+ocean+dialogue+held+under+the+indian+ocean+rim+association+iora+at+kochi> [hämtad 2019-02-19].

utveckling och handel i regionen. Indien har särskilt framhållit sex prioriterade områden för samarbetet: maritim trygghet och säkerhet, handel och investeringar, förvaltning av fiske, katastrofförebyggande, akademiskt samarbete samt vetenskap och teknik, och turism och kulturutbyte.²⁹⁶ I september 2014 tog Indien initiativ till det första *Indian Ocean Dialogue*, ett dialogforum inom ramen för IORA som knyter samman forskare, statstjänstemän och analytiker för geostrategiska diskussioner. Indien har även föreslagit att organisationen ska upprätta ett nätverk av tankesmedjor och att medlemsländerna ska ta fram ett arbetssätt för samarbete inom cybersäkerhet.²⁹⁷

På det säkerhetspolitiska området bör Indiens engagemang i säkerhetsdialogen Quad framhållas. Detta samarbete mellan Indien, USA, Japan och Australien inleddes försiktigt år 2007 för att därefter vara vilande i över ett decennium innan det återupptogs 2017. De fyra länderna möttes då för konsultationer om området Indo-Pacific. En avgörande faktor för samverkan länderna emellan är Kinas investeringar i maritim infrastruktur.²⁹⁸ Fortfarande saknas dock en gemensam agenda för vad ett eventuellt samarbete skulle kunna tillföra, som inte redan sker bilateralt. Indien anser dessutom att en diskussion om utvecklingen i Pakistan och Afghanistan är nödvändig i detta sammanhang.²⁹⁹

Som tidigare nämnts är Asiens nya strategiska landskap till stor del präglad av Kinas aktiviteter utanför landets egna gränser. Indiens ökade engagemang i regionala forum ska generellt ses mot bakgrund av detta.

Medlemskapet i *Shanghai Cooperation Organisation* (SCO) är ett tydligt exempel på hur Indien söker hantera förhållandet till Kina genom ökat

²⁹⁶ MEA, "External Affairs Minister's address at the International Conference on 'India and Indian Ocean: Renewing the Maritime Trade and Civilizational Linkages' in Bhubaneswar", 2015-03-20, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/24994/external+affairs+ministers+address+at+international+conference+on+india+and+indian+ocean+renewing+the+maritime+trade+and+civilizational+linkages+in+bhubaneswar> [hämtad 2019-02-19].

²⁹⁷ MEA, "Transcript of Weekly Media Briefing by Official Spokesperson", 2017-03-10, <https://www.mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/28125/transcript+of+weekly+media+briefing+by+official+spokesperson+march+09+2017> [hämtad 2019-02-19].

²⁹⁸ Barker Gale, Jesse, och Shearer, Andrew, "The Quadrilateral Security Dialogue and the Maritime Silk Road Initiative", *CSIS Briefs*, mars 2018, Center for Strategic and International Studies.

²⁹⁹ Jaishankar, Dhruva, "Strategic dilemma: to Quad or not to Quad, Deccan Herald", 2018-02-05. <https://www.deccanherald.com/content/657689/strategic-dilemma-quad-not-quad.html> [hämtad 2019-02-26].

deltagande i regionala institutioner.³⁰⁰ För Indiens del fyller ett medlemskap i SCO två viktiga funktioner; dels ger det utrymme för dialog med Kina inom en rad centrala områden, dels skapas förutsättningar för fördjupad samverkan med länder i Centralasien, vilket New Delhi prioriterar. Dessutom bidrar medlemskapet i SCO till fördjupad samverkan med Ryssland och gör att Indien får sin röst hörd i den fördjupade rysk-kinesiska dialogen.³⁰¹ Indien blev medlem i organisationen 2017, samtidigt som Pakistan. I samband med att Indien blev medlem uttryckte premiärminister Narendra Modi att SCO är en av de främsta stöttepelarna för fred och säkerhet i regionen och att suveränitet och regional integritet är centralt för en lyckad fortsatt samverkan. Modi identifierade terrorismbekämpning som en av de viktigaste frågorna för samarbetet inom SCO.³⁰²

En formaliserad dialog med regionens stormakter Kina och Ryssland sker även inom ramen för mekanismen RIC (*Russia-India-China*). Samverkan länderna emellan har en lång historia, men fick förnyad aktualitet 2002. Ländernas utrikesministrar möts numera årligen för dialog. Det senaste mötet ägde rum i februari 2019, vilket sammanföll med de ökade spänningarna mellan Indien och Pakistan efter terrorattacken i Pulwama i Indien-kontrollerade Kashmir. Indiens utrikesminister Sushma Swaraj ägnade därför tid åt att tala om terrorism som ett gemensamt hot mot alla världens länder, men betonade också samarbete om klimatfrågor och reformering av multilaterala forum.³⁰³ De tre RIC-länderna återkommer till att beskriva samarbetet som ett initiativ för att etablera en multipolär politisk och ekonomisk ordning.³⁰⁴ Trots att samarbetet fått ökad uppmärksamhet finns inneboende spänningar på flera plan. Samtidigt som samarbetet mellan Ryssland och Kina fördjupas har Indien valt att utöka

³⁰⁰ Organisationen grundades år 2001 av Kina, Ryssland, Tadzjikistan, Uzbekistan, Kazakstan och Kirgizistan.

³⁰¹ Suhag, Parth Sarthi, "India's Membership in Shanghai Cooperation Organisation: An Appraisal", IDSA Backgrounder, *Institute for Defence Studies & Analyses*, 2017.

³⁰² MEA, "English rendition of Prepared text of Press Statement by Prime Minister at SCO Summit in Astana", 2017-06-09, https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/28518/English_rendition_of_Prepared_text_of_Press_Statement_by_Prime_Minister_at_SCO_Summit_in_Astana_June_09_2017 [hämtad 2019-02-19].

³⁰³ MEA, "Opening remarks by External Affairs Minister at the 16th Meeting of the Foreign Ministers of Russia-India-China (RIC)", 2019-02-27, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/31096/opening+remarks+by+external+affairs+minister+at+the+16th+meeting+of+the+foreign+ministers+of+ruddia+india+china+ric> [hämtad 2019-03-06].

³⁰⁴ Saran, Samir, "India's Contemporary Plurilateralism", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 630, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

samverkan med USA. Bedömare pekar på att RIC-mekanismen genom denna utveckling riskerar att gå i otakt.³⁰⁵

Medan Indiens aktiviteter generellt har ökat inom organisationer för asiatiskt mellanstatlig samverkan har engagemanget för den sydasiatiska samarbetsorganisationen SAARC minskat. SAARC,³⁰⁶ som består av de åtta sydasiatiska länderna, har endast träffats 18 gånger på de drygt 30 år som organisationen existerat. Det senaste toppmötet mellan länderna hölls 2014.³⁰⁷ Det möte som skulle ha ägt rum 2016 ställdes in på grund av de frostiga relationerna mellan Indien och Pakistan. SAARC är dock en av få regionala organisationer där både Indien och Pakistan ingår. Mycket tyder på att Indien på grund av de dåliga relationerna till Pakistan idag hellre fokuserar på andra samarbetsforum.

3.4.2 Indiens engagemang i regionala samverkansorganisationer utanför Asien

I början av 1990-talet, då Indien inlett sin ekonomiska avreglering och Sovjetunionen nyligen fallit, intensifierades de akademiska och politiska debatterna om ekonomiskt ledd globalisering. Globaliseringen antogs leda till att den tidigare bipolära världsordningen skulle omvandlas till en multipolär ordning. I fokus för dessa debatter hamnade snart ett antal framväxande marknader utanför västvärlden: Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och senare även Sydafrika. Idén om att dessa länders tillväxtekonomier skulle inverka på den globala maktordningen tilltalade länderna själva, som bildade samarbetsorganisationen BRIC (senare BRICS). BRICS, som ursprungligen var en informell sammanslutning baserad på geoeconomiska intressen, samarbetar idag på en rad områden. Inom BRICS har Indien velat ta en större roll och ett tydligare ansvar för det gemensamma arbetet för att försöka reformera bland annat IMF och FN:s säkerhetsråd.³⁰⁸ Narendra Modi har bland annat uttryckt att BRICS-länderna måste tala med enad röst för att säkra större representation för

³⁰⁵ Weidacher Hsiung, Christopher, "A tenuous trilateral? Russia-India-China relations in a changing world order", UI Brief 1, 2019.

³⁰⁶ South Asian Association for Regional Cooperation, SAARC, bildades år 1985 och består av Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Indien, Maldiverna, Nepal, Pakistan och Sri Lanka. Det gemensamma sekretariatet ligger i Kathmandu.

³⁰⁷ An Unwanted Past: There are clear signs that India prefers BRICS to SAARC, *Economic & Political Weekly*, vol. 51 no. 41 (2016). https://www.epw.in/system/files/pdf/2016_51/41/An_Unwanted_Past_0.pdf [hämtad 2019-02-26].

³⁰⁸ MEA, "Statement by External Affairs Minister during Annual Meeting of BRICS Foreign Minister", 2017-08-21, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/28968/statement+by+external+affairs+minister+during+annual+meeting+of+brics+foreign+ministers> [hämtad 2019-02-19].

utvecklingsländer i FN och andra multilaterala institutioner.³⁰⁹ Indien är intresserat av att inrätta en kreditvärdighetsmekanism inom BRICS. Under 2015 tog Modi initiativ till att etablera ett gemensamt forskningscentrum för jordbruksfrågor, med huvudkontor i New Delhi.³¹⁰ Även inom BRICS lyfter Indien terrorismbekämpning som en viktig fråga, liksom frågor om urbanisering, katastrofförebyggande och infrastruktur.³¹¹ I juli 2014 beslutade BRICS-länderna att inrätta en egen regional utvecklingsbank, *New Development Bank* (NDB). Initiativet, som drivits av Indien, syftar till att under BRICS-ländernas ledarskap möjliggöra investeringar i infrastruktur och hållbara utvecklingsprojekt i utvecklingsländer. Banken utgör även en institution där BRICS-länderna kan ha större inflytande än vad som är fallet i exempelvis IMF och Världsbanken.³¹² Betydelsen av NDB har minskat efter tillkomsten av en annan utvecklingsbank AIIB (*Asian Infrastructure Investment Bank*). Kina är starkt drivande inom AIIB och även Indien var med och grundade banken i januari 2016. Indien är bankens näst största andelsägare.³¹³ Tillsammans med Världsbanken har AIIB lånat ut pengar till Indien för att finansiera bland annat investeringar

³⁰⁹ I samband med BRICS-möte i marginalen av G20 i november 2018. Se MEA, Government of India, Translation of PM's speech at BRICS Leaders' Informal Meeting on the margins of G20 Summit, 2018-11-30, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/30665/translation+of+pms+speech+at+brics+leaders+informal+meeting+on+the+margins+of+g20+summit> [hämtad 2019-02-19].

³¹⁰ Chaturvedi, Sachin och Saha, Sabyasachi, "India and Global Governance, Competing Imperatives of Global Governance and National Interests within BRICS: An Indian Perspective". *ORF Occasional Paper*, no. 136, s. 12, (2017), Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/research/competing-imperatives-global-governance-national-interests-brics-indian-perspective/> [hämtad 2019-02-14].

³¹¹ MEA, "Statement by External Affairs Minister during Annual Meeting of BRICS Foreign Minister", 2017-09-21, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/28968/statement+by+external+affairs+minister+during+annual+meeting+of+brics+foreign+ministers> [hämtad 2019-02-19].

³¹² Agarwal, Manmohan, "New Development Bank: A Contribution to Development Finance", *Ris Policy Brief* no. 68, Research and Information System for Developing Countries, maj 2015, <http://www.ris.org.in/sites/default/files/RIS%20Policy%20Brief-68.pdf> [hämtad 2019-02-26].

³¹³ India to host 2018 AIIB Annual Meeting, AIIB, Asian Infrastructure Investment Bank, 16 juni 2017, https://www.aiib.org/en/news-events/news/2017/20170616_004.html [hämtad 2019-03-06].

i energisektorn³¹⁴ och infrastrukturprojekt på landsbygden.³¹⁵ Indien vill öka samordningen mellan NDB och AIIB.³¹⁶

3.4.3 Syd-syd-samarbete inom IBSA

Indiens strategi att samarbeta med likasinnade utanför västvärlden har fått landet att engagera sig i IBSA (Indien, Brasilien, Sydafrika). IBSA bildades 2003 i syfte att koordinera samarbete mellan låg- och medelinkomstländer. Grupperingen anses av vissa bedömare vara ideologiskt, politiskt och socioekonomiskt mer homogen än BRICS, men dess genomslag har varit omtvistat.³¹⁷ IBSA har endast haft fem toppmöten sedan 2003, det senaste ägde rum 2011. Ländernas utrikesministrar träffades dock i Sydafrika 2018 och antog IBSA-deklarationen om syd-syd-samarbete.³¹⁸ Deklarationen framhåller bland annat vikten av utvecklingssamarbete och en stärkt dialog i multilaterala fora.³¹⁹ Det sjätte toppmötet är planerat till 2019.

3.4.4 Indiens engagemang i globala organisationer

Indiens ambition att agera mer kraftfullt inom multilateralt samarbete avspeglar sig också i ökad aktivitet inom globala institutioner. Kopplat till försöken att tillvarata egna intressen finns även intentionen att reformera globala institutioner så att de bättre avspeglar en världsordning bortom västlig dominans. I många av de forum Indien är aktivt inom försöker New Delhi skapa koalitioner mellan låg- och medelinkomstländer.

³¹⁴ AIIB Approves First Loan to India for 160 million USD to Support Power Sector, AIIB, Asian Infrastructure Investment Bank, 2017-05-03, https://www.aiib.org/en/news-events/news/2017/20170503_001.html [hämtad 2019-03-06].

³¹⁵ AIIB invests 140M USD to Improve Rural Connectivity in India, AIIB Asian Infrastructure Investment Bank, 2018-04-11, https://www.aiib.org/en/news-events/news/2018/20180411_001.html [hämtad 2019-03-06].

³¹⁶ Nataraj, Geethanjali, "India can't use Brics to raise stature till interests with China don't converge", Brookings, 2016-09-30, <https://www.brookings.edu/opinions/india-cant-use-brics-to-raise-stature-till-interests-with-china-dont-converge/> [hämtad 2019-02-26].

³¹⁷ Saran, Samir, "India's Contemporary Plurilateralism", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 627-629, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

³¹⁸ MEA, "IBSA Declaration on South-South Cooperation", 2018-06-05, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29955/ibsa+declaration+on+southsouth+cooperation> [hämtad 2019-03-06].

³¹⁹ MEA, "Joint Communiqué – IBSA Dialogue Forum", 27 september 2018, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30441/joint+communique++ibsa+dialogue+forum> [hämtad 2019-02-19].

Indien har i denna anda drivit en hittills fruktlös kampanj för att reformera FN:s säkerhetsråd, där landet länge krävt att få ingå som en permanent medlem. Indiens roll inom det vidare FN-systemet har annars karaktäriserats av att landet ofta valt en medelväg i frågor som rör normer och värderingar, till exempel humanitära insatser (såsom ansvar att skydda, *Responsibility to Protect* eller R2P) kontra staters suveränitet. Indiens ståndpunkt har ofta varit att normer och värderingar inte kan påtvingas utifrån.³²⁰ Indien förespråkade ändå bildandet av FN:s råd för mänskliga rättigheter och har suttit som medlem flera gånger.³²¹ Sedan januari 2019 har Indien återigen en plats i rådet för tre år framöver. Indien har ställt sig bakom principen om att stater har ett ansvar att skydda sin egen befolkning, men har agerat försiktigt när det kommer till implementering; Indien lade t ex ner sin röst i FN-resolutionen om militär intervention i Libyen år 2011.³²² Till detta hör också att Kashmir-frågan är fortsatt känslig för Indien, som vill undvika internationell inblandning där. Indien har bidragit stort till fredsbevarande insatser,³²³ men har varit ointresserat av att legitimera eller samarbeta vid regimskiften runtom i världen. Analyser av omröstningar i FN:s generalförsamling över tid visar att Indiens röst-historik har legat närmare Rysslands och Kinas i fråga om mänskliga rättigheter, närmare BRICS-länderna vad gäller ekonomisk utveckling och närmare muslimska länder om Palestina. På senare år har röstnings-mönstret i ovanstående frågor i viss mån förändrats till att ligga närmare amerikanska, europeiska och israeliska prioriteringar.³²⁴

En annan global institution där Indien varit starkt pådrivande under längre tid är Världshandelsorganisationen (WTO). Indien har länge arbetat för att få ökat inflytande inom internationella finansiella institutioner som ansetts

³²⁰ Singh, Zorawar Daulet, "Democracy and India's Foreign Policy". *Economic & Political Weekly*, vol. 53 no. 26 & 27 (2018): s. 10-12, https://www.epw.in/system/files/pdf/2018_53/26-27/CL_LIII_26%2627_300618_Zorawar_Daulet_Singh.pdf [hämtad 2019-02-14]

³²¹ Chitalkar, Poorvi och Malone, David M., "India and Global Governance", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 589, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

³²² Chitalkar, Poorvi och Malone, David M., "India and Global Governance", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s.586, 589, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

³²³ Bhagavan, Manu, "India and the United Nations, Or Things Fall Apart", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 606, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

³²⁴ Das, Aparajita, "A fine Balance: India's Voting Record at the UNGA", ORF Issue Brief no. 192, juli 2017, Observer Research Foundation.

vara dominerade av länder i västvärlden.³²⁵ Indien blev medlem i GATT år 1948 och ingår sedan 1995 i WTO. Inträdet i WTO sammanföll med den period då Indiens ekonomi liberaliserades. Indiens relationer med WTO har inte varit friktionsfria, vilket bland annat har att göra med att Indien både är ett land med en stor andel fattiga i befolkningen, samtidigt som det är en växande ekonomisk aktör.³²⁶ Indien framhåller att det fortfarande är i en utvecklingsfas med rätt till ”*special and differential treatment*” inom WTO, medan exempelvis USA motsätter sig denna möjlighet.³²⁷ Dessa meningsskiljaktigheter har bland annat aktualiserats i jordbruks- och livsmedelsfrågor. Indien betonar exempelvis att lagerhållning av livsmedel är en nödvändighet för att säkerställa tillgång till mat för landets befolkning i händelse av en svältsituation.³²⁸ Detta har USA motsatt sig. Indien har försökt nå en permanent lösning i frågan, vilket hittills inte varit möjligt. Tillsammans med Kina har Indien även motsatt sig de subventioner som ges till jordbrukssektorn av exempelvis EU och USA och som anses missgynna utvecklingsländerna på den globala marknaden.³²⁹ Indien har haft en viktig roll i förhandlingar gällande lantbruksfrågor, samtidigt som tjänstesektorn är den som har bidragit mest till landets tillväxt. Indien har

³²⁵ Kirk, Jason A., “India and the International Financial Institutions” i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 609-620, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

³²⁶ Sengupta, Jayshree, ”Is WTO relevant to India? 26 december 2017”, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/expert-speak/wto-relevant-india> [hämtad 2019-02-26].

³²⁷ Miles, Tom, “U.S. drafts WTO reform to halt handouts for big and rich states”, Reuters, 15 februari 2019, <https://www.reuters.com/article/us-usa-trade-wto/u-s-drafts-wto-reform-to-halt-handouts-for-big-and-rich-states-idUSKCN1Q426T> [hämtad 2019-02-26].

³²⁸ Department of Commerce, Ministry of Commerce and Industry, Government of India, “Statement in Parliament on the 9th Ministerial Conference of the WTO at Bali Indonesia”, 2013-12-17, http://commerce.gov.in/writereaddata/trade/Statement_CIM_Parliament_17_December_2013.pdf [hämtad 2019-02-26].

³²⁹ I juli 2017 skickade Indien och Kina en gemensam begäran till WTO om att eliminera det så kallade Aggregate Measurement of Support (AMS); Chaturvedi, Sachin och Saha, Sabyasachi, “India and Global Governance, Competing Imperatives of Global Governance and National Interests within BRICS: An Indian Perspective.” *ORF Occasional Paper*, no. 136, s. 12 (2017), Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/research/competing-imperatives-global-governance-national-interests-brics-indian-perspective/> [hämtad 2019-02-14] Även Sengupta, Jayshree, “India & China: On the same side at the WTO”, 2017-08-01, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/research/india-china-on-the-same-side-at-the-wto> [hämtad 2019-02-26].

även varit pådrivande i frågor om liberalisering av handel med tjänster³³⁰ och har tillsammans med EU och tio andra länder uttryckt ett behov av att säkerställa funktionaliteten och trovärdigheten i organisationens överprövningsorgan.³³¹ I förhandlingarna med WTO har Indien ingått i allianser med andra länder, däribland Brasilien, Sydafrika och till viss del Kina.³³²

Även i globala klimatförhandlingar har Indien deltagit aktivt. Indien betonar vikten av ett gemensamt, men differentierat ansvar i klimatfrågor (*differentiated responsibility*). Indien spelade en viktig roll i att företräda frågor av vikt för låg- och medelinkomstländer i utformandet av *United Nations Framework Convention on Climate Change* (UNFCCC). Indiens manöverutrymme när det gäller utvecklingsländers ansvar har minskat. Indien har ingått i gruppen *Like Minded Developing Countries* (LMDC), som inte har särskilt mycket gemensamt utöver principen att ha en åtskillnad i ansvarsfrågan för klimatåtgärder. Indien är pådrivande för ett förbud mot unilaterala handelsåtgärder och barriärer för tekniktransfereringar, särskilt immateriella rättigheter. Klimatfrågor har tidigare inte fått stort genomslag i Indien. Debatten förändras långsamt och intresset för att integrera klimatfrågor i ett bredare tänkande om rättvisa, lokala perspektiv och utvecklingsfrågor har börjat växa fram. Medvetenheten har ökat hos den indiska förvaltningen. Mer utförlig data om klimatpåverkan tas numera fram och delstaterna har uppmanats av centralregeringen att inkludera klimatfrågor i övrig planering. Implementeringen av de nya riktlinjerna är dock bristfällig. Inom UNFCCC försöker Indien att anpassa sig till förändrade förhållanden genom att ingå olika allianser. Indien har valt olika koalitioner vid olika tillfällen och inte agerat konsekvent.³³³

³³⁰ Mehta, Pradeep S., och Chatterjee, Bipul, "India in the International Trading System", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 642-643, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

³³¹ WT/GC/W/752, 26 november 2018, General Council, WTO, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157514.pdf [hämtad 2019-02-26].

³³² Chaturvedi, Sachin och Saha, Sabyasachi, "India and Global Governance, Competing Imperatives of Global Governance and National Interests within BRICS: An Indian Perspective". *ORF Occasional Paper*, no. 136, (2017), Observer Research Foundation. <https://www.orfonline.org/research/competing-imperatives-global-governance-national-interests-brics-indian-perspective/> [hämtad 2019-02-14].

³³³ Dubash, Navroz K., och Rajamani, Lavanya, "Multilateral Diplomacy on Climate Change", i *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, David M. Malone, C. Raja Mohan, Srinath Raghavan (red.), s. 664-671, South Asia Edition, New Delhi: Oxford University Press, 2015.

Inom den internationella klimatpolitiken framstår International Solar Alliance (ISA) som den indiska regeringens viktigaste initiativ. ISA etablerades i december 2017 och är ett försök att implementera Parisavtalet genom satsningar på solenergi.³³⁴ Indien avser att avsätta 1,4 miljarder USD i form av kreditgivning (*lines of credit*) för flera projekt, särskilt i Afrika. Första mötet i ISA:s generalförsamling ägde rum i oktober 2018 i New Delhi.³³⁵

3.5 Slutsatser och framåtblick

Hur Indien agerar genom sin utrikespolitik ska ses mot bakgrund av såväl landets egna förhöjda ambitioner på den internationella arenan som det förändrade strategiska läget i Asien. Agerandet följer därmed på strukturella förändringar vars upprinnelse ligger flera decennier bakåt i tiden, men som har accentuerats under den senaste mandatperioden. Det finns därför ingenting som tyder på att en ny regeringsbildning efter valet i Indien radikalt skulle ändra den utrikespolitiska riktningen.

New Delhi söker utveckla sina relationer i Afrika, Mellanöstern, Centralasien och Sydostasien. Här finner Indien såväl nya exportmarknader som möjligheter att säkra framtida energitillförsel. Det finns också tydliga inslag av säkerhetspolitiska avvägningar i utbyggda relationer i de nämnda regionerna; Indien eftersträvar att bli en ledande makt i Indiska oceanen och har även ambitionen att utveckla säkerhets-samverkan i hela regionen *Indo-Pacific*.

Samtidigt är Indiens ambition att öka sin civila och militära kapacitet i *Indo-Pacific* kringskurna av landets ekonomiska förutsättningar. Landet kan inte på egen hand frammana resurser för samverkan och initiativ i samma storleksordning som Kina, Japan eller USA. Indien är i behov av strategiska partnerskap för att underbygga och genomföra sina initiativ. Japan, USA och även EU framstår här som möjliga samarbetspartner.

Indien eftersträvar att upprätthålla sina nära band till Ryssland, samtidigt som tydliga närmanden sker till USA och ett större engagemang märks i relationen med EU. Denna flerspåriga strategi har sin grund i att New Delhi

³³⁴ MEA, Government of India, "Signing of Headquarters Agreement between India and International Solar Alliance", 2018-03-26, <https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/29729/signing+of+headquarters+agreement+between+india+and+international+solar+alliance> [hämtad 2019-02-19].

³³⁵ MEA, "Press release on announcement of the first General Assembly of the International Solar Alliance [ISA]", 2018-09-21, <https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/30420/press+release+on+announcement+of+the+first+general+assembly+of+the+international+solar+alliance+isa> [hämtad 2019-02-19].

värnar om den historiska vänskapen med Ryssland och det försvars-politiska samarbetet länderna emellan, men numera också prioriterar ekonomisk modernisering och diversifiering av partnerskap för att balansera Kina.

Relationen till Kina utgör Indiens huvudsakliga utrikespolitiska fokus under överskådlig framtid. Det är avgörande för Indien att säkerställa att Kina inte kringsskär Indiens fortsatta tillväxtmöjligheter samt att gränskonflikten blir löst i enlighet med indiska intressen. Indiens utgångspunkt är att den ekonomiska relationen länderna emellan har stor potential om den görs mer jämbördig, medan den säkerhetspolitiska relationen innehåller flera komplikationer som måste hanteras. Kinas ökande inflytande i Indiens närområde, särskilt i Pakistan, samt den olösta gränsdragningen i Himalaya utgör tydliga hinder för en mer avspänd indisk-kinesisk relation.

Indiens ointresse för EU förbyts gradvis mot ett ökat engagemang. Fortfarande värdesätter Indien de starka banden till de europeiska stormakterna Frankrike, Tyskland och Storbritannien högt, men i takt med att EU bättre koordinerar sina strategiska intentioner gentemot Asien framstår en fördjupad relation till Bryssel som allt mer intressant för New Delhi. Delade intressen finns framför allt i EU:s strategiska förslag om samverkan för fortsatt modernisering av den indiska ekonomin, stöd för Indiens energiomställning, gemensamma infrastruktursatsningar i Indien och i tredje land samt ökad samverkan inom maritim säkerhet. EU och flera av dess medlemsstater, inklusive Sverige, har goda förutsättningar att utöka sin strategiska samverkan med Indien, både avseende specifika tekniska sektorer, men också generellt som en partner för upprätthållandet av en regelbaserad världsordning.

Genom ett ökat engagemang i regionala och globala multilaterala samarbeten visar Indien sin ambition att aktivt forma omständigheterna för sin egen framväxt som global aktör. Just ökad dialog och konsultation inom ramen för multilaterala organisationer framhålls i EU:s nya Indienstrategi som ett möjligt område för samverkan mellan Indien och EU. Samtidigt kringsskärs Indiens aktivitet av en underdimensionerad utrikesförvaltning och otillräckliga ekonomiska resurser för större diplomatiska initiativ.

4 Indiens försvarspolitik och militära modernisering

*Juuko Alozious, Samuel Bergenwall, Margarita Jaitner,
Sandra Lindström, Staffan Lundin, Mårten Stenmark
och Daniel Sunhede*

Indien har ambitionen att bli en ledande militär makt, men behöver modernisera sina väpnade styrkor. Redan idag har Indien ett traditionellt stormaktsattribut genom sitt innehav av kärnvapen. Alltsedan Indien deklarerade sig som en kärnvapenmakt i samband med provsprängningarna 1998 har landet arbetat med att bygga upp en nukleär triad, dvs. avskräckningsförmåga baserad på strategiskt bombflyg, långräckviddiga ballistiska robotar och ubåtsbaserad andraslagsförmåga. Indien är också i ökad grad en aktör att räkna med i rymden, vilket landet demonstrerade 2019 genom att skjuta ner en egen satellit från marken. Den indiska försvarsmakten förfogar dessutom över en av världens största arméer, med drygt 1,2 miljoner soldater i aktiv tjänst, samt omkring 1,5 miljoner man i paramilitära förband.³³⁶ Vidare har Indien ett relativt stort flygvapen (ca 30-32 divisioner) och en förhållandevis stor flotta (ca 140 fartyg och ubåtar, inklusive ett hangarfartyg).³³⁷

Indiens väg mot att bli en av de ledande militärmakterna kantas av institutionella, tekniska och finansiella svårigheter – och av det faktum att behoven av ny försvarsmateriel är stora. Många plattformar och system är antingen på väg att passera åldersstrecket eller har redan gjort det. För att råda bot på detta har Indien lanserat en mycket ambitiös plan för modernisering av försvaret.³³⁸ På längre sikt tycks Indiens försvarsmakt bland annat vilja disponera över en stabil nukleär triad, ett flygvapen av högsta internationella klass, tre hangarfartygsgrupper och betydande militära förmågor kopplade till rymden och cyber. För att kunna stärka sin strategiska autonomi strävar Indien även efter att bli självförsörjande på försvarsmateriel och kritiska teknologier.

Att ha höga ambitioner är en sak, att kunna förverkliga dem en helt annan. Indiens försvarsindustri har med vissa undantag hittills inte levt upp till förväntningarna. Idag finns det dock en förhoppning om stärkt militär

³³⁶ The International Institute for Strategic Studies, *The Military Balance*, Vol. 266, 2019, s. 266.

³³⁷ *Ibid*, 268-270.

³³⁸ *See* t ex Headquarters Integrated Defence Staff,

Ministry of defence, Technology Perspective and Capability Roadmap (TPCR), 2018, <https://mod.gov.in/sites/default/files/tpcr.pdf> [Hämtad 2019-05-02].

förmåga mot bakgrund av Indiens roll som internationell geopolitisk balansspelare, landets snabba ekonomiska tillväxt och höjda försvarsanslag.

Detta kapitel illustrerar det indiska försvarets ambitioner, möjligheter och tillkortakommanden. Inledningsvis analyseras de indiska försvars-ekonomiska och försvarsindustriella förutsättningarna. Därefter beskrivs armén, flygvapnet och marinen, åtföljt av avsnitt om kärnvapen, leveranssystem och missilförsvar. Avslutningsvis behandlas Indiens rymdprogram och satsningar inom cyberområdet.

4.1 Försvarspolitiska utgångspunkter

För att förstå indisk försvarspolitik är det viktigt att notera att Indien lägger stor vikt vid militär makt för att kunna säkerställa sina nationella intressen och att den indiska försvarsmakten ser Kina och Pakistan som de primära antagonisterna. En annan central aspekt är att Indien försöker genomföra en omställning av försvaret; från att primärt ha varit en landmakt med fokus på Sydasiens strävar Indien efter att bli en luft- och sjömakt med förmåga att agera långt utanför sitt närområde, liksom att bli en ledande rymd- och cybermakt.

Mahatma Gandhis pacifism har aldrig karakteriserat det självständiga Indiens inställning till försvar och säkerhet. Sedan självständigheten 1947 har Indien stått inför ett stort antal interna och externa säkerhetsutmaningar och har i många fall använt armén för att lösa dem. Indien har varit i krig med Kina en gång (1962) och med Pakistan vid fyra tillfällen (1947-1948, 1965, 1971 och 1999). Dessutom har de indiska väpnade styrkorna använts för att integrera prinsstaten Hyderabad i den indiska unionen (1948), för att återta kolonin Goa från Portugal (1961) samt för att bekämpa ett stort antal rebellrörelser, framförallt i nordöstra, nordvästra och centrala delarna av landet. Indiens försvarsmakt har vidare genomfört militära interventioner i Maldiverna (1988), Sri Lanka (1987-1990) och Östpakistan/Bangladesh (1971).³³⁹

Det kan också noteras att Indien är den stat som har bidragit med flest soldater till FN:s fredsbevarande insatser. Indien har hittills deltagit i 43 insatser – i såväl Asien som Afrika och Mellanöstern – och totalt skickat

³³⁹ Guha, 2007.

ut ca 200 000 soldater och poliser.³⁴⁰ För närvarande har Indien ca 6 000 utsända i FN-insatser, de flesta i Kongo-Kinshasa och Sydsudan.³⁴¹

Under 2000-talet har kritiker framför allt anklagat Kongresspartileda regeringar för att vara för återhållsamma med användningen av militärt våld. Vissa kritiker anser att Indien borde ha skickat trupper till Afghanistan och svarat militärt mot Pakistan efter terrorattentaten mot det indiska parlamentet 2001 och i Mumbai 2008. Under valrörelsen 2014 lovade Modi att bryta med Kongresspartiets så kallade ”strategiska återhållsamhet” och har *de facto* fört en mer hårdför försvarspolitik. I september 2016 genomförde den indiska armén begränsade *surgical strikes* (”kirurgiska angrepp”) i Pakistankontrollerade Kashmir, som svar på en terrorattack mot den indiska arméns högkvarter i Uri i Kashmir. Under sommaren 2017 visade Indien återigen sina militära muskler genom att ge stöd till Bhutan i konflikten med Kina om det omtvistade området Doklam. Mest iögonfallande var dock det indiska flygvapnets attack i januari 2019 mot mål i Pakistan, efter det att omkring 40 indiska poliser miste livet i ett terrorattentat i Pulwama i Kashmir. Användandet av det militära maktmedlet spelar således fortsatt en central roll för Indien.

Kontinuitet är också tydligt vad gäller Indiens hotbild då försvarsmakten fortsatt dimensionerar gentemot Kina och Pakistan. För många indiska säkerhetsanalytiker utgör Kina, inte Pakistan, den främsta långsiktiga utmaningen.³⁴² Rebellrörelser utgör inte längre något större hot mot Indiens territoriella sammanhållning, men är däremot fortsatt en utmaning för intern säkerhet, vilket gör att säkerhetsstyrkor är uppbundna i operationer inom landet.

Indien har börjat bryta sig ut ur rollen som landmakt, i takt med att de interna hoten från separatister minskat, resurserna för försvarsmakten ökat, den maritima handeln på Indiska oceanen tilltagit och Kinas militära roll vuxit. Indien tycks vilja återta det militära förhållningssätt som det brittiska Indien en gång hade, dvs vara en kombinerad land- och sjömakts med förmåga till maktprojicering och insatser bortom Sydostasien – på världshaven och i regioner kring Indiska oceanen. Indiens omsvängning verkar till stor del bero på att Kina inte längre enbart upplevs vara ett hot vid landgränsen i norr, utan också i ökad grad i Indiska oceanen i söder.³⁴³

³⁴⁰ United Nations, “India and the UN: Celebrating 70 years of invaluable service to the cause of peace”, 2018-08-03, <https://news.un.org/en/story/2018/08/1016322> [hämtad 2019-05-14].

³⁴¹ United Nations Peacekeeping, “Troop and Police Contributors”, 2019-03-31.

<https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors> [hämtad 2019-05-02]

³⁴² Intervjuer i New Delhi, januari 2019.

³⁴³ Ibid.

Förändringarna i indisk försvarspolitik behöver därför förstås mot bakgrund av att både Indien och det säkerhetspolitiska landskapet i Asien håller på att förändras.

4.2 Militära utgifter

Indiens militära utgifter i fast pris har mer än trefaldigats sedan det kalla krigets slut, från 20 miljarder USD 1990 till 67 miljarder USD 2018.³⁴⁴ År 2018 hade Indien de fjärde största militära utgifterna i världen; mindre än USA, Kina och Saudiarabien, men större än Frankrike, Ryssland och Storbritannien (se tabell 1).³⁴⁵

Indiens militära utgifter som andel av BNP och den federala statsbudgeten har varierat, men minskat något under senare år. I genomsnitt har Indien allokerat 2,7 procent av BNP och 10 procent av statsbudgeten till militära utgifter mellan 1990 och 2018. De militära utgifternas andel av BNP och statsbudgeten under 2000-talet har varit högre än det globala genomsnittet som var omkring 2,0 procent respektive 7,1 procent.³⁴⁶

Gapet mellan Indien och Pakistan vad gäller militära utgifter ökar. Indiens militära utgifter är idag nästan sex gånger högre än grannlandets. Samtidigt ökar gapet mellan Kina och Indien, men till kinesisk fördel. Det kan förklaras av att de kinesiska försvarssatsningarna har ökat i betydligt högre takt än Indiens sedan 1990-talet. År 2018 satsade Kina nästan fyra gånger så mycket resurser på försvaret som Indien och gapet avseende militära utgifter fortsätter att öka snabbt.³⁴⁷

Trots de växande militära utgifterna står Indiens försvarsmakt inför stora finansiella utmaningar för att kunna ersätta åldrande plattformar och system. De tillgängliga medlen för anskaffning är betydligt lägre än vad de väpnade styrkorna och försvarsdepartementet begärt.³⁴⁸ Samtidigt pressas anskaffningsbudgeten av tidigare skrivna kontrakt om köp av försvarsmateriel, vilket begränsar möjligheterna att skriva nya kontrakt.³⁴⁹ Indien

³⁴⁴Sipri, "SIPRI Military Expenditure Database", 2018, <https://www.sipri.org/databases/milex> [hämtad april 2019].

³⁴⁵Ibid.

³⁴⁶Ibid.

³⁴⁷Ibid.

³⁴⁸Behera, K Laxman, "Interim Defence Budget 2019-20", IDSA, 2019, s. 6, <https://idsa.in/issuebrief/interim-defence-budget-2019-20-lkbehera-040219>.

³⁴⁹Behera, "India's Defence Budget 2015-16" IDSA, 2015, s. 6, https://idsa.in/system/files/issuebrief/IB_IndiasDefenceBudget201516_lkbehera020315.pdf [hämtad 2019-03-18].

uppges planera att satsa 250 miljarder USD på anskaffning fram till och med 2025.³⁵⁰

En betydande utmaning för moderniseringen av militärmateriel är att en stor och ökande andel av den officiella indiska försvarsbudgeten går till löner och pensioner. Den indiska försvarsmakten bestod 2018 av 1,4 miljoner aktiva militärer, och antalet pensionerade soldater var 2014 omkring 2 miljoner.³⁵¹ Tillgängliga medel för modernisering av materiel som andel av de militära utgifterna har därför minskat. Enbart 18 procent av de militära utgifterna för 2018 användes till anskaffning av materiel jämfört med 26 procent 2013.³⁵²

I absoluta tal har dock resurserna för anskaffning av ny försvarsmateriel legat stabilt på omkring 11 miljarder USD per år under de senaste åren (se figur 1), vilket är ungefär dubbelt så mycket som Sveriges totala militära utgifter 2018. På grund av en omfattande moderniseringsbudget jämfört med många andra länder samt en svag inhemsk försvarsindustri är det därför ingen tillfällighet att Indien är världens näst största importör av försvarsmateriel (efter Saudiarabien).³⁵³ Det kan också noteras att perioder med hög inflation och en volatil valuta har utgjort utmaningar, i synnerhet då Indien är beroende av köp av försvarsmateriel på den internationella marknaden.³⁵⁴

Mellan 2014 och 2018 har över 50 procent av försvarsbudgeten gått till armén, framför allt till löner och andra rörliga kostnader.³⁵⁵ Flygvapnet och marinen har under samma period fått nöja sig med 21–30 respektive 15–19 procent av försvarsbudgeten. Flygvapnet får dock en större andel av budgeten för modernisering (omkring 44 procent 2016 – 2019) jämfört

³⁵⁰ Bipindra, Nc, "India Moves to Reduce Its Reliance on Russia's Defense Imports" *Bloomberg*, 2018-04-13, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-04-13/india-moves-to-reduce-its-reliance-on-russia-s-defense-imports> [hämtad 2019-03-18]

³⁵¹ Behera, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost", IDSA, 2018, s. 4, <https://idsa.in/issuebrief/defence-budget-2018-19-controlling-manpower-cost-lkbehera-020218>.

³⁵² Behera, 2018, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost", 2018, s. 2.

³⁵³ Sipri, "Trends in international arms transfers", mars 2019, https://www.Sipri.org/sites/default/files/2019-03/fs_1903_at_2018.pdf [hämtad 2019-04-29].

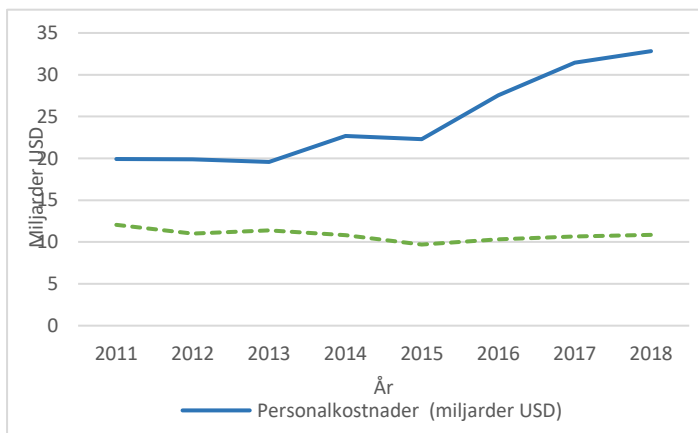
³⁵⁴ Se t.ex. Rajagopalan, P. Rajeswari, "Why India's New Defense Budget Falls Short" *The Diplomat*, 2019-02-09, <https://thediplomat.com/2019/02/why-indias-new-defense-budget-falls-short>, [hämtad 2019-03-19].

³⁵⁵ Behera, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost", 2018, s. 5.

med armén och flottan, som får ungefär lika mycket (omkring 28 procent vardera 2016 -2019).³⁵⁶

Om Indien fortsätter att ha en BNP-tillväxt på nuvarande nivå och den indiska regeringen avsätter en lika stor andel av BNP till försvaret som under de senaste åren, så kan Indiens militära utgifter komma att nå över 100 miljarder USD inom ett decennium.³⁵⁷ Om denna utveckling sker och personalkostnaderna inte ökar i snabb takt, kan det frigöra resurser och skapa gynnsamma förutsättningar på sikt för försvarsmoderniseringen. Planer på att minska storleken på armén kan också möjliggöra investeringar i nya system och plattformar.³⁵⁸

På kort sikt är resursfrågan en stor utmaning. Den indiska regeringen har dessutom under senare år pekat på behovet av att minska budgetunderskottet, vilket kan begränsa ökningar av försvarsbudgeten i närtid.³⁵⁹

Figur 1: Monetär fördelning av Indiens försvarsbudget enligt IDSA³⁶⁰

³⁵⁶ Behera "India's defence budget 2017-18: An analysis", 2017; Behera, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost", 2018; Behera "Interim Defence Budget 2019-20", 2019, s. 6.

³⁵⁷ Beräkningen som avser 2019 – 2030 baseras på antaganden om: 1) att Indiens militära utgifter utgör ca 2,5 procent av BNP 2019 – 2030, vilket är genomsnittet för perioden 2010 - 2018 enligt Sipri; 2) att den nominella ekonomiska tillväxten är ca 12 procent 2025 – 2030 (beräkningen för 2019 – 2024 är baserat på IMF:s BNP-prognos för perioden); och 3) att KPI för 2025-2030 extrapoleras med en ökningstakt av inflationen (med 5,4 procent, som är genomsnittet för perioden 2011 – 2024, baserat på IMF:s KPI-data).

³⁵⁸ Intervjuer i Delhi, januari 2019.

³⁵⁹ Behera K Laxman (2019) "Interim Defence Budget 2019-20" s. 2.

³⁶⁰ Behera K Laxman, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost," IDSA, 2018, s. 5.

Tabell 1: Länderna med de högsta militära utgifterna 2018

Rangordning		Land	Militära utgifter, miljarder USD ³⁶¹	Procentuell förändring ³⁶²	Militära utgifter som andel av BNP (%)		Andel av globala militära utgifter (%)
2018	2009		2018	(2009 – 18)	2018	2009	2018
1 ➡	1	USA	649	-17	3,2	4,6	36
2 ➡	2	Kina	250	83	1,9	2,1	14
3 ⬆	8	Saudi-arabien	67,6	28	8,8	9,6	3,7
4 ⬆	9	Indien	66,5	29	2,4	2,9	3,7
5 ⬇	3	Fran-krike	63,8	1,6	2,3	2,5	3,5
6 ⬇	5	Ryss-land	61,4	27	3,9	3,9	3,4
7 ⬇	4	Storbrit-annien	50,0	-17	1,8	2,4	2,7
8 ⬇	7	Tyskland	49,5	9,0	1,2	1,4	2,7
9 ⬇	6	Japan	46,6	2,3	0,9	1,0	2,6
10 ⬆	12	Syd-korea	43,1	28	2,6	2,7	2,4

Källa: SIPRI, 2019³⁶³

4.3 Försvarsindustri och försvarsforskning

I linje med viljan att bli en militär stormakt och att stärka den strategiska autonomin har Indien sedan självständigheten strävat efter att bli självförsörjande på försvarsmateriel. Hittills har dock försvarsindustrin till stora delar misslyckats med föresatsen, framför allt när det gäller konventionella förmågor. Indien är därför världens näst största importör av försvarsmateriel och starkt beroende av utländska teknologier. När det gäller strategiska förmågor, som relaterar till kärnvapen, missiler och rymden, har dock indisk försvarsindustri kommit relativt långt vad gäller förmågeutveckling och självförsörjning.

³⁶¹ Löpande priser.

³⁶² Jämförelsen är reala termer, 2017 års priser.

³⁶³ Sipri, "Trends in world military expenditure, 2018", april 2019, https://www.sipri.org/sites/default/files/2019-04/fs_1904_milex_2018.pdf och SIPRI; Sipri, "SIPRI Military Expenditure Database", <https://www.sipri.org/databases/milex> [hämtad 2019-05-08].

Försvarsindustrin i Indien är till större delen statligt ägd och består av ett komplicerat ekosystem av företag, fabriker, laboratorier och forskningsanläggningar. Hjärtat i försvarsindustrin är den statliga organisationen *Defence Research and Development Organisation* (DRDO), som har omkring 30 000 anställda, varav ca 5 000 tekniska forskare, och 52 laboratorier utspridda över landet. DRDO sysslar med försvarsforskning och utveckling inom ett stort antal områden, såsom explosivämnen, missiler, elektronik, flygteknik, sjösystem, bepansrade fordon och drönare. Produktionen av indisk försvarsmateriel sker framför allt i 41 fabriker inom den statliga organisationen *Ordnance Factories Board* (OFB) och i nio statliga företag, så kallade *Defence Public Sector Undertakings* (DPSU). Fabrikena producerar alltifrån handeldvapen till fordon och ammunition, medan de statliga försvarsföretagen bland annat utvecklar och producerar stridsflygplan, helikoptrar, stridsvagnar, ubåtar och ytstridsfartyg. Den privata sektorn börjar så sakteliga få en roll inom den indiska försvarsindustrin, dels som underleverantör till den statliga industrin, dels som självständig aktör eller tillsammans med utländska företag.³⁶⁴

Bilden av Indiens försvarsforskning och försvarsindustri är generellt dystert då utvecklingen av inhemska plattformar och system ofta åtföljts av förseningar och kostnadsöverdrag samt resulterat i produkter med bristande kvalitet. Utmaningarna gäller främst armén och flygvapnet, men också marinen.³⁶⁵

Den indiska försvarsindustrins svårigheter kan exemplifieras med utvecklingen av stridsvagnen Arjun och det enmotoriga stridsflyget Tejas. Indien började utveckla Arjun under 1970-talet, men det tog ca 35 år innan den började produceras och introduceras i armén. På grund av förseningar och brister i slutprodukten förmåga har Indien tvingats importera och licenstillverka stora mängder av ryska T-90-stridsvagnar.³⁶⁶ Framtagandet av Tejas påbörjades under 1980-talet och försenades likaså, då projektet stötte på stora tekniska hinder, framför allt vid byggandet av en jetmotor.

³⁶⁴ Gupta, Arvind, *How India Manages Its National Security*, Gurgaon: Penguin, Viking, 2018, s. 104-109, 149-160.

³⁶⁵ Cohen, Stephen P. och Sunil Dasgupta. *Arming Without Aiming*, Washington: Brookings, 2010; Bitzinger, Richard A., "Comparing Defence Industry Reforms in China and India", *Asian Politics & Policy*. Vol 5, no 6, 2015; Arvind Gupta, *How India Manages Its National Security*, Gurgaon: Penguin, Viking, 2018; Behera, Laxman Kumar, *Indian Defence Industry: An Agenda for Making in India*, New Delhi, Institute for Defence Studies and Analysis, Pentagon Press, 2016.

³⁶⁶ Mizokami, Kyle, "Meet the Arjun: The Tank That Took India 35 Years to Build", *The National Interest*, 2019-04-29, <https://nationalinterest.org/blog/buzz/meet-arjun-tank-took-india-35-years-build-54422> [hämtad 2019-05-02].

Efter import av bland annat amerikanska motorer och israelisk flyg-elektronik har Tejas precis börjat introduceras i flygvapnet, men är idag till 70 procent baserad på utländska teknologier.³⁶⁷ Till följd av förseningarna har Indien under 2000-talet tvingats importera flera hundra ryska och franska stridsflyg. I framtiden kommer sannolikt Tejas enbart att utgöra en komponent i flygvapnet, då Indien är på väg att anskaffa ett stort antal utländska stridsflyg med större kapacitet.³⁶⁸

Utvecklingen och produktionen av marina plattformar verkar ha gått något bättre, men har också ackompanjerats av förseningar, bland annat på grund av tekniska svårigheter. Exempelvis har arbetet med Indiens första inhemskt tillverkade hangarfartyg dragit över tiden.³⁶⁹ Försvarsindustrin har samtidigt utvecklat egna jagare och en atomubåt. Andelen inhemsk teknologi inom flottan uppges också öka och vara högre än inom armén och flygvapnet. Men en stor del av flottan är baserad på utländska plattformar, framförallt ryska och franska, och kommer att så förbli under en lång tid framöver.³⁷⁰

Misslyckanden med utveckling av konventionella förmågor står delvis i kontrast till framgångar vad gäller strategiska förmågor. Indien besitter idag betydande inhemsk kapacitet vad gäller kärnvapen, missiler och rymdförmågor, och därmed också stor strategisk autonomi inom områdena.

Det finns många förklaringar till de överlag svaga resultaten inom den indiska försvarsindustrin. Den statliga industrin anses vara ineffektiv då den inte är konkurrensutsatt och då byråkratin motverkar reformer. Dessutom har medlen för försvarsforskning av budgetfinansiella skäl varit förhållandevis små; samtidigt som Indien prioriterat särskilt viktiga strategiska områden, såsom kärnvapen och missiler, har andra områden blivit lidande. Försvarsindustrins motgångar uppges också ha influerats av otillräckliga civil-militära relationer, rivalitet mellan vapenslagen, bristande koordinering, samt omständliga byråkratiska processer, och bristande beslutsförmåga, exempelvis vid anskaffning.³⁷¹

³⁶⁷ Pubby, Manu, "Despite being in the works since 1983, the fighter is nowhere near indigenisation and almost 70% of the aircraft's systems still need to be imported", *The Economic Times*, 2018-07-13, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/tejas-light-combat-aircraft-the-not-so-indian-fighter/articleshow/49398335.cms?from=mdr> [hämtad 2019-05-02].

³⁶⁸ Intervjuer i New Delhi, januari 2018.

³⁶⁹ Bedi, Rahul, "Plans for India's second indigenous aircraft carrier continue to stall", *Jane's*, <https://www.janes.com/article/81624/plans-for-india-s-second-indigenous-aircraft-carrier-continue-to-stall> [Hämtad 2019-05-14].

³⁷⁰ Sipri, Arms Transfers Database, mars 2019.

³⁷¹ Cohen och Dasgupta, 2010; Bitzinger, 2015; Gupta, 2018.

Byråkratiska hinder, tekniska svårigheter och finansiella begränsningar gör dock att Indiens försvarsindustri står inför stora utmaningar om den ska lyckas modernisera försvarsmakten och uppnå självförsörjning. Det återstår att se om de senaste årens reformer på sikt leder till en stärkt försvarsindustri och ökad strategisk autonomi.

Under 2000-talet har det tagits steg för att reformera försvarsindustrin, i synnerhet under Modi-administrationen. Indien har bland annat tagit initiativ till att stärka den privata sektorns roll. Indiska konglomerat, såsom Tata, Mahindra och Larsen and Toubro, har börjat spela en roll i försvarssektorn, om än i begränsad utsträckning. Indien har också öppnat upp för utländska investeringar genom *joint ventures*. Modi-administrationen har inom ramen för "Make in India" försökt öka de samarbetena med utländska partner, bland annat genom att successivt höja den tillåtna andelen utländska direktinvesteringar i försvarsföretag baserade i landet. Samtidigt uppmuntrar Indien till gemensam utveckling och produktion som kan bidra till den indiska försvarsforskningen och till en högre militärteknisk nivå. Indien har också anammat en offset-policy, som ska garantera tekniköverföring och motköp vid import av materiel-samarbeten med utländska aktörer. Indien strävar dessutom efter att utländska försvarsföretag förlägger sin produktion i Indien och aktivt bidrar till utvecklingen av den indiska försvarsindustrin.³⁷²

Utöver reformerna finns även andra faktorer som på sikt kan bidra till en stärkt försvarsindustriell kapacitet. För det första kan den indiska försvarsforskningen få mer resurser om BNP-tillväxten och ökningen av försvarsanslagen håller i sig. För det andra har Indien, som balansspelare i det internationella statssystemet, möjlighet att spela ut olika stater mot varandra, såsom USA och Ryssland, för att få tillgång till moderna system och känsliga teknologier. Ryssland har under en längre tid varit villigt att understödja den indiska försvarsindustrins utveckling. USA tycks idag, av strategiska skäl, också vara redo att fördjupa relationerna till och understödja det indiska militärindustriella komplexet. Indien behöver inte likt Kina förhålla sig till ett västerländskt vapenembargo utan ses som en potentiell tillväxtmarknad för internationella försvarsföretag.

Indien uppges i dag befinna sig långt efter Kina vad gäller förmåga till inhemsk utveckling och produktion av försvarsmateriel med hög kvalitet och som kan levereras i tid. Den indiska försvarsindustrin är därmed en möjlig akilleshäla som Indien behöver stärka om landet på allvar ska bli en militär makt att räkna med.³⁷³

³⁷² Bitzinger. 2015: 542-544.

³⁷³ Ibid.

Processerna för upphandling av försvarsmateriel i Indien är dessutom komplicerade och långdragna. Indien försöker anskaffa högteknologisk materiel till en låg kostnad och på kort tid, vilket ofta blir en omöjlig ekvation att lösa. Anskaffning av högteknologisk materiel till en låg kostnad kräver lång tid; när materielen väl levereras är den ofta redan teknikmässigt gammal. Samtidigt blir anskaffning av högteknologisk materiel med en kort tidshorisont mycket kostsamt. Det som då återstår är anskaffning av lågteknologisk materiel inom en rimlig tidshorisont och till ett bra pris, men där materielen inte uppfyller kraven. Indien har vid flera tillfällen upphandlat försvarsmateriel med kort varsel till mycket höga kostnader, t ex inför kriget med Kina 1962 och vid konflikter med Pakistan.

Indiens försvarsdepartement gav år 2016 ut en uppdaterad version av dokumentet Defence Procurement Procedure (DPP) med syftet att förenkla upphandlingar av försvarsmateriel, stärka konceptet "Make in India", utöka den privata sektorns roll och bygga upp en starkare inhemsk försvarsindustri.³⁷⁴ Utländska företag som ville göra affärer i Indien behövde en inhemsk partner, helst ett privat företag, som skulle fokusera på tillverkning av försvarsmateriel i Indien. Tekniköverföring var en viktig del av samarbetet. Syftet är att de strategiska partnerna blir leverantörer till Indiens försvarsmakt och på sikt även producerar för exportmarknader. Effekterna av de förändrade upphandlingsreglerna har dock hittills varit begränsade. De företag som är utpekade som strategiska partner (av regeringen via försvarsdepartementet) är få till antalet och har inte alltid den kompetens som krävs. Samarbetena mellan utländska och indiska företag innebär dessutom mycket administration och har lett till meningsskiljaktigheter. Utländska företag är dessutom inte alltid överens med sina indiska motparter. Skälen till detta är många och historiskt är korruption ett problem. Vidare faller det indiska politiska ledarskapet det slutgiltiga avgörandet för vilken försvarsmateriel som ska anskaffas liksom från vilket land och vilken leverantör/samarbetspartner den ska inhandlas. Köpet av de franska Rafale-flygplanen är ett exempel på detta.

För att komma tillrätta med problemen har flera indiska utredningar rekommenderat att försvarsgrenarna måste ta ett större ansvar och formulera vad som är deras materielbehov på kort-, medellång- och lång sikt. Genom att involvera försvarsgrenarna hoppas man förbättra planering av de tekniska och operativa kraven (inklusive *life-cycle*-kostnader och systemkostnader), den indiska industrikapaciteten samt öka den framtida exportpotentialen. Processen rekommenderas att ledas centralt (av

³⁷⁴ Government of India, Ministry of Defence, "Defence Procurement Procedure 2016", https://mod.gov.in/dod/sites/default/files/Update060519_0.pdf [hämtad 2019-09-10].

Integrated Defence Staff) med stöd och inbladning av försvarsministeriet, *Defence Planning Committee* och *The Cabinet Committee on Security*.

I augusti 2019 beslutade den nytilträdde indiska regeringen att tillsätta en kommitté med mandatet att se över DPP liksom ett relaterat dokument, ”Defence Procurement Manual” (DPM) från 2009, bland annat för att snabba på processerna för anskaffning av försvarsmateriel.³⁷⁵

4.4 Armén, flygvapnet och marinen

Som en följd av att Indien fokuserat på landgränserna med Kina och Pakistan samt kampen mot interna rebellgrupper har New Delhi historiskt prioriterat armén i första hand, flygvapnet i andra hand och marinen i sista hand. Än idag går över 50 procent av de militära utgifterna till armén, medan marinen får minst resurser (se 4.2). Om man däremot studerar planer för försvarsreformer och modernisering, samt politiska uttalanden, anskaffningsbudget och upphandlingshistorik, verkar det som att en ökad prioritet läggs vid flygvapnet och flottan.³⁷⁶ Medan antalet soldater i armén ska minska, finns planer på att både expandera och modernisera flygvapnet samt utveckla en oceangående flotta med tre hangarfartygsgrupper.

För att stärka försvarsmakten försöker Indien förbättra samordningen mellan vapenslagen genom att etablera försvarsgemensamma institutioner, kommandon, doktriner och stärka det gemensamma agerandet.³⁷⁷ Utvecklingen tycks gå framåt, men i långsam takt, bland annat på grund av rivaliteter mellan vapenslagen om försvarets inriktning och resursfördelning. Behovet av en överbefälhavare har diskuterats under en längre tid. I augusti 2019 beslutade emellertid Indien att insätta en chef för försvarsstaben (*chief of defence staff*).³⁷⁸

Indiens armé, flygvapen och marinstridskrafter är bland de största i världen, men behovet av modernisering är omfattande. På kort sikt finns även en risk att Indiens relativa konventionella förmåga minskar, då Indien

³⁷⁵ Government of India, Ministry of Defence, “Defence Procurement Manual 2009”, <https://mod.gov.in/dod/defence-procurement-manual>, [hämtad 2019-09-10]; India Today, “Rajnath Singh approves committee to review defence procurement procedure to strengthen Make in India”, 17 augusti 2019, <https://www.indiatoday.in/india/story/rajnath-singh-committee-defence-procurement-procedure-make-in-india-1581764-2019-08-17> [hämtad: 2019-09-10.]

³⁷⁶ SIPRI, Military Expenditure Database, 2019.

³⁷⁷ Gupta, 2018, s. 95-96.

³⁷⁸ Sanjeev Miglani, “Indian PM Modi announces chief of defense staff post to improve military integration”, 15 augusti 2019 [hämtad: 2019-08-26].

har problem med att ersätta äldre plattformar med nya versioner tillräckligt snabbt, samtidigt som Kina moderniserar sin förmåga i ett högt tempo.³⁷⁹

4.4.1 Armén

Indien har världens näst största armé med ca 1,2 miljoner soldater i aktiv tjänst och möjlighet att mobilisera 1,1 miljoner reservister.³⁸⁰ Armén har dessutom spelat en framträdande roll i alla Indiens krig med grannländerna och haft central betydelse för att garantera säkerheten inom landet. Utrustningen är en blandning av egenutvecklade och importerade system. Stridsvagnar är framförallt ryska T-72 och T-90 men också den inhemska Arjun. Armén förfogar också över ett stort antal artilleripjäser. Förutom de egenutvecklade (Danush), finns även amerikanska, ryska, svenska och sydkoreanska system.

Arméns fokus är försvaret längs de omtvistade gränserna mot Kina och Pakistan, men den är också involverad i *counter-insurgency*-operationer för att bekämpa rebeller i Indien. Prioriteringar för armén är att motverka *proxy*-krig (dvs. pakistanskt stöd till väpnade grupper i Indien); att understödja polisen och paramilitära styrkor i operationer mot rebellrörelser (t ex i de nordöstra provinserna och Kashmir); att kunna försvara nationen vid ett eventuellt kinesiskt angrepp över landgränsen; att ha förmågan att snabbt kunna agera mot Pakistan innan de pakistanska väpnade styrkorna hinner svara; samt att stärka den land- och robot-baserade nukleära avskräckningsförmågan.³⁸¹

Det finns starka röster i Indien som argumenterar för att det är i nationens intresse att armén ska minska till förmån för flygvapnet och flottan då det strategiska landskapet och de indiska behoven har förändrats.³⁸² Armén är dock fortsatt den starkaste kraften inom den indiska försvarsmakten. Representanter för armén hävdar ofta att armén behöver stärkas för att de indiska landgränserna ska kunna säkras, och de argumenterar för att det finns stora materielbehov inom vapenslaget, t ex i fråga om basal utrustning, ammunition, luftvärn och fordon för säkra persontransporter.³⁸³

Under 2019 har Indien börjat reformera armén så att den ska bli mer effektiv. Det finns också förslag på att armén ska minskas med åtminstone

³⁷⁹ Intervju, New Delhi, januari 2019

³⁸⁰ The International Institute for Strategic Studies, *The Military Balance*, Vol. 266, 2019, s. 266.

³⁸¹ Ibid, 268-270.

³⁸² Cohen och Dasgupta, s. 65.

³⁸³ Intervjuer i New Delhi, januari 2019.

³⁸³ Gupta, 97; intervjuer i New Delhi, januari 2019.

150 000 man, vilket i sin tur kan frigöra resurser för anskaffning av ny försvarsmateriel.³⁸⁴

4.4.2 Flygvapnet

Indiens flygvapen är stort men delvis till åren kommet. Flygvapnet förfogar över hundratals ryska MiG-21, MiG-27, MiG-29 och Su-30MKI, liksom ett femtiotal franska Mirage 2000 och ett hundratal fransk-brittiska Jaguar. Su-30 och Jaguar är licenstillverkade i Indien. Det indiska flygvapnet har också ett stort antal helikoptrar, drönare och transportflygplan av olika slag och med ursprung i olika länder.³⁸⁵

Indien ämnar att modernisera flygvapnet genom att anskaffa ett stort antal luftburna plattformar. Moderniseringen syftar delvis till att ersätta åldrande plattformar, så att flygvapnet ska kunna lösa sina traditionella uppgifter kopplade till konflikterna med Kina och Pakistan. Indiens flygvapen behöver bland annat kunna upprätthålla luftherravälde, försvara landet vid ett tvåfrontskrig och ha förmåga att genomföra offensiva operationer djupt in i fiendeland. Indiens prioritering av att stärka sin nukleära avskräckning betyder också att flygvapnet behöver ha en tillräcklig förmåga att leverera kärnvapen med strategiskt bombflyg.³⁸⁶ Moderniseringen av flygvapnet tycks också ha syftet att stärka Indiens kapacitet att agera långt utanför den traditionella intressesfären (dvs. Sydasien) för att säkerställa nationella intressen, såsom att evakuera medborgare från konfliktzoner. Indien försöker därför öka sin *strategic airlift*-förmåga genom anskaffning av bland annat transportflyg liksom kapacitet för lufttankning.³⁸⁷

Indiska flygvapnet har som mål att ha 42 divisioner (om ca 18 flygplan vardera), bland annat för att kunna försvara sig mot ett kombinerat kinesiskt och pakistanskt angrepp. I nuläget uppges Indien endast ha 30-32 divisioner, som kan komma att minska till 26 under de närmaste åren på grund av att äldre ryska plan inte ersätts i tillräckligt hög takt av nya plattformar.³⁸⁸ Att målet med 42 divisioner troligen inte kommer att uppnås på många år är delvis länkat till den indiska försvarsindustrins oförmåga att ta fram ett fullgott inhemskt stridsflyg i tid (dvs. Tejas) samt till förseningar vad gäller anskaffning av nya utländska luftburna plattformar.

³⁸⁴ Intervjuer i New Delhi, januari 2019.

³⁸⁵ The International Institute for Strategic Studies, *The Military Balance*, Vol. 266, 2019, s. 266-280.

³⁸⁶ Gupta, 2018, s. 98.

³⁸⁷ Ibid, 99.

³⁸⁸ The Indian Express, "Explained: Why India does not have enough fighter jets, what it can do about it", 2019-01-24, <https://indianexpress.com/article/explained/explained-why-india-does-not-have-enough-fighter-jets-and-what-it-can-do-about-it-5553948> [Hämtad 2019-05-02].

Indiska flygvapnet avser dock att introducera franska Rafale och indiska Tejas under de närmaste åren.³⁸⁹ Indien har skrivit under ett kontrakt om 36 Rafale, men planerar att upphandla minst 114 utländska stridsflyg i närtid.³⁹⁰ Indien kan dock komma att behöva köpa betydligt fler stridsflyg framöver om flygvapnets uppgifter ska kunna lösas.³⁹¹

4.4.3 Marinen

Indien har goda geografiska förutsättningar för att vara en sjömacht. Subkontinenten sträcker sig ut i Indiska Oceanen vid centrala maritima handelsleder mellan å ena sidan Östasien och å andra sidan Afrika, Mellanöstern och Europa. Indien har också en 750 mil lång kuststräcka och strategiskt belägna ögrupper, såsom Andamanerna i närheten av Malackasundet. Historiskt har också Indien spelat en framträdande roll i Indiska oceanen. När Storbritannien styrde Indien dominerade den brittiska kolonialmaktens flotta Indiska oceanen samtidigt som intressesfären sträckte sig från Aden i väst till Singapore i öst.³⁹²

Under de år som följde direkt på självständigheten fanns ett intresse av att Indien skulle fortsätta vara en framträdande sjömacht i Indiska oceanen.³⁹³ Konflikterna med Kina och Pakistan, kombinerade med ekonomiska svårigheter, gjorde dock att Indien prioriterade armén och flygvapnet. Flottan har spelat en relativt undanskymd roll i krigen med grannländerna.

Under 1980- och 1990-talen började Indien lägga något större vikt vid flottan, som idag består av ca 140 fartyg och ubåtar samt ca 220 marina flygplan och helikoptrar.³⁹⁴ Marinen förfogar bland annat över ett uppdaterat och nyligen introducerat ryskt hangarfartyg (Vikramaditya), 28 större ytstridsfartyg, 15 konventionella ubåtar och en atomdriven attackubåt (SSN) som hyrs från Ryssland (INS Chakra II, i Ryssland K-152 Nerpa). Indien har också utvecklat en klass strategiska robotubåtar (SSBN) kallad Arihantklassen. Det första fartyget i klassen blev operativt 2016 och ska följas av ytterligare tre, vart och ett något större än sin föregångare.³⁹⁵ Sjöbaserade vapenbärare diskuteras vidare under 4.6.3.

³⁸⁹ Intervjuer i New Delhi, januari-februari 2019.

³⁹⁰ Ibid.

³⁹¹ Ibid.

³⁹² Mohan, C. Raja, *Samudra Manthan: Sino-Indian Rivalry in the Indo-Pacific*, Washington: Carnegie, 2012.

³⁹³ Ibid.

³⁹⁴ Gupta, 2018, s. 101.

³⁹⁵ The International Institute for Strategic Studies, *The Military Balance*, Vol. 266, 2019, s. 268.

Indien har ambitionen att göra flottan modern och oceangående, med förmåga till maktprojicering och herravälde (*sea control*) i *Indo-Pacific*. Som en del av denna strävan har den indiska försvarsmakten upprättat en doktrin och en maritim säkerhetsstrategi, vilka båda är mycket ambitiösa.³⁹⁶ Marinens plan för teknisk förmåga beskriver en lång rad uppgifter, såsom förstärkt expeditionär förmåga, kapacitet för ubåtsjakt och luftburen övervakning, liksom utveckling av infrastruktur för maritima operationer.³⁹⁷ Som en del av ambitionen att bli en modern oceangående flotta vill marinen förfoga över tre hangarfartygsgrupper. Ett inhemskt hangarfartyg (Vikrant) håller på att byggas och beräknas vara klart 2020, medan marinen planerar för ytterligare ett (Vishal) på sikt.³⁹⁸ Marinen har som mål att förfoga över 212 fartyg och 458 luftburna farkoster, dvs. betydligt fler än vad den har idag.³⁹⁹

Indien tycks också vilja ha förmåga till att förhindra antagonister från att nyttja viktiga sjöförbindelser (*sea denial*) i Indiska oceanen och att stärka den marina dimensionen i den nukleära triaden.⁴⁰⁰ Ubåtsflottan, som till stora delar består av konventionella ryska plattformar av Kilo-klassen, är på väg att åldras.⁴⁰¹ Indien har köpt sex franska diesel-elektriska attackubåtar (Scorpene-klassen) som håller på att lanseras, och planerar därutöver att anskaffa ytterligare sex konventionella ubåtar.⁴⁰² Flottan har också för avsikt att anskaffa flera atomdrivna attackubåtar och fler

³⁹⁶ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, "Indian Maritime Doctrine 2015", <https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/files/Indian-Maritime-Doctrine-2009-Updated-12Feb16.pdf> [hämtad 2019-05-02]; Integrated Headquarters, Ministry of Defence (Navy), "Ensuring Secure Sea: Indian Maritime Security Strategy", 2015, https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/files/Indian_Maritime_Security_Strategy_Document_25Jan16.pdf [hämtad 2019-05-02].

³⁹⁷ Gupta, 2018, s. 100.

³⁹⁸ Business Standard, "Indian Navy keen to have third aircraft carrier", 2018-12-03. https://www.business-standard.com/article/news-ani/indian-navy-keen-to-have-third-aircraft-carrier-118120300898_1.html [hämtad 2019-05-22]; Institute for Defence

Studies and Analyses,

"Piyush Jain asked: What is the current status of INS Vikrant and INS Vishal?", 2018-05-29.

<https://idsa.in/idsanews/what-is-the-current-status-of-ins-vikrant-and-ins-vishal> [hämtad 2019-05-02].

³⁹⁹ Gupta, 2018, s. 100.

⁴⁰⁰ Intervjuer i New Delhi, januari 2019.

⁴⁰¹ Gupta, 2018, s. 100.

⁴⁰² Franz-Stefan Gady, "India's Ministry of Defense Clears Procurement of Six New Attack Submarines", *The Diplomat*, 2019-02-06, <https://thediplomat.com/2019/02/indias-ministry-of-defense-clears-procurement-of-six-new-attack-submarines>,

The National Interest, <https://nationalinterest.org/blog/buzz/india-building-deadly-force-nuclear-missile-submarines-42532> [hämtad 2019-05-02].

strategiska robotubåtar.⁴⁰³ Långa förseningar har dock karaktäriserat Indiens inhemska utveckling av undervattensförmågor.⁴⁰⁴

Ambitionerna för flottan är således höga. Men om den indiska marinen ska kunna uppnå sin målbild inom rimlig tid krävs att försvarsindustrin effektiviseras, att regeringen prioriterar utveckling av sjömakt och att finansiella hinder undanröjs.

4.5 Kärnvapendoktrin och kärnvapenarsenal

År 1998 genomförde Indien provsprängningar och deklarerade sig därefter som en kärnvapenmakt. Sedan dess har Indien expanderat sin kärnvapenarsenal och byggt ut sin leveransförmåga. 2018 förfogade Indien över ca 130-140 stridsspetsar, enligt SIPRI.⁴⁰⁵ Under de senaste decennierna har Indien även utvecklat förmågan att leverera kärnvapnen med hjälp av bombflygplan, landbaserade ballistiska missiler, ubåtar och fartyg. Avsnittet nedan diskuterar Indiens doktrin, arsenal, fissila material och kärnladdningar. I avsnittet därefter behandlas Indiens olika kärnvapenbärare.

4.5.1 Kärnvapendoktrin

I januari 2003 publicerade Indien sin kärnvapendoktrin. Enligt den avser Indien att upprätthålla ”en trovärdig minimal avskräckningsförmåga” (”a credible minimum deterrent”), att hålla fast vid principen ”no first use” samt att svara på en kärnvapenattack med ett massivt angrepp.⁴⁰⁶ Indien lovar också att frivilligt avstå från ytterligare kärnvapentester, trots att landet inte skrivit under det fullständiga provstoppsavtalet (CTBT).⁴⁰⁷

⁴⁰³ Roblin, Sebastien, “India is Building a Deadly Force of Nuclear-Missile Submarines”. *The National Interest*, 2019-01-29, <https://nationalinterest.org/blog/buzz/india-building-deadly-force-nuclear-missile-submarines-42532> [hämtad 2019-05-02].

⁴⁰⁴ Gupta, 2018, s. 100-101.

⁴⁰⁵ Sipri, “6. World nuclear forces”, <https://www.sipri.org/yearbook/2018/06> [hämtad 2019-05-02]

⁴⁰⁶ MEA, “The Cabinet Committee on Security Reviews operationalization of India’s Nuclear Doctrine, 2003-01-04, https://mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/20131/The_Cabinet_Committee_on_Security_Reviews_operationalization_of_Indias_Nuclear_Doctrine+Report+of+National+Security+Advisory+Board+on+Indian+Nuclear+Doctrine [hämtad 2019-05-02].

⁴⁰⁷ Ibid.

Kärnvapendoktrinen kräver en nukleär triad, inklusive ubåtsbaserad andraslagsförmåga.⁴⁰⁸

Indiens kärnvapendoktrin har dock kritiserats som otillräcklig för att möta samtida och framtida säkerhetsutmaningar. I BJP:s valmanifest från 2014 utlovade partiet att ”revidera och uppdatera” den befintliga kärnvapendoktrinen och ”göra den relevant för samtida utmaningar”.⁴⁰⁹ Under de år BJP har varit vid makten (2014-2019) har dock Indien inte gett ut någon ny doktrin. Däremot har det förts en öppen diskussion om huruvida doktrinen är relevant eller ej. Kritiker av den officiella ståndpunkten menar att kärnvapendoktrinen behöver ändras eftersom Pakistan har en policy om förstaslagsförmåga och hotar med att använda taktiska kärnvapen, samtidigt som Kinas militära övertag ökar, både i fråga om strategiska och konventionella förmågor. Röster i Indien argumenterar för att New Delhi bör anamma en ”pakistansk” kärnvapendoktrin i syfte att justera den militära asymmetrin gentemot Kina samt avskräcka Pakistan från att understödja väpnade grupper i Indien. Inflytelserika röster inom den indiska strategiska eliten argumenterar dock för att kärnvapendoktrinen bör behållas med argumenten att avskräckningsförmågan är tillräcklig och att en förändrad doktrin riskerar skada Indien såväl diplomatiskt som ekonomiskt.⁴¹⁰

4.5.2 Kärnvapenarsenal

Indien befinner sig i ett strategiskt landskap som präglas av både Kinas växande strategiska arsenal, inklusive ett begynnande robotförsvar, och Pakistans ökande nukleära förmåga regionalt. Givet denna bakgrund är det troligt att Indien satsar på flertalet olika förmågor inför framtiden. Detta innefattar utveckling av markbaserade ballistiska robotar på rörliga plattformar, strategiska ubåtar med ballistiska robotar (SSBN), multipla stridsspetsar i form av MRV (*Multiple Reentry Vehicle*) eller MIRV (*Multiple Independently targetable Reentry Vehicle*) och ett eventuellt robotförsvar. Rörliga markbaserade plattformar minskar sårbarheten hos arsenalen jämfört med silobaserade robotar, och strategiska ubåtar ökar avskräckningen eftersom de i likhet med andra rörliga plattformar är svåra att övervaka. Dessa två ben ökar chansen att överleva ett nukleärt första slag och möjliggör således en andraslagsförmåga. MRV eller MIRV ökar i sin tur sannolikheten för att kunna penetrera motståndarens robotförsvar.

⁴⁰⁸ Menon, Shivshankar, *Choices: Inside The Making of India's Foreign Policy*. Washington: Brookings, 2016, s. 108.

⁴⁰⁹ Miglani, Sanjeev och John Chalmers, “India’s BJP puts ‘no first use’ nuclear policy in doubt”, *Reuters*, 2014-04-07, <https://www.reuters.com/article/us-india-election-bjp/indias-bjp-puts-no-first-use-nuclear-policy-in-doubt-idUSBREA3606520140407> [hämtad 2019-05-02].

⁴¹⁰ Intervjuer i New Delhi, januari 2019; Menon. 2016, s. 105-123.

Till detta skulle ett eget robotförsvar minska risken för ett första slag givet att både Kina och Pakistan nyttjar eller utvecklar multipla stridsspetsar. Sammantaget är Indiens utveckling av olika förmågor således en följd av det strategiska landskapets utveckling i Asien.

Indiens nuvarande robotar, samt de under utveckling, tyder inte på att Indien nyttjar MRV eller MIRV i nuläget. Robotarna Agni-4, Agni-5 och K-4 skulle dock troligtvis kunna bära tre stridsspetsar vardera om Indien väljer att fullfölja en utveckling av MRV eller MIRV. Möjliga kärnladdningar i stridsspetsarna skulle då kunna vara rena fissionsladdningar, men Indiens provsprängningar kan i princip även ha gett ett tillräckligt underlag för utveckling av termonukleära laddningar.

4.5.3 Fissilt material och kärnladdningar

Indiens inhemska kärnbränslecykel kan delas upp i två delar: en civil som enbart innefattar kraftproduktion och som står under Internationella atomenergiorganet IAEA:s kärnämneskontroll samt en militär del utanför IAEA:s kontroll som utöver viss kraftproduktion innefattar kärnvapenprogrammet och det strategiska ubåtsprogrammet. Landets tillgångar på uran är högst begränsade och Indien kan således inte bli självförsörjande på uranbränsle för kraftproduktion. Tillgångarna på torium är dock mycket goda och Indien satsar därför på kärnkraft baserad på en toriumbränslecykel.

Tillgången på fissilt material i den militära delen av Indiens kärnbränslecykel uppskattas vara kring 580 kg plutonium av vapenkvalitet och kring fyra ton höganrikat uran med ca 30 procent uran-235.⁴¹¹ Om man antar att Indien planerar att sjösätta fyra strategiska ubåtar motsvarande Arihant-klassen, där varje reaktor uppskattas innehålla 65 kg uran-235,⁴¹² återstår i princip kring tre ton höganrikat uran till övriga behov. Utöver ovanstående tillgångar kommer Indiens kapacitet för både plutoniumproduktion och anrikning av uran sannolikt att öka då nya anläggningar är under utveckling.⁴¹³

⁴¹¹ International Panel on Fissile Materials, "Countries: India", 2018-02-12, <http://fissilematerials.org/countries/india.html> [hämtad 2018-04-04].

⁴¹² International Panel on Fissile Material, "Global Fissile Material Report 2015: Nuclear Weapon and Fissile Material Stockpiles and Production, Eighth annual report of the International Panel on Fissile Material", 2015, s. 16.

⁴¹³ Albright, D. och S. Kelleher-Vergantini, "India's New Uranium Enrichment Plant in Karnataka", *Institute for Science and International Security*, 2014; International Panel on Fissile Material. Global Fissile Material Report 2015, "Nuclear Weapon and Fissile Material Stockpiles and Production, Eighth annual report of the International Panel on Fissile Material", 2015, s. 27.

Indiens nuvarande kärnvapenarsenal är sannolikt plutoniumbaserad. En modern termonukleär laddning innehåller vanligen både plutonium och uran av vapenkvalitet.⁴¹⁴ Indien har i nuläget en klart begränsad förmåga till anrikning av uran (15-30 tSWU/år).⁴¹⁵ Men för närvarande är anrikning inte någon omedelbar flaskhals för eventuell produktion av vapenuran till termonukleära laddningar. Indiens sammanlagda tillgång på plutonium av vapenkvalitet och höganrikat uran bedöms vidare inte utgöra någon särskild begränsning för en arsenal bestående av både rena fissionsladdningar och termonukleära laddningar. Givet uppskattningar av Indiens framtida ubåtsförmåga, eventuella MIRV-förmåga och möjliga utveckling av ett missilförsvar, utgör således tillgången på fissilt material ingen avgörande begränsning för Indiens kärnvapenarsenal så länge det totala antalet laddningar inte överstiger 150-200.

4.6 Kärnvapenbärare och missilförsvar

Indien utvecklar en så kallad kärnvapentriad, dvs. förmågan att skjuta eller fälla kärnvapen mot en fiende från marken, luften och havet.⁴¹⁶ Det kräver utveckling av såväl vapen som vapenbärare, vilket huvudsakligen sker inom landet och med egna resurser.

Utvecklingen går mot vapen med allt längre räckvidder, förbättrad precision och nedkortade reaktionstider (från order om insats till avfyrat vapen). Den strukturförändring av kärnvapenstyrkorna som fortgår parallellt med vapenutveckling kan enligt vissa bedömare tyda på ett skifte i indisk kärnvapendoktrin, bort från dagens tal om ”credible minimum deterrent” och ”no first use”.⁴¹⁷

4.6.1 Flygburna vapenbärare

Basen och den äldsta komponenten i den indiska kärnvapenförmågan utgörs av flygfällda bomber. Flygplansflottan är till åren kommen och består huvudsakligen av Mirage- och Jaguarplan av franskt respektive franskt-brittiskt ursprung, vilka dock genom olika uppgraderingsprogram anses kunna göra tjänst in på 2030-talet. År 2016 beställde Indien 36

⁴¹⁴ Ibid, s. 43.

⁴¹⁵ Ibid, s. 48.

⁴¹⁶ Narang, Vipin, “India’s nuclear strategy twenty years later: From reluctance to maturation”, *India Review*, 17 (1), 2018, s. 159–179.

⁴¹⁷ Joshi, Yogesh, Frank O’Donnell och Harsh V. Pant, *India’s evolving nuclear force and its implications for U.S. strategy in the Asia-Pacific*, 2016: Carlisle, Pennsylvania: Strategic Studies Institute, U.S. Army War College Press; Clary, Christopher, och Vipin Narang, “India’s counterforce temptations. Strategic dilemmas, doctrine, and capabilities”, *International Security*, 43 (3), 2019, s. 7–52.

moderna flygplan av typen Rafale från Frankrike, vilka har en kärnvapenroll i det franska försvaret.⁴¹⁸

4.6.2 Markbaserade vapenbärare

Indien har utvecklat ett flertal ballistiska robotar av varierande räckvidd med det uttalade syftet att kunna kärnladdas. Bland missiler operativa på förband märks Prithvi-II (350 km räckvidd), Agni-1 (700 km), Agni-2 (2 000 km) och Agni-3 (3 500 km). Dessa räckvidder täcker hela Pakistan från indiskt territorium, och från Indiens nordöstra hörn når man större delen av Kina inklusive Shanghai och Peking. Missiltyperna ovan kan förses med en stridsspets vardera. Indiska försvarsmaktens *Strategic Forces Command* (SFC) övar regelbundet med dessa förband.⁴¹⁹

Utveckling pågår av fler missiler i Agni-serien. Agni-4 (4 000 km räckvidd) och Agni-5 (5 000 km) har provskjutits ett flertal gånger, och båda står enligt officiella regeringskällor i begrepp att införlivas med de väpnade styrkorna.⁴²⁰ Med 5 000 km räckvidd nås hela Kina. Trots återkommande spekulationer om att Agni-5 skulle ha fler än en stridsspets, t o m individuellt styrbara sådana (MIRV), finns inget i officiella källor som tyder på att den förmågan utvecklas för Agni-5.⁴²¹

Vidare förekommer sedan flera år uppgifter om att en Agni-6 utvecklas med ännu längre räckvidd och med MIRV-förmåga. Den har dock såvitt känt ännu inte provskjutits och även i övrigt är det glest med officiella uttalanden om denna robot.⁴²² Indien utvecklar också två typer av kryssningsrobotar. Dels gäller det den supersoniska Brahmos, som utvecklats tillsammans med Ryssland, som är operativ sedan flera år och som nu vidareutvecklas mot större räckvidd.⁴²³ Dels gäller det den egenutvecklade Nirbhay, som provskjutits flera gånger men ännu inte är förbandssatt.⁴²⁴ Ingen av dessa anses dock kunna laddas med kärnstridsspets.

⁴¹⁸ Kristensen, Hans M. och Matt Korda, "Indian nuclear forces, 2018", *Bulletin of the Atomic Scientists*, 74 (6), 2018, s. 361–366.

⁴¹⁹ Ibid.

⁴²⁰ Gupta, Shishi, "Agni-V set to be inducted by December after one more test", 2018-08-14, *Hindustan Times*.

⁴²¹ Kristensen och Korda, 2018.

⁴²² Ibid.

⁴²³ Defense Intelligence Ballistic Missile Analysis Committee, "Ballistic and cruise missile threat 2017", NASIC-1031-0985-17, National Air and Space Intelligence Center.

⁴²⁴ Defence Research & Development Organisation, "DRDO Newsletter", Vol. 37 No. 12, 2017.

4.6.3 Sjöbaserade vapenbärare

Den indiska flottan förfogar över en strategisk atomdriven ubåt, den inhemskt utvecklade INS Arihant, som sjösattes 2009. Obekräftade medieuppgifter har gjort gällande att den deltog i den skarpa indiska beredskapshöjningen riktad mot Pakistan i februari 2019.⁴²⁵ Arihant är försedd med fyra robottuber som kan laddas med antingen fyra missiler av typ K-4 (räckvidd 3 500 km) eller tolv av typ K-15 (700 km). Av dessa är endast K-15 operativ medan K-4 har provskjutits, också från undervattensläge, men inte förbandssatts.⁴²⁶ Den relativt korta räckvidden hos K-15 räcker inte för att nå t ex Islamabad från havet och inte heller kinesiskt territorium från skjutlägen väster om Singapore. Det har därför antagits att K-15 i första hand är utvecklad som ett steg på vägen mot mer kraftfulla ubåtsburna vapen.⁴²⁷ Fler ubåtar i Arihant-serien är också planerade.

Sannolikt i väntan på den ubåtsbaserade komponenten i sin avskräckningsförmåga har Indien också utvecklat den internationellt sett ovanliga lösningen med ytfartygsbaserade ballistiska missiler. Det rör sig om roboten Dhanush, en sjövariant av Prithvi-II, med liknande egenskaper och prestanda. Endast två patrullfartyg är bestyckade med Dhanush, och bedömare tror att den kommer att avvecklas när två eller fler strategiska ubåtar blivit operativa.⁴²⁸

4.6.4 Missilförsvar

Indien eftersträvar ett egenutvecklat missilförsvar, där en robot avsedd att möta inkommande ballistiska robotar på 15–25 km höjd provskjutits flera gånger.⁴²⁹ Indien har också träffat avtal med Ryssland om anskaffning av det ryska luftvärnssystemet S-400, vilket även uppges ha missilförsvarsförmåga.⁴³⁰

⁴²⁵ Marlow, Iain, "India deployed nuclear subs, carrier group amid Pakistan tension", 2019-03-18, Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-03-18/india-deployed-nuclear-subs-carrier-group-amid-pakistan-tension> [Hämtad 2019-06-23].

⁴²⁶ Defense Intelligence Ballistic Missile Analysis Committee, "Ballistic and cruise missile threat 2017", NASIC-1031-0985-17, National Air and Space Intelligence Center.

⁴²⁷ Kristensen och Korda, 2018.

⁴²⁸ Ibid.

⁴²⁹ Defence Research & Development Organisation, "DRDO Newsletter", Vol. 37 No. 4, 2017

⁴³⁰ Pandey, Vikas, "S-400: India missile defence purchase in US-Russia crosshairs", *BBC News*, 5 oktober 2018.

4.7 Rymdprogrammet

Indiens rymdprogram ⁴³¹ är en central del i den pågående försvarsmoderniseringen och i ambitionen att bli en ledande militär makt. En bekräftelse på detta var att Indien i mars 2019 utförde ett antisatellittest – ”mission shakti (makt)” – genom att skjuta sönder en av sina egna satelliter på väg i en bana runt jorden. Modi beskrev testet i nationalistiska ordalag som ett tecken på att Indien ”stands tall as a space power” och är en av fyra stater med antisatellitvapen (de övriga är USA, Ryssland och Kina).

Indiens rymdprogram startade med ett civilt fokus i syfte att utveckla det indiska samhället. Efterhand såg Indien allt fler säkerhets- och försvarstillsämplingar i de civila jordobservations- och satellitkommunikationsprogrammen. Det är idag tydligt att Indien nyttjar civila resurser inom rymdområdet för militär nytta. Indien nyttjar således civilt utvecklad rymdteknik och kunskap inom civila organisationer för militära ändamål. Utöver dubbelanvändning har det under senare år tillkommit en ren militär sida av Indiens rymdprogram, med dedikerade militära satelliter.

Indiens rymdprogram började på 1970-talet och var då tydligt inriktat mot socioekonomisk tillväxt, att förbättra kommunikationen i landets mer svåråtkomliga delar och att nyttja jordobservationssatelliter för jordbruksutveckling. Den första indiska satelliten, en forskningssatellit med namnet Aryabhata, sköts upp 1975 med hjälp av Sovjetunionen. Under de 25 år som följde sköts 26 indiska satelliter upp i rymden. Bara under de senaste tre åren har Indien skjutit upp 29 satelliter – ett tecken på att utvecklingen går snabbt framåt och att rymden utgör en allt viktigare resurs för landet.

Målen med rymdprogrammet är mycket ambitiösa. Indien siktar bland annat på att utveckla ett oberoende, nationellt bemannat rymdprogram, vidareutveckla sitt bäraketprogram, skicka interplanetära vetenskapliga sonder till olika delar av solsystemet samt utöka antalet militärt dedicerade satelliter. Indien är också ett av få länder med ett nationellt satellitbaserat navigeringssystem, *Indian Regional Navigation Satellite System* (IRNSS) som baseras på satelliter i geosynkron och geostationär bana.

Indiens rymdprogram har en tydlig militär dimension som speglar landets säkerhetspolitiska relationer, framför allt till Kina och Pakistan. Kopplingar finns också till Indiens kärnvapen- och missilprogram. År 2010 införde Indien en *Integrated Space Cell* (ISC) under försvarsdepartementet. Enhetens roll är att övervaka säkerheten för och användningen av Indiens satelliter samt integrera civila rymdteknologier

⁴³¹ Detta avsnitt är baserat på Lindström, Sandra, ”Indiens rymdprogram - fokus på försvar och säkerhet”, FOI Memo 6756, juni 2019. .

och -tillgångar med militära uppdrag. ISC drivs i samarbete mellan försvarsmakten (armén, marinen och flygvapnet), rymddepartementet (som ligger direkt under premiärministern) och den civila rymdforskningsorganisationen, *Indian Space Research Organisation* (ISRO).

Indiens flygvapen har dessutom tagit fram en doktrin (*Defence Space Vision 2020*) som uttrycker en önskan om ökade *dual use*-förmågor i rymden, i synnerhet avseende övervaknings- och kommunikations-satelliter. Försvarets prioriteringar för rymdrelaterade förmågor specificeras i förmågeinriktningsdokumentet *Technology Perspective and Capability Roadmap* (TPCR) från 2018.

Indien har idag sju satelliter dedicerade till försvaret, om man inte räknar med satellitnavigeringssystemet (som består av ytterligare åtta satelliter). De militära satelliterna består av fem övervakningssatelliter och två kommunikationssatelliter. De militära övervakningssatelliterna består i sin tur av två system med optisk avbildning, två radarsatelliter samt en nyligen uppskjuten signalspaningssatellit. Det finns planer på att skjuta upp ytterligare två militära kommunikationssatelliter under 2019. Det indiska satellitnavigeringssystemet IRNSS ger regional täckning över hela Indien och upp till 1 500 km utanför landets gränser. Systemet uppges vara civilt, men används sannolikt även av den indiska försvarsmakten.

Det indiska bäraketprogrammet var till en början civilt med syfte att stödja de statliga jordobservations- och kommunikationsprogrammen. Drivkraften bakom bäraketprogrammet var dock främst att uppnå strategisk autonomi, som i detta sammanhang innebär förmåga att skjuta upp satelliter och missiler oberoende av andra stater. Det dröjde dock inte länge innan bäraketprogrammet nyttjades för det indiska missilprogrammet, mer specifikt den ballistiska missilen Agni som idag används som kärnvapenbärare. Detta var ett tidigt tydligt tecken på att Indien integrerar civila rymdresurser med militär nytta. Antisatellittestet som genomfördes 2019 var även det ett resultat av civil-militärt samarbete, mellan rymdorganisationen ISRO och försvarsforskningsorganisationen DRDO.

Att Indien utvecklar antisatellitförmågor kan ses som en reaktion på Kinas rymdprogram. Indien vill uppnå största möjliga effekt med minsta möjliga insats i en framtida konflikt. Kina har blivit sårbart genom sitt ökade beroende av rymdrelaterade tillgångar. Indiens försvarsmakt är hittills inte lika beroende av rymden.

Utöver den nyligen uppvisade antisatellitförmågan beskriver officiella dokument bland annat ett taktiskt lasersystem/-vapen som kan användas mot satelliter från både mark och flygande plattformar. Ett telekrigssystem ska också kunna detektera, övervaka, lokalisera och störa ut fiendliga satellitkommunikationsmottagare samt störa ut och vilseleda

satellitnavigeringsmottagare. Indien har för avsikt att införa dessa antisatellitförmågor under den kommande tioårsperioden.

Indien har vidare etablerat sig som en kommersiell uppskjutningsaktör med kostnadseffektiva och tillförlitliga bärraketer. Under 2019 ska en ny bärraket för små satelliter lanseras; den förväntas ha en integrationstid på 72 timmar, vilket ger Indien en så kallad *launch on demand*-förmåga. Den nya bärraketen blir sannolikt även en tillgång för Indiens försvar.

Indiens rymdbudget återspeglar Indiens ökande ambitioner. ISRO:s budget ökade från ca 7 miljarder SEK 2014/2015 till 14 miljarder SEK, dvs. en fördubbling på fyra år. I förhållande till övriga världen ligger Indiens investeringar i rymdverksamhet på sjätte plats, efter USA, Kina, Japan, Frankrike och Ryssland.

Framgångarna för rymdprogrammet bidrar till den nationella stoltheten. Indien hoppas kunna vara med och leda den globala utvecklingen inom rymdområdet. Omvärlden kan förvänta sig att Indien fortsätter att genomföra fler uppskjutningar och att antalet indiska satelliter – såväl civila som militära – kommer att öka.

I takt med att Indiens roll som rymdmakt tilltar blir det allt viktigare för New Delhi att kunna påverka regelverk för rymden till sin fördel. Det nyligen genomförda antisatellittestet är direkt kopplat till denna ambition, men det är också en reaktion på Kinas snabba utveckling inom rymdområdet.

4.8 Cyberförmåga och artificiell intelligens

Indien har ett uttalat mål att bli ”en global ledare” både i cyberrymden och inom artificiell intelligens.⁴³² Den gemensamma operativa försvarsdoktrinen från 2017 understryker att cyberrymden har blivit allt viktigare i dagens globaliserade ekonomi och att nationens kritiska informationsinfrastruktur måste skyddas till varje pris.⁴³³

⁴³² Government of India, Draft Defence Production Policy 2018 – Invite for Comments, 2018, <https://ddpmod.gov.in/sites/default/files/Draft%20Defence%20Production%20Policy%202018%20-%20for%20website.pdf> [hämtad 2019-02-21].

⁴³³ Headquarters Integrated Defence Staff, Ministry of Defence, *Joint Training Doctrine*, New Delhi, India: Naval Printing Press, 2017, https://www.ids.nic.in/IDSAdmin/upload_images/doctrine/JTD-14-NOV-FINAL.pdf [hämtad 2019-02-21].

Den höga ambitionen till trots förefaller arbetet inom cyberområdet kännetecknas av brister i samordningen mellan ett flertal inblandade aktörer, såsom olika delar av underrättelsetjänsterna, de väpnande styrkorna och myndigheter.⁴³⁴ Olika statliga departement, myndigheter och organisationer hanterar till synes liknande aspekter av cybersäkerhet.⁴³⁵ En nationell cybersäkerhetspolicy antogs 2013 och syftar bland annat till att öka samordningen inom den indiska byråkratin, men koordinerings- och integrationsbehovet kvarstår.⁴³⁶ Arbetet med cybersäkerhet förefaller främst ske genom premiärministerns kansli (PMO), inrikesministeriet (MHA), ministeriet för elektronik och informationsteknologi (MEITY), försvarsministeriet (MoD) samt inom försvarsmakten.

Den nationella säkerhetsrådgivaren (*National Security Advisor*, NSA) i premiärministerns kansli har ansvar för den nationella tekniska forskningsorganisationen (*National Technical Research Organisation*, NTRO), som hanterar en stor del av Indiens cyberfunktioner.⁴³⁷ Under PMO finns även det nationella centret för skydd av kritisk informationsinfrastruktur, *National Critical Information Infrastructure Protection Centre* (NCIIPC), som har ett övergripande ansvar för skydd av kritiska informationssystem.⁴³⁸

Under inrikesministeriet finns *National Cyber Coordination Centre* (NCCC), en operativ digital övervakningsaktör som bekämpar cyberkriminalitet och cyberterrorism⁴³⁹, samt den interna underrättelsetjänsten (*Intelligence Bureau*, IB), som också uppges hantera cyberfrågor. *National*

⁴³⁴ Chhabra, CPT S., "India's National Cyber Security Policy (NCSP) and Organisation – A Critical Assessment", *Naval War College Journal*, 2014, https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/themes/indiannavy/images/pdf/resources/article_6.pdf [hämtad 2019-02-21].

⁴³⁵ Das, Subhasis, et al, "Cyber Warfare: Changing Contours of Warfighting". *Centre for Land Warfare Studies* (CLAWS), New Delhi: Bloomsbury Publishing India Pvt. Ltd, http://www.claws.in/images/events/pdf/909097382_DasCyberWarfare.pdf [hämtad 2019-02-21]

⁴³⁶ Ministry of Communication and Information Technology & Department of Electronics and Information Technology, *National Cyber Security Policy*, 2013.

⁴³⁷ Egloff, F. "New players join race for offensive cyber abilities", *Oxford Analytica*, http://www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-security-studies/pdfs/Egloff_2018_Oxford-Analytica-New-players-join-race-for-offensive-cyber-abilities-.pdf [Hämtad 2019-02-21].

⁴³⁸ National Critical Information Infrastructure Protection Centre, odaterad, <http://nciipc.gov.in>.

⁴³⁹ The Times of India, "Govt sets up cyber coordination centre to address cyber security threats", <https://timesofindia.indiatimes.com/business/india-business/govt-sets-up-cyber-coordination-centre-to-address-cyber-security-threats/articleshow/63614342.cms> [hämtad 2019-02-21].

Disaster Management Authority (NDMA) tillhör inrikesministeriet och har ansvar för skydd av kritisk informationsinfrastruktur.⁴⁴⁰

Ministeriet för elektronik och informationsteknologi (*Ministry for Electronic and Information Technology*, MEITY) har det huvudsakliga ansvaret för utformningen av Indiens cybersäkerhetspolicy.⁴⁴¹ Under MEITY finns en organisation som ansvarar för incidenter i icke-kritiska system (*Computer Emergency Response Team*, CERT-In). Även *Centre for Development of Advanced Computing* (C-DAC) tillhör ministeriet och utvecklar ett Linuxbaserat operativsystem (*Bharat Operating System Solutions*, BOSS) som bland annat används av aktörer inom försvarssektorn.⁴⁴² Under MEITY finns ytterligare små och stora organisationer som hanterar olika aspekter av den civila cybersäkerheten, till exempel genom initiativet Digital India.⁴⁴³

Under försvarsministeriet finns aktörer med fokus på försvarsrelaterade aspekter av cyber. *Defence Information Assurance och Research Agency* (DIARA) har skapats för att hantera cybersäkerhetsaspekter inom de väpnade styrkorna.⁴⁴⁴ DIARA och den militära underrättelsetjänsten (*Defence Intelligence Agency*, DIA) genomför bland annat utbildning inom cyberområdet.⁴⁴⁵ Den nationella organisationen för försvarsforskning DRDO tillhör försvarsministeriet och har både kompetens och mandat på cyberområdet. DRDO ska, förutom försvarsrelaterade uppgifter, även stödja den nationella cybersäkerhetsarkitekturen.⁴⁴⁶ DRDO utvecklar bland annat högsäkerhetsteknologier för användande inom försvarssektorn och har ansvar för flera forskningscentra och laboratorier, såsom *Centre for Artificial Intelligence and Robotics* (CAIR). För att möta kommande tekniska utmaningar har Indien dessutom skapat en arbetsgrupp för artificiell intelligens, ”AI task force”, som också tillhör försvarsministeriet. Arbetsgruppen utarbetar en inriktning för AI-området samt ger

⁴⁴⁰ Das et al, 2017.

⁴⁴¹ Ibid.

⁴⁴² Centre for Development of Advanced Computing (CDAC), C-DAC Free/Open Source Software, Odaterad, https://cdac.in/index.aspx?id=st_oss_free_open_source_software [hämtad 2019-02-21].

⁴⁴³ Digital India, <https://digitalindia.gov.in>

⁴⁴⁴ Kanwal, Gurmeet, ”Cyber Security: Avoiding a 2020 Pearl Harbour”, 2015, *CLAWS Journal*, http://www.claws.in/images/journals_doc/421666589_GurmeetKanwal.pdf [hämtad 2019-02-21].

⁴⁴⁵ Headquarters Integrated Defence Staff, Ministry of Defence, 2017.

⁴⁴⁶ Ministry of Defence. ”Annual Report 2014-2015”, 2015, <https://mod.gov.in/sites/default/files/AR1415.pdf> [hämtad 2019-02-21].

rekommendationer som stöd för Indiens målsättning att bli en betydande aktör inom AI i försvarssammanhang.⁴⁴⁷

Den indiska försvarsmakten fokuserar i allt högre grad på att bygga upp cyberförmåga. Samtliga tre försvarsgrenar förfogar över kompetens inom cyberområdet, och det är ett uttalat mål att offensiva förmågor skall utvecklas.⁴⁴⁸ Under 2018 tillkännagavs beslutet att slå samman de militära cyberförmågorna i ett konsoliderat cybercenter (*Defence Cyber Agency*, DCA); etableringen av centret fortgår under 2019.⁴⁴⁹ DCA blir en av tre nya organisationer som skapas till följd av rekommendationer år 2012.⁴⁵⁰ Den gemensamma operativa doktrinen tar upp etableringen av DCA.⁴⁵¹ Två andra organisationer ska bildas inom försvarsmakten och fokusera på rymdfrågor respektive specialoperationer, men kommer i båda fallen att tangera cyberfrågor. De tre nya organisationerna kommer inte att tillhöra någon särskild vapengren utan kommer att placeras i det gemensamma militära högkvarteret (*Integrated Defence Staff*, IDS) och bemannas av personal från de tre vapengrenarna.⁴⁵² DCA kommer att ha sitt säte i New Delhi, och är inledningsvis tänkt att bemannas med 200 personer och i olika konstellationer nyttjas av armén, flygvapnet och marinen.⁴⁵³ Den nya organisationen uppges inte enbart fokusera på att säkerställa cybersäkerhet i kritisk infrastruktur.⁴⁵⁴ DCA kommer att förfoga över både defensiva och offensiva förmågor.⁴⁵⁵ Skapandet av DCA kan ses som ett första steg mot

⁴⁴⁷ Grevatt, J., "India targets AI industrial advancement", *Janes*, 2018, <https://www.janes.com/article/80230/india-targets-ai-industrial-advancement> [hämtad 2019-02-21]; Ministry of Defence, Press Information Bureau, "AI task force hands over Final Report to RM", 2018, <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=180322> [hämtad 2019-02-21].

⁴⁴⁸ Lanba, S. "CNS Address at Cyber Security Seminar", 2017-11-17, <https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/files/speech/CNS%20Address%20at%20Cyber%20Security%20Seminar%20on%2017%20November%202017.pdf?download=1> [hämtad 2019-02-21].

⁴⁴⁹ India.com, *Defence Cyber Agency Coming up to Tackle Virtual War*, 2019, <https://www.india.com/news/india/indias-defence-cyber-agency-takes-shape-all-three-forces-to-be-part-of-staff-3526654> [hämtad 2019-02-21].

⁴⁵⁰ The Economic Times, "India is quietly preparing a cyber warfare unit to fight a new kind of enemy", 2018, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-is-quietly-preparing-a-cyber-warfare-unit-to-fight-a-new-kind-of-enemy/articleshow/61141277.cms> [hämtad 2019-02-21].

⁴⁵¹ Headquarters Integrated Defence Staff, 2017.

⁴⁵² Ministry of Defence, Press Information Bureau, "18th Raising Day of HQ IDS", 2018, <http://pib.nic.in/PressReleaseIframePage.aspx?PRID=1548094> [hämtad 2019-02-21]; The Indian Express, "India in final stages of setting up Defence Cyber Agency", 2019, <https://indianexpress.com/article/india/india-setting-up-defence-cyber-agency-5539670> [hämtad 2019-02-21].

⁴⁵³ Ibid.

⁴⁵⁴ The Economic Times, 2018.

⁴⁵⁵ Das, et al, 2017.

ett försvarsgemensamt cyberförband (*Tri Service Cyber Command*) efter amerikansk modell.⁴⁵⁶ Indiska myndigheter har presenterat planer på att etablera en sådan funktion under flera år.⁴⁵⁷

Liksom för många andra länder finns det få konkreta uppgifter att tillgå när det gäller typen av förmågor som utvecklas i Indien. Det går dock att konstatera att det finns ett uttalat mål att utveckla offensiva förmågor på cyberarenan.⁴⁵⁸ Den gemensamma operativa doktrinen i sin tur talar om förmågeutveckling inom ramen för underrättelser, övervakning, kontroll, kommunikationer samt integration av förmågorna i de olika vapengrenarna och på olika nivåer.⁴⁵⁹ Det kan även konstateras att tanken på så kallad nätcentrisk krigföring återfinns genomgående i doktrinen, vilket ställer krav på cyberförmågor i samtliga vapengrenar.⁴⁶⁰

En cyberspionagegrupp, ”Dropping Elephant”, förefaller också ha anknytning till Indien eller proindiska grupper. Gruppen som även fått namnen ”Patchwork” och ”Chinastats” har agerat sedan 2015 och angripit aktörer med anknytning till Kinas utrikespolitik. Attackerna har dock inte med säkerhet kunnat tillskrivas någon aktör.⁴⁶¹

4.9 Slutsatser och framåtblick

Indien har haft höga ambitioner för sin försvarsmakt i decennier, men har samtidigt haft mycket svårt att bygga upp militära förmågor av högsta internationella nivå. Finansiella utmaningar har länge begränsat vad som har varit möjligt att åstadkomma. Dessutom har moderniseringen av försvarsmakten hämmats av den statliga byråkratins ineffektivitet och stelbenthet liksom av en svag civil tillverkningsindustri och en eftersatt utbildningssektor. Försvarsindustrins utveckling har dessutom försvårats av sanktionerna som följde på kärnvapenprogrammet och av att Indiens nära militärstrategiska band till Sovjetunionen komplicerade relationerna till andra stater. Det är därför inte förvånande att försvarsindustrin på många områden är svag och i behov av internationella samarbeten.

Indien strävar än i dag efter att bli en ledande militär makt och har betydande förmåga inom bland annat kärnvapen-, missil- och rymd-områdena. De konventionella styrkorna är dock i stort behov av modernisering på grund av åldrande plattformar och system. Ambitionerna

⁴⁵⁶ Ibid.

⁴⁵⁷ Chhabra, 2014.

⁴⁵⁸ Das, et al, 2017.

⁴⁵⁹ Headquarters Integrated Defence Staff. 2017.

⁴⁶⁰ Ibid.

⁴⁶¹ MITRE (n.d.) Patchwork, “MITRE ATT&CK Knowledgebase”, <https://attack.mitre.org/groups/G0040> [hämtad 2019-02-21].

för flyg-, sjö- och cybersidorna är mycket höga, och modernisering pågår inom dessa områden, om än i en långsam takt.

Det finns en rad faktorer som talar för att Indiens militära förmåga kan komma att öka på sikt. Redan i dag är Indien världens sjätte största ekonomi och har världens fjärde största militära utgifter. Om Indien bibehåller en ekonomiska tillväxttakt på omkring 7-8 procent per år finns stora möjligheter till kraftigt ökade försvarsanslag. Om Indien samtidigt får bukt med de skenande personalutgifterna inom försvarsbudgeten kan sannolikt medel frigöras åt försvarsforskning och anskaffning av ny försvarsmateriel. Därutöver kan de pågående reformerna av försvarsindustrin resultera i förbättrad effektivitet och ökad tillgång till mer avancerade försvarsteknologier. Vidare kan Indiens strategi att parallellt fördjupa sina militärstrategiska band med alla ledande stater (förutom Kina) stärka New Delhis förhandlingsläge i frågor som rör import, samarbete och tekniköverföring på försvarsområdet.

Indiens framväxt som militär makt är framför allt avhängig kapaciteten att kunna lösa de inrikespolitiska utmaningarna. Om Indiens höga BNP-tillväxt och ökande försvarsbudetanslag ska kunna upprätthållas på lång sikt krävs en omfattande omvandling av det indiska samhället, som rör alltifrån jobbskapande och utbildning till infrastruktur och institutionell kapacitet. Om budgeten för försvarmodernisering ska tillta krävs förmodligen också att den inrikespolitiska frågan om löner och pensioner till anställda inom försvarssektorn hanteras effektivt. Indiens framväxt som ledande militär aktör är således nära kopplad till den inrikespolitiska och socioekonomiska utvecklingen i landet.

Sammantaget blir det allt viktigare för EU och Sverige att ha ett tydligt förhållningssätt till Indien inom försvars- och säkerhetsområdet. Indien är en demokratisk stat som vill upprätthålla en regelbaserad världsordning och som mycket väl kan komma att stärka sin roll som säkerhets- och försvarspolitisk aktör framöver. Landet är i behov av försvarsindustriella samarbeten och fördjupar sina militärstrategiska band till såväl USA som Frankrike och Japan. Samtidigt behöver Sverige och EU ta hänsyn till frågor relaterade till Indiens utveckling av kärnvapen-, missil- och rymdförmåga, utmaningar vad gäller åtskillnad mellan civil och militär verksamhet, respekten för mänskliga rättigheter samt de nära militära banden till Ryssland.

5 Slutsatser och frågor för Sverige och EU

Henrik Chetan Aspengren och Samuel Bergenwall

I april och maj 2019 röstade omkring 605 miljoner av 900 miljoner röstberättigade indier i historiens största demokratiska val. Valet är inte enbart en indisk angelägenhet, utan har betydelse för utvecklingen bortom landets gränser. Som en del av den pågående maktförskjutningen mot Asien är Indiens aktörskap på väg att stärkas.

Denna rapport tar sin utgångspunkt i Indiens ambition att bli en ledande makt internationellt. Rapporten förhåller denna ambition till det faktum att landet är världens snabbast växande större ekonomi, genomgår omfattande samhällsförändringar och moderniserar sina väpnade styrkor. Samtidigt pekar rapporten på en rad utmaningar som skulle kunna dämpa utvecklingen.

Rapporten analyserar indisk inrikes-, utrikes-, och försvarspolitik, och diskuterar vad förändringar inom dessa områden betyder för Sverige och EU. Indiens framväxt som internationell aktör bedöms starkt påverkas av den inrikespolitiska utvecklingen – hur väl landet hanterar utmaningar såsom arbetslöshet, ojämlikhet, miljöförstöring, och samhällelig polarisering. Hur Indien formulerar sin utrikes- och försvarspolitik och förmår implementera den påverkar också möjligheterna för Indien att spela en större roll på den internationella arenan. Den indiska utrikespolitiken kännetecknas av en strävan efter strategisk autonomi och en multipolär världsordning, liksom av en realpolitiskt orienterad balanseringsstrategi. Indien fördjupar parallellt sina relationer till inflytelserika stater såsom USA och Ryssland och stärker sitt engagemang multilateralt och i regioner bortom närområdet, t ex i Afrika och Mellanöstern. Inom försvarspolitikerna söker Indien aktivt motverka potentiella säkerhetsutmaningar från Kina och Pakistan, och har ambitionen att bli respekterad som en ledande militär makt med förmåga att agera långt bortom sitt närområde.

För Sverige och EU blir det allt mer betydelsefullt att förhålla sig till Indien, inte enbart som en handelspartner, utan också som en strategisk partner och allt viktigare aktör inom frågor som rör försvar och säkerhet, klimat och miljö, demokrati och mänskliga rättigheter, samt internationella normer och multilaterala institutioner.

5.1 Frågor för Sverige och EU

För att kunna stärka Sveriges intressen och utveckla relationerna med Indien på sikt är det viktigt med ett sammanhållet och framåt-blickande strategiskt tänkande. I och med att Indiens framväxt som regional och global aktör sker förhållandevis långsamt och i de allra flesta avseenden icke-konfrontatoriskt, hamnar landet ofta i skymundan av Kina i såväl svensk som europeisk diskussion om Asien. Indien som politisk aktör hamnar lätt utanför kategorin likasinnade partners, liksom kategorin potentiella hot och faller därmed utanför ett svenskt blickfång. Det betonas också ofta att Indien står inför många och stora utmaningar som begränsar den indiska statens förmåga att agera utrikespolitiskt. Samtidigt är det viktigt att notera att Indien strävar efter att bli en ledande makt globalt och att rörelseriktningen vad gäller ekonomisk utveckling, politiskt aktörskap, och militär förmåga är tydlig, långvarig och uppåtgående. Ett större indiskt aktörskap i Asien och globalt kommer på sikt att få stora konsekvenser för europeisk politik i flera avseenden, inte minst genom att Europa och Indien delar regionala grannskap, dvs. Afrika och Mellanöstern. Mot bakgrund av den debatt som har förts i Sverige om ett behov av en Kina-strategi kan det vara värt att lyfta frågan om det inte behövs ett sammanhållet tänkande om Indien på nationell nivå. För att kunna utveckla ett brett förankrat, framåt-blickande och sammanhållet förhållningssätt till Indien och för att effektivt kunna bidra till policyutvecklingen på EU-nivå är en djupare kunskap om Indien såväl i statsförvaltningen som i civilsamhället ett steg på vägen. I dagsläget hämmas dock kunskapsuppbyggnaden av att policyrelevant forskning om Indiens utrikes- och säkerhetspolitik är ytterst begränsad i Sverige.

Indien är en möjlig samarbetspartner inom en lång rad områden, och inte enbart ett mottagarland för utvecklingsbistånd eller en marknad för svenska produkter. Indien har i praktiken ofta behandlats som ett objekt, ett mottagarland för svenskt bistånd, eller som marknad för svenska produkter. Under många år behandlades Indien primärt som ett utvecklingsland, och Sida spelade en central roll för relationerna. I takt med att den indiska ekonomiska utvecklingen tog fart under 2000-talet har utvecklingsperspektivet nästan försvunnit medan främjande stått i fokus. Indien ses sällan som ett subjekt, dvs. en aktör som påverkar – och i ökad kan komma att påverka – frågor av relevans för Sverige och EU. Men Indiens betydelse för Sverige och EU går bortom det ekonomisk- och utvecklingspolitiska, och inbegriper frågor som klimat och miljö, försvar och säkerhet, normer och värderingar, liksom institutioner och regelverk.

Sverige behöver samarbeta med likasinnade stater inom multilaterala forum – inte minst genom EU – om relationerna med Indien ska kunna utvecklas mer effektivt. Sverige har delvis av historiska skäl goda

bilaterala relationer med Indien, men ses i New Delhi i dag som en av många mindre stater som vill bygga relationer med landet. Utvecklingen av de bilaterala relationerna försvåras av brister i Indiens institutionella kapacitet – inte minst inom utrikesförvaltningen – vilket gör att för Indien ”viktigare” stater prioriteras. Om relationerna med Indien ska utvecklas och breddas är samarbete med andra likasinnade stater, i synnerhet inom EU, en väg att gå. EU har nyligen lanserat en Indien-strategi, som mottagits väl i New Delhi. Det bör dock noteras att Indien tidigare förhållit sig skeptisk till EU och prioriterat bilaterala samarbeten, framförallt med de större europeiska aktörerna. Nya öppningar kan dock skönjas i EU-spåret.

Indiens strategiska betydelse för Europa ökar och måste förstås i ljuset av maktförskjutningen mot Asien, och det försämrade säkerhetspolitiska läget såväl regionalt som globalt. Maktförskjutningen mot Asien innebär i första hand att Kinas roll som en global makt stärks, men förmodligen också att Indien sakta men säkert träder in i rollen som en ledande makt. Indiens ”strategiska värde” som internationell balansspelar tilltar dessutom mot bakgrund av USA:s säkerhetsstrategi att parallellt balansera Kina och Ryssland, och då Moskva och Peking samtidigt fördjupar sina relationer. I det nya säkerhetspolitiska landskapet blir Indiens utrikespolitiska navigerande allt mer komplext men ger samtidigt möjligheter för landet att stärka handlingsfriheten genom att spela ut aktörer mot varandra. Stater såsom Ryssland, USA och Kina försöker alla få Indien på ”rätt sida” eller åtminstone förhindra att Indien hamnar på ”fel sida” i det förändrade säkerhetspolitiska landskapet. Mot bakgrund av dessa utvecklingar blir det även av betydelse för Sverige och EU att ha en tydlig hållning, inte minst i frågor som rör försvar och säkerhet.

Sverige och EU behöver förhålla sig till att USA fördjupar sina militär-strategiska och försvarsindustriella relationer till Indien samtidigt som de nära banden mellan Indien och Ryssland består. USA försöker stärka sina strategiska och ekonomiska band till Indien – inte minst mot bakgrund av det gemensamma intresset av att hantera Kina. En rad indisk-amerikansk försvarsavtal har under senare år undertecknats, som kan möjliggöra fördjupat försvarsindustriellt samarbete inklusive överföring av känsliga teknologier. Redan idag genomför USA och Indien fler bilaterala övningar med varandra än med någon annan stat. Indien verkar samtidigt inte ha för avsikt att minska det strategiska och försvarsindustriella samarbetet med Ryssland. Hur ska Sverige och EU förhålla sig till Indien givet denna utveckling?

Sverige och EU måste också vara medvetna om att Indien för lång tid framöver kommer att vara ett utvecklingsland med enorma behov. Sverige har i stort sett fasat ut sitt bilaterala bistånd till Indien, delvis på indisk begäran. Trots att den indiska utvecklingen går framåt, fattigdomen

minskar och medelklassen ökar, står Indien för ett stort antal inrikespolitiska utmaningar. År 2015 var Indien det land i världen med flest antal invånare i extrem fattigdom (över 170 miljoner).⁴⁶² Hälsovården, utbildningssystemet och infrastrukturen är eftersatt och kan komma att vara det för lång tid framöver. De senaste decennierna av ekonomisk tillväxt har inte i tillräckligt hög grad kommit de fattigare befolkningslagren till del. Välfärdsstaten i Indien är fortsatt liten och svag. Frågan är hur Sverige kan understödja Indiens egna ambitioner att bekämpa fattigdom, bidra till ekonomisk utveckling och stärka samhällsservicen?

Indien spelar en nyckelroll för att motverka global uppvärmning och miljöförstöring. Den snabba ekonomiska utvecklingen i Indien har baksidor i form av ökade utsläpp av växthusgaser och omfattande miljöförstöring. Indien är redan idag ett av de länder i världen som bidrar allra mest till den globala uppvärmningen. Utsläppen av växthusgaser kan komma att öka kraftigt framöver, om inte omfattande åtgärder sätts in för att begränsa dem. Indien kännetecknas också av miljöförstöring i stor skala. Luftkvaliteten i Indiens storstäder är generellt mycket dålig: 22 av världens 30 mest förorenade städer är belägna i Indien, vilket får stora negativa effekter på folkhälsan.⁴⁶³ På vilket sätt kan Sverige och EU bidra till att minska de växande problemen när det gäller klimat och miljö?

Indien beskrivs ofta som världens största demokrati, samtidigt som utmaningarna ökar vad gäller frågor som pluralism och mänskliga rättigheter. Indien är en av få *emerging powers* som står på demokratisk grund. Sverige, EU och Indien delar grundläggande värderingar om demokratiskt styrelseskick och mänsklig rättigheter. Samtidigt är det värt att notera att Indiens utrikespolitik är realpolitiskt orienterad; New Delhi försöker inte aktivt exportera sin politiska modell till andra länder och driver inte heller någon aktiv agenda vad gäller mänskliga rättigheter. Vidare finns en oro för ökade inskränkningar i det offentliga samtalet och att den sekulära demokratin försvagas. Frågan om hindunationalismens roll har i detta sammanhang blivit allt viktigare. För Sverige och EU är det av betydelse att både förhålla sig till att Indien är en demokratisk stat i en allt mer auktoritär värld, men också att det finns utmaningar vad gäller medborgerliga rättigheter och politiska friheter i landet.

Indiens ökade engagemang i multilaterala forum kan öppna dörren för fördjupat samarbete med Sverige och EU. Indien har historiskt sett

⁴⁶² World Bank Group, *Piecing Together The Poverty Puzzle*, 2018, <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30418/9781464813306.pdf> [hämtad 2019-05-14].

⁴⁶³ Van Mead, Nick, "22 of world's 30 most polluted cities are in India, Greenpeace says", 2019-03-05, <https://www.theguardian.com/cities/2019/mar/05/india-home-to-22-of-worlds-30-most-polluted-cities-greenpeace-says> [hämtad 2019-05-14].

uppvisat begränsat engagemang inom multilaterala organisationer. Resurs- och kapacitetsbrist kombinerat med en uppfattning om att det globala institutionella systemet varit allt för dominerat av västvärldens intressen präglade länge Indiens aktörskap. På senare år syns ett förändrat agerande från indisk sida. Landet försöker aktivt förändra bland annat WTO till att bättre ta tillvara låg- och medelinkomstländers intressen. Indien eftersträvar också att öka sin egen aktivitet i nya eller redan etablerade regionala organisationer för att upprätthålla dialoger med andra aktörer och öka inflytandet över olika agendor. EU har i sin strategi för Indien framhållit ”effektiv multilateralism” som ett område inom vilket Indien och EU kan samverka, även om det återstår att identifiera exakt hur och på vilka områden detta ska ske.

Sverige och EU behöver vara medvetna om att det indiska systemet kan vara både byråkratiskt och tidskrävande – och det är därför viktigt att försöka hitta vägar för att effektivisera samarbetet. Samverkan inom den svenska förvaltningen, myndighetssamverkan och formaliserade kunskapsutbyten kan bidra till ökad effektivitet.

Möjligheterna för en stärkt ekonomisk relation med Indien är goda. Redan idag är handeln och investeringarna omfattande mellan Indien och Europa. I takt med att den indiska ekonomin och medelklassen fortsätter att växa, kan möjligheterna för svenska företag komma att öka. Idag är emellertid den indiska medelklass som har ”västerländsk standard” relativt liten. Indien är idag bland annat i behov av tekniska lösningar, vilka svenska företag skulle kunna erbjuda. EU:s och Sverige IT- och service-sektor skulle också kunna stärkas genom fortsatt indisk arbetskraftsinvandring.

Möjligheterna till fördjupat försvarsindustriellt samarbete med Indien är goda. Svensk försvarsindustri besitter kunskaper, teknologier och plattformar som den indiska försvarsmakten efterfrågar. Exempelvis är JAS Gripen är en av de främsta kandidaterna i Indiens upphandling av 114 nya jaktflygplan. Men även inom andra sektorer och på längre sikt kan Sverige förbli en attraktiv samarbetspartner på försvarsområdet, mot bakgrund av Indiens behov av att modernisera sitt försvar och bygga upp en inhemsk försvarsindustri.

Om de militärstrategiska relationerna med Indien ska fördjupas är det viktigt att det förs en diskussion kring potentiella utmaningar, t ex åtskillnaden mellan civila och militära sektorer, kärnvapen- och missilprogrammen, och de nära relationerna till Ryssland. Mycket tyder på att det inte finns några tydliga rågångar mellan civila sektorer och kärnvapen- och missilprogrammen i landet. Indien fortsätter samtidigt att utveckla sin nukleära avskräckningsförmåga och har varken skrivit under

ickespridningsavtalet (NPT) eller provstoppsavtalet (CTBT). Antisatellit-testet 2019 väcker ytterligare frågor kring Indiens syn på internationella normer och regler. Frågan om Indiens roll för internationell rustningskontroll är i sammanhanget central. Ovan nämnda frågor, liksom Indiens nära militära samarbete med Ryssland, behöver studeras närmare och diskuteras. Det är i sammanhanget också värt att notera att Indien lägger vikt vid hur EU och europeiska stater förhåller sig till Kina och Pakistan.

Intervjuer

Observer Research Foundation, 8 januari 2019, Delhi

Ashoka University, 8 januari 2019, Delhi

Jawaharlal Nehru University, 9 januari 2019, Delhi

Observer Research Foundation, 9 januari 2019, Delhi

Centre for Policy Research, 9 januari 2019, Delhi

Ambedkar University Delhi, 10 januari 2019, Delhi

Centre for the Studies of Developing Societies, 10 januari 2019, Delhi

Observer Research Foundation, 10 januari 2019, Delhi

Amnesty International, 10 januari 2019, Delhi

Indienkännare, 10 januari 2019, Delhi

Brookings India, 10 januari 2019, Delhi

Indienkännare, 11 januari 2019, Delhi

Indienkännare, 11 januari 2019, Delhi

Jawaharlal Nehru University, 11 januari 2019, Delhi

Observer Research Foundation, 28 januari 2019, Delhi

Jawaharlal Nehru University, 28 januari 2019, Delhi

Indienkännare, 28 januari 2019, Delhi

Centre for Policy Research, 29 januari 2019, Delhi

Observer Research Foundation, 29 januari 2019, Delhi

Security Risks Asia, 29 januari 2019, Delhi

Institute for Defence Studies and Analyses, 30 januari 2019, Delhi

Observer Research Foundation, 29 januari 2019, Delhi

Institute for Defence Studies and Analyses, 30 januari 2019, Delhi

Brookings India, 1 februari 2019, Delhi

Observer Research Foundation, 1 februari 2019, Delhi

Litteraturförteckning

Abi-Habib, Maria, "China's 'Belt and Road' Plan in Pakistan Takes a Military Turn", The New York Times, 19 december 2019, <https://www.nytimes.com/2018/12/19/world/asia/pakistan-china-belt-road-military.html> [hämtad 2019-05-14].

Abi-Habib, Maria, "Pakistan's Military Has Quietly Reached Out to India for Talks", The New York Times, 4 september 2018, <https://www.nytimes.com/2018/09/04/world/asia/pakistan-india-talks.html> [hämtad 2019-05-14].

Agarwal, Manmohan, "New Development Bank: A Contribution to Development Finance", Ris Policy Brief no. 68, Research and Information System for Developing Countries, maj 2015, <http://www.ris.org.in/sites/default/files/RIS%20Policy%20Brief-68.pdf> [hämtad 2019-02-26].

Albright, D. och S. Kelleher-Vergantini, "India's New Uranium Enrichment Plant in Karnataka", Institute for Science and International Security, 2014; International Panel on Fissile Material. Global Fissile Material Report 2015, "Nuclear Weapon and Fissile Material Stockpiles and Production, Eighth annual report of the International Panel on Fissile Material", 2015.

Amnesty International, "India: Hate crimes against Muslims and rising Islamophobia must be condemned", 28 juni 2017, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/06/india-hate-crimes-against-muslims-and-rising-islamophobia-must-be-condemned/> [hämtad 2019-02-14]

Anderson, Edward och Jaffrelot, Christophe, "Hindu nationalism and the 'saffronisation of the public sphere': an interview with Christophe Jaffrelot", Contemporary South Asia, vol. 26 nr. 4, 2018, 468-482. <https://doi.org/10.1080/09584935.2018.1545009> [hämtad 2019-04-25].

Aspengren, Henrik Chetan och Nordenstam, Axel. The Partnership Shift: Analysing the EU's strategic engagement with India, UI Paper, under utgivning 2019.

Aspengren, Henrik Chetan, Indien: Stormakt på tillväxt, Världspolitikens Dagsfrågor, nr 4, 2018, Utrikespolitiska institutet.

Aspengren, Henrik Chetan. "From Emerging Market to Emerging Power: Rethinking Sweden's India Policy", UI Brief no 4, 2018.

Ayres, Alyssa, *Our Time Has Come: How India Is Making Its Place in the World*, Oxford: Oxford University Press, 2018.

Bahujan Samaj Party, "About the Bahujan Samaj Party (BSP)", <http://www.bspindia.org/about-bsp.php>, [hämtad 2019-02-13].

Barker Gale, Jesse, och Shearer, Andrew, "The Quadrilateral Security Dialogue and the Maritime Silk Road Initiative", CSIS Briefs, mars 2018, Center for Strategic and International Studies.

Bedi, Rahul, "Plans for India's second indigenous aircraft carrier continue to stall", *Jane's*, <https://www.janes.com/article/81624/plans-for-india-s-second-indigenous-aircraft-carrier-continue-to-stall> [Hämtad 2019-05-14].

Behera, Laxman K, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost", IDSA, 2018, <https://idsa.in/issuebrief/defence-budget-2018-19-controlling-manpower-cost-lkbehera-020218>.

Behera, Laxman K, "India's Defence Budget 2015-16" IDSA, 2015, https://idsa.in/system/files/issuebrief/IB_IndiasDefenceBudget201516_lkbehera020315.pdf [hämtad 2019-03-18].

Behera, Laxman K, "Interim Defence Budget 2019-20", IDSA, 2019, <https://idsa.in/issuebrief/interim-defence-budget-2019-20-lkbehera-040219>.

Behera, Laxman K. "India's defence budget 2017-18: An analysis", 2017; Behera, "Defence Budget 2018-19: The Imperative of Controlling Manpower Cost", 2018; Behera "Interim Defence Budget 2019-20", 2019.

Behera, Laxman Kumar, *Indian Defence Industry: An Agenda for Making in India*, New Delhi, Institute for Defence Studies and Analysis, Pentagon Press, 2016.

Bhatia, Vinod, "China's Infrastructure In Tibet and Pok - Implications And Options For India", Centre for Joint Warfare Studies, 2016, https://cenjows.gov.in/pdf/CHINAs_INFRASTRUCTURE_IN_TIBET_Inside_Layout.pdf [hämtad 2019-05-14].

Bhanu Mehta, Pratap, "The story of Indian democracy written in blood and betrayal", Indian Express, 6 augusti 2019, <https://indianexpress.com/article/opinion/columns/jammu-kashmir-article-370-scrapped-special-status-amit-shah-narendra-modi-bjp-5880797/> [hämtad 2019-09-02].

Bilala Abdi, ETEnergyWorld, 2018-08-12, <https://energy.economictimes.indiatimes.com/news/oil-and-gas/iraq-topples-saudi-arabia-to-become-indias-top-crude-oil-supplier/64960838> [hämtad 2019-04-07].

Bipindra, Nc, "India Moves to Reduce Its Reliance on Russia's Defense Imports" Bloomberg, 13 april 2018, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-04-13/india-moves-to-reduce-its-reliance-on-russia-s-defense-imports> [hämtad 2019-03-18].

Bitzinger, Richard A., "Comparing Defence Industry Reforms in China and India", Asian Politics & Policy, Vol 5, no 6, 2015.

Blom Hansen, Thomas, "The Saffron Wave: Democracy and Hindu Nationalism in Modern India", Princeton: Princeton University Press, 1999.

Boffey, D. "Brexit could help EU to strike free trade deal with India", The Guardian, 23 februari 2017, <https://www.theguardian.com/politics/2017/feb/23/brexit-could-help-eu-strike-free-trade-deal-india-meps> [hämtad 1 april 2019].

BrahMos Aerospace, <http://www.brahmos.com> [hämtad 2019-04-09].

Business Standard, "Special Forces of India, US complete tactical exercises of Vajra Prahar 2018", 2018-12-01, https://www.business-standard.com/article/news-ani/special-forces-of-india-us-complete-tactical-exercises-of-vajra-prahar-2018-118120100554_1.html [hämtad 2019-04-20].

Carnegie India, <https://carnegieindia.org/2018/08/21/india-s-answer-to-belt-and-road-road-map-for-south-asia-pub-77071> [hämtad 2019-05-14].

Centre for Air Power Studies, 10 juni 2013, http://capsindia.org/files/documents/ISSUE-BRIEF_72_INDIA-CHINA-STANDOFF-IN-DEPSANG-SOME-OBSERVATIONS_-10-June-2013.pdf [hämtad 2019-05-14].

Centre for Development of Advanced Computing (CDAC), C-DAC Free/Open Source Software, odatrad, https://cdac.in/index.aspx?id=st_oss_free_open_source_software [Hämtad 2019-02-21].

Chakravarty, Pinak Ranjan, "The bilateral transformation", Observer Research Foundation, 2 januari 2019, <https://www.orfonline.org/research/the-bilateral-transformation-46981> [hämtad 2019-04-04].

Chakravarty, S. "Why India's middle class is central to its development narrative", Economic Times, 5 juli 2018, <https://economictimes.indiatimes.com/blogs/et-commentary/why-indias-middle-class-is-central-to-its-development-narrative> [hämtad 2019-02-05].

Chakravorti, B., "A year after India killed cash, here's what we can learn", World Economic Forum, 6 november 2017, <https://www.weforum.org/agenda/2017/11/a-year-after-india-killed-cash-heres-what-we-can-learn> [hämtad 2019-02-11].

Chand, Manish, "Act East: India's ASEAN Journey", MEA, 10 november 2014, <https://www.mea.gov.in/in-focus-article.htm?24216/act+east+indias+asean+journey> [hämtad 2019-02-26].

Chandhoke, N., "India 2014: Return of the One-Party Dominant System", Istituto Affari Internazionali (IAI), 2014.

Chaturvedi, Sachin och Saha, Sabyasachi, "India and Global Governance, Competing Imperatives of Global Governance and National Interests within BRICS: An Indian Perspective", ORF Occasional Paper, no. 136, (2017), Observer Research Foundation. <https://www.orfonline.org/research/competing-imperatives-global-governance-national-interests-brics-indian-perspective/> [hämtad 2019-02-14].

Chhabra, CPT S., "India's National Cyber Security Policy (NCSP) and Organisation – A Critical Assessment", Naval War College Journal, 2014, <https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/themes/indiannavy/images/pdf/resources>.

Cohen, Stephen P. och Sunil Dasgupta, *Arming Without Aiming*, Washington: Brookings, 2010.

Cohen, Stephen Philip, *India: Emerging Power*, Washington, Brookings, 2001.

Congressional Research Service, "US-India Trade Relations", 2019-04-03, <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10384.pdf> [hämtad 2019-04-30].

Crossette, B. "India Changes Course", *Great Decisions* (2015), Foreign Policy Association.

Das Gupta, M., "A shrill, hardline Yogi Adityanath is just what BJP needs to promote Hindutva narrative", *The Print*, 27 november 2018, <https://theprint.in/politics/a-shrill-hardline-yogi-adityanath-is-just-what-bjp-needs-to-promote-hindutva-narrative/155005/> [hämtad 2019-02-12].

Das, Aparajita, "A fine Balance: India's Voting Record at the UNGA", ORF Issue Brief no. 192, juli 2017, Observer Research Foundation.

Das, Subhasis, et al, "Cyber Warfare: Changing Contours of Warfighting". Centre for Land Warfare Studies (CLAWS), New Delhi: Bloomsbury Publishing India Pvt. Ltd, http://www.claws.in/images/events/pdf/909097382_DasCyberWarfare.pdf [hämtad 2019-02-21].

Dasgupta, N. "More than 25 million people apply for Indian railway vacancies", *Reuters*, 29 mars 2018. <https://www.reuters.com/article/us-india-unemployment-railways/more-than-25-million-people-apply-for-indian-railway-vacancies-idUSKBN1H524C> [hämtad 2019-02-11].

Defence Research & Development Organisation DRDO), "DRDO Newsletter", Vol. 37 No. 12, 2017.

Defence Research & Development Organisation, "DRDO Newsletter", Vol. 37 No. 4, 2017.

Defense Intelligence Ballistic Missile Analysis Committee, "Ballistic and cruise missile threat 2017", NASIC-1031-0985-17, National Air and Space Intelligence Center.

Department for Promotion of Industry and Internal Trade, Quarterly Fact Sheet on Foreign Direct Investment (FDI) from April 2000 to December 2018, 12 mars 2019, https://dipp.gov.in/sites/default/files/FDI_Factsheet_12March2019.pdf [hämtad 2019-04-30].

Department of Commerce, Ministry of Commerce and Industry, Government of India, "Statement in Parliament on the 9th Ministerial Conference of the WTO at Bali Indonesia", 17 december 2013, http://commerce.gov.in/writereaddata/trade/Statement_CIM_Parliament_17_December_2013.pdf [hämtad 2019-02-26].

Dewan, Sabina, "Only 4.75 Million Join India's Workforce Annually, Not 12 Million As Claimed", IndiaSpend, 21 maj 2018, <https://www.indiaspend.com/only-4-75-million-join-indias-workforce-annually-not-12-million-as-claimed-70548/> [hämtad 2019-03-20].

Dutt D'Cunha, Suparna, "How China Is Positioning Itself Among India's Top 10 Investors Despite Bilateral Differences", Forbes, 1 maj 2018, <https://www.forbes.com/sites/suparnadutt/2018/05/01/how-china-is-positioning-itself-among-the-top-10-investors-in-india-despite-bilateral-differences/#7420b7521dac> [hämtad 2019-05-14].

Egloff, F. "New players join race for offensive cyber abilities", Oxford Analytica, http://www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/Egloff_2018_Oxford-Analytica-New-players-join-race-for-offensive-cyber-abilities-.pdf [Hämtad 2019-02-21].

Embassy of India, Washington DC, "Brief on India-US relations. December 2018", <https://www.indianembassy.org/pages.php?id=41> [hämtad 2019-04-30].

EU-India Agenda for Action-2020, EU-India Summit, Brussels, 30 March 2016: <https://www.consilium.europa.eu/media/23671/20160330-agenda-action-eu-india.pdf> [hämtad 2018-12-11].

European Parliament resolution of 13 September 2017 on EU political relations with India: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2017-0334&language=EN&ring=A8-2017-0242> [hämtad 2018-12-16].

Felbermayr, Gabriel et al. Europe and India: Relaunching a troubled trade relationship, 2016, https://www.cesifo-group.de/DocDL/ifo_Forschungsberichte_80_2017_Felbermayr_etal_Europe_India.pdf [hämtad 2019-02-20].

Flåten, L. T., "Spreading Hindutva through education: Still a priority for the BJP?", India Review, 16:4, 2017, 377-400.

FN:s särskilda rapportör om situationen för försvarare av mänskliga rättigheter, 10-21 januari 2011, A/HRC/19/55/Add.1 <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G12/103/61/PDF/G1210361.pdf?OpenElement>.

Franz-Stefan Gady, "India's Ministry of Defense Clears Procurement of Six New Attack Submarines", The Diplomat, 6 februari 2019, <https://thediplomat.com/2019/02/indias-ministry-of-defense-clears-procurement-of-six-new-attack-submarines> [hämtad 2019-04-12].

Franz-Stefan Gady, "India, Japan Begin Negotiations Over Military Base Sharing Agreement", The Diplomat, 30 oktober 2018, <https://thediplomat.com/2018/10/india-japan-begin-negotiations-over-military-base-sharing-agreement> [hämtad 2019-04-30].

Freedom in the World 2019, "India, Freedom House". <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/india> [hämtad 2019-03-21].

Ghoshal, Devivot och Das, Krishna N, Indian opposition leader Gandhi promises minimum income for the poor", Reuters, 28 januari 2019, <https://www.reuters.com/article/us-india-election/indian-opposition-leader-gandhi-promises-minimum-income-for-the-poor-idUSKCN1PM19L> [hämtad 2019-03-20].

Government of India, Draft Defence Production Policy 2018 – Invite for Comments, 2018, <https://ddpmod.gov.in/sites/default/files/Draft%20Defence%20Production%20Policy%202018%20-%20for%20website.pdf> [hämtad 2019-02-21].

Government of India, <http://petroleum.nic.in/MOPNG-EBOOK/2018/MoPNG-48-Months-Booklet-ENGLISH.pdf> [hämtad 2019-02-13].

Government of Sweden. Joint Declaration on Sweden-India Innovation Partnership for a Sustainable Future. https://www.regeringen.se/497c4e/contentassets/ddb57d7c147d4ef5b260f6e78d084c5e/sweden_india_final_webb.pdf [hämtad 2018-04-20].

Grevatt, J., "India targets AI industrial advancement", Janes, 2018, <https://www.janes.com/article/80230/india-targets-ai-industrial-advancement> [hämtad 2019-02-21].

Grover, "Modi is world's favourite leader on Instagram, thanks to Davos shot & pix with Virushka", ThePrint, 5 december 2018, <https://theprint.in/governance/modi-worlds-favourite-leader-on-instagram-thanks-to-davos-shot-pix-with-virushka/158813/> [hämtad 2019-01-27].

Guha, Ramachandra, *India after Gandhi*, London: Macmillan, 2007.

Gupta, Arvind, *How India Manages Its National Security*, Gurgaon: Penguin, Viking, 2018.

Gupta, Shishi, "Agni-V set to be inducted by December after one more test", Hindustan Times, 14 augusti 2018, <https://www.hindustantimes.com/india-news/agni-v-to-undergo-one-more-pre-induction-test/story-a9OcIgjWaRUyMbBoSOnM5M.html> [hämtad 2019-05-28].

Gurung, Shaurya Karanbir, "India-US tri-services exercise second of kind, first was with Russia", The Economic Times, 18 september 2018, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-us-tri-services-exercise-second-of-kind-first-was-with-russia/articleshow/65708972.cms> [hämtad 2019-04-30].

Haidar, Suhasini, Pakistan attacks India at UN again over Kashmir, The Hindu, 2 oktober 2015, <https://www.thehindu.com/news/national/at-un-pakistan-accuses-india-of-human-rights-violations-in-kashmir/article7716319.ece> [hämtad 2019-04-08].

Headquarters Integrated Defence Staff, Ministry of Defence, Joint Training Doctrine, New Delhi, India: Naval Printing Press, 2017, https://www.ids.nic.in/IDSAdmin/upload_images/doctrine/JTD-14-NOV-FINAL.pdf [hämtad 2019-02-21].

Hindustan Times, "Russia supports India's membership to NSG but China remains defiant", 7 december 2017, <https://www.hindustantimes.com/india-news/russia-supports-india-s-membership-to-nsg-but-china-remains-defiant/story-bSHMI1nI4Rd1WHROR61vL.html> [hämtad 2019-05-04].

Human Rights Council, "Compilation on India, Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights", Working group on the Universal Periodic Review, Twenty-seventh session, maj 2017, United Nations, A/HRC/WG.6/27/IND2.

Human Rights Watch, "We have no orders to save you: State participation and complicity in communal violence in Gujarat", april 2002, <https://www.hrw.org/reports/2002/india/gujarat.pdf> [hämtad 2019-02-04]

India Today, "Chabahar port begins commercial operations: Why Iran's port is important for India", India Today, 8 januari 2019, <https://www.indiatoday.in/education-today/gk-current-affairs/story/india-takes-over-operations-chabahar-port-iran-importance-1426057-2019-01-08> [hämtad 2019-04-07].

India.com, Defence Cyber Agency Coming up to Tackle Virtual War, 2019, <https://www.india.com/news/india/indias-defence-cyber-agency-takes-shape-all-three-forces-to-be-part-of-staff-3526654> [hämtad 2019-02-21].

Indian Navy, "Indian Naval Ship and Japanese Warship Participate in a Passage Exercise", <https://www.indiannavy.nic.in/content/indian-naval-ship-and-japanese-warship-participate-passage-exercise> [hämtad 2019-04-11]

International Monetary Fund (IMF), World Economic Outlook Database, april 2019, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx> [hämtad 2019-05-03].

IMF, India, <https://www.imf.org/en/Countries/IND> [hämtad 2019-05-03]

IMF, IMF Data Mapper, Real GDP Growth: India, https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/IND [hämtad 2019-03-20].

IMF, India's strong economy continues to lead to global growth, 8 augusti 2018, <https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/08/07/NA080818-India-Strong-Economy-Continues-to-Lead-Global-Growth> [hämtad 2019-03-20]

IMF, World Economic Outlook Update, januari 2019, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2019/01/11/weo-update-january-2019> [hämtad 2019-03-20].

International Panel on Fissile Material, "Global Fissile Material Report 2015: Nuclear Weapon and Fissile Material Stockpiles and Production, Eighth annual report of the International Panel on Fissile Material", 2015.

International Telecommunication Union, World Telecommunication/ICT Development Report and database.

<https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS?locations=IN> [hämtad 2019-02-04].

Jabarkhyl, Nawied, "Oman counts on Chinese billions to build desert boomtown", Reuters, 5 september 2017,,
<https://www.reuters.com/article/us-oman-china-investment/oman-counts-on-chinese-billions-to-build-desert-boomtown-idUSKCN1BG1WJ> [hämtad 2019-04-07].

Jaffrelot, C. & Kumar, S., "The Impact of Urbanization on the Electoral Results of the 2014 Indian Elections: With Special Reference to the BJP Vote", Studies in Indian Politics, vol 3(1), 2015.

Jaffrelot, C., "Refining the moderation thesis. Two religious parties and Indian democracy: the Jana Sangh and the BJP between Hindutva radicalism and coalition politics", Democratization. Vol 20, nr 5, 25 juli 2013.

Jaffrelot, C., "The Class Element in the 2014 Indian Election and the BJP's Success with Special Reference to the Hindi Belt", Studies in Indian Politics, vol 3(1), 2015.

Jaffrelot, C. "The Modi-centric BJP 2014 election campaign: new techniques and old tactics", Contemporary South Asia, 2015, vol 23 nr 2.

Jain, Purnendra, "Japan's development assistance to India: a strategic edge", Japan Forum, 11 december 2018.

Jaishankar, Dhruva, "Strategic dilemma: to Quad or not to Quad, Deccan Herald", 5 februari 2018.

<https://www.deccanherald.com/content/657689/strategic-dilemma-quad-not-quad.html> [hämtad 2019-02-26].

Johny, Stanly, "India's Balancing Act in the Gulf", Middle East Institute, 9 maj 2017.

Joshi, Yogesh, Frank O'Donnell och Harsh V. Pant, India's evolving nuclear force and its implications for U.S. strategy in the Asia-Pacific, 2016: Carlisle, Pennsylvania: Strategic Studies Institute, U.S. Army War

College Press; Clary, Christopher, och Vipin Narang, "India's counterforce temptations. Strategic dilemmas, doctrine, and capabilities", *International Security*, 43 (3), 2019.

Kanwal, Gurmeet, "Cyber Security: Avoiding a 2020 Pearl Harbour", 2015, CLAWS Journal,
http://www.claws.in/images/journals_doc/421666589_GurmeetKanwal.pdf [hämtad 2019-02-21].

Kanwal, Gurmeet, "Pakistan's Gwadar Port: A New Naval Base in China's String of Pearls in the Indo-Pacific", Center for Strategic & International Studies, 2018-04-02,
<https://www.csis.org/analysis/pakistans-gwadar-port-new-naval-base-chinas-string-pearls-indo-pacific> [hämtad 2019-04-07].

Kanwal, Sibal, "India-Russia Relations", in Surendra Kumar (red.), *India and the World: Through the Eyes of Indian Diplomats*, Delhi: Wisdom Tree, 2015.

Kathuria, Sanjay (red.) "A glass half full: The promise of regional trade in South Asia", South Asia Development Forum, World Bank Group, 2018.
<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30246/9781464812941.pdf?sequence=8> [hämtad 2019-04-05].

Kathuria, Sanjay, (red.), "A glass half full: The promise of regional trade in South Asia", South Asia Development Forum, World Bank Group, 2018.
<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/30246/9781464812941.pdf?sequence=8> [hämtad 2019-04-05].

Kaur, R. "The 'Emerging' Middle Class Role in the 2014 General Elections", *Economic & Political Weekly*, vol. 49 nr 26 – 27, 2014.

Kishore, Roshan, "Lok Sabha election 2019: Why Balakot may not be a game-changer", *Hindustan Times*, 14 mars 2019,
<https://www.hindustantimes.com/lok-sabha-elections/lok-sabha-election-2019-why-balakot-may-not-be-a-game-changer/story-pigO5Se565hoh3LWez7g8L.html> [hämtad 2019-04-08].

Krishnan, Sandhya och Hatekar, Neeraj, Rise of the New Middle Class in India and Its Changing Structure, *Economic & Political Weekly*, Vol 52 No 22, 2017.

Kristensen, Hans M. och Matt Korda, "Indian nuclear forces, 2018", Bulletin of the Atomic Scientists, 74 (6), 2018.

Kumar, Anand, "Stopping Illegal Migration from Bangladesh: Need for a Comprehensive Approach", Institute for Defence Studies and Analyses, 24 juni 2016, https://idsa.in/idsacomments/stopping-illegal-migration-from-bangladesh_akumar_240616 [hämtad 2019-04-04].

Kumar, S. "Higher turnout in youth vote", The Hindu, 28 maj 2014, <https://www.thehindu.com/opinion/op-ed/higher-turnout-in-youth-vote/article6054236.ece?ref=relatedNews> [hämtad 2019-02-07].

Kundu, Sampa, "ASEAN-India: Challenges in Economic Partnership, IDSA Comment, Institute for Defence Studies & Analyses", 1 februari 2018, <https://idsa.in/idsacomments/asean-india-challenges-in-economic-partnership-skundu-010218> [hämtad 2019-02-26].

Kundu, T. "How does the Narendra Modi government score on welfare schemes?", LiveMint, 23 maj 2018, <https://www.livemint.com/Politics/3z36JaNMpmhX68Kjc0BgfP/How-does-the-Narendra-Modi-govt-score-on-welfare-schemes.html> [hämtad 2019-02-13].

Lanba, S. "CNS Address at Cyber Security Seminar", 2017-11-17, <https://www.indiannavy.nic.in/sites/default/files/speech/CNS%20Address%20at%20Cyber%20Security%20Seminar%20on%2017%20November%202017.pdf?download=1> [hämtad 2019-02-21].

Lindström, Sandra, "Indiens rymdprogram - fokus på försvar och säkerhet", FOI Memo 6756, juni 2019.

LiveMint, "PM Narendra Modi is world No. 3 on Twitter, No.1 on Facebook, Instagram", 11 juli 2018, <https://www.livemint.com/Politics/d9msMK13chc6bwTFyWkMNO/PM-Narendra-Modi-is-world-No-3-on-Twitter-No1-on-Facebook.html> [hämtad 2019-02-10].

Madan, Tanvi, "The Rise, Fall and Rebirth of the Quad", War on the Rocks, 16 november 2017, <https://warontherocks.com/2017/11/rise-fall-rebirth-quad> [hämtad 2019-05-11].

Majumdar, Bappa, "Border fence draws barbs from trapped Indian farmers", Reuters, 30 april 2007, <https://www.reuters.com/article/us->

walls-india/border-fence-draws-barbs-from-trapped-indian-farmers-idUSDEL20663420070430 [hämtad 2019-04-08].

Malone, David M., C. Raja Mohan och Srinath Raghavan (ed.), *The Oxford Handbook of Indian Foreign Policy*, 2015.

Mandal, D, "Decoding Rahul Gandhi's eagerness to be accepted as a Brahmin", 28 november 2018, ThePrint, <https://theprint.in/opinion/decoding-rahul-gandhis-eagerness-to-be-accepted-as-a-brahmin/155570/> [hämtad 2019-02-07]

MEA, "BIMSTEC Leaders' Retreat 2016 Outcome Document", 17 oktober 2016, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/27501/bimstec+leaders+retreat+2016+outcome+document> [hämtad 2019-02-26].

MEA, "Declaration on Strategic Partnership between the Indian Republic and the Russian Federation", <https://mea.gov.in/Images/pdf/DeclerationStrategicPartnership.pdf> [hämtad 2019-05-14].

MEA, "India-Russia Relations", augusti 2017, https://mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Russia_August_2017.pdf [hämtad 2019-05-14].

MEA, "English rendition of Prepared text of Press Statement by Prime Minister at SCO Summit in Astana", 9 juni 2017, https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/28518/English_rendition_of_Prepared_text_of_Press_Statement_by_Prime_Minister_at_SCO_Summit_in_Astana_June_09_2017 [hämtad 2019-02-19].

MEA, "Executive report on the progress in the implementation of the plan of action to implement the ASEAN-India partnership for peace, progress and shared prosperity", 10 oktober 2013, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/22312/executive+report+on+the+progress+in+the+implementation+of+the+plan+of+action+to+implement+the+aseanindia+partnership+for+peace+progress+and+shared+prosperity> [hämtad 2019-02-19].

MEA, "External Affairs Minister's address at the International Conference on 'India and Indian Ocean: Renewing the Maritime Trade and Civilizational Linkages' in Bhubaneswar", 20 mars 2015,

<https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/24994/external+affairs+ministers+address+at+international+conference+on+india+and+indian+ocean+renewing+the+maritime+trade+and+civilizational+linkages+in+bhubaneswar> [hämtad 2019-02-19].

MEA, "Fourth BIMSTEC Summit Declaration, Kathmandu, Nepal", 31 augusti 2018, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30335/fourth+bimstec+summit+declaration+kathmandu+nepal+august+3031+2018> [hämtad 2019-02-26].

MEA, "IBSA Declaration on South-South Cooperation", 2018-06-05, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29955/ibsa+declaration+on+southsouth+cooperation> [hämtad 2019-03-06].

MEA, "India Africa Forum Summit", <http://www.mea.gov.in/india-africa-forum-summit-2015> [hämtad 2019-04-06]

MEA, "India-Israel Joint Statement during visit of Prime Minister of Israel to India", 15 januari 2018, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29357/IndiaIsrael+Joint+Statement+during+visit+of+Prime+Minister+of+Israel+to+India+January+15+2018> [hämtad 2019-04-07]; MEA,

MEA, "India-Iran Joint Statement during Visit of the President of Iran to India", 2018-02-17, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29495/indiairan+joint+statement+during+visit+of+the+president+of+iran+to+india+february+17+2018> [hämtad 2019-04-07].

MEA, "India-Japan relations", december 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_brief_India-Japan_december_2018.pdf [hämtad 2019-05-14].

MEA, "India-Russia Joint Statement during visit of President of Russia to India", 5 oktober 2018, https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30469/IndiaRussia_Joint_Statement_during_visit_of_President_of_Russia_to_India_October_05_2018 [hämtad 2019-05-14].

MEA, "India-Saudi Arabia Joint Statement during the State Visit of His Royal Highness the Crown Prince of Saudi Arabia to India", 20 februari 2019, https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/31072/IndiaSaudi_Arabia_Joint_Statement_during_th

e_State_Visit_of_His_Royal_Highness_the_Crown_Prince_of_Saudi_Arabia_to_India [hämtad 2019-04-07].

MEA, “India-South Africa Relations”, december 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/36_South_Africa_December_2017.pdf [hämtad 2019-04-06].

MEA, “Joint Communiqué – IBSA Dialogue Forum”, 27 september 2018, <https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/30441/joint+communique++ibsa+dialogue+forum> [hämtad 2019-02-19].

MEA, “Joint Press Conference following the conclusion of first India-Africa Forum Summit, 9 April 2008, Vigyan Bhavan, New Delhi”, <https://www.mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/4075/Joint+Press+Conference+following+the+conclusion+of+first+IndiaAfrica+Forum+Summit+9th+April+2008+Vigyan+Bhavan+New+Delhi> [hämtad 2019-04-06].

MEA, “Joint Statement on India and Japan Vision 2025: Special Strategic and Global Partnership Working Together for Peace and Prosperity of the Indo-Pacific Region and the World”, december 2015, https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/26176/Joint_Statement_on_India_and_Japan_Vision_2025_Special_Strategic_and_Global_Partnership_Working_Together_for_Peace_and_Prosperty_of_the_IndoPacific_R [hämtad 2019-05-14].

MEA, “Opening remarks by External Affairs Minister at the 16th Meeting of the Foreign Ministers of Russia-India-China (RIC)”, 27 februari 2019, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/31096/opening+remarks+by+external+affairs+minister+at+the+16th+meeting+of+the+foreign+ministers+of+russiaindiachina+ric> [hämtad 2019-03-06].

MEA, “Press release on announcement of the first General Assembly of the International Solar Alliance [ISA]”, 21 september 2018, <https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/30420/press+release+on+announcement+of+the+first+general+assembly+of+the+international+solar+alliance+isa> [hämtad 2019-02-19].

MEA, “Prime Minister’s message on 20th anniversary of establishment of BIMSTEC”, 6 juli 2017, <https://www.mea.gov.in/Speeches->

Statements.htm?dtl/28514/prime+ministers+message+on+20th+anniversary+of+establishment+of+bimstec [hämtad 2019-02-26].

MEA, "Secretary (ER&DPA)'s address at the first Indian Ocean Dialogue held under the Indian Ocean Rim Association [IORA] at Kochi", 6 september 2014, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/23983/secretary+erampdpas+address+at+the+first+indian+ocean+dialogue+held+under+the+indian+ocean+rim+association+iora+at+kochi> [hämtad 2019-02-19].

MEA, "Statement by External Affairs Minister during Annual Meeting of BRICS Foreign Minister", 21 augusti 2017, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/28968/statement+by+external+affairs+minister+during+annual+meeting+of+brics+foreign+ministers> [hämtad 2019-02-19].

MEA, "The Cabinet Committee on Security Reviews operationalization of India's Nuclear Doctrine, 4 januari 2003, https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/20131/The_Cabinet_Committee_on_Security_Reviews_operationalization_of_Indias_Nuclear_Doctrine+Report+of+National+Security+Advisory+Board+on+Indian+Nuclear+Doctrine [hämtad 2019-05-02].

MEA, "Transcript of Media Briefing on BRICS-BIMSTEC Outreach Summit", 18 oktober 2016, <https://www.mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/27517/transcript+of+media+briefing+on+bricsbimstec+outreach+summit+october+17+2016> [hämtad 2019-02-26].

MEA, "Transcript of Weekly Media Briefing by Official Spokesperson", 10 mars 2017, <https://www.mea.gov.in/media-briefings.htm?dtl/28125/transcript+of+weekly+media+briefing+by+official+spokesperson+march+09+2017> [hämtad 2019-02-19].

MEA, "India-China Bilateral Relations", oktober 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/China_October_2017.pdf [hämtad 2019-05-14].

MEA, "India-Iraq Bilateral Relations", https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Brief_iraq.pdf [hämtad 2019-04-07].

MEA, "India-Saudi Arabia Bilateral Relations", december 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Saudi_Bilateral_Relations_December_2018.pdf [hämtad 2019-04-07].

MEA, "India-UAE Bilateral Relations", december 2018,
https://mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/uae_december_2018.pdf
[hämtad 2019-04-07].

MEA, Brief on India-U.S. Relations, 2018,
https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India_US_brief.pdf
[hämtad 2019-04-30].

MEA, Government of India, "India welcomes Joint Communication by the European Commission on India-Eu partnership", 26 November 2018.
https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/30643/India_welcomes_Joint_Communication_by_the_European_Commission_on_IndiaEU_partnership__A_Partnership_for_Sustainable_Modernisation_and_Rulesbased_Global [hämtad 2018-12-02].

MEA, Government of India, "India-Bangladesh Relations", 31 december 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Bangladesh_bilateral_brief_dec_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, "Remarks by Prime Minister at the 14th ASEAN-Indian Summit in Vientiane", LAO PDR, 8 september 2016,
<https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/27551/remarks+by+prime+minister+at+the+14th+asean+india+summit+in+vientiane+lao+pdr+september+08+2016> [hämtad 2019-02-19].

MEA, Government of India, "Signing of Headquarters Agreement between India and International Solar Alliance", 2018-03-26,
<https://www.mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/29729/signing+of+headquarters+agreement+between+in+dia+and+international+solar+alliance> [hämtad 2019-02-19].

MEA, Government of India, India-Afghanistan Relations, December 2018,
https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Brief_on_Afghanistan_December_31_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Bangladesh Relations, 31 december 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Bangladesh_bilateral_brief_dec_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Bhutan Relations, 24 december 2018,
https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Country_brief_Bhutan_December_2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Maldives Relations, februari 2016, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/MALDIVES_23_02_2016.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Nepal Relations, november 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Nepal_bilateral_brief_02.11.2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Nepal Relations, november 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Nepal_bilateral_brief_02.11.2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Nepal Relations, november 2018, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/India-Nepal_bilateral_brief_02.11.2018.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, India-Pakistan Relations, augusti 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Brief_pakistan.pdf [hämtad 2019-04-05].

MEA, Government of India, India-Sri Lanka Relations, November 2017, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Sri_Lanka_November_2017_NEW.pdf [hämtad 2019-04-04].

MEA, Government of India, One Year of Transformational Diplomacy: New Milestones, New Horizons. https://www.mea.gov.in/Uploads/PublicationDocs/25299_2365_1_English_final__2_.pdf [hämtad 2019-03-06].

MEA, Government of India, Translation of PM's speech at BRICS Leaders' Informal Meeting on the margins of G20 Summit, 30 november 2018, <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/30665/translation+of+pms+speech+at+brics+leaders+informal+meeting+on+the+margins+of+g20+summit> [hämtad 2019-02-19].

Menon, Shivshankar, *Choices: Inside The Making of India's Foreign Policy*, Washington: Brookings, 2016.

Michelle, Nichols och Sayeed Saad, "U.N. blacklists founder of Pakistan-based militant group Jaish-e-Mohammed", Reuters, 1 maj 2019, <https://in.reuters.com/article/india-kashmir-pakistan-un-idINKCN1S73XJ> [hämtad 6 maj 2019].

Miglani, Sanjeev och John Chalmers, “India’s BJP puts ‘no first use’ nuclear policy in doubt”, Reuters, 2014-04-07, <https://www.reuters.com/article/us-india-election-bjp/indias-bjp-puts-no-first-use-nuclear-policy-in-doubt-idUSBREA3606520140407> [hämtad 2019-05-02].

Miglani, Sanjeev, “Japan, India negotiating military logistics pact in tightening of ties”, Reuters, 22 oktober 2018, <https://www.reuters.com/article/us-india-japan/japan-india-negotiating-military-logistics-pact-in-tightening-of-ties-idUSKCN1MW213> [hämtad 2019-04-11].

Miglani, Sanjeev, och Geert De Clercq, “Russia signs pact for six nuclear reactors on new site in India”, 5 oktober 2018, <https://www.reuters.com/article/us-india-russia-nuclear/russia-signs-pact-for-six-nuclear-reactors-on-new-site-in-india-idUSKCN1MF217> [hämtad 2019-04-09].

Miles, Tom, “U.S. drafts WTO reform to halt handouts for big and rich states”, Reuters, 15 februari 2019. <https://www.reuters.com/article/us-usa-trade-wto/u-s-drafts-wto-reform-to-halt-handouts-for-big-and-rich-states-idUSKCN1Q426T> [hämtad 2019-02-26]

Ministry of Communication and Information Technology & Department of Electronics and Information Technology, National Cyber Security Policy, 2013.

Ministry of Defence, Press Information Bureau, “AI task force hands over Final Report to RM”, 2018, <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=180322> [hämtad 2019-02-21].

Ministry of Defence, “Annual Report 2014-2015”, 2015, <https://mod.gov.in/sites/default/files/AR1415.pdf> [hämtad 2019-02-21].

Ministry of Defence, Press Information Bureau, “18th Raising Day of HQ IDS”, 2018, <http://pib.nic.in/PressReleaseIframePage.aspx?PRID=1548094> [hämtad 2019-02-21].

Ministry of Defence, Technology Perspective and Capability Roadmap (TPCR). 2018. <https://mod.gov.in/sites/default/files/tpcr.pdf> [hämtad 2019-05-02].

Ministry of Drinking Water and Sanitation, Swachh Bharat Mission – Gramin (All India). <https://sbm.gov.in/sbmReport/home.aspx> [hämtad 2019-02-13].

Ministry of Foreign Affairs of Japan, “Agreement Between The Government of Japan and The Government of The Republic of India Concerning The Transfer of Defence Equipment and Technology”, 12 december 2015, <https://www.mofa.go.jp/files/000117470.pdf> [hämtad 2019-04-11].

Ministry of Foreign Affairs of Japan, “Agreement Between the Government of Japan and the Government of the Republic of India for Cooperation in the Peaceful Uses of Nuclear Energy”, 11 december 2016, <https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/000202920.pdf> [hämtad 2019-04-11].

Ministry of Foreign Affairs of Japan, “Agreement Between the Government of Japan and the Government of the Republic of India Concerning Security Measures for the Protection of Classified Military Information”, 12 december 2015, <https://www.mofa.go.jp/files/000117472.pdf> [hämtad 2019-04-11].

Ministry of Foreign Affairs of Japan, “Japan-India Relations (Basic Data)”, 12 november 2018, <https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/india/data.html> [hämtad 2019-05-14].

Ministry of Foreign Affairs of Japan, “Joint Declaration on Security Cooperation between Japan and India”, 22 oktober 2008, https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/india/pmv0810/joint_d.html [hämtad 2019-04-11].

Mishra, Abhishek, “The changing nature of India’s Lines Of Credit to Africa”, Observer Research Foundation, 2018-05-25, <https://www.orfonline.org/expert-speak/changing-nature-india-lines-of-credit-africa> [hämtad 2019-04-06].

MITRE (n.d.) Patchwork, “MITRE ATT&CK Knowledgebase”, <https://attack.mitre.org/groups/G0040> [hämtad 2019-02-21].

Mizokami, Kyle, “Meet the Arjun: The Tank That Took India 35 Years to Build”, The National Interest, 29 april 2019, <https://nationalinterest.org/blog/buzz/meet-arjun-tank-took-india-35-years-build-54422> [hämtad 2019-05-02].

Mohammed, Arshad och Jonathan Landay, “U.S. suspends at least \$900 million in security aid to Pakistan”, Reuters, 2018-01-04, <https://www.reuters.com/article/us-usa-pakistan-aid/u-s-suspends-at-least-900-million-in-security-aid-to-pakistan-idUSKBN1ET2DX> [hämtad 2019-04-30].

Mohan, C. Raja, “Modi and the Middle East: Towards a Link West Policy”, Indian Express, 5 oktober 2014, <https://indianexpress.com/article/opinion/columns/modi-and-the-middle-east-towards-a-link-west-policy> [hämtad 2019-04-07].

Mohan, C. Raja, *Crossing the Rubicon*, New York: Palgrave MacMillan, 2003.

Mohan, C. Raja, Kumar, Arushi och Xavier, Constantino, “Securing Afghanistan – Prospects for India-EU Cooperation, 2016.

Mohan, C. Raja, *Samudra Manthan: Sino-Indian Rivalry in the Indo-Pacific*, Washington: Carnegie, 2012.

Mohan, Garima och Xavier, Constantino (eds). Global governance, Security and Strategy in the EU-India Partnership, 2017, <https://euindiathinktanks.com/wp-content/uploads/2018/04/Global-Governance-Security-and-Strategy-in-the-EU-India-Partnership-min.pdf> [hämtad 2019-03-11].

Nair, M. ”Unemployment touches 45-year high after Modi’s demonetisation: Report”, ThePrint, 31 januari 2019, <https://theprint.in/economy/unemployment-touches-45-year-high-after-modis-demonetisation-report/185711/> [hämtad 2019-01-31].

Narang, Vipin, “India’s nuclear strategy twenty years later: From reluctance to maturation”, India Review, 17 (1), 2018.

Nataraj, Geethanjali, ”India can’t use Brics to raise stature till interests with China don’t converge”, Brookings, 30 september 2016. <https://www.brookings.edu/opinions/india-cant-use-brics-to-raise-stature-till-interests-with-china-dont-converge> [hämtad 2019-02-26].

National Critical Information Infrastructure Protection Centre, odaterad, <http://nciipc.gov.in>.

Nelson, D. ”India election 2014: Rahul Gandhi turns to India’s aspirational poor”, The Telegraph, 9 april 2014, <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/india/10755560/India->

election-2014-Rahul-Gandhi-turns-to-Indias-aspirational-poor.html
[hämtad 2019-02-07].

Nepal Blockade: Six ways it affects the country, BBC, 12 december 2015, <https://www.bbc.com/news/world-asia-35041366> [hämtad 2019-04-08].

OHCHR, "UN rights experts urge India to end communications shutdown in Kashmir", 22 augusti 2019, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24909&LangID=E> [hämtad 2019-09-02]

Oil and Natural Gas Corporation (ONGC) Limited, "About ONGC", <https://www.ongcindia.com/wps/wcm/connect/en/about-ongc/subsidiaries/ongc-videsh-limited> [hämtad 2019-04-06].

Pal, Joyojeet et.al, "The use of social media", Seminar, no 720, 2019, <https://india-seminar.com/semframe.html> [hämtad 2019-09-02]

Paliath, Shreehari, "Income inequality in India: Top 10% upper caste households own 60% wealth", Business Standard, 14 januari 2019, https://www.business-standard.com/article/current-affairs/income-inequality-in-india-top-10-upper-caste-households-own-60-wealth-119011400105_1.html [hämtad 2019-04-25].

Panda, Ankit, "A First: Afghan Shipment Heads to India Via Iran's Chabahar Port", 25 februari 2019, The Diplomat, <https://thediplomat.com/2019/02/a-first-afghan-shipment-heads-to-india-via-irans-chabahar-port> [hämtad 2019-04-08].

Panda, Ankit, "India Gains Access to Oman's Duqm Port, Putting the Indian Ocean Geopolitical Contest in the Spotlight", The Diplomat, 14 februari 2018, <https://thediplomat.com/2018/02/india-gains-access-to-omans-duqm-port-putting-the-indian-ocean-geopolitical-contest-in-the-spotlight> [hämtad 2019-04-07].

Pandey, Vikas, "S-400: India missile defence purchase in US-Russia crosshairs", BBC News, 2018-10-05.

Pant, Harsh V., "India-Iran Cooperation at Chabahar Port: Choppy Waters", 2 april 2018, <https://www.csis.org/analysis/india-iran-cooperation-chabahar-port-choppy-waters> [hämtad 2019-05-15].

Pant, Harsh V., "India's Ambitious African Outreach", The Diplomat, 4 oktober 2017,

Parameswaran, Prashanth, "India Concludes 'Watershed' Military Exercise with ASEAN-Plus Nations", *The Diplomat*, 11 mars 2016, <https://thediplomat.com/2016/03/india-concludes-watershed-military-exercise-with-asean-plus-nations> [hämtad 2019-02-26].

Pattanaik, Smruti, S., *Transforming Eastern South Asia: Relevance of BIMSTEC*, Strategic Analysis, vol. 42, no. 4, 422-429 (2018).

Peri, Dinkar, "Talks on for logistics deal with Russia", *The Hindu*, 2018-09-03, <https://www.thehindu.com/news/national/talks-on-for-logistics-deal-with-russia/article24857792.ece> [hämtad 2019-04-30].

Pew Research Center, "Remittance Flows Worldwide", 2019-04-03, <https://www.pewglobal.org/interactives/remittance-flows-by-country> [hämtad 2019-04-07].

Phadke, M., "7000 Candidates Applied for 13 Maharashtra Govt's Waiters' Jobs", *ThePrint*, 1 februari 2019, <https://theprint.in/governance/13-waiter-jobs-in-maharashtra-govt-go-to-12-college-graduates-and-a-12th-pass/186078> [hämtad 2019-02-01].

Press Information Bureau, Government Of India, "India and the United States Sign the Logistics Exchange Memorandum of Agreement (LEMOA)", 2016-08-30, <http://pib.nic.in/newsite/mbErel.aspx?relid=149322> [hämtad 2019-04-30].

Prime Minister's Office, "PM launches Look West" Policy to boost cooperation with Gulf", 27 juli 2005, <https://archivepmo.nic.in/drmanmohansingh/press-details.php?nodeid=271> [hämtad 2019-04-07].

PTI (The Print), "Happy Priyanka will assist me in Lok Sabha elections, says Congress chief Rahul Gandhi", *The Print*, 23 januari 2019, <https://theprint.in/politics/happy-priyanka-will-assist-me-in-lok-sabha-elections-says-congress-chief-rahul-gandhi/182075> [hämtad 2019-03-12]

Pubby, Manu, "Despite being in the works since 1983, the fighter is nowhere near indigenisation and almost 70% of the aircraft's systems still need to be imported", *The Economic Times*, 13 juli 2018, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/tejas-light-combat-aircraft-the-not-so-indian-fighter/articleshow/49398335.cms?from=mdr> [hämtad 2019-05-02].

Pubby, Manu, "India, Japan to finalise aircraft pact during Shinzo Abe's India visit", The Economic Times,
<https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-japan-to-finalise-aircraft-pact-during-shinzo-abes-india-visit/articleshow/49928435.cms> [hämtad 2019-04-11].

Radyuhin, Vladimir, "Putin thanks India for its stand on Ukraine", The Hindu, 18 mars 2014,
<https://www.thehindu.com/news/international/world/putin-thanks-india-for-its-stand-on-ukraine/article5800989.ece> [hämtad 2019-04-09].

Raghavan, Srinath, "The India-Pakistan Crisis is More Dangerous Than Ever", Carnegie India, 6 mars 2019,
<https://carnegieindia.org/2019/03/06/india-pakistan-crisis-is-more-dangerous-than-ever-pub-78504> [hämtad 2019-04-08].

Rahul Bedi, "India's Cabinet Committee on Security approves procurement of 464 T-90MS tanks", Jane's Defence Weekly, 8 april 2019,
<https://www.janes.com/article/87742/india-s-cabinet-committee-on-security-approves-procurement-of-464-t-90ms-tanks> [hämtad 2019-04-09].

Rajagopal, Krishnadas, "What is the debate on uniform civil code all about?", The Hindu, 8 september 2018,
<https://www.thehindu.com/news/national/what-is-debate-on-uniform-civil-code-all-about/article24903560.ece> [hämtad 2019-04-25].

Rajagopalan, P. Rajeswari, "Why India's New Defense Budget Falls Short" The Diplomat, 9 februari 2019,
<https://thediplomat.com/2019/02/why-indias-new-defense-budget-falls-short>, [hämtad 2019-03-19].

Rana, Sohel, "Transformation of Indo-Bangladesh Relations: From Insecurity to Cooperation in Northeast India", Strategic Analysis, vol. 42 no. 6, 2018.

Rao, Aprameya, "A Dravidian citadel: Here is a brief guide to understanding Tamil Nadu politics", Firstpost, 18 maj 2016,
<https://www.firstpost.com/politics/a-dravidian-citadel-here-is-a-brief-guide-to-understanding-tamil-nadu-politics-2760056.html> [hämtad 2019-04-25].

Rashtriya Swayamsevak Sangh, "Vision and Mission", 22 oktober 2012, <http://rss.org/Encyc/2012/10/22/rss-vision-and-mission.html> [hämtad 2019-01-28].

Research Unit for Political Economy, "It's all relative: India's middle class is actually the world's poor", Quartz India, 21 december 2015, <https://qz.com/india/562578/indias-middle-class-is-actually-the-worlds-poor/>, [hämtad 2019-02-07].

Research Unit for Political Economy, "Rags to nothing: India's middle class is almost impossible to define", Quartz India, 22 december 2015, <https://qz.com/india/578793/indias-middle-class-is-almost-impossible-to-define/> [hämtad 2019-02-07].

Rotmann, Philipp and Mohan, Garima. Managing Conflict, Building Peace: Opportunities for Developing the EU-India Strategic Partnership, 2017, <https://euindiathinktanks.com/2017/publications/managing-conflict-and-building-peace-and-opportunities-for-developing-the-eu-india-strategic-partnership> [hämtad 2019-03-06].

Roy, Shubhajit, "PM Modi receives Saudi, Crown Prince Mohammed Bin Salman, terror set to be focus of talks", Indian Express, 20 februari 2019.

Rubin, Barnett, "Everyone wants a piece of Afghanistan", Foreign Policy, 2019-03-11, <https://foreignpolicy.com/2019/03/11/everyone-wants-a-piece-of-afghanistan-russia-china-un-sco-pakistan-isi-qatar-saudi-uae-taliban-karzai-ghani-khalilzad-iran-india> [hämtad 2019-04-04].

Sajjanhar, Ashok, "The India-ASEAN Partnership at 25, IDSA Comment", Institute for Defence Studies & Analyses, 2018-01-04, https://idsa.in/idsacomments/india-asean-partnership-at-25_asajjanhar_040118 [hämtad 2019-02-26].

Sareen, Sushant, "For Pakistan, China is the new America", Observer Research Foundation, 20 februari 2019, <https://www.orfonline.org/expert-speak/pakistan-china-new-america-48305> [hämtad 2019-05-14].

Schultz, Kai, "Sri Lanka, Struggling With Debt, Hands a Major Port to China", 12 december 2017, The New York Times, <https://www.nytimes.com/2017/12/12/world/asia/sri-lanka-china-port.html?module=inline> [hämtad 2019-04-08]. Sen, Sudhi Ranjan, "Ahead of Chinese President's Visit, A Fresh Transgression by China in Ladakh", 2014-09-15, <https://www.ndtv.com/india-news/ahead-of->

chinese-presidents-visit-a-fresh-transgression-by-china-in-ladakh-666704 [hämtad 2019-05-14].

Sengupta, Jayshree, "India & China: On the same side at the WTO", 1 augusti 2017, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/research/india-china-on-the-same-side-at-the-wto> [hämtad 2019-02-26].

Sengupta, Jayshree, "Is WTO relevant to India?" 26 december 2017, Observer Research Foundation, <https://www.orfonline.org/expert-speak/wto-relevant-india/> [hämtad 2019-02-26].

Sharma, Mihir, Mukherjee, Tuneer, Price Gareth och Wilkins, John-Joseph, East Africa, India and Europe: Norms to enhance Indian Ocean commerce, 2019.

Sharma, Raj Kumar, "For durable India-Russia relationship, trade ties need to expand", Observer Research Foundation, oktober 2018, <https://www.orfonline.org/expert-speak/for-durable-india-russia-relationship-trade-ties-need-to-expand-45076> [hämtad 2019-04-09].

Singh, Shivani Sadanand, "Afindex 2019: Indian Army kicks-off field training exercise with 17 African nations in Pune", Hindustan Times, 19 mars 2019, <https://www.hindustantimes.com/pune-news/afindex-2019-indian-army-kicks-off-field-training-exercise-with-17-african-nations-in-pune/story-58o9EOHRXPDk2ncH44b9BN.html> [hämtad 2019-04-30].

Singh, Udai Bhanu, "Significance of India's Act East Policy and Engagement with ASEAN", IDSA Backgrounder, Institute for Defence Studies & Analyses, 4 december 2018, https://idsa.in/backgrounder/significance-india-act-east-policy-and-engagement-with-asean-ubsingh_041218 [hämtad 2019-02-26].

Singh, Zorawar Daulet, "Democracy and India's Foreign Policy", Economic & Political Weekly, vol. 53 no. 26 & 27 (2018): 10-12. https://www.epw.in/system/files/pdf/2018_53/26-27/CL_LIII_26%2627_300618_Zorawar_Daulet_Singh.pdf [hämtad 2019-02-14].

Sipri, "Trends in international arms transfers", mars 2019, https://www.Sipri.org/sites/default/files/2019-03/fs_1903_at_2018.pdf [hämtad 2019-04-29].

Sipri, "SIPRI Arms Transfers Database"
<https://www.sipri.org/databases/armstransfers> [hämtad 2019-04-07].

Sipri, "SIPRI Military Expenditure Database", 2018,
<https://www.Sipri.org/databases/milex> [hämtad april 2019].

Sircar, Neelanjan, "Money Matters in Indian Elections: Why Parties Depend on Wealthy Candidates", Hindustan Times, 26 juli 2018,
<https://www.hindustantimes.com/india-news/money-matters-in-indian-elections-why-parties-depend-on-wealthy-candidates/story-z81zpqyWH7yA1rx3dLzVrN.html> [hämtad 2019-02-17].

Small, Andrew, *The China-Pakistan Axis: Asia's New Geopolitics*, London: C. Hurst & co, 2015.

Stewart, Phil et al, U.S. tries to safeguard Afghan peace push from India-Pakistan crises, 4 March 2019, <https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan-pakistan-india-idUSKCN1QL0F5>[hämtad 2019-04-07].

Stokes, Bruce, et al, "Three Years In, Modi Remains Very Popular Broad public satisfaction with economy; declining support for U.S., Pew Research Center, 2017-11-15,
<https://www.pewglobal.org/2017/11/15/india-and-the-world> [hämtad 2019-04-30].

Suhag, Parth Sarthi, "India's Membership in Shanghai Cooperation Organisation: An Appraisal", IDSA Backgrounder, Institute for Defence Studies & Analyses, 2017.

Tharoor, Shashi, "The domestic element: States as stakeholders" i Bhatnagar, Aryaman och Passi, Ritika, red., Navigating Ties Under Modi, Observer Research Foundation och Global Policy Journal, 2016,
https://www.orfonline.org/wp-content/uploads/2016/03/GP-ORF_Indias-Neighbourhood1.pdf [hämtad 2019-04-04].

The African Export-Import Bank (Afreximbank) och the Export-Import Bank of India (Exim India), "Deepening South-South Collaboration: An Analysis of Africa and India's Trade and Investment", 2018, s. 6,
https://www.eximbankindia.in/Assets/Dynamic/PDF/Publication-Resources/SpecialPublications/Deepening-South-South-Collaboration_An-Analysis-of-Africa-and-Indias-Trade-and-Investment.pdf [hämtad 2019-04-06].

The Economic Times, "India and Russia to sign over \$7 billion defence deals", 5 oktober 2018,
<https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-and-russia-to-sign-over-7-billion-defence-deals/articleshow/66077335.cms> [hämtad 2019-04-09].

The Economic Times, "Bilateral maritime exercise between India, Japan begins", <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/bilateral-maritime-exercise-between-india-japan-begins/articleshow/66109265.cms> [hämtad 2019-04-11].

The Economic Times, "Number of Japanese firms in India rises to 1,441: Japan's envoy", Economic Times, 24 december 2018,
<https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/number-of-japanese-firms-in-india-rises-to-1441-japans-envoy/articleshow/67229139.cms?from=mdr> [hämtad 2019-04-11].

The Economic Times, "Why Yogi Adityanath Needs to Keep Hindu Yuva Vahini in Check", 23 juli 2017,
<https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/why-yogi-adityanath-needs-to-keep-hindu-yuva-vahini-in-check/articleshow/59717854.cms> [hämtad 2019-02-11].

The Economic Times, "After decades of neglect, India builds roads along China border", The Economic Times, 2018-07-12,
<https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/after-decades-of-neglect-india-builds-roads-along-china-border/articleshow/58833597.cms> [hämtad 2019-05-14].

The Economic Times, "India is quietly preparing a cyber warfare unit to fight a new kind of enemy", 2018,
<https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-is-quietly-preparing-a-cyber-warfare-unit-to-fight-a-new-kind-of-enemy/articleshow/61141277.cms> [hämtad 2019-02-21].

The Economic Times, "Strong commitment to climate action rooted in the Vedas: PM Modi tells Antonio Guterres", The Economic Times, 2018-12-04, <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/strong-commitment-to-climate-action-rooted-in-the-vedas-pm-modi-tells-antonio-guterres/articleshow/66932409.cms> [hämtad 2019-04-11].

The Economist, "Choices of the continent", 2019-03-09. The Economist, "Choices of the continent", 9 mars 2019, <https://www.economist.com/briefing/2019/03/07/africa-is-attracting-ever-more-interest-from-powers-elsewhere> [hämtad 2019-05-28].

The Economist, "The elephant in the room: India's missing middle class", 11 januari 2018, <https://www.economist.com/briefing/2018/01/11/indias-missing-middle-class> [hämtad 2019-02-07].

The Hindu, "India, Russia sign deal on nuclear submarine", 8 mars 2019, <https://www.thehindu.com/news/national/india-russia-sign-deal-on-nuclear-submarine/article26461024.ece> [hämtad 2019-04-09].

The Indian Express, "Explained: Why India does not have enough fighter jets, what it can do about it", 24 januari 2019, <https://indianexpress.com/article/explained/explained-why-india-does-not-have-enough-fighter-jets-and-what-it-can-do-about-it-5553948> [hämtad 2019-05-02].

The Indian Express, "India in final stages of setting up Defence Cyber Agency", 15 januari 2019, <https://indianexpress.com/article/india/india-setting-up-defence-cyber-agency-5539670> [hämtad 2019-02-21].

The Indian Express, "India-Japan military exercise Dharma Guardian-2018 begins in Mizoram", 1 november 2018, <https://indianexpress.com/article/india/india-japan-military-exercise-dharma-guardian-2018-begins-in-mizoram-5429954> [hämtad 2019-04-11].

The Indian Express, "PM Modi, Xi conclude one-on-one informal talks: Here are the key development", 28 april 2018, <https://indianexpress.com/article/india/narendra-modi-xi-jinping-china-wuhan-doklam-5154796> [hämtad 2019-04-11].

The Indian Express, "PM Narendra Modi pitches for Asia-Africa growth corridor", 23 maj 2017, <https://indianexpress.com/article/india/pm-narendra-modi-pitches-for-asia-africa-growth-corridor-4669933> [hämtad 2019-04-11].

The Indian Express, "PM Narendra Modi pitches for Asia-Africa growth corridor", 2017-05-23, <https://indianexpress.com/article/india/pm-narendra-modi-pitches-for-asia-africa-growth-corridor-4669933> [hämtad 2019-04-06].

The Indian Ocean Rim Association (IORA), "Member States",
<https://www.iora.int/en/about/member-states> [hämtad 2019-04-06].

The International Institute for Strategic Studies, *The Military Balance*,
 Vol. 266, 2019.

The Japan Times, "Abe and Xi agree to promote new economic
 cooperation amid U.S. trade war fears",
<https://www.japantimes.co.jp/news/2018/10/26/national/politics-diplomacy/shinzo-abe-li-keqiang-agree-promote-economic-cooperation-amid-u-s-china-trade-war> [hämtad 2019-04-11].

The Times of India, "Govt sets up cyber coordination centre to address
 cyber security threats", 4 april 2018,
<https://timesofindia.indiatimes.com/business/india-business/govt-sets-up-cyber-coordination-centre-to-address-cyber-security-threats/articleshow/63614342.cms> [hämtad 2019-02-21].

The Times of India, "Union minister Jayant Sinha garlands 8 lynching
 convicts, faces opposition flak", 8 juli 2018,
<https://timesofindia.indiatimes.com/india/union-minister-jayant-sinha-garlands-8-lynching-convicts-faces-opposition-flak/articleshow/64901863.cms> [hämtad 2019-03-11].

The White House, U.S.-India Joint Strategic Vision for the Asia-Pacific
 and Indian Ocean Region, 25 januari 2015,
<https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/01/25/us-india-joint-strategic-vision-asia-pacific-and-indian-ocean-region> [hämtad 2019-04-30].

The Wire, "Indian, French Forces to Access Each Other's Naval Facilities
 in Indian Ocean", 11 mars 2018, <https://thewire.in/diplomacy/india-and-france-sign-14-agreements-in-a-move-towards-maritime-cooperation>
 [hämtad 2019-04-30].

Times of India, "Government to set up 18 new missions in Africa by
 2021", 21 mars 2018,
<https://timesofindia.indiatimes.com/india/government-to-set-up-18-new-missions-in-africa-by-2021/articleshow/63402998.cms> [hämtad 2019-04-06].

Transparency International, "Corruption Perceptions Index 2017", 2017,
<http://www.transparency.org/cpi2016> [hämtad 2019-02-16].

UN News, “UN Security Council discusses Kashmir, China urges India and Pakistan to ease tensions”, 16 augusti 2019, <https://news.un.org/en/story/2019/08/1044401> [hämtad 2019-09-02].

U.S. Department of State, “Joint Statement on the Inaugural U.S.-India 2+2 Ministerial Dialogue”, 6 september 2018, <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2018/09/285729.htm> [hämtad 2019-04-30].

U.S. Energy Information Administration, “Total Petroleum Consumption” och “Imports of Crude Oil including Lease Condensate”, 2016, <https://www.eia.gov/beta/international/?fips=IN> [hämtad 2019-04-07].

U.S. Energy Information Administration, <https://www.eia.gov/beta/international/analysis.php?iso=IND> [hämtad 2019-04-07].

United Nations Peacekeeping, “Troop and Police Contributors”, 31 mars 2019, <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors> [hämtad 2019-05-02].

United Nations, “India and the UN: Celebrating 70 years of invaluable service to the cause of peace”, 3 augusti 2018, <https://news.un.org/en/story/2018/08/1016322> [hämtad 2019-05-14].

Vaishnav, M & Lillehaugen, M, ”Incumbency in India: More Curse Than Blessing?”, Carnegie Endowment for International Peace, 13 augusti 2018, <https://carnegieendowment.org/2018/08/13/incumbency-in-india-more-curse-than-blessing-pub-77010> [hämtad 2019-03-114].

Vaishnav, M., ”Understanding the Indian Voter”, Carnegie Endowment for International Peace, juni 2015.

Vaishnav, Milan, “Executive Summary”, i Vaishnav, Milan, (red.), *The BJP in Power: Indian Democracy and Religious Nationalism*, Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC, 2019.

Van Mead, Nick, “22 of world's 30 most polluted cities are in India, Greenpeace says”, *The Guardian*, 5 mars 2019, <https://www.theguardian.com/cities/2019/mar/05/india-home-to-22-of-worlds-30-most-polluted-cities-greenpeace-says> [hämtad 2019-05-14].

Vatsa, A. ”Bajrang Dal leader accused in Bulandshahr cop murder arrested”, *ThePrint*, 3 januari 2019,

<https://timesofindia.indiatimes.com/india/Bajrang-Dal-The-militant-face-of-the-saffron-family/articleshow/3542674.cms?referral=PM> [hämtad 2019-04-10].

Venkataramakrishnan, Rohan, Chowdhury Roy, Shreya och Chakravarty, Ipsita, "Data check: Would anti-BJP parties have done better if the Congress had sewn up more alliances?", 26 maj 2019, <https://scroll.in/article/924720/data-check-would-anti-bjp-parties-have-done-better-if-the-congress-had-sewn-up-more-alliances> [hämtad 2019-05-27].

Verma, Rahul och Gupta, Pranav, "Facts and Fiction about How Muslims Vote in India, Evidence from Uttar Pradesh", *Economic & v Political Weekly*, Vol. 51 No. 53, 2016.

Verma, Rahul, "The emergence, stagnation, and ascendance of the BJP", i Vaishnav, Milan, (red.), *The BJP in Power: Indian Democracy and Religious Nationalism*, Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC, 2019.

Verma, Vidhu, "Secularism in India" i Zuckerman, Phil och Shook, John, R., (red.) *The Oxford Handbook of Secularism*, Oxford University Press, New York, 2017.

Vij, Shivam. "Modi was the message", *Seminar*, no 720, 2019, <https://india-seminar.com/semframe.html> [hämtad 2019-09-02].

Vyas, M. "11 million jobs lost in 2018", *Centre for Monitoring Indian Economy*, 8 januari 2019, <https://www.cmie.com/kommon/bin/sr.php?kall=warticle&dt=2019-01-08%2009:28:37&msec=666> [hämtad 2019-02-11].

Världsbanken, "India Development Update: India's Growth Story", mars 2018, s. 107-114, <http://documents.worldbank.org/curated/en/814101517840592525/pdf/123152-REVISED-PUBLIC-MARCH14-IDU-March-2018-with-cover-page.pdf> [hämtad 2019-01-20].

Världsbanken, "India Development Update: Unlocking Women's Potential", World Bank Delhi Office, maj 2017, New Delhi, <http://documents.worldbank.org/curated/en/107761495798437741/pdf/115297-WP-P146674-PUBLIC.pdf> [hämtad 2019-02-13].

Världsbanken, Ease of Doing Business in India,
<http://www.doingbusiness.org/en/data/exploreeconomies/india> [hämtad 2019-03-17].

Världsbanken, GDP, PPP (current international USD), 2017,
<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.PP.CD> [hämtad 2019-03-20].

Världsbanken,
<https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?end=2018&locations=IN&start=2000> [hämtad 2019-02-06].

Världsbanken, Total Labour Force 2012 – 2018,
<https://data.worldbank.org/indicator/SL.TLF.TOTL.IN?end=2018&locations=IN&start=2010#> [hämtad 2019-03-20].

Weidacher Hsiung, Christopher, "A tenuous trilateral? Russia-India-China relations in a changing world order", UI Brief 1 2019.

Wezeman, Pieter D., et al, "Trend in International Arms Transfer", Stockholm International Peace Research Institute, mars 2019,
https://www.sipri.org/sites/default/files/2019-03/fs_1903_at_2018.pdf [hämtad 2019-04-09].

Wong, Edward, och Clifford Krauss, "U.S. Moves to Stop All Nations From Buying Iranian Oil, but China Is Defiant", The New York Times, 22 april 2019,
<https://www.nytimes.com/2019/04/22/world/middleeast/us-iran-oil-sanctions-.html> [hämtad 2019-05-15].

World Bank Group, Poverty & Equity Brief, India, oktober 2018,
https://databank.worldbank.org/data/download/poverty/33EF03BB-9722-4AE2-ABC7-AA2972D68AFE/Global_POVEQ_IND.pdf [hämtad 2019-03-20].

World Economic Forum, "Future of Consumption in Fast-Growth Consumer Markets: India", januari 2019,
http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Consumption_Fast-Growth_Consumers_markets_India_report_2019.pdf [hämtad 2019-02-11].

World Economic Forum. "Future of Consumption in Fast-Growth Consumer Markets: India", januari 2019.

Wuthnow, Joel, Satu Limaye och Nilanthi Samaranyake, “Doklam, One Year Later: China’s Long Game in the Himalayas”, War on the Rocks, 2018-06-07. <https://warontherocks.com/2018/06/doklam-one-year-later-chinas-long-game-in-the-himalayas> [hämtad 2019-04-21].

Xavier, Constantino, “India attempts to empower BIMSTEC after realising its limitations”, Brookings, 11 september 2018, <https://www.brookings.edu/opinions/india-attempts-to-empower-bimstec-after-realising-its-limitations> [hämtad 2019-02-26].

Xavier, Constantino, “India needs to walk the talk on Bimstec”, LiveMint, 28 augusti 2018, <https://www.livemint.com/Opinion/wqT03pNM5tC5bP3MgcxMhI/Opinion--India-needs-to-walk-the-talk-on-Bimstec.html> [hämtad 2019-02-26].

Om rapportförfattarna

Juuko Alozious – biträdande analytiker, enheten för försvarsekonomi, FOI.

Henrik Chetan Aspengren (red) – forskare vid Asienprogrammet, UI.

Samuel Bergenwall (red) – förste analytiker, enheten för säkerhetspolitik, FOI.

Margarita Jaitner – biträdande analytiker, enheten för asymmetriska hot, FOI.

Sandra Lindström – förste forskare, enheten för flyg- och rymdsystem, FOI.

Staffan Lundin – forskare, enheten för systemteknik, FOI.

Mårten Stenmark – forskningsledare, enheten för kärnvapenfrågor, FOI.

Daniel Sunhede – förste forskare, enheten för kärnvapenfrågor, FOI.

Henriette Tjäder – associerad medarbetare vid Asienprogrammet, UI.

I april och maj 2019 genomförde Indien historiens största demokratiska val. Valet var inte enbart en indisk angelägenhet, utan har betydelse för utvecklingen bortom landets gränser. Som en del av den pågående maktförskjutningen mot Asien är Indiens aktörskap på väg att stärkas. Denna rapport tar ett brett grepp om Indiens ambition att bli en ledande makt internationellt. Rapportförfattarna diskuterar Indiens politiska landskap, ekonomiska utveckling och pågående samhällsomvandling. Vidare analyseras landets fördjupade engagemang med en rad centrala internationella aktörer liksom Indiens försvarsmodernisering. Samtidigt pekar rapportförfattarna på en rad utmaningar som skulle kunna dämpa Indiens framväxt på den internationella arenan. Rapporten diskuterar även vad Indiens framväxt betyder för Sverige och EU.